

Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE SEGET DO 2020.

Split, ožujak 2017.

SADRŽAJ

UVOD 4	
ANALIZA STANJA	5
1 OSNOVNE ZNAČAJKE PROSTORA I PRIRODNA OBILJEŽJA	5
2 INFRASTRUKTURA I PRIRODNI RESURSI	8
2.1 DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	8
2.1.1 Odgoj i obrazovanje	8
2.1.2 Zdravstvo i socijalna skrb.....	8
2.1.3 Kultura i sport.....	9
2.1.4 Analiza stanovanja	9
2.2 PROMETNA INFRASTRUKTURA.....	10
2.2.1 Cestovna infrastruktura	10
2.2.2 Pomorska infrastruktura	14
2.2.3 Ostala prometna infrastruktura.....	14
2.2.4 Analiza prometnih tokova.....	15
2.2.5 Vozni park i analiza sigurnosti cestovnog prometa.....	19
2.3 KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	21
2.3.1 Sustav gospodarenja vodom	22
2.3.2 Plinska infrastruktura.....	27
2.3.3 Javna komunalna infrastruktura.....	28
2.3.4 Gospodarenje otpadom	28
2.4 SUSTAV ELEKTROOPSKRBE	32
2.5 TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA.....	35
2.5.1 Infrastruktura širokopojasnog pristupa internetu	36
2.6 PRIRODNI RESURSI I NATURA 2000.....	39
2.6.1 Zaštićena područja.....	39
2.6.2 Ekološki značajna područja	39
2.6.3 Stanišni tipovi na kopnu.....	41
2.6.4 Obala i morski bentos.....	44
2.6.5 Mjere zaštite prirodne baštine	45
2.7 KULTURNI RESURSI	47
2.7.1 Kulturna dobra.....	47
2.8 POSLOVNA (PODUZETNIČKA) INFRASTRUKTURA	52
3 STANOVNOSTI	53
3.1 KRETANJE UKUPNOG BROJA STANOVNOSTVA PO POPISIMA	53
3.2 KRETANJE STANOVNOSTVA PO KONTINGENTIMA	54
3.3 OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNOSTVA.....	56
3.4 PRIRODNO KRETANJE STANOVNOSTVA.....	59
4 GOSPODARSKE DJELATNOSTI	61
4.1 POLJOPRIVREDA I STOČARSTVO	61
4.2 TURIZAM	64
4.3 PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	67
4.4 BROJ, STRUKTURA I DINAMIKA GOSPODARSKIH SUBJEKATA.....	68
4.5 TRŽIŠTE RADA	71
5 DRUŠTVENE DJELATNOSTI	78
5.1 ODGOJ I OBRAZOVANJE	78
5.2 ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB.....	79
5.3 KULTURA, UMJETNOST I SPORT	79
5.4 DJELATNOSTI VATROGASNE ZAŠTITE	79
6 INSTITUCIONALNI I RAZVOJNI OKVIR	81
6.1 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ADMINISTRATIVNI KAPACITETI OPĆINE.....	81
6.2 FINANCIJSKA I NEFINANCIJSKA IMOVINA.....	81
6.3 FISKALNI KAPACITET	82
6.4 OPĆINSKI PRORAČUN	83
6.5 INDEKS RAZVIJENOSTI	87

6.6 PROSTORNO-PLANSKA DOKUMENTACIJA	90
6.7 LAG I OSTALA PARTNERSTVA	91
PREPOZNAVANJE RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA.....	92
STRATEŠKI OKVIR.....	104
VIZIJA 104	
RAZVOJNI CILJEVI	104
Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNika	104
Cilj 2: POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTAVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI.....	105
Cilj 3. UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR.....	107
RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE	108
PRIORITET 1.1. Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava	108
Mjera 1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i prometa u mirovanju	109
Mjera 2. Unaprjeđenje sustava komunalne infrastrukture i razvoj održivog korištenje prirodnih resursa.....	110
Mjera 3. Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe povećanjem proizvodnje iz obnovljivih izvora energije	111
PRIORITET 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga	112
Mjera 1. Unaprjeđenje infrastrukture i sustava predškolskog i osnovno-školskog odgoja i obrazovanja	113
Mjera 2. Unaprijedjenje kulturnih i sportskih sadržaja te aktivnog djelovanja civilnog društva na razini lokalne zajednice	113
PRIORITET 2.1. Gospodarstvo osnaženo komplementarnim razvojem poduzetničkih i inovacijskih potencijala, utemeljeno na komparativnim prednostima turizma i poljoprivrede.....	115
Mjera 1. Osnavljanje gospodarske snage poslovnih subjekata.....	116
Mjera 2. Unaprjeđenje poduzetničkog okruženja	117
Mjera 3. Razvoj turizma općine Seget	117
PRIORITET 2.2. Povećana stopa održive zaposlenosti unaprjeđenjem kompetencija potrebnih za uključivanje u moderno tržište rada s posebnim naglaskom na najugroženije skupine na tržištu rada.....	118
Mjera 1. Poticanje aktivacije dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti osposobljavaju (NEET) za tržište rada	119
Mjera 2. Potpora zapošljavanja mladih i olakšavanje njihovog prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada te poticanje školovanja u zanimanjima koja su nužna za aktiviranje komplementarnih prednosti općine Seget	119
PRIORITET 3.1. Poboljšanje fiskalnog kapaciteta Općine i veće sudjelovanje svih dionika u razvoju lokalne zajednice.....	121
Mjera 1. Unapređenje neposrednog i posrednog sudjelovanja građana u razvoju Općine te unaprjeđenje transparentnosti i protoka informacija između Općine i svih dionika	122
Mjera 2. Analiza mogućnosti restrukturiranja proračuna s krajnjim ciljem povećanja udjela razvojnih rashoda	122
PROVEDBA I AKCIJSKI PLAN	124
ZAKLJUČAK	127
LITERATURA I IZVORI.....	129
PRILOG	132

UVOD

Strategija razvoja općine Seget može se smatrati ključnim dokumentom kojim će se odrediti smjer razvoja općine, kako gospodarskog tako i društvenog, a sa krajnjim ciljem omogućavanja kvalitetnijeg života i zadovoljstva svih stanovnika iste. Nakon postavljanja vizije razvoja općine, nužno je identificirati ciljeve i prioritete, u čijem prepoznavanju važnu ulogu imaju sami dionici u lokalnoj sredini. Njihovim identificiranjem omogućiće se temelj za konkretne mјere i projekte, čijim će se operacionaliziranjem omogućiti ostvarivanje istih te konačno same vizije i općeg razvoja općine Seget. Sama strategija treba biti prikladno osmišljena te postavljena sukladno realnim čimbenicima odnosno lokalnim specifičnostima i potrebama, jer samo takva ona u konačnici može biti osnova za prepoznavanje prilika, slabosti i mogućnosti cjelokupne lokalne jedinice. Strategija razvoja općine Seget treba biti rezultat, prije svega, samih dionika općine, jer jedino suradnjom općine sa gospodarskim subjektima, udrugama, mjesnim odborima, kao i samim stanovnicima, koji će svojim konstruktivnim prijedlozima pripomoći kvaliteti izrade strategije, može se doprinijeti razvoju cijele zajednice. Takvim aktiviranjem svih svojih kapaciteta, kao i suradnjom sa svojim partnerima, općina u konačnici može provesti mјere i projekte koji će poboljšati infrastrukturu, razviti gospodarstvo, povećati zaposlenost, te demografski stabilizirati i razviti općinu.

Strategija razvoja općine, koja predstavlja planiranje razvoja na lokalnoj razini, treba biti usklađena sa strategijama razvoja više razine, kako na nacionalnoj, tako i nadnacionalnoj, (županija, država, EU), te sektorskim strategijama, jer je nužna koordiniranost razvoja na svim razinama administrativnog ustroja države, kao i usklađenost sa identificiranim ključnim gospodarskim granama i interesima države odnosno županije. Tako je i ova strategija izrađena u skladu sa sljedećim strateškim dokumentima: „Prostorni plan uređenja Splitsko-dalmatinske županije“, „Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije“, te „Prostorni plan uređenja Općine Seget“, kao i prateće izmjene i dopune. Kao i svaki strateški dokument, tako i strategija razvoja općine Seget, prati određene metodološke smjernice. Nakon prikupljanja podataka i izrade analize stanja organizira se sastanak s Partnerskim vijeće u organizaciji općine Seget, na kojem se nakon iznošenja mišljenja i stavova svih dionika, identificiraju ključni aspekti postojećeg stanja potrebni za izradu SWOT analize. Zatim slijedi izrada vizije te razvojnih ciljeva općine s definiranjem prioriteta po pojedinim sektorima. Konačno se definiraju mјere i projekti/programi/aktivnosti čijim će se realiziranjem ostvariti strategija, a koji će se redovito pratiti i kontrolirati, te po potrebi služiti za prilagodbu odnosno reviziju same strategije.

Konačno, treba još jednom naglasiti da izrada strategije prvenstveno ima za cilj da bude realno ostvarivi dokument usmјeren k viziji razvoja općine, te koji će identificirati strateški okvir kojima će se strategija uspješno implementirati.

ANALIZA STANJA

1 OSNOVNE ZNAČAJKE PROSTORA I PRIRODNA OBILJEŽJA

Općina Seget jedna je od 39 općina Splitsko-dalmatinske županije koja se prostire na površini od 79,08 km², što obuhvaća tek 1,74% površine Splitsko-dalmatinske županije (slika 1.1). Na priobalno područje otpada 38,3% teritorija Općine, dok se 61,7% prostora odnosi na zaobalni dio.

Slika 1. 1. Položaj općine Seget na karti Splitsko-dalmatinske županije

Izvor: www.opcinaseget.hr

Osnovna obilježja reljefa općine Seget su kraške uvale i udoline koje se provlače između blagih vapnenačkih grebena. Najviši brdski greben Vilaja (Crni vrh- 739 m) nalazi se na sjevernom i sjeveroistočnom rubu općine. Kopneno područje je blago brežuljkasto s nizom uvala i ponikava, a slaba kvaliteta biljnog pokrova kraških karakteristika obilježje je najvećeg dijela područja. Prostor je obrastao makijom, dok je prirodna šumska vegetacija dijelom pretvorena u šikare, a dijelom opožarena, stoga je ionako mala površina pod šumskim pokrovom značajno smanjena.

Kvaliteta poljoprivrednog tla na području općine Seget relativno je niska. Nešto veće površine obradivog zemljišta postoje jedino u zaobalju koje je djelomično pod poljodjelskim kulturama. Najveći dio kopna izgrađen je od karbonatnih vapnenačkih stijena koji su izrazito vodopropusni. Na takvima vapnenačkim terenima nema površinskih tokova i izvorskih voda pogodnih za piće. Unatoč relativno visokom godišnjem prosjeku oborina, područje je oskudno vodom. Izuzev nekoliko nalazišta arhitektonskog i tehničkog kamena, područje nije bogato mineralnim sirovinama.

Blaga mediteranska klima obilježje je općine Seget kao i većeg dijela Splitsko-dalmatinske županije. Na obali je utjecaj bure razmjerno slabiji, dok je utjecaj juga vrlo izražen, što utječe na biljni pokrov. Zime su relativno blage bez dužih razdoblja hladnih dana. Karakteristika priobalja su ugodni i sunčani dani, sa srednjom godišnjom temperaturom od 16 stupnjeva C. Na području Općine godišnje padne 900-1400 mm oborina.

Općina Seget je u prometnom smislu dobro povezana sa ostatkom Županije. Ukupna duljina javnih cesta na području Općine Seget je 43,3 km, od čega je 25,4 km (58,6%) državnih cesta, 13,8 km (31,9%) županijskih i 4,10 km (9,5%) lokalnih cesta. Veliki udio državnih cesta ukazuje na geoprometni značaj ovog područja. Pri tome najznačajniju ulogu imaju longitudinalni jadranski pravac

državne ceste D8 i transverzalni pravac državne ceste D58. Za razvoj turizma i cjelokupnog gospodarstva važna je i blizina zračne luke.

Položaj i značaj općine Seget u odnosu na Splitsko dalmatinsku županiju i Republiku Hrvatsku izražava prvenstveno kroz raspoložive potencijale u turizmu i kroz razvojne mogućnosti u toj djelatnosti. U tom smislu, svaki razvojni dokument mora u obzir uzeti efikasno korištenje prostora koji predstavlja važan razvojni resurs, kako za razvoj turizma, tako i mediteranske poljoprivrede i povrtlarstva, te njima komplementarnih djelatnosti. Zagorski, tj. zaobalni dio općine nedovoljno je iskorišten, stoga se njegova razvojna valorizacija očekuje u budućnosti. Potencijali tog dijela općine postoje u proizvodnji zdrave hrane, obiteljskoj poljoprivredi i stočarstvu, kao i nekim specifičnim oblicima turizma. More kao ključan prirodni resurs, osim u turizmu, koristi se i za uzgoj ribe te razvoj marikulture u priobalnom dijelu općine.

Prema popisu stanovništva iz 2011. god. općina Seget ima 4.854 stanovnika, što je svrstava u skupinu srednjih općina u Republici Hrvatskoj. U posljednjem međupopisnom razdoblju općina bilježi pad broja stanovnika, međutim taj pad nešto je niži nego onaj na razini Županije i RH (tablica 1.1). U istom razdoblju značajan porast prisutan je i u broju novoizgrađenih stanova (tablica 1.2), što se može objasniti razvojem turizma te velikom broju stanova i kuća za odmor. Broj kućanstava blago je porastao u odnosu na 2001. god. (tablica 1.3). Udio općine Seget u Županiji, prema sva tri navedena pokazatelja, kreće se oko 1%.

Tablica 1. 1. Kretanja broja stanovnika općine Seget u odnosu na Splitsko-dalmatinsku županiju

Područje	Površina (km ²)	Stanovnici 1981.	Stanovnici 1991.	Stanovnici 2001.	Stanovnici 2011.
Općina Seget	79,08	4.222	4.627	4.904	4.854
Splitsko-dalmatinska županija	4.520	436.680	474.019	463.676	454.798
Republika Hrvatska	56.610	4.601.469	4.784.265	4.437.460	4.284.889
Općina Seget u Županiji (%)	1,74	0,97	0,98	1,06	1,07

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Seget, 2016., Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2011.

Tablica 1. 2. Kretanja broja stanova općine Seget u odnosu na Splitsko-dalmatinsku županiju

Područje	Stanovi 1991.	Stanovi 2001.	Stanovi 2011.
Općina Seget	2.011	2.427	3.960
Splitsko-dalmatinska županija	144.330	190.429	254.629
Republika Hrvatska	1.575.644	1.877.126	2.246.910
Općina Seget u Županiji (%)	1,39	1,27	1,56

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Seget, 2016., Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2011.

Tablica 1. 3. Kretanja broja kućanstava općine Seget u odnosu na Splitsko-dalmatinsku županiju

Područje	Kućanstva 1991.	Kućanstva 2001.	Kućanstva 2011.
Općina Seget	1.286	1.524	1.656
Splitsko-dalmatinska županija	139.763	144.366	154.528
Republika Hrvatska	1.544.250	1.477.377	1.519.038
Općina Seget u Županiji (%)	0,92	1,06	1,07

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Seget, 2016., Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2011.

Općina Seget sastoji se od šest naselja: Bristivica, Ljubitovica, Prapatnica, Seget Donji, Seget Gornji i Seget Vranjica (slika 1.2). Administrativno središte se nalazi u mjestu Segt Donji u kojem živi 55% stanovništva i 54% kućanstava Općine (tablica 1.4). Osim stanovništva, u priobalnim naseljima Seget Donji i Seget Vranjica koncentrirani su gotovo svi gospodarski subjekti, što upućuje na neravnomjerno opterećenje prostora i razlike u razvijenosti, što svakako treba uzeti u obzir prilikom planiranja razvoja.

Slika 1. 2. Naselja u općini Seget

Izvor: Plan gospodarenja otpadom općine Seget za razdoblje 2014. - 2020. god.

Tablica 1. 4. Broj stanovnika i kućanstava u naseljima općine Seget prema popisu stanovništva iz 2011. godine

Naselja	Broj stanovnika	Broj kućanstava
Bristivica	345	117
Ljubitovica	478	166
Prapatnica	178	65
Seget Donji	2.668	895
Seget Gornji	138	48
Seget Vranjica	1.009	367
Ukupno općina Seget	4.854	1.656

Izvor: Popis stanovništva 2011.

2 INFRASTRUKTURA I PRIRODNI RESURSI

Infrastrukturu se najopćenitije može definirati kao skup grana i djelatnosti s pripadajućim građevinskim objektima i opremom koja omogućava nesmetan razvoj primarnog, sekundarnog i tercijarnog sektora (poznatija kao gospodarstvena infrastruktura) i kvartarnog sektora (negospodarstvena infrastruktura) te aktivnosti od općeg društvenog interesa. Funkcija infrastrukture je olakšavanje proizvodnje dobara i pružanja usluga, distribucije gotovih proizvoda te pružanje osnovnih društvenih usluga (npr. školstvo i zdravstvo).¹

U nastavku slijedi analiza infrastrukture u užem smislu, odnosno materijalnih (fizičkih) resursa u području društvenih djelatnosti (ili negospodarstvene infrastrukture), poslovne infrastrukture kao soft dijela gospodarstvene infrastrukture, te materijalne (fizičke) gospodarstvene infrastrukture u djelatnostima prometa, komunalnih djelatnosti i vodoopskrbe, energetike te informacijsko-komunikacijskih djelatnosti. Neizostavna je i analiza prirodnih i kulturnih resursa, koji se analiziraju na kraju poglavlja.

2.1 DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

Društvena infrastruktura u užem smislu obuhvaćena u ovom poglavlju analizira fizičku infrastrukturu za djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstvenu zaštitu, djelatnost kulture i sporta, te standard stanovanja.

2.1.1 Odgoj i obrazovanje

Na području općine Seget u oblasti predškolskog odgoja, dječji vrtić postoji u Segetu Donjem i zadovoljava potrebe smještaja 75 djece. Na ostalim područjima Općine nije organizirano predškolsko zbrinjavanje djece.² Sustav osnovnih škola obuhvaća središnju osnovnu školu u Segetu Donjem te područnu školu u Ljubitovici. S obzirom na starost izgrađenih objekata u kojima se odvija osnovnoškolsko obrazovanje i djelatnost potrebno je dodatno i znatno ulaganje u objekte ali i dodatno osuvremenjivanje inventara objekata. Općina Seget je dobila suglasnost od resornog ministarstva na dokumentaciju za izradu dokumentacije za dogradnju i nadogradnju osnovne škole „Kralja Zvonimira“ u Segetu Donjem, te školske športske dvorane. Srednjoškolsko obrazovanje odvija se u srednjim školama grada Trogira.

2.1.2 Zdravstvo i socijalna skrb

U oblasti primarne zdravstvene zaštite, usluge djelatnosti obiteljske i dentalne medicine dostupne su u po tri privatne ordinacije (ugovoreni koncesionari) u Segetu Donjem,³ dok su ostale djelatnosti primarne medicine dostupne u Trogiru (pedijatrija, zdravstvena zaštita žena, hitna medicinska pomoć, laboratorijske pretrage).⁴

¹ Gospodarstvena infrastruktura obuhvaća promet, energetiku, sustav informacijsko-komunikacijskih i komunalnih djelatnosti, kao i sve ostale djelatnosti izravno vezane uz proizvodne procese obuhvaćene pod nazivom poslovna infrastruktura (skladištenje, čuvanje, hlađenje, konfekcioniranje, pakiranje proizvoda). Negospodarstvena infrastruktura obuhvaća djelatnosti kao što su školstvo, zdravstvo, znanost, kultura, socijalna zaštita i uprava, a koje posredno pružaju usluge bez kojih bi proces reprodukcije bio nemoguć. U užem smislu obuhvat gospodarstvene i negospodarstvene infrastrukture zadržava se samo na analizi materijalnih resursa (građevinski objekti i oprema), dok u širem smislu obuhvaća i ostale resurse odnosno ljudski kapital u pojedinim djelatnostima (drugim riječima zaposlene) (Pašalić, 1986.).

² Potreba nadomeštanja nedostatka infrastrukturnih kapaciteta koji bi se koristili za vrtičke svrhe je iskazana od strane lokalne vlasti i predviđeno je rješavanje ovoga pitanja dijelom sredstvima iz općinskog proračuna. Planira se organiziranje ustanova predškolskog odgoja u ostalim naseljima (prema važećem Prostornom planu općine Seget - za smještaj ovih sadržaja nije nužna izgradnja novih objekata već za to mogu biti korišteni i neki postojeći javni ili stambeni objekti koji imaju uvjete za smještaj ove djelatnosti (navedeno u Prostornom planu općine Seget, 2004.) te izgradnja vrtičkog objekta u naselju Seget Vranjic (prema Planu proračuna za 2015./2016.).

³ Napomena: u zagorskom dijelu općine svaki dan dolazi doktorica u određene sate u Bistivici, Prapatnici i Ljubitovici.

⁴ Podaci o stanju objekata u kojima se pružaju navedene usluge u ovoj fazi izrade analize stanja nisu bili dostupni.

Na području Općine postoje i tri ustanove koje pružaju usluge skrbi o starijima i nemoćnima, i to obiteljski dom za starije i nemoćne „Mirna luka“ i „Domazet“ te ustanova za skrb o starijim i nemoćnima „None“. Centar za socijalnu skrb Trogir je osnovan kako za grad Trogir, tako i među ostalim, za općinu Seget.

2.1.3 Kultura i sport

Sportski objekti deficitarni su na području Općine. Prema dostavljenim podacima od Općine izgrađenih javnih sportskih objekata nema, a nisu navedene kulturne aktivnosti koje se odvijaju u sklopu Općine. Neovisno o odvijanju ovih dviju djelatnosti područje općine Seget bogato je kulturnom baštinom koja je obrađena detaljno u poglavljima prirodnih resursa i kao takva predstavlja iznimnu podlogu za razvijanje kulturnih aktivnosti, posebno kada se promišlja o sprezi kulture i turizma. Nadalje, KUD Seget je aktivno društvo, prvenstveno kroz najpoznatije Segetske mažuretkinje (Europske prvakinja) dok je KUD Labišnica aktivno u njegovanjenu nematerijalnog dobra, zaštićenog od UN, poznatu „ojkavici“.

2.1.4 Analiza stanovanja

Za potrebe projiciranja demografskog razvoja u općini Seget, kao i sa stajališta planiranja razmještaja stanovništva u budućnosti, korisna je analiza postojećeg stanja stambenog fonda i broja kućanstava, koji čine temeljne uvjete življenja.

Prema Popisu stanovništva, stanova i kućanstava iz 2011. u općini Seget ukupan fond stanova iznosi 3.960 stanova (1,5% ukupnog fonda stanova SDŽ) od čega: za stalno stanovanje (2.798, tj. 1,3% nastanjenih stanova SDŽ), povremeno stanovanje (500) i stanovanje isključivo za djelatnost (662). Od 2.798 stana za stalno stanovanje njih 57% je nastanjeno, 34% je privremeno nastanjeno, a napušteno je 8% stanova za stalno stanovanje. Za povremeno stanovanje u svrhu odmora i rekreativne koristi se 488 stana, a 12 za vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi. Isključivo za djelatnost turizma koriste se 654 stana, odnosno 16,5% ukupnog stambenog fonda Općine.

Tablica 2. 1 Stanovi prema načinu korištenja 2001. i 2011. Seget

Br.st.	Stanovi za stalno stanovanje					Stanovi za povremeno stanovanje		Stanovi koji se koriste isključivo za djelatnost	
	UK	NAS	PNAS	NAP	Za odmor i rekreaciju	SR u poljoprivredi	Iznajmlj. turistima	Ostale djelatnosti	
Popis 2011.	3.960	2.798	1.641	941	216	488	12	654	8
m²	285.140	214.984	144.843	59.187	10.954	38.581	502	30.381	692
Popis 2001.	2.427	1.803	1.469	289	45	524	33	67	
m²	194.423	148.673	123.454	22.800	2.419	40.166	1.624	3.960	

Izvor: DZS, Popis stanovništva, stanova i kućanstava 2011., DZS, Popis stanovništva 2001.

U odnosu na Popis iz 2001. stambeni fond je u desetogodišnjem razdoblju porastao za 1.533 stambene jedinice (tj. za 63%). Od toga je broj stanova za stalno stanovanje porastao za 55%, a nastanjenih stanova za 12%. Slični su trendovi i za SDŽ samo slabijeg inteziteta. Izniman porast općina Seget bilježi u broju stanova za stalno stanovanje koji su povremeno nastanjeni (za 226%) i koji su napušteni (380%). Sličan je trend i kod stanova koji se koriste isključivo za djelatnost iznajmljivanja turistima (porast za približno 9 puta, dok je SDŽ bilježila rast za 2,33 puta), dok je uočljiv pad u evidenciji ukupnog fonda stanova za povremeno stanovanje (-10,23%) u općini Seget, za razliku od rasta u SDŽ (za 33%).

Tablica 2. 2 Stanovi prema načinu korištenja 2001. i 2011. SDŽ

Br.st.	Stanovi za stalno stanovanje				Stanovi za povremeno stanovanje		Stanovi koji se koriste isključivo za djelatnost	
	UK	NAS	PNAS	NAP	Za odmor i rekreaciju	SR u poljoprivredi	Iznajmlj. turistima	Ostale djelat.
Popis 2011.	254.629	206.186	152.125	48.550	5.511	30.187	765	16.524
m²	18.272.012	15.286.473	11.606.626	3.360.137	319.710	2.018.269	36.244	864.270
Popis 2001.	190.429	162.337	138.491	20.968	2.878	22.498	645	4.949
m²	13.516.939	11.622.580	10.079.027	1.393.993	149.560	1.521.140	32.536	340.683

Izvor: DZS, Popis stanovništva, stanova i kućanstava 2011.; DZS, Popis stanovništva 2001.

Prosječna površina stanova iznosi 72 m^2 u 2011., dok je u 2001. bila 80 m^2 , što upućuje na porast broja stanova manje površine (ponajviše se smanjila prosječna površina stanova koji su privremeno nastanjeni, sa 79 m^2 na 63 m^2 i koji se koriste isključivo za turističku djelatnost, sa 59 m^2 na 46 m^2). Površina nastanjenih stanova je u prosjeku 88 m^2 u 2011. i neznatno je porasla u odnosu na 2001. kada je iznosila 84 m^2 , što upućuje na zadržani i povećani visoki standard stanovanja stanovništva u nastanjenim stanovima. S obzirom na sobnost, nastanjeni stanovi u 2011. su pretežno trosobni (ukupno 566 stanova) ili četverosobni (ukupno 557 stanova) te čine 62,3% ukupno nastanjenih stanova za stalno stanovanje, i u prosjeku broje 3 člana kućanstva.

2.2 PROMETNA INFRASTRUKTURA

Pod prometnom infrastrukturom, osim same cestovne, pomorske i ostale infrastrukture, razmatra se i problematika prometnih tokova, kao i sigurnosti samog prometa.

2.2.1 Cestovna infrastruktura

Ukupna duljina javnih cesta na području Općine Seget je 129,43 km, od čega je 25,40 km (19,62%) državnih cesta, 13,80 km (10,66%) županijskih, 3,60 km (2,78%) lokalnih i 86,63 km (66,93%) nerazvrstanih cesta.

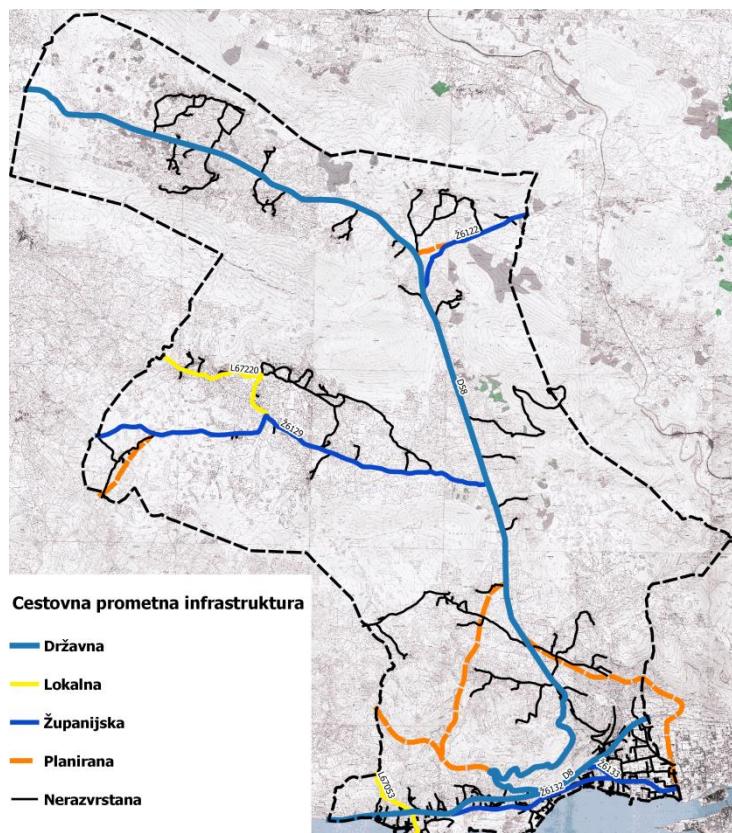
Tablica 2. 3. Cestovna infrastruktura na području općine Seget

Oznaka ceste	Opis ceste	Duljina ceste	Od toga na području općine Seget
D8	G.P. Pasjak (gr. R. Slovenije) – Šapjane – Rijeka – Zadar – Split – G.P. Klek (gr. BiH) – G.P. Zaton Doli (gr. BiH) – Dubrovnik – G.P. Karasovići (gr. Crne Gore)	643,8 km	4,90 km
D58	Šibenik (luka) – Boraja – Trogir (D8)	43,0 km	20,50 km
Ž6112	Kladnice (ŽC6098) – Prgomet – Prapatnica (D58)	18,6 km	2,30 km
Ž6129	Blizna Donja (ŽC6130) – Bristivica – D58	10,2 km	7,30 km
Ž6132	D8 – Sorići – Seget Donji (Ž6133)	3,1 km	3,10 km
Ž6133	Seget Donji (D8) – Trogir (D315)	2,4 km	1,10 km
L67053	Gustirna (L67054) – Vrsine – Vranjica (D8)	7,8 km	1,10 km
L67220	Blizna Donja (Ž6129) – Blizna Gornja – Bristivica (Ž6129)	7,6 km	2,50 km
Nerazvrstane ceste	Ulice i poljski putovi i druge nerazvrstane javne prometne površine na kojima se odvija promet.	86,63 km	86,63 km

Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta NN 66/15; PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.; Vlastiti izračun

Državna cesta D8, tzv. Jadranska magistrala je longitudinalni cestovni pravac koji se proteže u smjeru sjeverozapad-jugoistok na području cjelokupne obale Jadranskog mora. Ova cesta započinje povezuje sve važnije hrvatske primorske gradove; Rijeku, Senj, Zadar, Šibenik, Trogir, Split, Makarsku, Ploče i Dubrovnik, pa sve do graničnog prijelaza Karasovići između Hrvatske i Crne Gore. Na području općine Seget, cesta se proteže kroz naselja Seget Vranjica i Seget Donji u dužini od 4,9 km. Do križanja s cestom Ž6132 nosi naziv Ulica Kralja Tomislava.

Slika 2. 1. Javne ceste na području općine Seget

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

U šibenskoj luci započinje **državna cesta D58**. Prema istoku, cesta prati željezničku prugu Šibenik - Perković do Vrpolja. Kod mjesta Vrpolje cesta prolazi pored čvora Vrpolje na autocesti A1 s kojim je spojena 2,1 km dugom prilaznom cestom (državna cesta D531). Na području općine Seget ovaj pravac je transverzalnog karaktera, a prolazi kroz naselja Ljubitovica, Prapatnica i Seget Gornji, dotiče se granice naselja Bristivica te se serpentinama spušta prema naselju Seget Donji, gdje se okomito spaja na državnu cestu D8.

Županijska cesta Ž6112 spaja se okomito na državnu cestu D58 u mjestu Prapatnica. Iz Prapatnica nastavlja dalje u smjeru sjeveroistoka prema mjestu Prgomet, gdje se spaja na županijsku cestu ŽC6091, odnosno na priključak autoceste A1.

Županijska cesta Ž6129 započinje u zaselku Mamuti, u naselju Blizna Donja na području općine Marina. Zapdno od zaselka Jajići ulazi na područje općine Seget te se okomito spaja na državnu cestu D58.

Županijska cesta Ž6132 je paralelni pravac s državnom cestom D8. Započinje u naselju Seget Vranjica na križanju s državnom cestom D8 te se spaja na županijsku cestu ŽC6133 u naselju Seget Donji. Kroz ova dva naselja cesta nosi naziv ulica Hrvatskih žrtava.

Županijska cesta Ž6133 započinje na spoju D58 i D8, proteže se ulicama Put Vlaške, Hrvatskih žrtava do granice s Gradom Trogirom odakle se ulicom Kardinala Alojzija Stepinca nastavlja u smjeru grada Trogira, gdje se spaja s državnom cestom D315.

Lokana cesta L67053 započinje u mjestu Gustirna na području općine Marina, prolazi kroz mjesto Vrsine te u Seget Vranjici se spaja na državnu cestu D8.

Lokalna cesta L67220 započinje i završava na županijskoj cesti Ž6129. Cesta započinje u naselju Blizna Donja, paralelna je s tom županijskom cestom, a u naselju Šode ponovno se spaja s županijskom cestom Ž6129.

Za sve se javne ceste na području Općine Seget smatra⁵ kako je potrebna izrada novih prometnih rješenja uz sanaciju i unaprjeđenje postojećeg stanja, dok bi se rješenje odvodnje oborinskih voda te izgradnja nogostupa za pješake smatralo prioritetom. Oborinske vode posebno predstavljaju problem na području naselja Seget Vranjica, Seget Donji i Bristivca (zaseok Šode) u jesenskim i zimskim mjesecima kada su obilne kiše učestale. Zaobalni dio općine, u tom istom razdoblju, suočava se s problemom magle, a time i loše vidljivosti te poledice. Također, potrebno je postaviti dodatnu prometnu signalizaciju ili unaprijediti postojeću, i to na cijelokupnom području JLS.

Iako Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine⁶ nije predviđena izgradnja, niti poboljšanje mreže državnih cesta, izgradnja zaobilaznica Segeta (D8) predviđena je u PPU Splitsko-dalmatinske županije. Izgradnja ove zaobilaznice ima za svrhu rasterećenja naselja Seget Donji i Seget Vranjica. Istim dokumentom predviđena je rekonstrukcija državne ceste D58 i izgradnja alternativnog spoja na D8 i to u svrhe postizanja optimalne funkcionalnosti cestovne mreže na području Županije. Također, izgradnja spojne ceste od križanja cesta D315 i Ž6133 do D8 također je predviđena kao primarna rekonstrukcija.⁷ Za ovu dionicu predviđena su sredstva za ishođenje upravne dokumentacije za rekonstrukciju ceste, izvlaštenje i građenje.⁸

U svrhe ospozobljavanja jednog od zaobalnih alternativnih koridora (rasterećenje postojećeg dužobalnog pravca D8), predviđena je rekonstrukcija Ž6122.⁹

Rekonstrukcija L67053 predviđena je planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste na području Splitsko dalmatinske županije. Trenutno je dobivena lokacijska dozvola, a sredstva predviđena za završetak projektne dokumentacije za rekonstrukciju ceste su osigurana.¹⁰

Nerazvrstane ceste su ulice i poljski putevi te druge nerazvrstane javne prometne površine na kojima se odvija promet. Ukupne su dužine 86,63 km. Iako je veći dio nerazvrstanih cesta u naseljima Seget Donji, Seget Vranjica, Bristivica, Prapatnica i Ljubitovica uredila postavljanjem asfaltnog sloja, ove mjesne prometnice su uglavnom minimalnih profila i nepovoljnih tehničkih elemenata, što je posljedica stambene izgradnje i vlasničkih odnosa, pa utječe na kvalitetu i sigurnost odvijanja prometa. Po pitanju nerazvrstanih cesta, postoje zahtjevi za izradom pristupnih putova, asfaltiranjem postojećih makadamskih putova, proširenjem postojećih cesta, ali postoji potreba za asfaltiranjem i proširenjem postojećih cesta. Smatra se da oko 10% kućanstava nije povezano u postojeću cestovnu mrežu. Nameće se potreba povezivanja središta Segeta Gornjeg (D58) i budućeg golf igrališta u duljini od cca 4,5 km.

Povezanost naselja Ljubitovica i Bristivica odvija se preko naselja Prapatnice što rezultira u suboptimalnoj povezanosti naselja na zaobalnom području Općine Seget, čime se smanjuje mobilnost stanovništva.

Promet u mirovanju na području općine Seget nije adekvatno reguliran. Regulacija prometa u mirovanju je u postupku.

Kada je **infrastruktura javnog prijevoza** u pitanju, na području općine Seget ne postoji autobusni kolodvor, ali je područje općine premreženo autobusnim stajalištima za potrebe javnog komunalnog prijevoza putnika.

⁵ Generalni upitnik za JLS, Općina Seget, Seget, 2016.

⁶ Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine NN 01/14, 151/14.

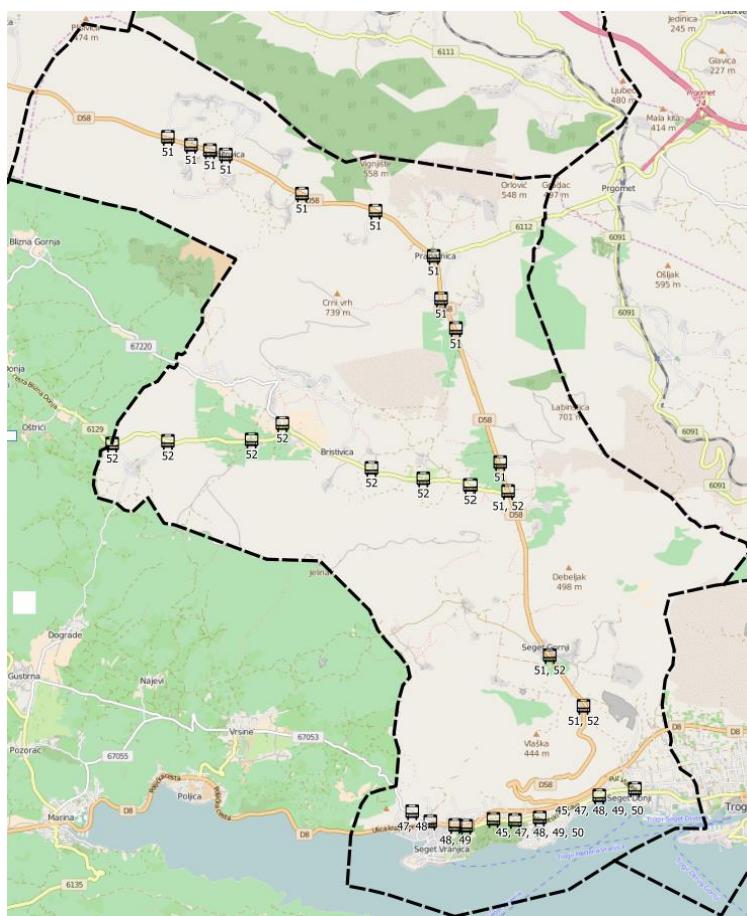
⁷ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

⁸ Financijski plan i Plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste na području Splitsko dalmatinske županije za 2016.; Županijska uprava za ceste Split; Split, 2015.

⁹ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

¹⁰ Financijski plan i Plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste na području Splitsko dalmatinske županije za 2016.; Županijska uprava za ceste Split; Split, 2015.

Slika 2. 2. Autobusna stajališta u javnom komunalnom prijevozu putnika na području općine Seget

Izvor: <http://www.dalmacija.hr/Intermodal> (09.04.2016.); Vlastita obrada

Na području općine Seget postoji 7 linija javnog komunalnog prijevoza putnika.

Tablica 2. 4. Linije javnog komunalnog prijevoza na području općine Seget

Broj linije	Naziv linije	Dužina linije (2L)km
45	Trogir – Seget Vranjica Seget Vranjica - Trogir	11,60
47	Trogir - Vrsine - Marina - Trogir	30,40
48	Trogir - Marina - Dograde - Vrsine- Trogir	32,00
49	Trogir- Marina - Vinišće Vinišće -Marina - Trogir	41,20
50	Sevid - Trogir Trogir - Sevid (prometuje preko Vinišća)	42,80 (62,00)
51	Trogir – Ljubitovica Ljubitovica - Trogir	43,00
52	Trogir – Vinovac Vinovac - Trogir	68,00

Izvor: Izvješće o linijama javnog komunalnog prijevoza na području općine Seget, Promet d.o.o., Split, 2015.

Na navedenim linijama prometuju četiri različita tipa autobusa što ovisi o broju putnika, dobu dana, danu u tjednu (radni dan, subota, nedjelja), kao i godišnjem dobu (ljeto, zima). U sljedećoj tablici dan je prikaz karakteristike navedenih autobusa.

Tablica 2. 5. Vrste autobusa na linijama javnog komunalnog prijevoza

Vrsta autobusa	Kapacitet (Broj mesta)	Broj vozila
Kombi Bus -prigradski	18 sjedećih	1
Kombi Bus-gradski	9 sjedećih 25 stajačih	2
Midi Bus	29 sjedećih	1
Prigradski autobus	48 -50 sjedećih	5

Izvor: Izvješće o linijama javnog komunalnog prijevoza na području općine Seget, Promet d.o.o., Split, 2015.; Vlastita obrada

Usluge javnog komunalnog prijevoza putnika obavlja Promet d.o.o. Split, u kojem je Općina Seget suvlasnik udjelom od 1,50%.

2.2.2 Pomorska infrastruktura

Na području općine Seget trenutno postoji sljedeća pomorska infrastruktura:

- Iskrcajna mjesta za prihvat ribe u Segetu Donjem i Seget Vranjici,
- Luka nautičkog turizma (marina) u Seget Donjem

Slika 2. 3. Pomorska infrastruktura na području općine Seget

Pomorska infrastruktura

⛵ Luka nautičkog turizma

⚓ Luka otvorene za javni promet

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

Predviđena je izgradnja luke nautičkog turizma (marina) Barbušinac u Segetu Donjem s 198 vezova u moru, čija je izgradnja u završnim fazama.¹¹

Iz Segata Donjeg postoji trajektna veza prema Drveniku Velom i Drveniku Malom, dok iz Seget Vranjice postoje brodske linije prema Trogiru.

2.2.3 Ostala prometna infrastruktura

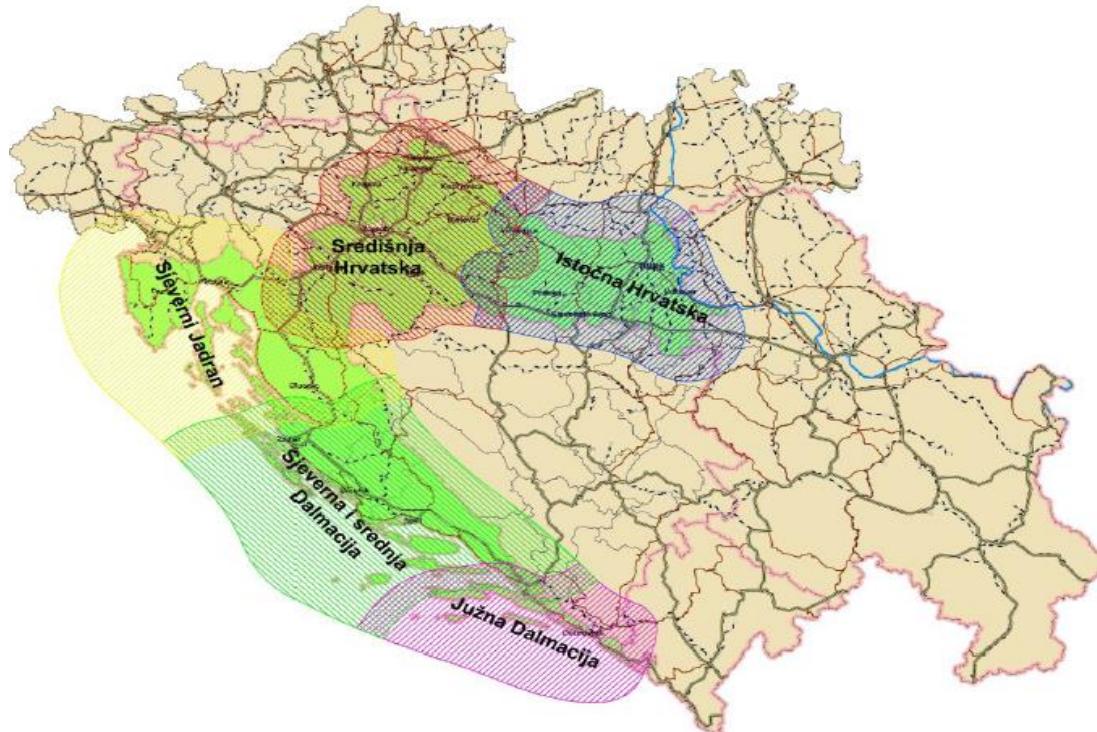
Što se tiče ostale prometne infrastrukture može se konstatirati da po pitanju **infrastrukture zračnog prijevoza**, na području općine Seget ne postoje zračna pristaništa/letjelišta, helidromi, kao ni zračna pristaništa na vodi, niti je planirana. Isto tako na području općine Seget ne postoji **infrastruktura željezničkog prijevoza**.

¹¹ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

2.2.4 Analiza prometnih tokova

Prema Strategiji prometnog razvoja Republika Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine općina Seget nalazi se na području funkcionalne regije Sjeverna i srednja Dalmacija. Funkcionalna regija Sjeverna i srednja Dalmacija obuhvaća područje Dalmacije koje se od funkcionalne regije Sjeverni Jadran postupno sužava prema funkcionalnoj regiji Južne Dalmacije. Najvažniji gradovi regije su Zadar, Šibenik i Split. U administrativnom smislu ovu funkcionalnu regiju čine Zadarska županija, Šibensko-kninska županija te Splitsko-dalmatinska županija.

Slika 2. 4. Funkcionalne regije prometnog razvoja Republika Hrvatske

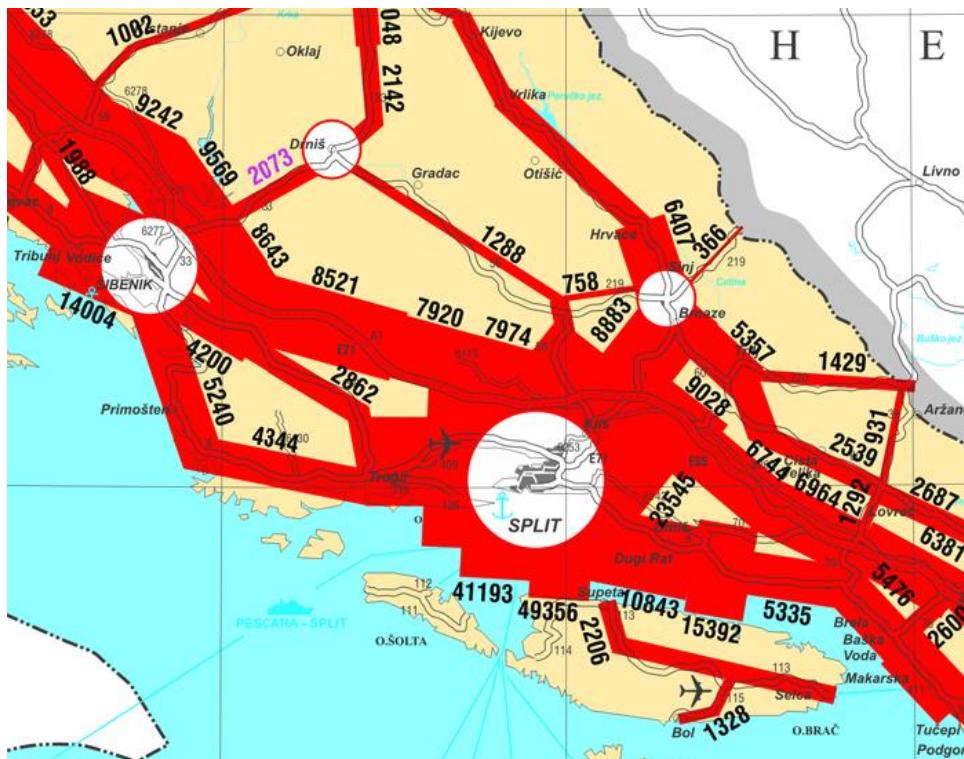
Izvor: Strategija prometnog razvoja Republika Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine, Vlada RH, Zagreb, 2014.

Najveći prometni intenzitet na području Splitsko-dalmatinske županije ostvaren je na širem području grada Splita, u kojem je u 2014. godini PGDP na mjernom mjestu u Stobreču iznosio 49.356, a PLDP 57.858, dok je na mjernom mjestu u Solinu PGDP iznosio 41.193, a PLDP 47.751.¹² Tim ostvarenim motornim prometom državna cesta D8 svrstava se u cestu prvog razreda.¹³ Na ovim mjernim mjestima izmjerene je najveći intenzitet motornog prometa na razini RH.

¹² Prosječni godišnji dnevni promet (PGDP), predstavlja prosječnu dnevnu količinu prometa u odnosu na ukupno ostvareni promet tijekom cijele godine, na autocesti ili njezinom dijelu. Prosječni ljetni dnevni promet (PLDP), predstavlja prosječnu, dnevnu količinu prometa u odnosu na ukupno ostvareni promet tijekom ljetnog perioda u godini (od 1. srpnja do 31. kolovoza), na autocesti ili njezinom dijelu.

¹³ Pravilnik o osnovnim uvjetima kojima javne ceste izvan naselja i njihovi elementi moraju udovoljavati sa stajališta sigurnosti prometa NN 110/2001.

Slika 2. 5. Intenzitet motornog prometa na širem području grada Splita

Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014., Hrvatske ceste, Zagreb; 2015

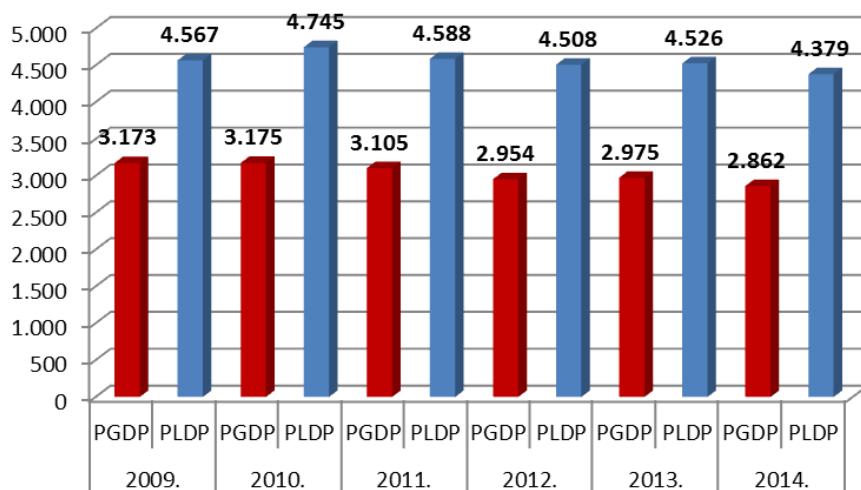
Prometna mreža općine Seget čini zapadni dio prometne mreže Splitsko-dalmatinske županije, preko koje su stanovnici općine Seget uključeni u cjelokupan prometni sustav RH.

Količina motornog prometa na području općine Seget prikazat će se na dva mjerna mjesta. To su mjerno mjesto 5406 Seget Donji na državnoj cesti D58, na relaciji od županijske ceste Ž6129 do spoja s državnom cestom D8, u dužini od 8,9 km te mjerno mjesto 5407 Marina na državnoj cesti D8, na relaciji od lokalne ceste L65078 do županijske ceste Ž6130, u dužini od 3,6 km.¹⁴

PGDP motornih vozila na mjernom mjestu **5406 - Seget Donji**, na državnoj cesti D58, u promatranom razdoblju od 2009. do 2014. godine iznosi u prosjeku 3.041 vozila. Međutim, u istom tom razdoblju pada po prosječnoj godišnjoj stopi od 2%, pa tako u 2014. godini iznosi 90,20% u odnosu na 2009. godinu. Najveći PGDP ostvaren je u 2010. godini s 3.173 motornih vozila.

¹⁴ Iako ovo mjerno mjesto nije na području općine Seget, količina prometa indikativna je za procjenu količine motornog prometa na državnoj cesti D8 na području općine Seget.

Grafikon 2. 1. PGDP i PLDP motornih vozila na mjernom mjestu mjernom mjestu 5406 - Seget Donji u razdoblju 2009. – 2014.

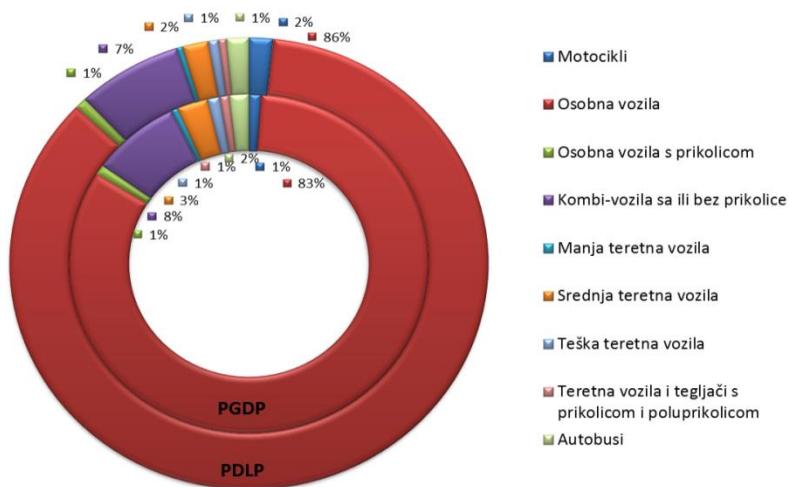

Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014.-2009.; Hrvatske ceste, Zagreb; 2015.-2010.

Analogno PGDP-u, i **PLDP** bilježi identične trendove kretanja (Grafikon 2.1.). Dakle, u 2010. godini je ostvarena najveća količina prometa s 4.745 motornih vozila, a zatim se sve do 2014. godine smanjuje po prosječnoj godišnjoj stopi od 1%. U 2014. godini PLDP je činio 95,88% PLDP-a u odnosu na 2009. godinu. Gledano prema veličini motornog prometa, do 2011. godine državna cesta D58 svrstava se u ceste 3. razreda, a od 2012. godine u ceste 4. razreda.¹⁵ To znači da bi joj je realna zadaća općinsko/međuopćinsko povezivanje sa srednjom duljinom putovanja od 5 km do 50 km.¹⁶

Prosječni PLDP na razini promatranog razdoblja bio je skoro za 50% veći od prosječnog PGDP, što ukazuje na relativnu važnost državne ceste D58 u turističke svrhe, ali i na neravnomjernu opterećenost kapaciteta tokom godine.

Grafikon 2. 2. Prosječan udio pojedine kategorije vozila u PDGP PLDP na mjernom mjestu 5406 - Seget Donji u razdoblju 2009. – 2014.

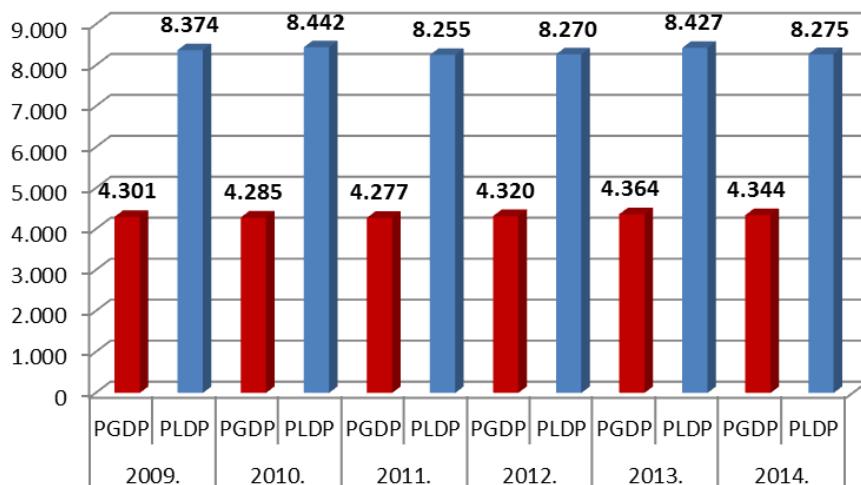
Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014.-2009.; Hrvatske ceste, Zagreb; 2015.-2010.

¹⁵ Pravilnik o osnovnim uvjetima kojima javne ceste izvan naselja i njihovi elementi moraju udovoljavati sa stajališta sigurnosti prometa NN 110/2001.

¹⁶ S obzirom da se radi o državnoj cesti, sukladno primjenom kriterija usvajanja najviše kategorije u Pravilniku NN 110/2001., u konačnici, državna cesta D58 spada u ceste 1. kategorije koja povezuje regionalno područje (dvije županije), sa srednjom udaljenosću od 50 km do 100 km.

Gledano na razini cjelokupnog razdoblja, najveći dio ukupnog motornog prometa čine osobna vozila, zatim kombi vozila sa ili bez prikolice, zatim srednja teretna vozila, dok ostala vozila čine zanemariv dio ukupnog prometa (Grafikon 2.2.).

Grafikon 2. 3. PGDP i PLDP motornih vozila na mjernom mjestu mjernom mjestu 5407 - Marina u razdoblju 2009. – 2014.

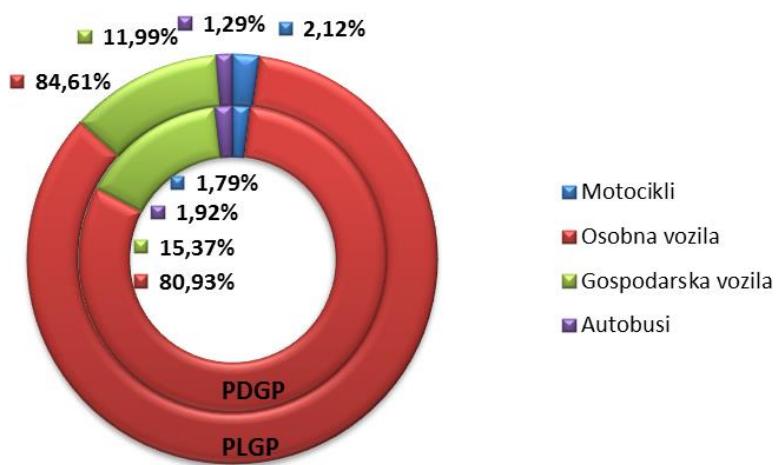

Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014.-2009.; Hrvatske ceste, Zagreb; 2015.-2010.

Analiza količine motornog prometa na cesti D8, izmjerena je na mjernom mjestu **5407 – Marina**, bilježi stabilnost kroz promatrano razdoblje od 2009. do 2014. godine. PGDP od 4.344 vozila u 2014. godini na razini je od 101% u odnosu na 2009. godinu, a analogno tome PLDP je na razini od 98%.

U prosjeku, PLDP je veći za 93% od PGDP-a na razini cjelokupnog promatranog razdoblja, što ukazuje na povećanu količinu prometa tijekom ljetnih mjeseci, odnosno značajan broj nerezidentnih sudionika u prometu.

Grafikon 2. 4. Prosječan udio pojedinih kategorije motornih vozila na mjernom mjestu mjernom mjestu 5407 - Marina u razdoblju 2009. – 2014.

Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014.-2009.; Hrvatske ceste, Zagreb; 2015.-2010.

Analiza motornog prometa prema pojedinim kategorijama ukazuje na značajan udio osobnih vozila, kako prema PGDP, tako i u PLDP¹⁷. Povećan udio osobnih automobila u PLDP (86% i 84,61%), u odnosu na PGDP (83% i 80,93%) također ukazuje na veći udio nerezidentnih sudionika u prometu. To nam pak ukazuje na potrebu povećane brige o sigurnosti u prometu tokom ljetnih mjeseci.

2.2.5 Vozni park i analiza sigurnosti cestovnog prometa

U sklopu analize tokova cestovnog prometa treba dati i prikaz brojnosti voznog parka na području općine Seget. Pri tome se analiza odnosi samo na cestovna vozila registrirana na dan 31. prosinca u razdoblju od 2010. do 2014. godine.

Promatrano razdoblje obilježeno je vrlo laganim trendom smanjenja broja registriranih vozila, čemu najviše pridonose kategorije osobnih automobila, mopedova i teretnih vozila. Udio osobnih automobila u prosjeku čini 67% svih registriranih cestovnih vozila na području općine Seget. Sljedeću kategoriju po brojnosti čine mopedi s udjelom od 15%, zatim teretna i radna vozila s 9% i motocikli s 8% te na koncu priključna vozila s 1%. Ostale kategorije cestovnih vozila registrirane su na području općine Seget ne prelaze udio od 0,5%.

Grafikon 2. 5. Registrirana cestovna vozila na području općine Seget na dan 31.12.2010.-31.12.2014.

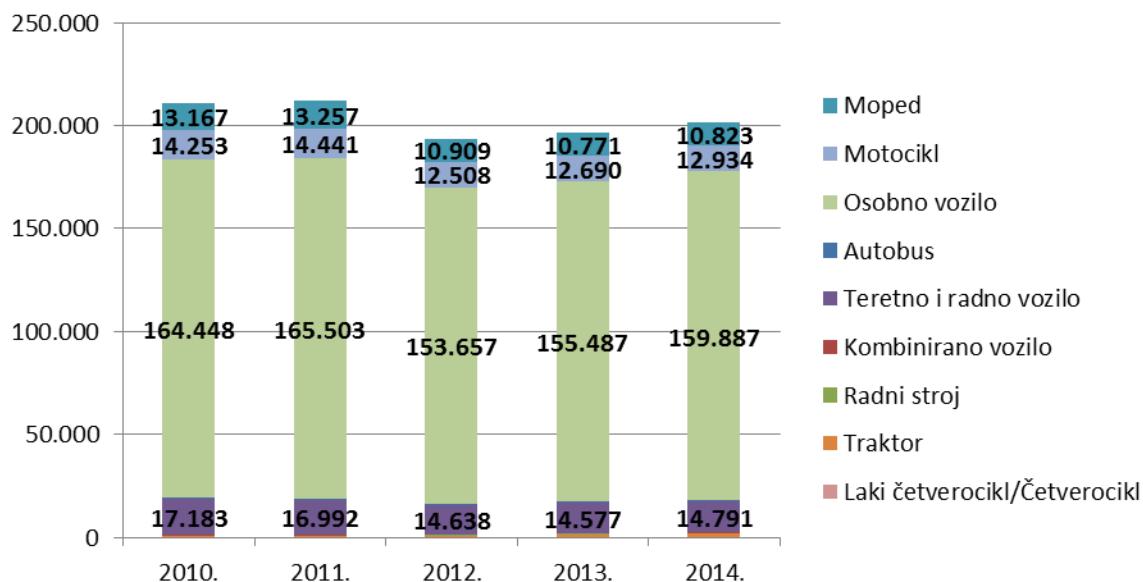
Izvor: Evidencija registriranih cestovnih vozila i prometnih nesreća na području općine Seget za razdoblje 01.01.2010.-31.12.2014., PU Splitsko-dalmatinska, Split, 2016.; Vlastita obrada

Usporedno, broj registriranih cestovnih vozila na području općine Seget čini u prosjeku 1,21% registriranih cestovnih vozila na području Splitsko-dalmatinske županije. Ipak, kada se stavi u omjer broj osobnih automobila po stanovniku dobije se pokazatelj od 0,33 osobna automobil po stanovniku u općini Seget u odnosu na 0,34 osobna automobil po stanovniku u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Kao i na području općine Seget, najveći dio registriranih cestovnih vozila u Splitsko-dalmatinskoj županiji, kao što prikazuje Grafikon 2.6., čine osobna vozila s prosječnim udjelom od 79%, zatim teretna i radna vozila s prosječnim udjelom od 8% te mopedi i motocikli s prosječnim zajedničkim

¹⁷ U promatranom razdoblju količina motornog prometa na mjernom mjestu 5407 – Marina bilježena je s dvije vrste uredaja (HAB-3.3 do 2012. godine te QLD-6CX od 2013. godine.) koji različito evidentiraju pojedine kategorije vozila. Da bi veličine bile usporedivne na razini cjelokupnog razdoblja pristupilo se agregiranju pojedinih kategorija vozila na sljedeći način: Kategoriju Motocikli čine HAB-3.3 kategorija A1 te QLD-6CX kategorija A1. Kategoriju Osobna vozila čine HAB-3.3 kategorija A2 te QLD-6CX kategorija A2. Kategoriju Gospodarska vozila čine HAB-3.3 kategorija A3, A4, B2, B3, B4 te QLD-6CX kategorija A3, B1, B2, B3, B4, B5. Kategoriju Autobusi čine HAB-3.3 kategorija C1 te QLD-6CX kategorija C1.

udjelom od 13% (6% + 7%). Prema navedenim podacima, u općini Seget je zabilježeno značajnije odstupanje udjela mopeda, odnosno udjela osobnih automobila od županijskog prosjeka.

Grafikon 2. 6. Registrirana cestovna vozila na području Splitsko-dalmatinske županije na dan 31.12.2010.-31.12.2014.

Izvor: Bilten o sigurnosti cestovnog prometa 2010.- 2014., MUP RH, Zagreb, 2011.-2015.; Vlastita obrada

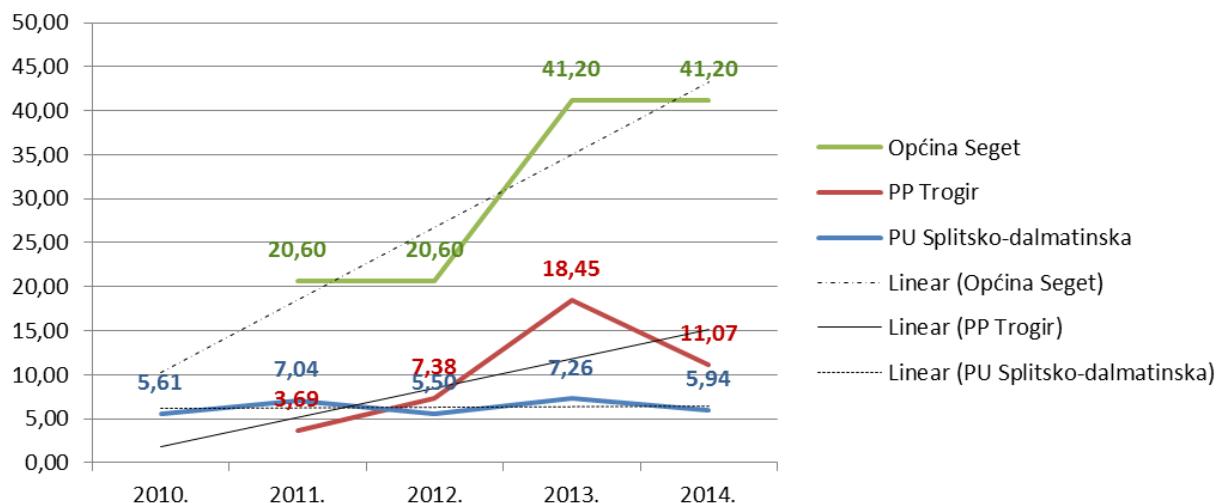
Analiza prometnih tokova treba se osvrnuti i na aspekt sigurnosti cestovnog prometa. Analiza sigurnosti cestovnog prometa promatra se kroz broj stradalih osoba u prometnim nesrećama. Tri su moguća stanja sudionika prometnih nesreća, a to su lakše ozlijedjeni, teže ozlijedjeni te smrtno stradali, gdje je glavni pokazatelj broj smrtno stradalih na 100.000 stanovnika.¹⁸ Iako je ova brojka podložna različitim čimbenicima, ona simbolizira uspješnost aktivnosti politike sigurnosti cestovnog prometa.

U promatranom razdoblju, od 2010. do 2014. godine, na području općine Seget zabilježeno je sveukupno 217 prometnih nesreća, od čega je 86 samo s materijalnom štetom, 5 prometnih nesreća s poginulim osobama te 126 s ozljedama putnika.¹⁹

¹⁸ Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011.-2020. godine, Vlada RH, Zagreb, 2011.

¹⁹ Evidencija registriranih cestovnih vozila i prometnih nesreća na području općine Seget za razdoblje 01.01.2010.-31.12.2014., PU Splitsko-dalmatinska, Split, 2016.

Grafikon 2. 7. Broj smrtno stradalih na 100.000 stanovnika na području općine Seget, PP Trogir i PU Splitsko-dalmatinske

Izvor: Bilten o sigurnosti cestovnog prometa 2010.- 2014., MUP RH, Zagreb, 2011.-2015.; Evidencija registriranih cestovnih vozila i prometnih nesreća na području općine Seget za razdoblje 01.01.2010.-31.12.2014., PU Splitsko-dalmatinska, Split, 2016.; Vlastita obrada

Gledano kroz prizmu broja smrtno stradalih na 100.000 stanovnika, općina Seget ne ostvaruje dobre rezultate. Navedeni pokazatelj značajno je viši od županijskog pokazatelja, ali i od pokazatelja za PP Trogir. Treba naglasiti kako je volatilnost ovog pokazatelja rezultat relativno mali broj stanovnika, u kojem samo jedna smrtno stradala osoba dovodi do velikih oscilacija. Međutim, na ozbiljno stanje također ukazuje i činjenica da je u promatranom razdoblju, broj strno stradalih osoba u prometnim nesrećama na području općine Seget činilo preko 54% svih smrtno stradalih osoba na području pokrivenosti PP Trogir.

Za razliku od općine Seget, područje koje pokriva PP Trogir ne pokazuje tako drastična kretanja u statističkim pokazateljima. Gledano prema broju smrtno stradalih na 100.000 stanovnika, ovo područje također ima visok broj smrtno stradalih, s volatilnim pokazateljem. Međutim, što je područje veće, to je volatilnost pokazatelja manja.

Područje Splitsko-dalmatinske županije ostvaruje stabilan pokazatelj kroz cijelokupno razdoblje. Kada se usporedi sa zacrtanim kvantitativnim ciljevima na državnoj razini, tj. 7 smrtno stradalih na 100.000 stanovnika u 2010. godini te smanjenje smrtno stradalih za 50% u 2020. godini u odnosu na prethodno razdoblje, treba naglasiti kako su oni već ostvareni te da sigurnost cestovnog prometa treba održavati na ovoj razini.

Za područje općine Seget se ne može reći kako su postavljeni ciljevi u Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa RH 2011.-2020. godine već sada ostvareni. Poboljšanje stanja sigurnosti cestovnog prometa treba unaprjeđivati kroz sva područja djelovanja poput promjene u ponašanju sudionika u prometu, bolju cestovnu infrastrukturu, sigurnija vozila, učinkovitiju medicinsku skrb te ostala područja koja mogu polučiti određene rezultate (npr. edukacije i sl.) kako bi kvantitativni ciljevi Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa bili ostvareni i na nižim razinama.

2.3 KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

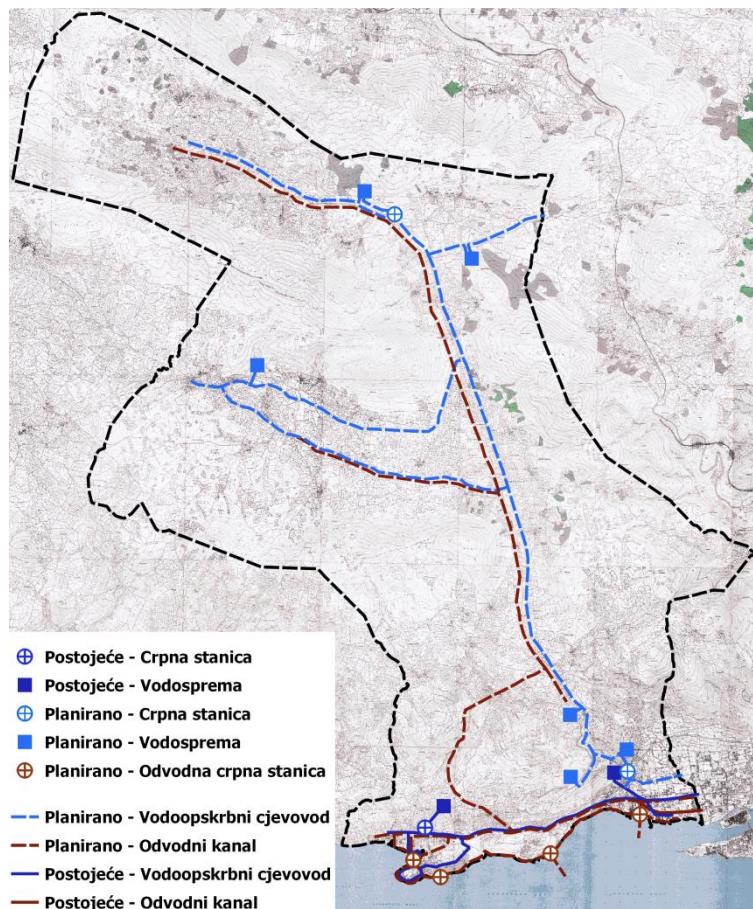
Komunalna infrastruktura u užem smislu predstavlja građevine koje omogućavaju pružanje komunalnih usluga poput opskrbe vodom, odvodnju otpadnih voda, opskrbu plinom, zatim sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog i drugih vrsta otpada, kao i druge djelatnosti koje su povezane s komunalnom infrastrukturom.

2.3.1 Sustav gospodarenja vodom

2.3.1.1 Vodoopskrbni sustav

Vodoopskrbni sustav područja općine Seget dio je magistralnog vodoopskrbnog sustava Split-Solin-Kaštela-Trogir kojim upravlja Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split. Podruje općine Seget se napaja iz vodocirpilišta Jadro, koje se nalazi na području grada Solina, čija je minimalna izdašnost 3980 l/s. Zatim se cjevovodima promjera 400 mm transportira do vodospremnika Seget (preko vodospreme Pantana, zapreminе 4.000 m³, s kotom dna na 74 m.n.m.²⁰) i Vranjica na području općine Seget.

Slika 2. 6. Sustav vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda na području općine Seget

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

Vodosprema Seget ima zapreminu od 2x1.000 m³ s kotom dna na 57 m.n.v. Stanje vodospreme se ocjenjuje zadovoljavajućim. Vodosprema Vranjica ima zapreminu od 2000 m³ s kotom dna na 110 m.n.v. čije stanje se ocjenjuje lošim.²¹

Iz ove dvije vodospreme voda dolazi do naselja Seget Donji cjevovodom promjera 300 mm te do naselja Seget Vranjica cjevovodom promjera 200 mm. Vodoopskrbna mreža na području općine Seget prolazi preko javnih i privatnih posjeda, ukupne je duljine cca 35.000 m. Duljina vodoopskrbne mreže na području naselja Seget Donji iznosi cca 20.000 m, a na području naselja Seget Vranjica cca 15.000 m za koje se smatra da su u zadovoljavajućem stanju te kako zadovoljavaju trenutne potrebe.

Na zaobalnom području općine Seget ne postoji vodoopskrbni sustav, ali će se izgradnjom manjih podsustava dovesti u sva naselja, nadovezujući se na podsustav Prgomet-Primorski dolac-Vučevica,

²⁰ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

²¹ Generalni upitnik za JLS, Općine Seget, Seget, 2016.

ogranak Prgomet-Prapatnica-Seget i ogranak Boraja-Ljubitovica-Seget, što znači kako se vodoopskrba zaobalnog područja planira rješiti priključivanjem na vodoopskrbni sustav kojim upravlja javni isporučitelj vodnih usluga Vodovod i odvodnja d.o.o. Šibenik, a kao nadležni isporučitelj vodne usluge za to područje će najvjerojatnije biti Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split.²² Početak izrade projektne dokumentacije započeo je u 2016. godini, s rokom izrade od oko 300 dana. Nakon ishođenja svih potrebnih dozvola raspisat će se natječaj za poslove izgradnje.

U zaobalnom dijelu općine planirana je izgradnja golf igrališta, a čije će se navodnjavanje osigurati mimo javnog vodoopskrbnog sustava, na način da će se ispitati mogućnosti korištenja podzemnih voda, sakupljanje kišnice, sezonsko akumuliranje i dr.²³

U priobalnom području općine Seget planirana je izgradnja vodoopskrbe Kraji, čime bi se znatno poboljšala vodoopskrba.

2.3.1.2 Odvodnja otpadnih voda

Organizirani sustav prikupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda na području općine Seget koncipiran je u sklopu kanalizacijskog projekta Eko Kaštelski zaljev, sustav Kaštela-Trogir,²⁴ konkretnije u sklopu podsustava Trogir.²⁵

Mreža odvodnje otpadnih voda na području općine Seget nije u potpunosti izgrađena, postoji tek djelomično na predjelu uz županijsku cestu Ž6133, na potezu od granice s Gradom Trogirom do Općine Seget, te u nastavku prema obali odakle se pruža do zapadno od stare jezgre Segeta Donjeg, zatim na području starog dijela Segeta,²⁶ te mreže hotela Medena.²⁷ Do 2014. godine ukupna dužina kanalizacijske mreže na području općine Seget iznosila je 720 m, da bi se u 2014. povećala na 1.764 m.²⁸

Dispozicija otpadnih voda prihvata se sistemom septičkih jama, većinom propusnih, što zahtjeva nužno saniranje. Takav način dispozicije otpadnih voda naročito dolazi do izražaja u tijeku turističke sezone kada se količina otpadnih voda višestruko povećava te se na taj način podzemlje i obalno more znatno zagađuju.

Pročišćavanje i dispozicija otpadnih voda koncipirane su također u sklopu kanalizacijskog sustav Kaštela-Trogir (projekt Eko Kaštelski zaljev), čime će se rješiti odvodnja na području naselja Seget Donji i Seget Vranjica. Treba navesti kako u slivu područja općine Seget nije predviđen uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.²⁹ Izrada potrebne dokumentacije financirat će se iz sredstava proračuna Općine Seget, kao i iz sredstava Splitsko-dalmatinske županije.

2.3.1.3 Analiza o utrošku vode

Nastavak analize o vodovodnoj mreži i mreži odvodnje otpadnih voda je analiza o utrošku vode. Analiza je provedena za razdoblje od 2010. do 2014. godine, i to za kategorije *kućanstvo i gospodarstvo*. **Ukupna potrošnja vode**³⁰ u 2014. godini na području općine Seget iznosi 472.000 m³. Od toga se 73,93% odnosi na potrošnju vode u kućanstvu, a 26,07% na potrošnju vode u gospodarstvu. Kada se analizira broj priključaka na vodoopskrbu u 2014. godini, 51,48% se odnosi na kućanstva, a 48,25% na kategoriju gospodarstva.

U usporedbi s početkom razdoblja, može se zaključiti kako nije došlo do velikih promjena, ali je bilo unutar promatranog razdoblja velikih oscilacija. Ukupna potrošnja vode opala je po prosječnoj stopi od 1,68%. Najveći skok (8,59%) u rastu potrošnje vode ostvaren je u 2011. godini, ali je već u 2013. i

²² Mišljenje na nacrt Strateškog razvojnog programa općine Seget, Hrvatske vode, Split, 2017.

²³ PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

²⁴ Isto.

²⁵ <http://www.ekz.hr/projekti.asp?pageID=53&pID=2&lang=hr> (10.03.2016.)

²⁶ Generalni upitnik za JLS, Općine Seget, Seget, 2016.

²⁷ PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

²⁸ Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.

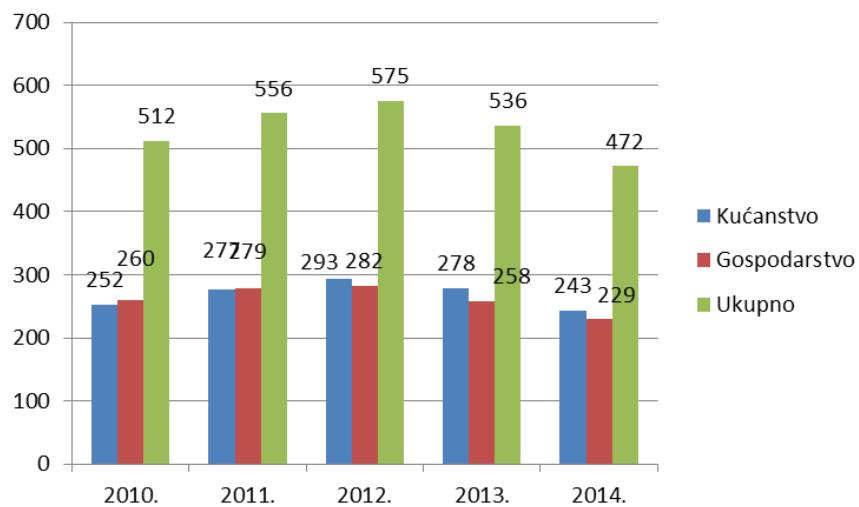
²⁹ PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

³⁰ Usluge opskrbe vodom općine Seget vrši Vodovod i kanalizacija d.o.o. iz Splita. Dostavljeni podaci se odnose na ukupno fakturiranu vodu.

2014. godini taj porast anuliran padom od 6,78% i 11,94%. Time je ukupna potrošnja vode pala ispod razine s početka razdoblja.

Identična kretanja potrošnje zabilježile su i pojedine kategorije. Analogno potrošnji vode u kategoriji *kućanstva* kreće se i potrošnja vode u sektoru *gospodarstva*. Obje kategorije ostvarile su pad ukupne potrošnje vode na razini promatranog razdoblja. S tim da je prosječna stopa pada za sektor *kućanstva* izrazito mala (0,50%), dok je prosječna stopa pada za kategoriju *gospodarstva* iznosila 2,84%. Kretanje potrošnje vode za obje kategorije identično je u smjeru, ali i visinama stopa rasta, odnosno pada u promatranom razdoblju. Stoga je potrošna vode za kategoriju *kućanstva* u 2014. godini na razini od 96,43% u odnosu na 2010. godinu, a potrošna vode za kategoriju *gospodarstva* na razini od 88,08%.

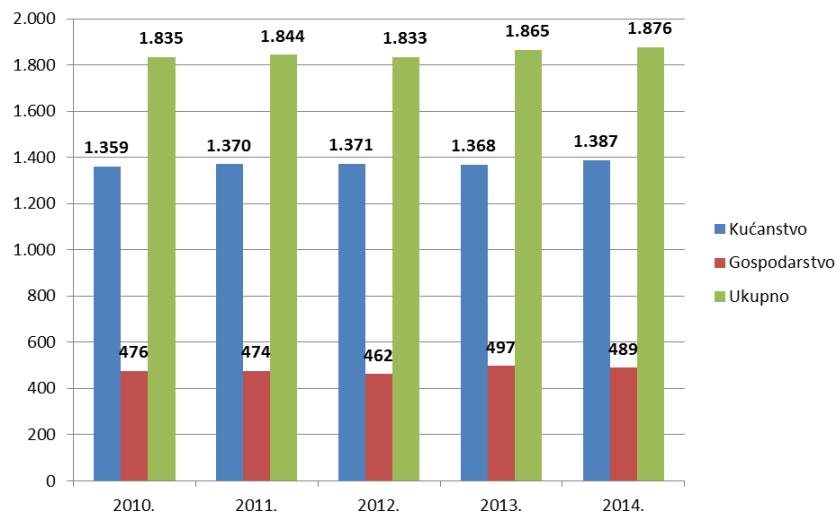
Grafikon 2. 8. Fakturirana voda na području općine Seget u razdoblju od 2010.-2014. (u 000 m³)

Izvor: Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Vlastita obrada

Analiza potrošača, odnosno broja priključaka ukazuje na njihov lagani porast u cijelokupnom razdoblju (Grafikon 2.9.). Pri tome, obje kategorije bilježe rast broja priključaka. Ukupni broj potrošača rastao je prosječnom stopom rasta od 0,56% kroz promatrano razdoblje. Broj potrošača u kategoriji *kućanstvo* rastao je prosječnom stopom od 0,51%, s padom od 0,22% u 2013. godini. Druga pak kategorija, kroz cijelokupno razdoblje bilježi lagani pad, s rastom od 7,57% u 2013. godini, što i doprinosi tome da je ostvarena prosječna stopa rasta od 0,75%.

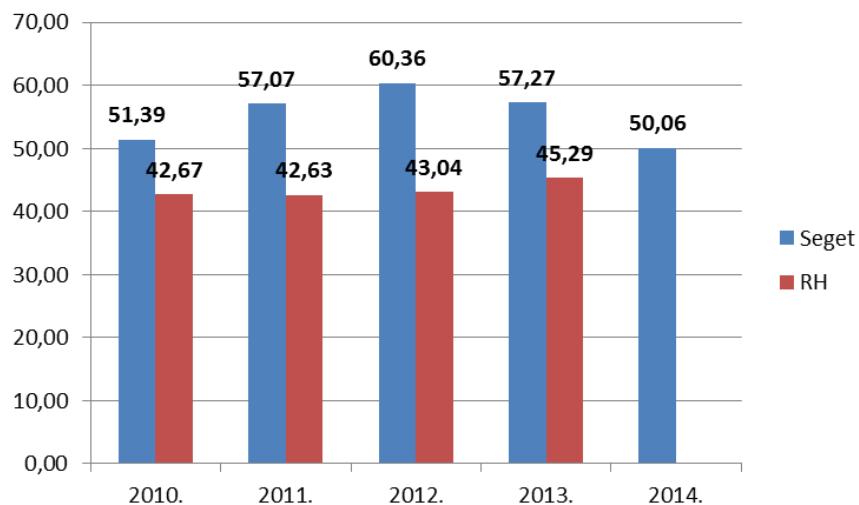
Grafikon 2. 9. Broj priključaka na vodoopskrbu na području općine Seget u razdoblju od 2010.-2014.

Izvor: Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Vlastita obrada

Prosječna potrošnja vode u 2014. godini po stanovniku iznosi $50,06 \text{ m}^3$, što je za oko 3% manje nego u 2010. godini. Prosječna potrošnja po glavi stanovnika podijeljena je u dva razdoblja. Prvo razdoblje (2011. i 2012.) obilježeno je rastom od 11,05%, odnosno 5,78%, dok je drugo razdoblje (2013. i 2014.) obilježeno dijametralno suprotnim padom od 5,12% i 12,59%.

Grafikon 2. 10. Prosječna potrošnja vode u općini Seget i RH u m^3

Izvor: Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Eurostat; vlastita obrada

U usporedbi s RH, prosječna potrošnja vode u kategoriji *kućanstva* na području općine Seget veća je od prosječne potrošnje sektora *kućanstva* na području RH. U razdoblju od 2010. do 2013. godine³¹ prosječna godišnja potrošnja vode na području općine Seget iznosi $56,52 \text{ m}^3$, što bi iznosilo oko 154,85 l dnevno, dok je za isto razdoblje za RH iznosila 118,92 l dnevno.

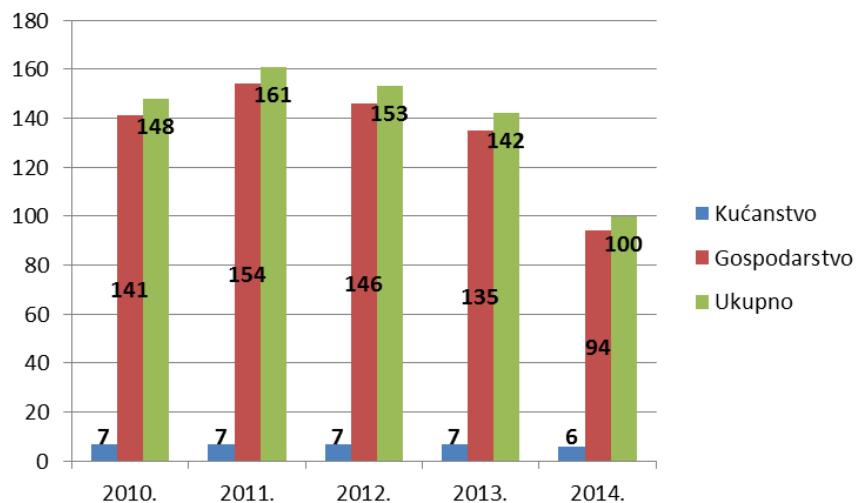
Kada je **ukupna odvodnja**³² u pitanju, omjer među kategorijama u 2014. godini iznosio je 94% naspram 6% u korist sektora *gospodarstvo*, a ukupna odvodnja iznosila je 100 m^3 . Kada se podaci

³¹ Podatak o potrošnji vode u domaćinstvima u RH u 2014. godini nije dostupan na stranicama Eurostata.

³² Podaci se odnose na fakturiranu odvodnju.

usporedi s početkom razdoblja (2010. g.) može se reći da su se omjeri zadržali na otprilike istim razinama, s laganom tendencijom povećanja udjela kategorije *kućanstva*.

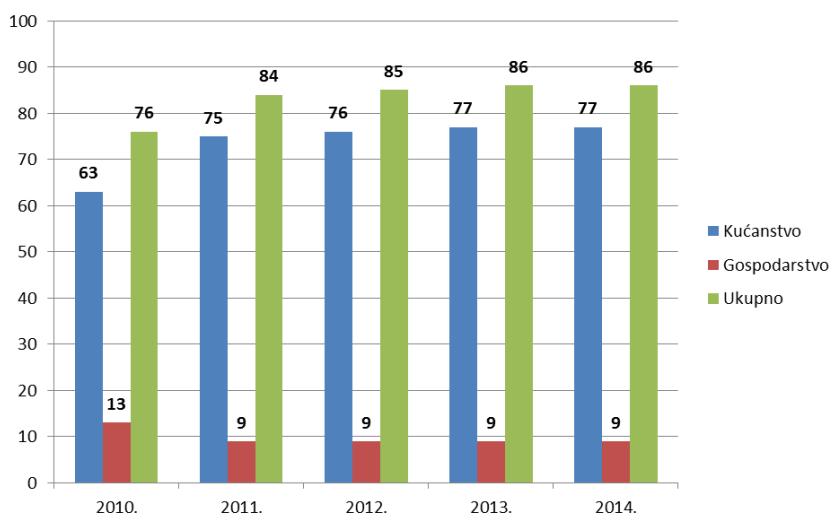
Grafikon 2. 11. Fakturirana odvodnja na području općine Seget u razdoblju od 2010.-2014. (u 000 m³)

Izvor: Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Vlastita obrada

Međutim, promjena odnosa nije posljedica povećanja količine odvodnje u kategoriji *kućanstva*, nego značajno bržeg smanjenja odvodnje u kategoriji *gospodarstvo*. Tako je kategorija *kućanstva* pala za 14,29% u 2014. godini u odnosu na ostatak razdoblja, dok je kategorija *gospodarstvo* padala po prosječnoj stopi od 8,47%, najviše u 2014., za 30,37%, čime se zadržala na razini od 66,67% u odnosu na 2010. godinu.

Grafikon 2. 12. Broj priključaka na kanalizacijsku mrežu na području općine Seget u razdoblju od 2010.-2014.

Izvor: Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; vlastita obrada

Odnos omjera u količini odvodnje ne prati odnos omjera u broju priključaka na kanalizacijsku mrežu. Taj se odnos u prosjeku ustalio na 88,13% ukupnog broja priključaka u kategoriji *kućanstvo* i 11,87% u kategoriji *gospodarstvo*. Zamjećen je porast broja priključaka u kategoriji *kućanstvo*, ali tek nakon 2014. godine se može očekivati veći porast broja priključaka zbog značajnog povećanja kanalizacijske

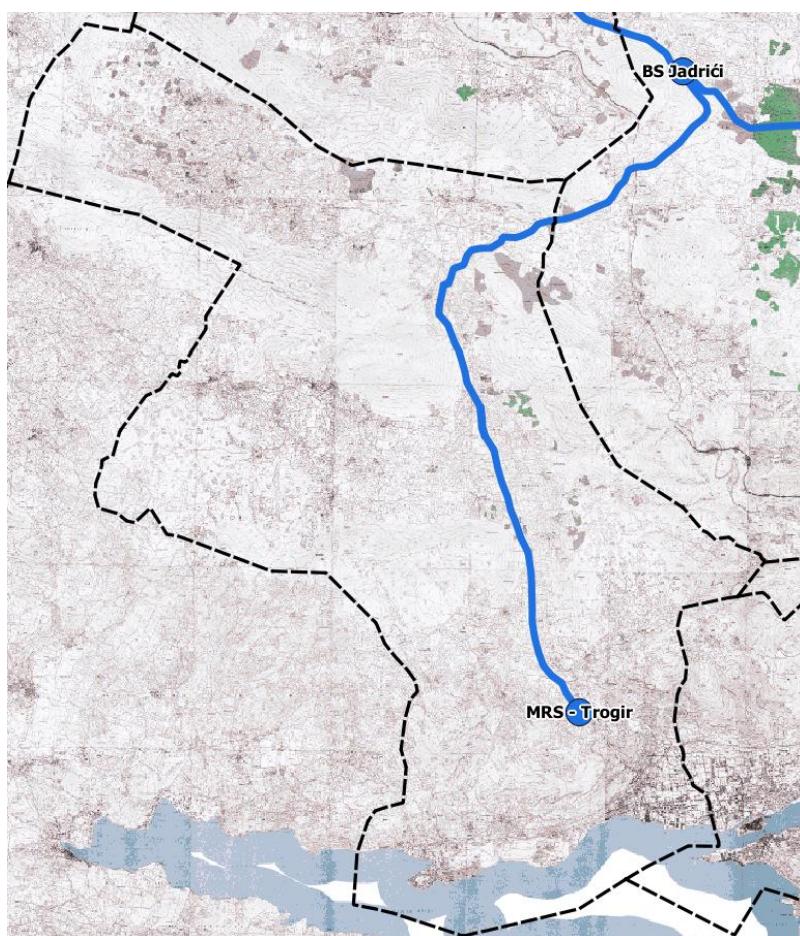
mreže u toj godini. U promatranom razdoblju, najviša stopa rasta ostvarena je u 2011. godini, i to od 19,05%, nakon čega stagnira. Broj priključaka na odvodnju u kategoriji *gospodarstvo* se u 2011. godini smanjio na razinu od 69,23% u odnosu na 2010. godinu te je na toj razini ostao do kraja razdoblja.

2.3.2 Plinska infrastruktura

Distribucija plina na području općine Seget odvija se u sklopu plinovodnog sustava Splitsko-dalmatinske županije čija je okosnica **magistralni plinovod Benkovac - Dugopolje**. Magistralni plinovod Benkovac-Dugopolje dio je IV. dijela plinovodnog sustava Like i Dalmacije koji se sastoji još od regionalnog plinovoda Šibenik-Knin, odvojnih plinovoda za Tisno i Trogir, kao i pripadajućih mjerne-redukcijskih stanica na koje će se priključiti buduća distributivna mreža.³³

Na području općine Seget od plinske infrastrukture nalaze se **Odvojni plinovod za MRS Trogir** te **MRS Trogir**. Odvojni plinovod za MRS Trogir ukupne je duljine 13,8 km, a izgrađen je 2011. godine.³⁴ Odvojni plinovod priključen je na Magistralni plinovod Benkovac - Dugopolje, na kojeg se spaja u **BS Jadrići**.

Slika 2. 7. Sustav opskrbe plinom na području općine Seget

Izvor: PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

MRS Trogir ima kontejnersku stanicu kapaciteta 8.000 m³/h, a dovršena je u 2013. godini.³⁵

³³ <http://www.plinacro.hr/default.aspx?id=350> (17.03.2016.)

³⁴ Godišnji izvještaj za 2011. godinu, Plinacro d.o.o., Zagreb, 2012.

³⁵ Godišnji izvještaj o stanju društva za 2013. godinu, Plinacro d.o.o., Zagreb, 2014.

Iz MRS Trogir predviđena je opskrba plinom potrošača srednjetlačnom plinskom mrežom maksimalnog radnog tlaka 4 bar pretlaka.³⁶ Koncesionar za izgradnju distribucijske mreže i distribuciju plina na području Splitsko-dalmatinske županije je tvrtka EVN Croatia Plin d.o.o..³⁷

2.3.3 Javna komunalna infrastruktura

Na području općine Seget postoje **mjesna groblja** u naseljima Seget Donji, Bristivica, Prapatnica te Ljubitovica. U nastavku je dan pregled mjesnih groblja, njihove veličine, kao i pojedinih naselja iz kojih se pokojnici ukopavaju.

Tablica 2. 6. Groblja na području općine Seget

Lokacija groblja	Površina	Naselja iz kojih se preminuli ukopavaju
Seget Donji	10.187 m ²	Seget Gornji Seget Donji Seget Vranjica
Bristivica	1.942 m ²	Bristivica
Prapatnica	7.618 m ²	Prapatnica
Ljubitovica	1.334 m ²	Ljubitovica

Izvor: Generalni upitnik za JLS, Općina Seget, Seget, 2016.

Grobljima upravlja Općina Seget putem vlastitog pogona. Trenutno je u postupku proširenje groblja u Segetu Donjem (izrada potrebne dokumentacije) i Ljubitovici (rješenje imovinsko-pravnih odnosa). Smatra se kako će proširenje groblja u Segetu Donjem za 52 ukopna mjesta zadovoljiti potrebe za određeno vrijeme.

Na području općine Seget postoji **mreža javne rasvjete** u naseljima Seget Donji, Seget Gornji, Seget Vranjica, Bristivica, Prapatnica, Prapatnica i Ljubitovica. Javnom rasvjjetom upravlja koncesionar.

2.3.4 Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom znači skupljanje, prijevoz, uporaba i zbrinjavanje otpada uključujući nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje lokacija zbrinjavanja, a obuhvaća i radnje koje poduzimaju trgovac ili posrednik.³⁸

Sukladno čl. 28 Zakona o održivom gospodarenje otpadom (NN 94/13) JLS je dužna na svom području osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave,
- provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i
- mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Obavljanje komunalne djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog i glomaznog otpada s područja općine Seget obavlja tvrtka Michieli-Tomić d.o.o.. Kako na području Općine Seget ne postoji

³⁶ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; 2013.

³⁷ <http://www.dalmacija.hr/ustroj/zupan/novosti/clanak/1470/prijenos-koncesije-za-plinofikaciju-na-evn-cro-plin> (17.03.2016.)

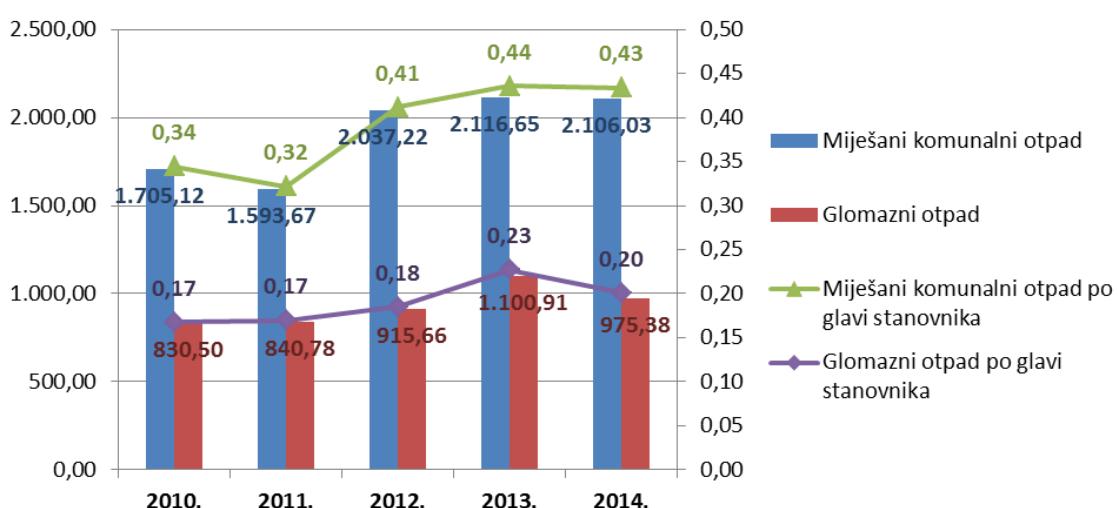
³⁸ http://www.fzoeu.hr/hr/gospodarenje_otpadom/

odlagalište komunalnoga otpada (niti je predviđeno PPU Splitsko-dalmatinske županije), sakupljeni otpad se odvozi na službeno odlagalište Karepovac na području grada Splita.³⁹

U razdoblju od 2010. godine do 2014. godine, poduzeće Michieli-Tomić d.o.o. sakupilo je sveukupno 14.221,92 t neopasnog otpada (Grafikon 2.11.), od čega 9.558,69 t **miješanog komunalnog otpada** i 4.663,23 t **glomaznog otpada**, što bi značilo u prosjeku 1.911,74 t, odnosno 932,65 t godišnje.

Gledano na razini razdoblja, može se zamijetiti trend povećanja prikupljenog miješanog komunalnog otpada. Najveća stopa rasta od 27,83% ostvarena je u 2012. godini, od kada se prikupljena količina miješanog komunalnog otpada zadržala na stabilnoj razini. Količina prikupljenog glomaznog otpada raste značajnije (po stopi od 20,23%) u 2013. godini, nakon čega pada za 11,40%. Prosječna stopa rasta količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada iznosi 6,17%, a glomaznog otpada 4,74%.

Grafikon 2. 13. Prikupljeni neopasni otpad na području općine Seget u razdoblju od 2010.-2014. u t

Izvor: Preglednik registra onečišćavanja okoliša, Vlastita obrada

Istu logiku ukupnog sakupljenog otpada slijedi i količina sakupljenog otpada po glavi stanovnika. Kroz promatrano razdoblje, prosječna godišnja količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada po glavi stanovnika iznosi 0,39 t, a glomaznog otpada 0,19 t.

U usporedbi s RH, općina Seget je na istoj razini, dok je u usporedbi sa Splitsko-dalmatinskom županijom prikupljena količina komunalnog otpada po glavi stanovnika na nešto nižoj razini. Na području RH, u 2012. godini, količina po glavi stanovnik iznosila je 390 kg (1,06 kg dnevno), a u Splitsko-dalmatinskoj županiji 433 kg (1,19 kg dnevno).⁴⁰

Na području općine Seget miješani komunalni otpad prikuplja se putem 167 kontejnera za miješani otpad. Za primarnu selekciju otpada postavljeno je 8 kontejnera za papir, 8 kontejnera za plastiku, 8 kontejnera za staklo i 2 kontejnera za bioški otpad, svi kapaciteta 1100 l, kao i 8 kanti za papir, 8 kanti za plastiku i 8 kanti za staklo sve kapaciteta od 240 l i jedan kontejner za tekstil od 1 m³. Također postavljeno je 8 kontejnera za prikupljanje baterija i 8 mrežastih kontejnera za otpad koji se prikuplja na grobljima. Kontejneri su u vlasništvu Općine Seget.

Tablica 2. 7. Broj kontejnera po naseljima Općine Seget

Naselje	Broj kontejnera
Seget Donji	58

³⁹ Plan gospodarenja otpadom Općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine; Zeleni servis d.o.o.; Split; 2014.

⁴⁰ Izvješće o stanju okoliša 2009.-2012., Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, 2014.

Seget Gornji	10
Seget Vranjica	27
Bristivica	26
Ljubitovica	28
Prapatnica	18
UKUPNO	167

Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine; Zeleni servis d.o.o.; Split; 2014.

Na području općine Seget postavljeno je 7 kontejnera za glomazni otpad, koji se odvozi po potrebi.

S obzirom na to da je općina Seget i turistička destinacija, važnu ulogu u stvaranju komunalnog otpada čine turisti i povremeni stanovnici. Prema razlici u količinama miješanog komunalnog otpada u ljetnim mjesecima (lipanj, srpanj, kolovoz i rujan) i količine u ostalim mjesecima, izračunata je specifična količina komunalnog otpada, koja po turistu iznosi 1,07 kg dnevno.⁴¹

Za razliku od prethodnih godina, u 2014. godini, evidentirano je prikupljanje opasnog otpada. Koncesionar za prikupljanje opasnog otpada je Tehnomobil d.o.o. iz Splita. Ukupna količina prikupljene odbačene oprema koja sadrži klorofluorougljike iznosi 0,12 t, a odbačene električne i elektroničke opreme koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, a koja sadrži opasne komponente 0,675 t.

Sustavno gospodarenje otpadom na području općine Seget odvija se kroz provedbu **Plana gospodarenja otpadom Općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine**. Planom je naglašena provedba 7 projekata u razdoblju od 2014. do 2020. godine.

⁴¹ Isto.

Tablica 2. 8. Projekti za provedbu Plana gospodarenja otpadom općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine

Projekt	Opis projekta
Edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.)	Stanovništvo Općine Seget potrebno je kroz radionice, pisane materijale i predavanje educirati o: <ul style="list-style-type: none"> • potrebi razvrstavanja otpada; • pravilnom postupanju sa otpadom; • štetnosti divljih odlagališta po okoliš; • mjerama i akcijama koje se namjeravaju poduzeti kako bi se sprječilo neovlašteno odlaganje otpada; • mjerama, poticajima i akcijama usmjerenim na štednju energije.
Postavljanje zelenih otoka	Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije predviđeno je postavljanje 8 zelenih otoka (koji će se sastojati od spremnika za papir i karton, staklo, plastičnu i metalnu ambalažu te tekstil) na području Općine Seget. Općina Seget će postaviti u prvoj fazi 8 zelenih otoka (po osam spremnika za papir i karton, staklo, plastičnu i metalnu ambalažu te barem dva spremnika za tekstil).
Posude za kompostiranje kod kuće	Izdvojeni biorazgradivi otpad se može kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Potrebno je edukacijama o kompostiranju poticati građane za samostalno kompostiranje. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje koji miriše na šumsku zemlju kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina. Općina Seget će, ovisno o finansijskim mogućnostima, sufinancirati nabavku posuda za kompostiranje kod kuće zainteresiranim građanima. O posudama će se voditi evidencija kako bi se mogli pratiti rezultati.
Odrediti lokaciju za reciklažno dvorište	Jedinica lokalne samouprave mora omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uređaja. S obzirom na broj stanovnika u općini Seget (4863 stanovnika) JLS je obavezna osigurati jedno reciklažno dvorište. Lokacija reciklažnog dvorišta na području Općine Seget će se definirati u sljedećim Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Seget.
Posude za biorazgradivi otpad	Nakon što Centar za gospodarenje otpadom i čistiji okoliš „Lećevica“ započne sa radom Općina Seget će, ovisno o finansijskim mogućnostima, sufinancirati nabavku posuda za biootpad zainteresiranom stanovništvu. Otpad će se odvoziti u najbližu pretovarnu stanicu koja vrši sakupljanje biootpada. Prema Prostornom planu uređenja Splitsko-dalmatinske županije najbliža pretovarna stanica je previdena u Trogiru i Splitu. U sklopu pretovarne stanice mogu se graditi kompostane.
Postavljanje tabli sa znakom zabrane odlaganja otpada	U slučaju nekontroliranog odlaganja otpada, odnosno nastanka divljih odlagališta postaviti će se table sa informacijama o zabrani odlaganja građevnog i drugog krupnog otpada, odnosno sa informacijom odlaganja istog u namjenske kontejnere.
Sanacija divljih odlagališta	Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/013) članku 36. obveze jedinice lokalne samouprave osigurava služba nadležna za komunalni red JLS (komunalni redar): <ul style="list-style-type: none"> • mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada: <ul style="list-style-type: none"> • uspostava sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odabačenom otpadu; • uspostava sustava evidentiranja lokacija odabačenog otpada; • provedba redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odabačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odabačenog otpada; • druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave; • mjerama za uklanjanje otpada odabačenog u okoliš.

Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine; Zeleni servis d.o.o.; Split; 2014.

Rokovi provedbe definirani su Planu, a kao izvore financiranja navedena su sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna, sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, županijski proračun te općinski proračun. Drugi izvori su krediti, koncesije, donacije i fondovi EU.

Od navedenih projekata, određene su dvije lokacije za izgradnju reciklažnog dvorišta, od kojih primarna u sklopu proizvodno-poslovne zone Ljutine u Ljubitovici, te zamjenska u Bristivici.⁴²

Također, na dijelu eksplotacijskog polja ispod brda Sv. Ilija u Segetu Gornjem, predviđa se izgradnja reciklažnog dvorišta za zbrinjavanje i uporabu građevinskog otpada.⁴³

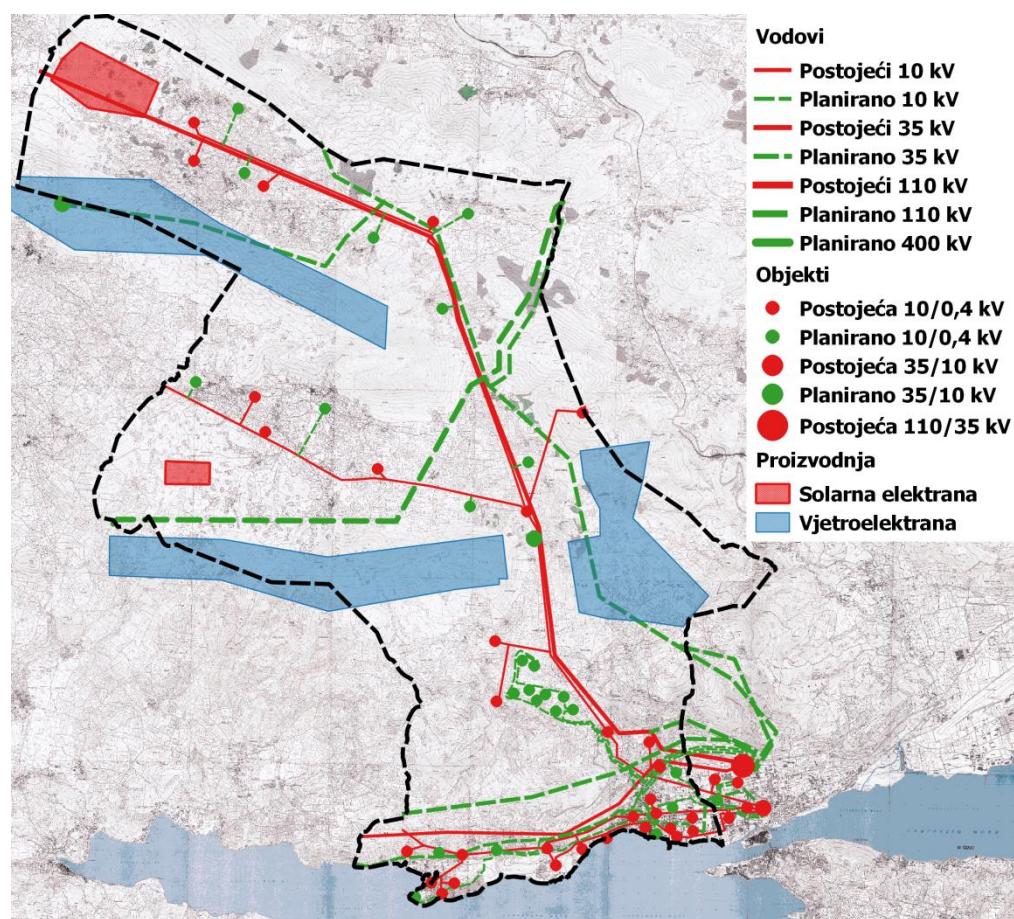
Iz navedenih provedbenih projekata, s jedne strane, može se zaključiti kako postoji prostor za unapređenje sustava gospodarenja otpadom na području općine Seget, ali isto tako, s druge strane, evidentno je kako Općina seget ulaže napore kako bi se cijelokupan sustav gospodarenja otpadom unaprijedio, a sve u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

2.4 SUSTAV ELEKTROOPSKRBE

Općina Seget nalazi se na distribucijskom području Split, pogon Trogir.

Elementi sustava **prijenosne mreže** sastoje se od *110 kV dalekovoda* koji spaja TS Bilice 220/110 kV i TS Trogir 110/35 kV. Ovaj dalekovod prati trasu državne ceste D58 najvećim dijelom na kojim prolazi kroz općinu Seget. Zatim *35 kV dalekovod* koji spaja TS Trogir 110/35 kV i TS Marina 35/10 kV. Ovaj dalekovod prolazi područjem sjeverno od državne ceste D8.

Slika 2. 8. Prijenosna i distribucijska elektroenergetska mreža na području općine Seget

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

⁴² PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

⁴³ Isto.

Elektroopskrba općine Seget vrši se iz smjera Trogira, odnosno TS Trogir 35/10 kV. Iz nje se pružaju tri 10 kV izvoda **distribucijske mreže**, od čega je jedan zračni, jedan djelomično kabelski, djelomično zračni te jedan potpuno kabelski.

TS Trogir 35/10 kV ima instaliranu snagu od 4+8 MVA, čije je opterećenje na razini od 80% te se smatra kako zadovoljava potrebe u tom pogledu.⁴⁴

Zagorski vod posebno je problematičan s obzirom da napaja cijeli zagorski dio općine, odnosno naselja Seget Gornji, Bristivicu, Prapatnicu te Ljubitovicu. Iako je ovaj vod tehnički ispravan, njegovo stanje se ocjenjuje vrlo lošim, kako u pogledu dužine (veliki padovi napona), tako i u pogledu presjeka (veliko opterećenje).⁴⁵ Osim toga, kako prolazi kroz naseljena područja, predstavlja izravnu opasnost za stanovnike. U narednom razdoblju predviđena je nadogradnja ovog 10 kV voda na 35 kV napon.

Vod Vrsine do TS Sevid-1 je kabelski, a nakon je zračni. Na vodu se nalaze 4 radijalna odcjepa, što je u pogledu sigurnosti napajanja vrlo loše. U pogledu opterećenja smatra se kako vod zadovoljava potrebe.

Vod Medena zadovoljava potrebe u smislu opterećenja. Između voda Vrsine i voda Medena postoji veza na relaciji *TS Medena* i *TS Grgići*, ali se ne može smatrati alternativom napajanja, s obzirom da su postojeći vodovi kapacitirani preuzeti tek dio međusobnog tereta.

Mjesna distribucijska 0,4 kV mreža je uglavnom zračna, osim na manjem predjelu u Segetu Donjem. Karakteristika ove mreže, posebno u zagorskom dijelu, su postavljene trafostanice u središtima zaselaka, što ne zadovoljava današnje potrebe.

Na području općine Seget predviđeno je područje za testiranje mogućnosti proizvodnje električne energije putem vjetra, i to⁴⁶:

- na području zaseoka Alajbezi i Rapići na području naselja Ljubitovica, pa sve do Vrnog i zaseoka Bojići vrha u naselju Prapatnica,
- na području od Tišta uz granicu s općinom Marina, pa preko Šupljaka i V. Jelinaka do Dabgore (na području naselja Bristivica i Seget Gornji)⁴⁷.
- Na području zaselka Šimići, na lokacijama vrhova Kulina, Debeljak, Trnoščak do uz granicu s općinom Prgomet

Lokacije solarnih elektrana nalaze se na području:

- Ljutine, Zlonjive, Rupine, Viljaci te Ljubitovičke staje
- Zaseok Begovići, južno od područja Begovića kosa.

Prilikom analize sustava elektroopskrbe nužno je analizirati i potrošnju električne energije. Po pitanju ukupne potrošnje električne energije na području općine Seget, u razdoblju od 2010. do 2014. godine uočava se stabilan trend, s prosječnom stopom rasta od 0,36%.

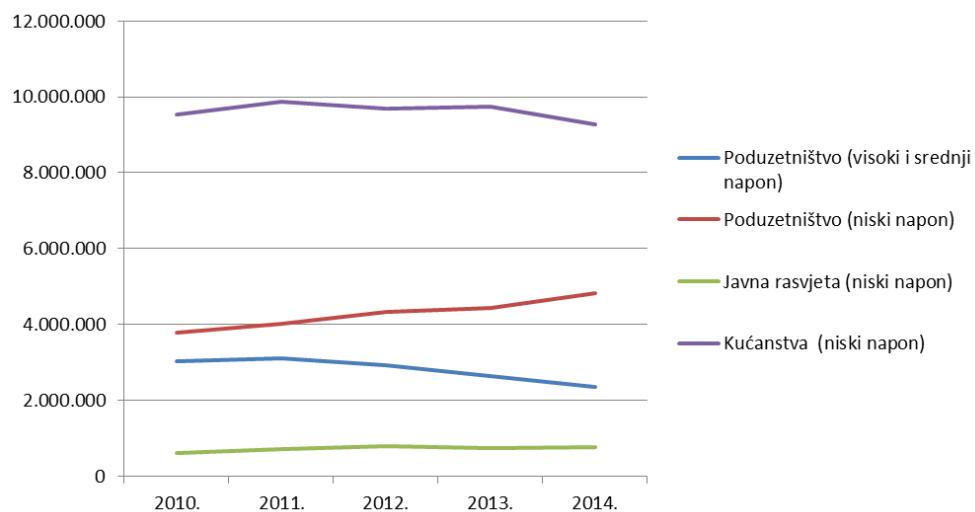
⁴⁴ PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

⁴⁵ Isto.

⁴⁶ PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

⁴⁷ Ova lokacija je u funkciji.

Grafikon 2. 14. Kretanje ukupne potrošnje električne energije u kWh u općini Seget u razdoblju 2010.-2014.

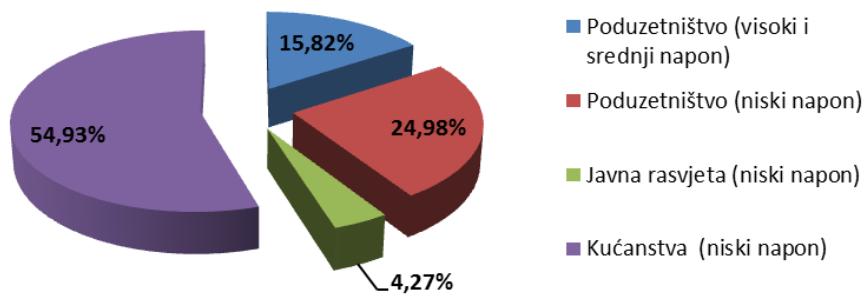

Izvor: Izvješće o utrošku električne energije na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Vlastita obrada

Toj stabilnosti najviše pridonosi stabilna potrošnja električne energije u **kućanstvima**, s obzirom da prosječno čine 55,14% ukupne potrošnje električne energije u promatranom razdoblju. Iako je ova kategorija potrošača ostvarila pad, prosječna stopa pada od 0,70% može se smatrati stabilnom.

Sljedeća kategorija potrošača je kategorija **Poduzetništvo (niski napon)**. Ova kategorija čini 24,54% ukupne potrošnje u kWh. Gledano kroz cijelokupno razdoblje može se uočiti trend povećanja potrošnje električne energije, u prosjeku za 6,24% na godišnjoj razini. Za razliku od poduzetnika koji koriste niski napon u svom poslovanju, kategorija **Poduzetništvo (visoki i srednji napon)**, bilježi pad potrošnje električne energije po prosječnoj godišnjoj stopi od 5,89%. Ova kategorija je na razini promatranog razdoblja činila u prosjeku 16,16% ukupne potrošnje električne energije. Ako se usporede stope kretanja potrošnje jedne i druge kategorije, može se zaključiti kako jedna kategorija nadoknađuje drugu u ukupnoj potrošnji električne energije na području općine Seget.

Grafikon 2. 15. Prosječni udjeli pojedinih kategorija potrošača električne energije u općini Seget u razdoblju 2010.-2014.

Izvor: Izvješće o utrošku električne energije na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, Seget, 2016.; Vlastita obrada

Kategorija koja ostvaruje najmanju ukupnu potrošnju u kWh je kategorija **Javna rasvjeta**. Ova kategorija čini 4,16% ukupne potrošnje s prosječnom stopom rasta od 5,64% godišnje.

2.5 TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

Pod telekomunikacijskom infrastrukturom podrazumijeva se infrastruktura javne telekomunikacije u pokretnoj i nepokretnoj mreži, infrastruktura telegrafske mreže te infrastruktura radio i TV mreže.

Područje općine Seget uključeno je u sustav telekomunikacijske mreže Splitsko-dalmatinske županije.

Na području Općine Seget postoji razgranata infrastruktura nepokretnе javne telekomunikacijske mreže s komutacijskim čvoristima u mjestima Seget Vranjica, Seget Donji, Seget Gornji, Bristivica, Prapatnica i Ljubitovica.

Karakteristike komutacijskih čvorista su navedene kako slijedi.

Tablica 2. 9. Komutacijska čvorišta na području općine Seget

NAZIV ATC	RANG ATC	KAPACITET CENTRALE	MATIČNA CENTRALA	PRIJENOSTNI SUSTAV
VRANJICA	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	512	Lokalna centrala Trogir	Svjetlovodni kabel
SEGET	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	896	Lokalna centrala Trogir	Svjetlovodni kabel
SEGET GORNJI	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	256	Lokalna centrala Trogir	Svjetlovodni kabel
BRISTIVICA	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	512	Lokalna centrala Trogir	Svjetlovodni kabel
PRAPATNICA	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	256	Lokalna centrala Trogir	Svjetlovodni kabel
LJUBITOVIĆA	Udaljeni pret. stupanj (RSS)	512	Lokalna centrala Trogir	Radio relejni

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

Nepokretna komunikacijska mreža sastoji se od vodova/kabela TK 59 GM te se može ustvrditi kako kvalitetom zadovoljava sadašnje i buduće potrebe za telekomunikacijskim priključcima na području općine Seget.⁴⁸ Planirano je povezivanje komutacijskog čvorista u Ljubitovici s nepokretnom mrežom na području Šibensko-kninske županije te komutacijskog čvorista u Segetu Gornjem s nepokretnom mrežom na području grada Trogira.

⁴⁸ PPUO Seget; Arching d.o.o.; Seget, 2016.

Slika 2. 9. Telekomunikacijska i poštanska infrastruktura na području općine Seget

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.; PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.

Kada je pokretna komunikacijska mreža u pitanju, na području općine Seget postoje tri samostojeća antenska stupa. Jedan samostojeći antenski stup nalazi se na području naselja Prapatnica (brdo Plišivica), drugi na uzvisini Vlaška, a treći na području naselja Seget Vranjica (zaseok Sorići). Predviđeno je proširenje pokretne komunikacijske mreže s dodatna dva samostojeća antenska stupa, i to na širem području naselja Seget Vranjica i Ljubitovica.

Konačno, treba istaknuti da na području Općine Seget (u Segetu Donjem) postoji jedan poštanski ured veličine 82m². Objekt je u vlasništvu Općine Seget. Poštanski ured zapošljava jednog službenika i jednog poštara.

2.5.1 Infrastruktura širokopojasnog pristupa internetu

Razvoj širokopojasnih usluga od iznimnog je značenja za gospodarski razvoj Republike Hrvatske te od ključne važnosti za omogućivanje stvaranja društva znanja u Republici Hrvatskoj. Najnovije širokopojasne usluge (obrazovanje putem interneta, društveno umrežavanje, televizija visoke kakvoće, rad od kuće i drugo) zahtijevaju odgovarajuće prijenosne kapacitete (više od 20 Mbit/s) koje je moguće ostvariti uz pomoć svjetlovodne pristupne infrastrukture i odgovarajućih bežičnih tehnologija nove generacije. Potrebno okruženje stvara se provedbom prioriteta iz Strategije regionalnog razvoja koji se odnosi na razvoj i unapređenje informatičke i elektroničke komunikacijske infrastrukture.⁴⁹

Usluge širokopojasnog pristupa mogu se pružati putem različitih elektroničkih komunikacijskih mreža. Najznačajnije elektroničke komunikacijske mreže su:⁵⁰

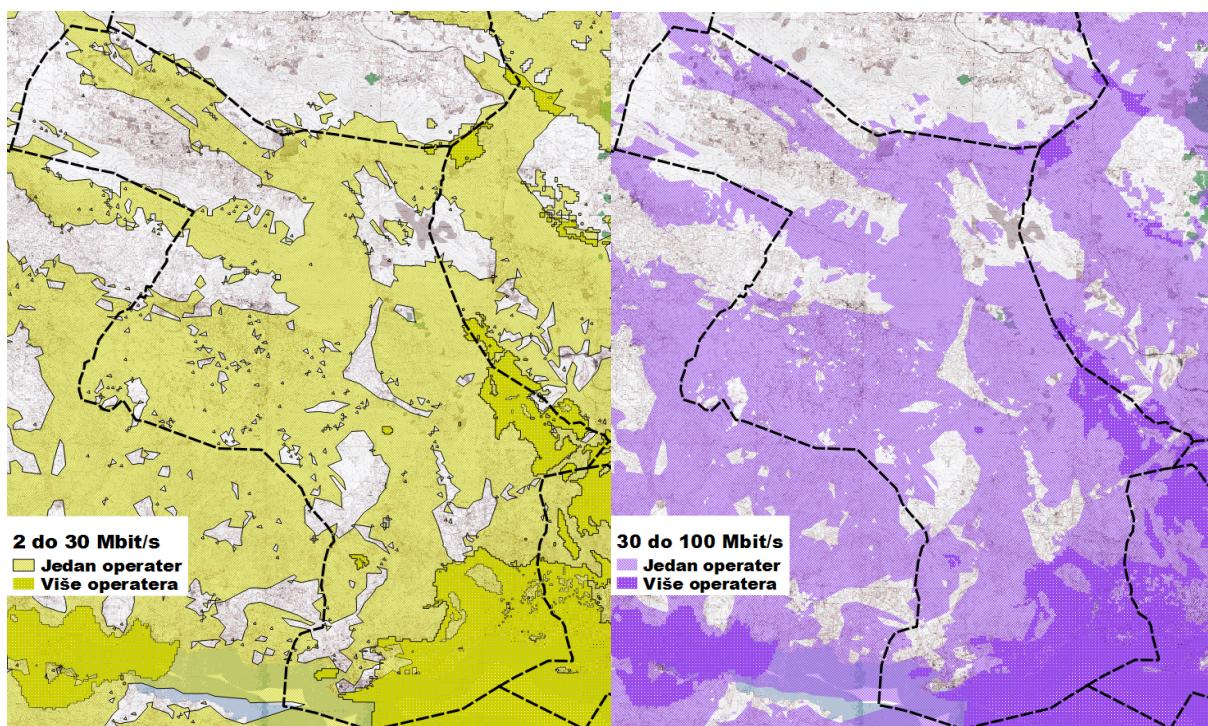
- bežične mreže:
 - GSM/GPRS/EDGE – pokretni sustavi druge generacije,

⁴⁹ Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine, Zagreb, 2011

⁵⁰ Isto.

- UMTS/HSDPA/HSPA+ – pokretni sustavi treće generacije,
- Wi-Fi – bežične lokalne mreže,
- WiMAX – bežični pristup,
- LTE – pokretni sustav četvrte generacije,
- satelitski širokopojasni pristup.
- Žične mreže:
 - postojeće telefonske mreže (xDSL – bakrene mreže),
 - mreže nove generacije (FTTx – svjetlovodne mreže),
 - mreže kabelskih operatora (koaksijalne mreže),
 - hibridne svjetlovodno-koaksijalne mreže (HFC).

Slika 2. 10. Područja dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa internetu na području općine Seget

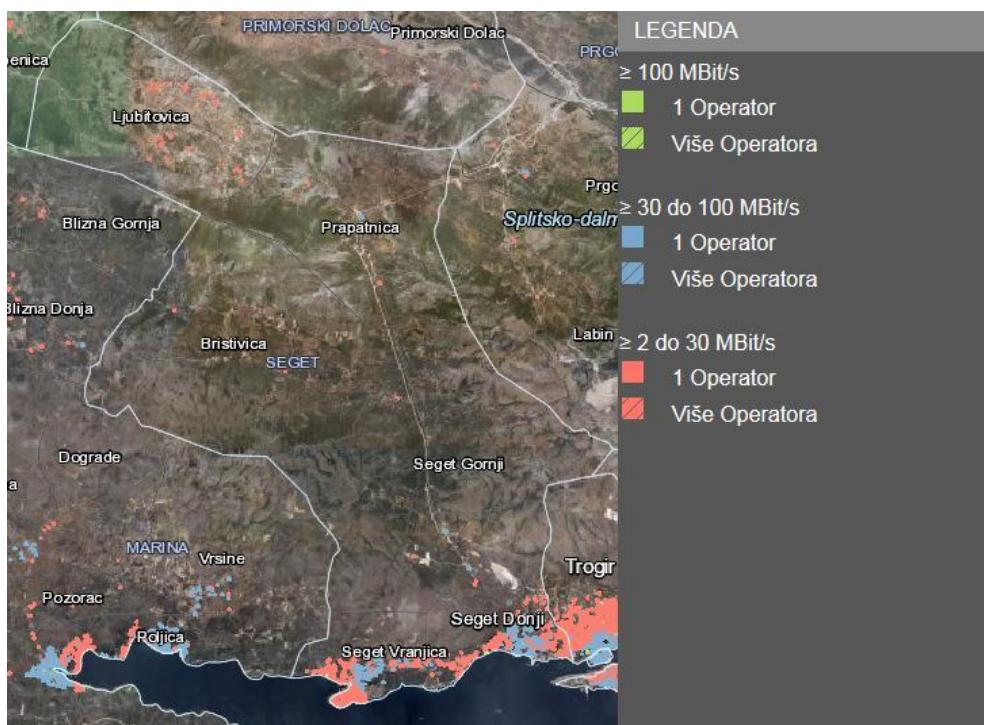

Izvor: Hakom - WFS servis

Kada je riječ o dostupnosti usluge pokretnog širokopojasnog pristupa internetu, treba navesti kako je područje općine Seget skoro pa cijelim svojim područjem pokriveno brzinama od 2 do 30 MBit/s, dok je brzinama od 30 do 100 MBit/s pokriven značajan dio teritorija (Slika 2.10.). Brzine od 2 do 30 MBit/s pruža više operatera, osim na sjevernom dijelu naselja Bristivica i Ljubitovica gdje uslugu pruža jedan operater.

Brzne širokopojasnog pristupa internetu od 30 do 100 MBit/s na cjelokupnom području pruža jedan operater, osim na istočnom području naselja Seget Gornji te naselja Seget Donji (te rubno Seget Vranjica), gdje uslugu pruža više operatera.

Slika 2. 11. Područja dostupnosti nepokretnog širokopojasnog pristupa internetu na području općine Seget

Izvor: Hakom - Interaktivni GIS portal

Kada je riječ o nepokretnom širokopojasnom pristupu internetu, na području općine Seget postoji jedan operater koji pruža brzine preko 100 MBit/s. Usluga se pruža na području naselja Seget Donji. Usluga širokopojasnog interneta brzine od 30 MBit/s do 100 MBit/s dostupna je na području naselja Seget Vranjica, Seget Donji, Seget Gornji te Prapatnica, dok je usluga širokopojasnog interneta brzine od 2 do 30 MBit/s dostupna na cijelokupnom području općine.

Kada je u pitanju broj priključenih kućanstava na širokopojasnu infrastrukturu pristupa internetu, kao što prikazuje tablica 2.8. može se zaključiti kako su kućanstva na području općine Seget uglavnom priključena na brzine do 4 MBit/s. Od svih kućanstava na području općine Seget, 54,89% kućanstava koristi usluge pristupa internetu brzina većih ili jednako 2 Mbit/s.

Tablica 2. 10. Udio priključenih kućanstava na širokopojasnu infrastrukturu pristupa internetu prema MBit/s na području općine Seget

Brzina MBit/s	2 do 4	4 do 10	10 do 20	20 do 30	30 do 50	50 do 100	100 i više	Ukupno
Postotak kućanstava	34,00	10,69	6,52	1,63	1,53	0,12	0,00	54,89

Izvor: Hakom - Interaktivni GIS portal

Usporedbom s postavljenim cilnjim vrijednostima dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu navedenim u Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine, treba navesti kako je **postavljena vrijednost zadovoljena ako se uzmu u obzir i pokretna i nepokretna dostupnost širokopojasne infrastrukture pristupa internetu**.

2.6 PRIRODNI RESURSI I NATURA 2000

Očuvanje raznolikosti i povoljnog stanja staništa jedan je od osnovnih ciljeva zaštite prirode koji ima svoje uporište i u zakonskim aktima. Analiza prirodnih resursa nastoji dati pregled pojedinih sastavnica prirode na području općine Seget, kao i provedbenih mehanizama zaštite na razini JLS koji bi trebali pridonijeti očuvanju povoljnog stanja prirodnih resursa.

2.6.1 Zaštićena područja

Temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) u RH postoji devet kategorija zaštićenih područja. Zaštićena područja mogu biti od državnog i lokalnog značenja kojima upravljaju Vlada RH, Hrvatski sabor te županijska skupština ili Gradska skupština Grada Zagreba.

Tablica 2. 11. Kategorije zaštićenih područja na području RH

Kategorija zaštite	Namjena	Značaj
Strogi rezervat	očuvanje izvorne prirode, praćenje stanja prirode te obrazovanje	Državni
Nacionalni park	očuvanje izvornih prirodnih vrijednosti, znanstvena, kulturna, odgojno-obrazovna i rekreativna	Državni
Posebni rezervat	očuvanje radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, a osobitog je znanstvenog značenja	Državni
Park prirode	zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, odgojno-obrazovna, kulturno-povijesna, turističko-rekreacijska namjena	Državni
Regionalni park	zaštita krajobrazne raznolikosti, održivi razvoj i turizam	Lokalni
Spomenik prirode	ekološka, znanstvena, estetska ili odgojno-obrazovna	Lokalni
Značajni krajobraz	zaštita krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja, odmor i rekreacija	Lokalni
Park - šuma	očuvanje prirodne ili sađene šume veće krajobrazne vrijednosti, odmor i rekreacija	Lokalni
Spomenik parkovne arhitekture	očuvanje umjetno oblikovanog prostora odnosno stabla koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-povijesnu, ekološku ili znanstvenu vrijednost	Lokalni

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode; vlastita obrada

Prema prethodnom popisu i sukladno Zakonu o zaštiti prirode, na području općine Seget ne nalazi se nijedno od prethodno navedenih područja zaštite. Ipak, u neposrednoj blizini, na području grada Trogira, nalazi se spomenik **parkovne arhitekture Eks Fanfogna** te **ihtiološko-ornitološki rezervat Pantana**. Park Eks Fanfogna u Trogiru obiluje vrlo lijepim i rijetkim skupinama drveća tako da predstavlja značajan objekt naše starije vrtne arhitekture na jadranskom području. Temeljni fenomen ihtiološko-ornitološkog rezervata Pantana je boćati močvarni ekosustav.

2.6.2 Ekološki značajna područja

Osim zaštićenih područja, navedeni zakon definira i **ekološki značajna područja** koja su međusobno povezana u sustav ekološke mreže. Ekološka mreža RH, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži,⁵¹ predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) čine:

- područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) te

⁵¹ Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013)

- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

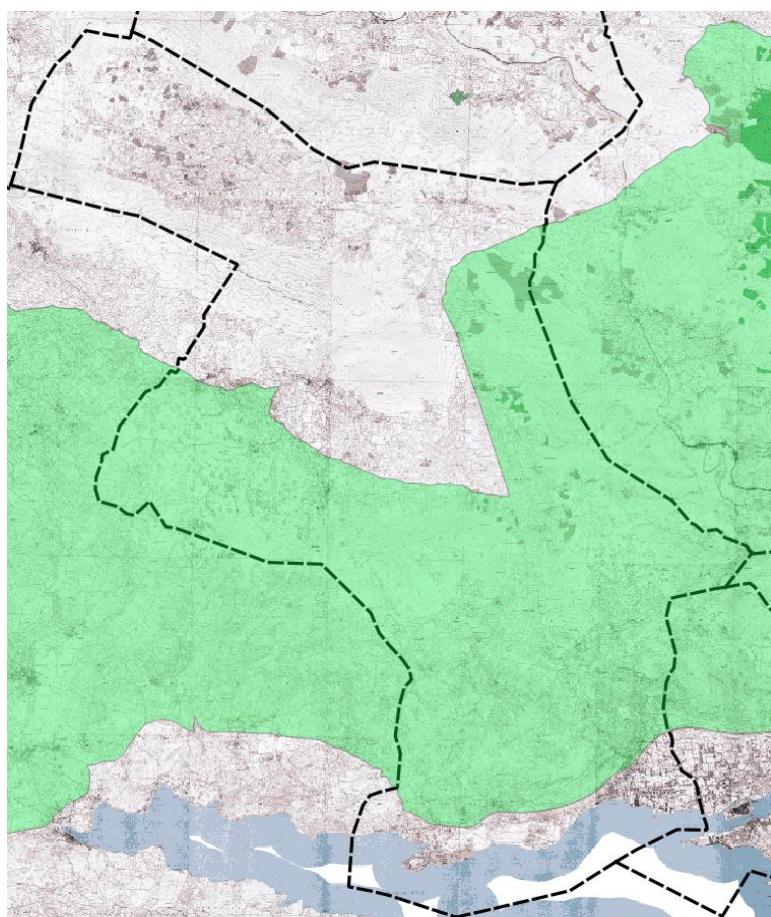
Ekološka mreža Republike Hrvatske obuhvaća 36,67% kopnenog teritorija i 16,39% obalnog mora, a sastoji se od 571 poligonskog Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS), 171 točkastih Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (najvećim dijelom špiljski objekti) (POVS) te 38 poligonskih Područja očuvanja značajnih za ptice (POP).⁵²

Na području općine Seget, na koprenom području nalazi se jedno područje očuvanja značajna za ptice te jedno područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove. To su:

- J. Mosor, Kozjak i Trogirska zagora - HR1000027 (POP)
- Zaledje Trogira - HR2001363 (POVS)

Područje očuvanja Mosor, Kozjak i Trogirska zagora - HR1000027 uspostavljeno je s ciljem očuvanja ptica na površini od 46.005,35 ha, od čega se procjenjuje da je na području općine Seget 8.105 ha.⁵³ Južnim dijelom omeđeno je lokalnom cestom L67053, odnosno državnom cestom D8. Na sjevernom dijelu omeđeno je lokalnom cestom L37220 i županijskom cestom Ž6129 do spoja s državnom cestom D58, koju prati s istočne strane do županijske ceste Ž6122, a koja mu je također granica na krajnjem sjeveru uz granicu s općinom Prgomet.⁵⁴

Slika 2. 12. J. Mosor, Kozjak i Trogirska zagora - HR1000027 na području općine Seget

Izvor: Ekološka mreža Natura 2000 – WFS Servis; Vlastita obrada

⁵² <http://natura-jadera.com/ekoloska-mreza/ekoloska-mreza.html> (18.02.2016.)

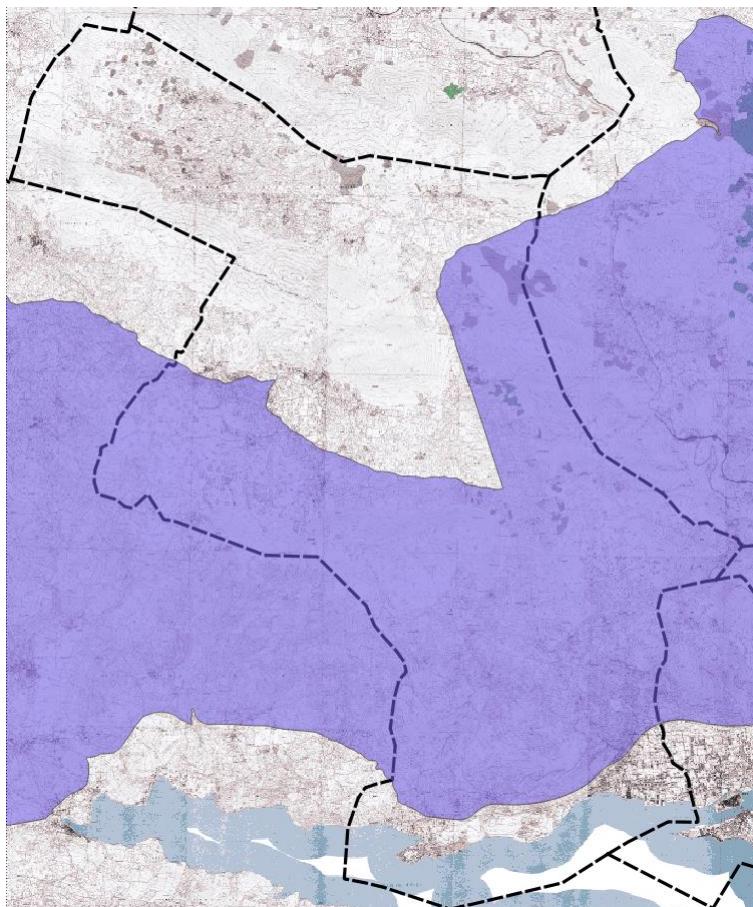
⁵³ Procjena je načinjena putem mjerjenja QGIS 1.10.1. Manja odstupanja su moguća uslijed nepodudaranja različitih slojeva.

⁵⁴ Više o području očuvanja nalazi se na mrežnoj stranici Natura 2000

<http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000027> (25.02.2017.)

Područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove Zaleđe Trogira - HR2001363, kako i samo ime kaže, uspostavljeno je s ciljem očuvanja pojedinih vrsta i pojedinih stanišnih tipova na površini od 18.626,37 ha. Kao i za prethodno područje, procjenjuje da je na području općine Seget 8.105 ha⁵⁵, a granica područja očuvanja u svom južnom dijelu pruža se lokalnom cestom L67053, odnosno državnom cestom D8. Na sjevernom dijelu granica je uz lokalnu cestu L37220 i županijsku cestu Ž6129 do spoja s državnom cestom D58, koju prati s istočne strane do županijske ceste Ž6122, a koja ga ograničava na krajnjem sjeveru.⁵⁶

Slika 2. 13. Zaleđe Trogira - HR2001363 na području općine Seget

Izvor: Ekološka mreža Natura 2000 – WFS Servis; Vlastita obrada

2.6.3 Stanišni tipovi na kopnu

Prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima na području RH definirano je jedanaest vrsta stanišnih tipova s pripadajućim podtipovima. To su

- A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa
- B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
- C. Travnjaci, cretovi i visoke zeleni
- D. Šikare
- E. Šume
- F. Morska obala
- G. More

⁵⁵ Procjena je načinjena putem mjerjenja QGIS 1.10.1. Manja odstupanja su moguća uslijed nepodudaranja različitih slojeva.

⁵⁶ Više o području očuvanja nalazi se na mrežnoj stranici Natura 2000

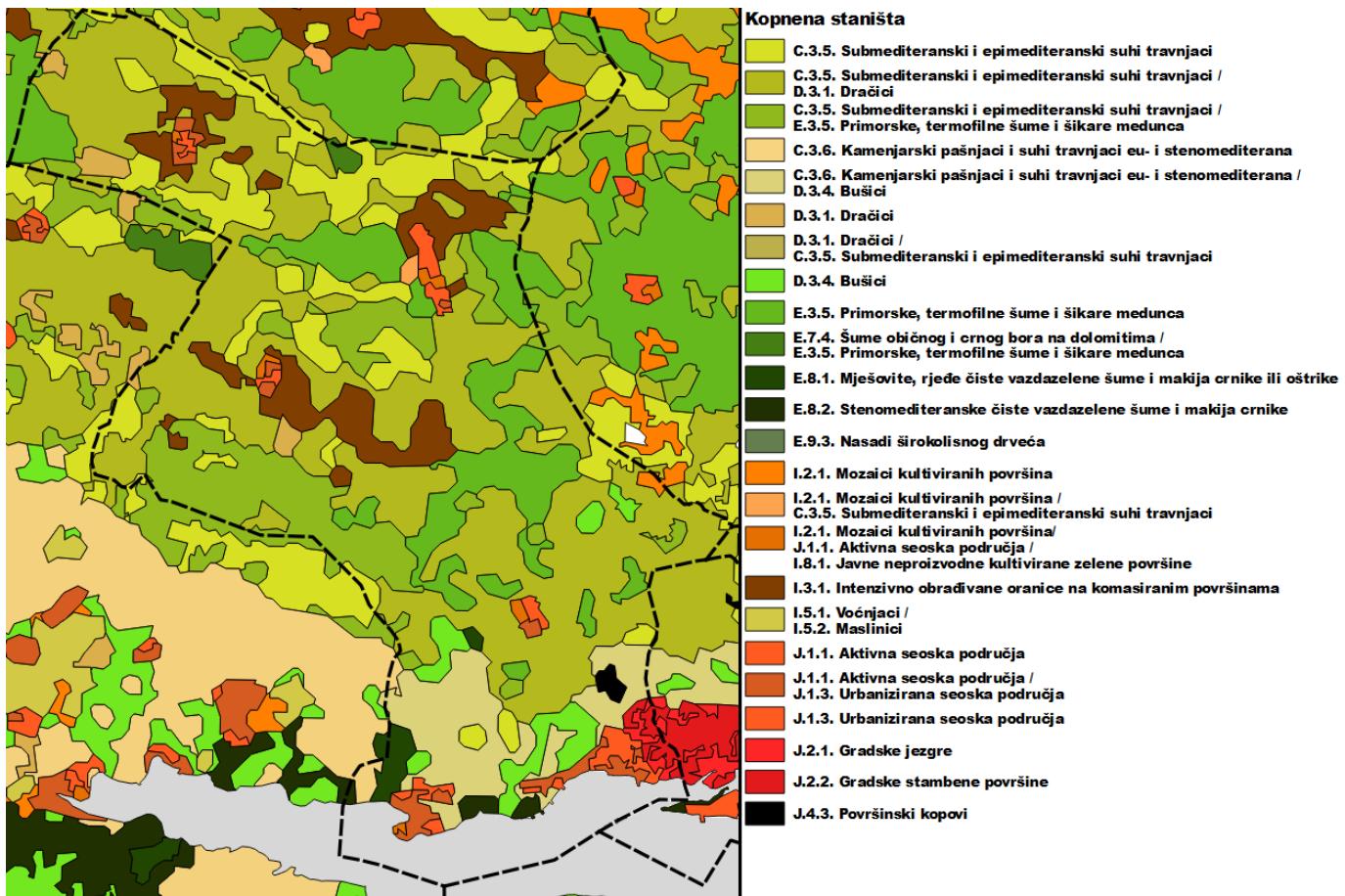
<http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001363> (25.02.2017.)

H. Podzemlje

- I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom**
- J. Izgrađena i industrijska staništa**
- K. Kompleksi staništa**

Na području općine Seget, kada su u pitanju kopnena staništa nalaze se sljedeći stanišni tipovi:

- C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
- C.3.6. Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana
- D.3.1. Dračici
- D.3.4. Bušici
- E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca
- E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima
- E.8.1. Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštike
- E.8.2. Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
- I.2.1. Mozaici kultiviranih površina
- I.3.1. Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama
- I.8.1. Javne neproizvodne kultivirane zelene površine
- J.1.1. Aktivna seoska područja
- J.1.3. Urbanizirana seoska područja
- J.2.1. Gradske jezgre
- J.2.2. Gradske stambene površine
- J.4.3. Površinski kopovi

Slika 2. 14. Kopnena staništa na području općine Seget

Izvor: Agencija za zaštitu okoliša – WFS servis; Vlastita obrada

Najveću površinu na području općine zauzima kombinacija **submediteranskih i epimediteranskih suhih travnjaka/dračići**. Ovo stanište rasprostire se cijelokupnom općinom te nema poseban uzorak raspodjele.

Značajnu površinu zauzima i kombinacija **submediteranskih i epimediteranskih suhih travnjaka/primorske, termofilne šume i šikare medunca** čija se najveća površina nalazi na području uz granicu s općinom Marina, u zagorskom dijelu općine.

Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci, samostalno, prostiru se sjevernim dijelom općine, najvećim dijelom na području naselja Ljubitovica.

Primorske, termofilne šume i šikare medunca rasprostiru se središnjim dijelom zagorskog dijela općine te uz zapadni dio naselja Prapatnica.

Šume običnog i crnog bora na dolomitima u kombinaciji s mješovitim, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštike nalaze se na sjevernom području općine, uz granicu s općinom Primorski Dolac.

U primorskom dijelu općine nalaze se stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike na području uz obalu, a mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštike uz granicu s općinom Marinom.

Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana (samostalno) pokrivaju neznačajan dio područja, a nalaze se uz samu granicu s općinom Marinom. Međutim, u kombinaciji s **bušćima** pokrivaju značajan dio južnog dijela općine, neposredno uz naselja Seget Vranjica i Seget Donji, gdje se nastavljaju **aktivna seoska područja**, odnosno **urbanizirana seoska područja**. Područja **gradske jezgre** i **gradske stambene površine** nalaze se uz sam rub općine, uz granicu s gradom Trogirom.

U zagorskom dijelu općine, ***aktivna seoska područja***, kao i u kombinaciji s ***urbaniziranim seoskim područjima***, nalaze se u naseljima Ljubitovica, Prapatnica, Bristivica i Seget Gornji. Uz sama naselja nalaze se ***intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama***.

Na koncu treba navesti i jedan ***površinski kop*** za eksploraciju kamena na području naselja Seget Gornji.

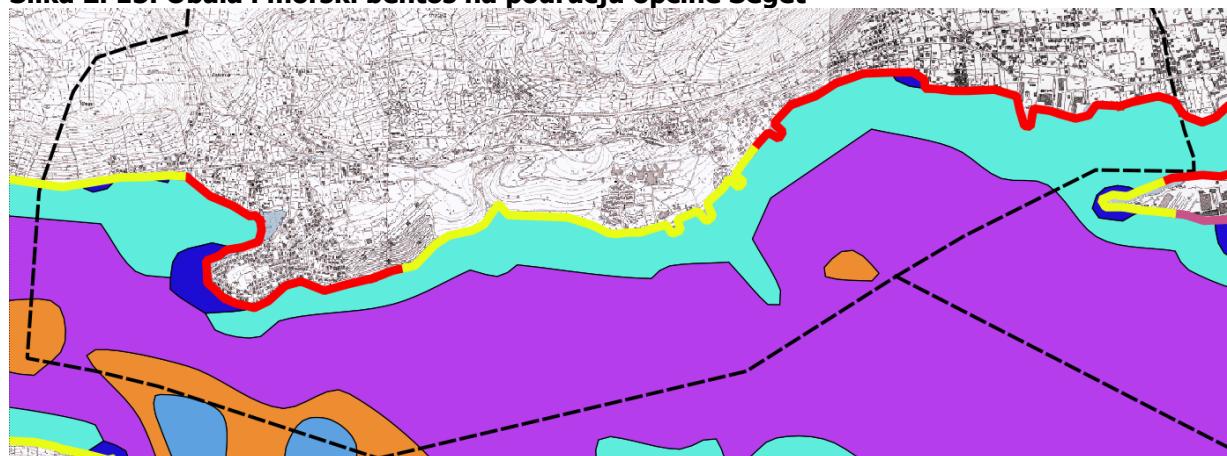
Usporedljivo s ostatkom prostora na području oko općine Seget može se ustvrditi kako nema značajnih odstupanja u sastavu stanišnih tipova. Svojom površinom se izdvajaju ***kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana*** na području općine Marina te ***primorske, termofilne šume i šikare medunca na području*** Kaštelske zagore.

2.6.4 Obala i morski bentos

Obala na području općine Seget može se podijeliti u dvije skupine. Prvu skupinu čine stjenovite morske obale / biocenoza gornjih stijena mediolitorala / biocenoza donjih stijena mediolitorala (F.4./G.2.4.1./G.2.4.2) koja se proteže od zapada, odnosno od granice s općinom Marina do uvale Vučivica. Zatim, od autokampa Vranjica Belvedere (Avtokamp Medena) do početka uvale Špiriština.

Ostalu obalu na području općine Seget čine stjenovite morske obale / zajednice morske obale na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka / biocenoza gornjih stijena mediolitorala / biocenoza donjih stijena mediolitorala / zajednice mediolitorala na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka (F.4./F.5.1.2./G.2.4.1./G.2.4.2./G.2.5.2.) Ova vrsta obale rasprostranjena je u samim centrima naselja Seget Vranjica i Seget Donji.

Slika 2. 15. Obala i morski bentos na području općine Seget

F.4./F.5.1.2./G.2.4.1./G.2.4.2./G.2.5.2.-Stjenovita morska obala/Zajednice morske obale na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka/Biocenoza gornjih stijena mediolitorala/Biocenoza donjih stijena mediolitorala/Zajednice mediolitorala na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka
F.4./G.2.4.1./G.2.4.2.-Stjenovita morska obala/Biocenoza gornjih stijena mediolitorala/Biocenoza donjih stijena mediolitorala
Izvor: Agencija za zaštitu okoliša – WFS servis; Vlastita obrada

Odmah uz obalu rasprostranjeni su ***infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja*** (G32), osim uz rt Vranjica, gdje su rasprostranjena ***infralitoralna čvrsta dna i stijene*** (G36). Infralitoralna čvrsta dna i stijene nalaze se još uz zapadnu dio obale od granice općine do uvale Vučivica te na području uvale Spirština.

Odmah uz njih nalazi se ***naselja posidonije*** (G35). Stanište posidonije razvijaju se u području gdje je pritisak ljudskih aktivnosti izrazito velik. Prirodna obnova oštećenih naselja posidonije traje više

desetaka godina, što tu vrstu čini posebno osjetljivom i ugroženom. Ugrožena je sidrenjem, ribolovom povlačnim alatima, onečišćenjem i zasjenjivanjem, napredovanjem invazivnih vrsta. Ove su livade važna staništa zbog njihove visoke primarne produkcije te zato što služe kao skrovišta, hranilišta i rastilišta mnogih organizama pa i onih ekonomski važnih. Ulaskom Hrvatske u EU, na snagu je stupila Uredba vijeća (EZ) br.1967/2006 od 21. prosinca 2006. o mjerama upravljanja za održivo iskorištavanje ribolovnih resursa u Sredozemnom moru (Mediteranska Uredba) kojom se, među ostalim, zabranjuje ribolov povlačnim mrežama, dredžama, okružujućim mrežama plivaricama ili sličnim mrežama nad svim područjima ekološke mreže (Natura 2000), svim zaštićenim područjima, livadama morskih cvjetnica (posebno Posidonia oceanica), koraligenskim zajednicama i zajednicama vapnenačkih morskih algi.⁵⁷

Cirkalitoralni muljevi (G41) i **cirkalitoralni pijesci** (G42) nalaze se uz jugozapadni rub morske granice općine te na spoju Trogirskog zaljeva i zaljeva Saldun.

Grupe staništa F.4., G.2.4.1., G.2.4.2., G.3.2., G.3.5., G.3.6., G.4.1. te G.4.2. nalaze se na popisu svih ugroženih i rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području RH.⁵⁸

Specifične mjere za zaštitu navedenih staništa ugrađene su u prostorno-plansku dokumentaciju, sektorski plan gospodarenja otpadom i pojedine projekte.⁵⁹

2.6.5 Mjere zaštite prirodne baštine

Prostornim planom uređenja općine Seget definirani su ciljevi koji doprinose zaštiti prirodnih resursa, ne samo općine Seget, nego i Splitsko-dalmatinske županije, ali i područja od nacionalnog značaja koje se nalazi na području općine. Među ciljevima prostornog razvoja i uređenje, a bitni za očuvanje prirodnih resursa navedeni su u tablici 2.19.

Tablica 2. 12. Ciljevi prostornog planiranja u svrhu zaštite prirodnih resursa

Ciljevi	Mjere
2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja	2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava 2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora 2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša 2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture
2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja	2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture 2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina
2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Općine	2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanje, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina 2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

Provodenje navedenih ciljeva definirano je **odredbom za provođenje** i to:

- Uvjeti za određivanje namjena površina na području općine Seget,
- Uvjeti za uređenje prostora,
- Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti,

57 Analiza stanja prirode u RH 2008.-2012., Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 2014.

58 Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima na području RH NN 88/14

59 Donošenjem novog Pravilnika NN 88/14 nisu definirane općenite mjere zaštite za svaku od jedanaest glavnih klasa staništa definiranih Nacionalnom klasifikacijom staništa. Prethodni Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova NN 7/06, 119/09 definirao je opće mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/403884.pdf> - Pristup 20.02.2016.)

- Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti,
- Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava,
- Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina,
- Postupanje sa otpadom,
- Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš.

Kao primjer **mjera zaštite na projektnoj razini** mogu se navesti sljedeći primjeri:

- Studija o utjecaju na okoliš eksplotacije arhitektonsko-građevinskog kamena na budućem eksplotacijskom polju „Sutilije“ na području općine Seget,⁶⁰ te
- Elaborat zaštite okoliša Izgradnje DV 2x110 kV TS Bilice – TS Trogir, dionica: Boraja - Trogir.⁶¹

U Prostornom planu općine Seget određeni su **uvjeti za određivanje namjene površina**. U nastavku je dan kratki prikaz namjene površina, prostorna veličinu koju zauzimaju te udio u cjelokupnom području općine, odnosno obuhvatu prostornog plana.

Tablica 2. 13. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina na području općine Seget

Namjena površina	Ukupno ha	% površine općine
Izgrađene strukture unutar građevinskog područja ukupno	492,58	6,32
-izgrađeni dio GP	390,10	4,99
-neizgrađeni dio GP	65,20	0,84
-ugostiteljsko-turistička namjena (T1,T2,T3)	37,28	0,48
Izgrađene strukture van građevinskog područja ukupno	247,33	3,17
-proizvodno-poslovna namjena (I2,K)	36,06	0,46
-ugostiteljsko-turistička namjena (T2)	10,57	0,14
-eksploatacija kamena (E3)	34,52	0,44
-športsko-rekreacijska namjena (R1)	166,18	2,13
Poljoprivredne površine ukupno	2.773,41	35,58
-osobito vrijedno obradivo tlo	87,57	1,12
-vrijedno obradivo tlo	238,36	3,06
-ostala obradiva tla	2.447,49	31,40
Šumske površine ukupno	2.619,87	33,61
-šuma gospodarske namjene	2580,01	33,10
-zaštitna šuma	39,86	0,51
Ostale površine ukupno	1.661,81	21,32
-ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	1.661,81	21,32
Općina ukupno	7.795,00	100,00

Izvor: PPUO Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.

Kada je riječ o građevinskom području naselja, treba navesti kako izgrađeni dio naselja čini 79,20% ukupne površine građevinskog područja, što ukazuje kako su površine za daljnju izgradnju nedovoljne te kako će u narednom razdoblju biti potrebno mijenjati postojeće granice namijenjenih površina.

⁶⁰ Studija o utjecaju na okoliš eksplotacije arhitektonsko-građevinskog kamena na budućem eksplotacijskom polju „Sutilije“ na području općine Seget , IPZ Uniprojekt TERRA d.o.o., Zagreb, 2012.

⁶¹ Elaborat zaštite okoliša - Izgradnja DV 2x110 kV TS Bilice – TS Trogir, dionica: Boraja – Trogir, OIKON d.o.o., Zagreb, 2015.

2.7 KULTURNI RESURSI

2.7.1 Kulturna dobra

Raznolikost područja koja obuhvaća pojam kulturne baštine, poput spomenika, dokumenata, muzejskih i arhivskih zbirk, etnoloških i zanatskih predmeta, običaja, narječja i drugog, gotovo je nemjerljiva, a jednako je teško odrediti trenutak kad nešto postaje kulturnom baštinom. Složenost pojma osobito je vidljiva kada se u održivom razvoju prostora susretнемo s kulturnim krajolikom.⁶²

Zaštita kulturne baštine provodi se na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15.

Tablica 2. 14. Vrste kulturnih dobara u RH

Nepokretna kulturna dobra	Pokretna kulturna dobra	Nematerijalna kulturna dobra
<ul style="list-style-type: none"> - grad, selo, naselje ili njegov dio, - građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem, - elementi povjesne opreme naselja, - područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povjesnim događajima i osobama, - arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone, - područje i mjesto s etnološkim i toponomskim sadržajima, - krajolik ili njegov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru, - vrtovi, perivoji i parkovi, - tehnički objekt s uređajima i drugi slični objekti. 	<ul style="list-style-type: none"> - zbirka predmeta u muzejima, galerijama, knjižnicama i drugim ustanovama, kao i u drugim pravnim osobama te državnim i upravnim tijelima uključujući i kod fizičkih osoba, - crkveni inventar i predmeti, - arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi, - filmovi, - arheološki nalazi, - antologiska djela likovnih i primjenjenih umjetnosti i dizajna, - etnografski predmeti, - stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druge tiskovine, - dokumentacija o kulturnim dobrima, - kazališni rekviziti, skice, kostimi i sl., - uporabni predmeti (namještaj, odjeća, oružje i sl.), prometna i prijevozna sredstva i uređaji, predmeti koji su značajna svjedočanstva razvijta znanosti i tehnologije te - druge pokretnе stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značaja. 	<ul style="list-style-type: none"> - jezik, dijalekti, govor i toponimika, te usmena književnost svih vrsta, - folklorno stvaralaštvo u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne pučke vrednote, - tradicijska umijeća i obrti.

Izvor: Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15

⁶² Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015.

Tablica 2. 15. Zaštićena i preventivno zaštićena kulturna dobara na području općine Seget

Mjesto	Kulturno dobro	Pravni status	Vrsta kulturnog dobra	Klasifikacija	UNESCO zaštita	Oznaka dobra
Bristivica	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralna graditeljska baština	NE	Z-4700
Ljubitovica	Crkva sv. Katarine	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralna graditeljska baština	NE	Z-2601
Seget Donji	Crkva Gospe od Sniga (Zvirača)	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralna graditeljska baština	NE	Z-4903
Seget Donji	Drveni oltar Uznesenja Bl. Djevice Marije	Preventivno zaštićeno kulturno dobro	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralni/religijski predmeti	NE	P-4613
Seget Donji	Inventar crkve Gospe od Ružarija	Zaštićeno kulturno dobro	Pokretno kulturno dobro - zbirka	Sakralni/religijski predmeti	NE	RST-412, br.rj.: 24/48-1975
Seget Donji	Kula Statilić	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Profana graditeljska baština	NE	Z-4699
Seget Donji	Kulturno-povijesna cjelina Seget Donji	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	Kulturno-povijesna cjelina	NE	Z-2992
Seget Donji	Oltar Male Gospe u crkvi Gospe od Konavina	Preventivno zaštićeno kulturno dobro	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	Pokretno kulturno dobro – pojedinačno	NE	P-4851
Seget Donji	Oltar sv. Ilike iz crkve Gospe od Konavina	Preventivno zaštićeno kulturno dobro	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralni/religijski predmeti	NE	P-4648
Seget Donji	Orgulje u crkvi Gospe od Ružarija	Zaštićeno kulturno dobro	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	Glazbeni instrument	NE	Z-2883
Seget Donji	Podmorsko arheološko nalazište u Segetu Donjem	Preventivno zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Arheološka baština	NE	P-4472
Seget Gornji	Arheološka nalazišta Gradina Sutilja i rimske kamenolom, zajedno s crkvom sv. Ilike	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Arheološka baština	NE	Z-3256
Seget Gornji	Arheološka nalazišta prehistorijska gradina, tumuli i lokva	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Arheološka baština	NE	Z-3257
Seget Gornji	Crkva sv. Vida s grobljem	Zaštićeno kulturno dobro	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Sakralna graditeljska baština	NE	Z-4569

Izvor: Register kulturnih dobara (<http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212> Pristup: 31.03.2016.)

S obzirom na različite okolnosti u gospodarskom, društvenom, a time i u kulturnom razvoju, na području RH postoje tri zone baštinskog fundusa. To su primorska, planinska i nizinska zona. Općina Seget, s obzirom na svoje geografsko područje, pripada **primorskoj zoni baštinskog fundusa** kulturnih dobara RH.

Analiza kulturnih dobara na području općine Seget ukazuje kako je fundus kulturnih dobara uvelike utemeljen na sakralnoj baštini, odnosno na sakralnoj graditeljskoj baštini te pojedinim sakralnim predmetima.

Crkva sv. Ivana Krstitelja u Bristivici podignuta je u kamenu u 15. st., a kasnije pregrađena i povišena. Crkva se nalazi na groblju sa stećcima s tipičnim oznakama zanata.

Crkva Sv. Katarine u Ljubitovici građana je u 18. st., a produžena u 19. st. U inventaru crkve izdvajaju se drveni korpus Krista, kip Bogorodice s Djetetom i sv. Katarine, tirolske provenijencije, te slika „Sv. Ivan Trogirski s pastoralom i dvije goruće svjeće“ slikara A. Lalića.

Crkva Gospe od Sniga smještena je na lokalitetu Zvirače u Malom trogirskom polju, na raskršću antičkih puteva. Crkva je sagrađena u 14.st. u romaničko-gotičkim oblicima, a u 17.st. je stilski barokizirana.

Crkva sv. Vida u Segetu Gornjem je romanička građevina 13. st. koja u sebi sadržava predromaničke slojeve 10. st. Uokolo crkvice je kasnosrednjovjekovno groblje sa nadgrobnim pločama i stećcima ukrašenim reljefima i crtežima.

Inventar pokretnih predmeta i umjetnina Župne crkve Gospe od ružarija u Segetu Donjem sadrži predmete nastale u razdoblju od 14. do 19.st. Od izuzetne vrijednosti su srednjovjekovno drveno slikano raspelo iz 14. stoljeća izvorno iz Gospe od Konavina, te triptih „Madona s Djetetom, sv. Nikolom i Blažom“, vjerojatno rad Blaža Jurjeva Trogiranina. U istoj crkvi nalaze se i **orgulje**. Izradio ih je 1856. Giovanni Battista de Lorenzi u Vicenzi.

Preventivnu zaštitu ima nekoliko predmeta u crkvi Gospe od Konavina (Rođenja Marijina) na groblju u Segetu Donjem. **Drveni oltar Uznesenja Bl. Djevice Marije** je oltar kasnobaročnih odlika te vrijedan primjer dalmatinskog drvorezbarstva 18.st., a unutar njega nalazi se pala nepoznatog mletačkog slikara 18.st. **Oltar Male Gospe** je glavni oltar crkve. Datira se u 18.st., a autor je nepoznat. Izrađen je u tehniци polikromiranog i pozlaćenog rezbarenog drva. **Drveni oltar sv. Ilijе** je oltar arhitektonskog tipa koji se nalazi na južnom zidu crkve uz trijumfalni luk. Barokna pala nepoznatog slikara iz prve polovice 18.st. prikazuje Bogorodicu s Djetetom, sv. Ilijom i sv. Pavlom. Oltar je tipični primjer kasnobaročnog inventara 18.st.

Slika 2. 16. Kula Statilić

Izvor: <http://www.min-kulture.hr/> (08.04.2016.)

Od nepokretnih kulturnih dobara sa statusom zaštićenog kulturnog dobra izdvajaju se **kula Statilić** i **kultурно-povijesna cjelina Seget Donji**. Sjeveroistočno od utvrđenog naselja Seget Donji u trogirskom Malom polju početkom 16. st. podignuta je kula obitelji Statileo-Statilić. Vitka renesansna kula služila je za zaštitu polja i obranu kopnenog teritorija Trogira u vrijeme prodora Turaka. Obnovljena je 1958. godine.

Povijesna jezgra Segeta Donjeg nastala je kao utvrđeno naselje u 16. st. Seget je utvrđen zidinama visokim oko 4,5 m s četvrtastim ugaonim kulama ojačanim u podnožju skarpom s oblim kordonskim vijencem. Jugoistočna kula s bedemom nije sačuvana. Seget ima odlike planiranog naselja dim. 85 x 70 m s dvije poprečne i tri uzdužne komunikacije.

Na sjecištu dviju glavnih ulica nalazi se trg Brce s crkvom Gospe od Ružarija.

Kuće unutar naselja nastale su u periodu od 16.-19.st. kao prizemnice ili katnice s gospodarskom namjenom prizemlja i stambenim prostorom na katu kojem se pristupa preko vanjskog kamenog stubišta. Van zidina, od nekoliko redova kuća formira se Varoš u 18.st.

Od arheološke baštine, status zaštićenog kulturnog dobra imaju ***nalazište Gradina Sutilija i rimski kamenolom, zajedno s crkvom sv. Ilike*** koji se nalaze na brdu sv. Ilija, a koje dominira nad zapadnom stranom trogirskog Malog polja. Zbog dobrog strateškog položaja, mogućnosti nadzora okolnog kopna i akvatorija Kaštelskog zaljeva i Šoltanskog kanala, na sv. Iliji je u željezno doba podignuto veliko gradinsko naselje. Od njega je sačuvan rasuti suhozidni bedem prstenasta oblika, a na južnoj padini se nalazi podgrađe zaštićeno bokobranom. Na istočnoj i jugoistočnoj padini Sutilije nalaze se rimski kamenolomi. Riječ je o manjim kavama u kojima su vidljivi tragovi vađenja kamenih blokova. Na vrhu se nalazi romanička crkva sv. Ilike po kojem je cijelo brdo dobilo ime Sutilija. Vrijeme nastanka ovih nalazišta datira se od 8 st.p.Kr. do 12. st.

Arheološka nalazišta prethistorijska gradina, tumuli i lokva nalaze se u Segetu Gornjem kod zaseoka Baradići. Sjeverozapadno od crkvice sv. Vida nalazi se uzvisina sedlastog oblika koja se pruža u smjeru istok – zapad. Na zapadnoj strani uzvisine nalazi se manja gradina od koje je sačuvana prstenasta osipina prethistorijskog bedema, a na istočnom dijelu je veliki prethistorijski tumul kupolasta oblika promjera oko 25 m, visine oko 3 m. Ova gomila je u jasnom prostornom odnosu prema navedenoj gradini pa ih treba promatrati kao cjelinu. Zapadno od Gradine u podnožju uzvisine nalazi se Lokva obzidana suhozidima i uređenog pristupa. Vrijeme nastanka ovih nalazišta datira se od 8 st.p.Kr. do 1. st.

U podmorju Segeta Donjeg, na širem području istočno od grobišne crkve Gospe od Konavina nalaze se ***ostaci antičkog lučkog postrojenja***. Radi se o nalazima obrađenih kamenih blokova koji formiraju strukturu zida koji se uz pojedine prekide pruža u dužini od oko 90 metara. Također, pregledom terena uočavaju se i ulomci keramike iz različitih povijesnih razdoblja, a najviše antike. Vrijeme nastanka ovog kulturnog dobra datira se od 1. st. do 5. st.

Osim kulturnih dobara koji imaju trajnu zaštitu ili su trenutno pod preventivnom zaštitom, na području općine Seget postoje i kulturna dobra kojima je istekao rok preventivne zaštite.

Tablica 2. 23. Preventivno zaštićena kulturna dobra kojima nije doneseno rješenje kojim se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra

Mjesto	Kulturno dobro	Oznaka dobra	Datum isteka preventivne zaštite
Seget Donji	Arheološki lokalitet Sudanel ⁶³	P-1921	05.10.2009.
Seget Gornji	Ruralna cjelina naselja sela Rakijari	P-2687	07.02.2011.
Seget Donji	Pučka kuća	P-2850	06.03.2011.
Seget Donji	Kamen s reljefnim prikazom ljiljana s pročelja palače Berislavić	P-2930	20.08.2011.

Izvor: Izvod iz Registrar kulturnih dobara NN 3/06; 1/08; 3/08; 7/08

Ovim dobrima, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, nije doneseno rješenje kojim se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra u propisanom roku.

Osim registriranih dobara kulturne baštine treba navesti i evidentirana kulturna dobra koja trenutno nisu pod zaštitom Ministarstva kulture, a nalaze se na području općine Seget su sljedeća⁶⁴:

⁶³ Prema novijim saznanjima, radi se o crkvici Sv. Mihovila, a ne Sv. Danijela.

⁶⁴ Pripremljeno na temelju PPUO Seget. U popis nisu uvrštena kulturna dobra koja imaju status kulturnih dobara (trajno ili preventivno zaštićenih) te preventivno zaštićena kulturna dobra kojima nije doneseno rješenje o svojstvu kulturnog dobra.

SEGET DONJI

- Crkva Gospe od Konavina s grobljem,
- Crkva Gospe od Sniga (Zvirača) 5. Antički lokalitet Zvirače,
- Arheološki lokalitet Lavdir,
- Antička nekropola Lokvice,
- Antička limitacija polja (agera Traguriona),

SEGET GORNJI

- Gradina Debeljak,
- Zaselak Pavkovići u Segetu Gornje,

BRISTIVICA

- Gradina Dabgora,
- Zaselak Čudine – Begovići,
- Vinograd,

LJUBITOVICA

- Zaselak Alajbezi,

PRAPATNICA

- Crkva Sv. Tome.

Sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, navedena dobra, mogu se zaštiti kao dobra od lokalnog značenja. Općina Seget može odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost Konzervatorskog odjela u Trogiru.

Pozicioniranje kulturne baštine odvija se u okviru normi EU i međunarodnih konvencija, Ministarstva kulture, tijela državne, regionalne i lokalne samouprave, organizacija civilnog društva i privatnih vlasnika. Koordinacija među interesima nabrojanih dionika ključna je za održivo korištenje i zaštitu kulturne baštine, bez obzira radi li se o zaštićenom i preventivno zaštićenom dobru, od nacionalnog ili lokalnog značaja.

2.8 POSLOVNA (PODUZETNIČKA) INFRASTRUKTURA

Poduzetnička infrastruktura u Republici Hrvatskoj obuhvaća poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije, a osnovna pitanja njihovog uređenja sadržana su u Zakonu o unapređenju poduzetničke infrastrukture NN 93/13, 114/13, 41/14. Od 166 predviđenih poduzetničkih zona na području Splitsko-dalmatinske županije, koncem 2013. njih 126 nije u funkciji odnosno u njima nema niti jednog poduzetnika s najmanje jednim zaposlenikom. U te zone se ubraja i predviđena zona Seget Gornji 1 i 2 koja je definirana u tada važećem Prostornom planu uređenja općine Seget.⁶⁵ U 2016.g. Izmjenom i dopunom PPUO Seget (str. 29) članakom 30 određuje se područje za izgradnju i uređenje gospodarske zone – proizvodno-poslovne namjene (I2, K) u Ljubitovici i područje za izgradnju gospodarske zone – proizvodne namjene (I2) u Segetu Gornjem.⁶⁶ Poduzetničke potporne institucije koje stoje trenutno na raspolaganju poduzetnicima općine Seget većinom se nalaze u Splitu te Solinu.

⁶⁵ Detaljnije pogledati na: <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/osnivanje-i-ulaganje-u-poduzetnickie-zone/poduzetnickie-zone-na-podrucju-splitsko-dalmatinske-zupanije.pdf> (pristupljeno 4.4.2016.)

⁶⁶ Izmjene i dopune PPUO Seget, CD uručen 25.01.2017. na sastanku s predstvincima Općine.

3 STANOVNIŠTVO

Ljudski faktor kao ključna determinanta razvoja i opstojnosti svake sredine (Romer, 1986, Lucas 1988, Aghion and Hewitt, 1998) naglašava važnost demografskih projekcija za nositelje društvene i gospodarske aktivnosti pri planiranju strateških smjernica. Prilikom analiziranja demografskog stanja potrebno je uvažiti svu senzibilnost promatranog fenomena, posebice činjenicu da su promjene u svojoj naravi dugoročni procesi, kako u nastajanju, tako i po svojim učincima (Grizelj i Akrap, 2011).

U nastavku poglavljia pažnja će biti usmjerenja na analizi stanja u periodu koji obuhvaća zadnja dva Popisa stanovništva, kućanstva i stanova u Republici Hrvatskoj (2001. i 2011.god.)⁶⁷. Popisi koji su prethodili 2001. godini neće biti uzeti u obzir zbog izražene metodološke nekompatibilnosti⁶⁸, ali i niza egzogenih faktora koji narušavaju prepoznavanje demografskih trendova.

3.1 KRETANJE UKUPNOG BROJA STANOVNIŠTVA PO POPISIMA

Prije samog sondiranja stanja na prostoru općine Seget, potrebno je istaknuti da između zadnja dva službena popisa stanovništva Republika Hrvatska je zabilježila pad od 3,3% ukupnog broja stanovnika (Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine Republika Hrvatska imala je 4.290.612 stanovnika, dok je prema Popisu stanovništva iz 2001. godine imala 4.437.460 stanovnika)⁶⁹.

Zabilježen negativan trend na nacionalnom nivou se prelio i na domicilnu županiju (Splitsko-dalmatinsku županiju) i što je još važnije, i na prostor same općine Seget (Tablica 3.1).

Tablica 3. 1 Kretanje ukupnog broja stanovništva po Popisima iz 2001. i 2011. godine

Prostorna jedinica	Spol	Ukupno 2011 g.	Ukupno 2001 g.	Relativna promjena 2011. u odnosu na 2001.g.
Republika Hrvatska	sv.	4.284.889	4.437.460	-3.44%
	m	2.066.335	2.135.900	-3.26%
	ž	2.218.554	2.301.560	-3.61%
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	454.798	463.676	-1.91%
	m	221.295	226.131	-2.14%
	ž	233.503	237.545	-1.70%
Seget	sv.	4.854	4.904	-1.02%
	m	2.393	2.446	-2.17%
	ž	2.461	2.458	0.12%

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Naime, u razdoblju od 2001. do 2011., općina Seget bilježi negativni trend od 1,02%, a koji je relativno povoljniji i od županijskih kretanja (-1,91%) te od nacionalnog prosjeka. Razlozi za takav trend mogu biti višestruki. Od metodoloških razloga i različitog definiranja ukupnog broja stanovnika pa do administrativnog učinka nastalog kao posljedica rasta broja stanovnika koji de facto ne žive kontinuirano tijekom cijele godine unutar prostora same općine, a što nije u tolikoj mjeri slučaj kod promatranja populacije na razini županije.

⁶⁷ Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. (u dalnjem tekstu Popis stanovništva, odnosno Popis)

⁶⁸ Podaci Popisa 2011, ali i podaci iz Popisa 2001. nisu usporedivi s podacima prijašnjih popisa jer se statistička definicija ključnih pojmovra razlikuje od onih koje su primijenjene u prijašnjim popisima (DZS, *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Godine, Metodološka objašnjenja* <http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censusmetod.htm>)

⁶⁹ Podaci Popisa 2011. nisu neposredno usporedivi s podacima Popisa 2001 jer se statistička definicija ukupnog stanovništva primijenjena u Popisu 2011 razlikuje od onih koje su primijenjene u prijašnjim popisima (DZS, *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Godine, Metodološka objašnjenja* <http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censusmetod.htm>)

Glede spolne strukture, potrebno je istaknuti da nema izražene disproporcije između broja žena i muškaraca u ukupnom promatranom broju stanovnika općine, no potrebno je istaknuti i da općina Seget bilježi blagi rast broja žena između posljednja dva popisa stanovništva.

Egzaktnost projiciranja demografskih pokazatelja je determinirana strukturu postojećih demografskih pokazatelja, a što u prvom redu podrazumijeva promatranje obrazovne i dobne strukture populacije određenog područja.

3.2 KRETANJE STANOVNIŠTVA PO KONTINGENTIMA

Sondiranje demografske vitalnosti određenog područja zahtijeva promatranje kretanje broja stanovnika po dobним skupinama, a što je u nastavku teksta predstavljeno analizom podataka iz Popisa iz 2001. i 2011. godine (Tablice 3.2 i 3.3).

Promatrajući prema popisu iz 2011. udio mlađih (od 0- 19.g.) općina Seget bilježi manji relativni udio u ukupnom broju stanovnika (20,85%) i u odnosu na prosjek RH (20,92%) i županije (22,53). Uzrok treba potražiti u relativnoj nižoj zastupljenosti mlađih nakon 6 godine, odnosno nakon završetka osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Navedeni trend je posebice izražen među muškom populacijom.

S druge strane općina Seget bilježi 2011. godine veći udio radno sposobnog stanovništva (15-64 g.) i u odnosu i na županijski i na nacionalni prosjek. Promatrajući udio starijih od 60 godina, promatrana administrativna jedinica bilježi nepovoljnije udjele i od županijskog i prosjeka RH.

Tablica 3. 2 Opće kretanje stanovništva (podjela po spolu i dobним skupinama), Popis 2001.

Prostorna jedinica	Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 - 14 godina	0 - 17 godina	0 - 19 godina	Žene u fertilnoj dobi		Radno sposobno stanovništvo	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
							Svega (15 – 49 godina)	od toga 20 - 29 godina				
Republika Hrvatska	sv.	4.437.460	336.964	754.634	931.927	1.053.240	-	-	2.828.632	955.556	693.540	236.708
	m	2.135.900	172.455	386.167	476.777	538.843	-	-	1.475.860	385.775	265.108	72.765
	ž	2.301.560	164.509	368.467	455.150	514.397	1.080.121	295.723	1.352.772	569.781	428.432	163.943
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	463.676	38.425	85.585	104.973	118.027	-	-	296.386	91.874	66.251	23.480
	m	226.131	19.440	43.488	53.409	60.115	-	-	154.761	39.244	26.901	7.715
	ž	237.545	18.985	42.097	51.564	57.912	114.465	32.277	141.625	52.630	39.350	15.765
Seget	sv.	4.904	382	875	1.060	1.185	-	-	3.166	991	714	220
	m	2.446	192	442	542	597	-	-	1.681	462	316	79
	ž	2.458	190	433	518	588	1.182	350	1.485	529	398	141

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Relativno nepovoljniji demografski podaci u promatranoj općini su odraz i nepovoljnih demografskih trendova između posljednja dva službena popisa stanovništva (2001. i 2011. godine).

Tablica 3. 3 Opće kretanje stanovništva (podjela po spolu i dobnim skupinama), Popis 2011.

Prostorna jedinica	Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 - 14 godina	0 - 17 godina	0 - 19 godina	Žene u fertilnoj dobi			Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
							Svega (15 – 49 godina)	od toga 20 - 29 godina	(15 – 64 godine)				
Republika Hrvatska	sv.	4.284.889	296.204	652.428	797.855	896.605	-	-	2.873.828	1.031.373	758.633	344.230	
	m	2.066.335	152.171	334.725	408.874	459.643	-	-	1.435.402	424.059	296.208	117.932	
	ž	2.218.554	144.033	317.703	388.981	436.962	972.948	269.853	1.438.426	607.314	462.425	226.298	
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	454.798	33.721	74.432	91.299	102.447	-	-	304.915	104.837	75.451	35.339	
	m	221.295	17.251	37.948	46.422	52.192	-	-	152.220	44.846	31.127	13.080	
	ž	233.503	16.470	36.484	44.877	50.255	104.031	29.117	152.695	59.991	44.324	22.259	
Seget	sv.	4.854	357	744	911	1.012	-	-	3.257	1.228	853	401	
	m	2.393	182	374	457	506	-	-	1.647	550	372	161	
	ž	2.461	175	370	454	506	1.057	275	1.610	678	481	240	

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

U prvom redu je zamjetan pad populacije najmlađih (0 – 6 godine) od 6,54%, a koji je ipak manji i od pada na županijskom (12,24%) i nacionalnom (12,10%) nivou. Dvoznamenasti pad (14,97%) je zabilježen i kod dobne skupine od 0 -14 godina te kod dobnih skupina 0-17 godina (14,06%) i 0-19(14,60%). Jedina pozitivna promjena je primjetna kod ukupnog udjela radno sposobnog stanovništva (15-64.g.) od 2,87%, a što je gotovo identičan rezultat i županijskih promjena (2,88%) te tek nešto veći od nacionalnog (1,6%). Navedeni porast radno sposobnog stanovništva je isključivo posljedica rasta pripadnika ženskog spola (8,42%) koji anulira pad broja pripadnika muškog spola (2,02%)

S druge strane indikativna je promjena trendova kod populacije iznad 60 godina, gdje je broj starijih od 60 godina porastao za 23,92%, a što je značajno više i od porasta zabilježenog na regionalnom (14,11%) i nacionalnom nivou (7,93%). U promatranoj dobroj skupini izraženiji je porast ženske populacije, premda se navedeni trend mijenja kod starijih od 75 godina, gdje je broj muškaraca porasta za čak 103,80% u odnosu na 2001. godinu.

Tablica 3. 4 Opće kretanje osnovnih demografskih pokazatelja (Popis 2001. i 2011.g)

Prostorna jedinica	Spol	Prosječna starost (Popis 2011.)	Indeks starenja (popis 2011.)	Koeficijent starosti (Popis 2011.)	Prosječna starost (Popis 2001.)	Indeks starenja (Popis 2001.)	Koeficijent starosti (Popis 2001.)
Republika Hrvatska	sv.	41,7	115,0	24,1	39,3	90,7	21,6
	m	39,9	92,3	20,5	37,5	71,6	18,1
	ž	43,4	139,0	27,4	41,0	110,8	24,9
Splitsko-dalmatinska	sv.	40,8	102,3	23,1	38,1	77,8	19,9

županija						
	m	39,4	85,9	20,3	36,7	65,3
	ž	42,2	119,4	25,7	39,4	90,9
Seget	sv.	42,1	121,3	25,3	38,6	83,6
	m	40,9	108,7	23,0	37,9	77,4
	ž	43,2	134,0	27,5	39,3	90,0
						21,6

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Sve naznačene promjene su imali značaj upliv i u vrijednost ključnih demografskih pokazatelja (Tablica 3.4). Naime, općina Seget sa izraženijim negativnim trendovima je povisila prosječnu starost stanovništva na 41,1 godinu i time bilježila nepovoljnije pokazatelje i u odnosu na županijski i nacionalni prosjeka iz 2011. godine. Dodatno, nepovoljniji trendovi kod udjela mlađih i rapidni rast udjela starijih se reflektirao kroz progresivni rast vrijednost indeksa starenja i koeficijenta starosti, odnosno slao jasan signal o dugoročno iznimno nepovoljnim demografskim kretanjima. Naposljetku valja istaknuti da sve relativne promjene na lokalnoj razini u usporedbi s županijskim i nacionalnim treba promatrati i kroz prizmu izraženih nepovoljnih trendova na navedenim višim nivoima promatranja.

3.3 OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Značaj stanovništva za razvoj i opstojnost određene sredine davno je nadišao samo promatranje broja individua i sve više naglašava važnost promatranja obrazovne strukture, kao najizraženijeg pokazatelja ljudskog kapitala.

Obrazovna struktura općine Seget zaostaje za obrazovnim profilom županije i prosjeka Republike Hrvatske, a koji u znacajnoj mjeri zaostaju za prosjekom Europske unije i ciljevima iste do 2020. godine.

Zaostajanje općine Seget je posebice vidljivo kod broja visokoobrazovanih gdje promatrana općina prema Popisu iz 2011. godine bilježi 12,31% visokoobrazovanih u ukupnoj populaciji starijoj od 15 godina, a što je 68,39% prosjeka županije, odnosno 75,11% nacionalnog prosjeka.

Tablica 3. 5 Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi, po gradovima/općinama, Popis 2001.

	Spol	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje	Doktorat	Nepoznato
Republika Hrvatska	sv.	3.682.826	105.332	1.381.547	1.733.198	430.591	7.443	24.715
	m	1.749.733	21.207	538.637	955.587	216.948	5.057	12.297
	ž	1.933.093	84.125	842.910	777.611	213.643	2.386	12.418
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	378.091	13.302	114.319	196.955	50.381	639	2.495
	m	182.643	2.527	46.031	106.544	25.868	482	1.191
	ž	195.448	10.775	68.288	90.411	24.513	157	1.304
Seget	sv.	4.029	299	1386	1.997	323	4	20
	m	2.004	68	605	1.154	161	4	12
	ž	2.025	231	781	843	162	0	8

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Usprkos nepovoljnim odnosima u obrazovnoj strukturi općine u odnosu na županijski i nacionalni projekti, potrebno je istaknuti da promatrana općina između posljednja dva popisa bilježi iznimno izražene pozitivne trendove. Naime najveći porast općina bilježi kod visokoobrazovanih čiji udio se povećao u promatranom razdoblju za 53,57%⁷⁰. Pozitivni obrazovni trendovi su dodatno potencirani i činjenicom da promatrana jedinica lokalne samouprave bilježi i rast broja stanovnika s završenom srednjom školom za 10,45% čime je nadvišen prosjek RH.

Tablica 3. 6 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, i spolu, Popis 2011.

Spol	Ukupno	Bez škole	1 - 3 razre da osnovne škole		4 - 7 razre da osnovne škole		Osnovna škola	Srednja škola ¹⁾	Visoko obrazovanje				Nepoznato
			škole	škole	škole	škole			Svega	Stručni studij ²⁾	Sveučilišni studij ³⁾	Doktorat znanosti	
Republika Hrvatska	sv.	3.632.461	62.092	34.786	249.081	773.489	1.911.815	595.233	212.059	371.472	11.702	5.965	
	m	1.731.610	12.664	7.768	76.705	315.683	1.038.800	277.422	99.663	170.833	6.926	2.568	
	ž	1.900.851	49.428	27.018	172.376	457.806	873.015	317.811	112.396	200.639	4.776	3.397	
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	380.366	7.512	3.687	22.404	64.293	213.443	68.450	26.624	40.774	1.052	577	
	m	183.347	1.395	659	7.043	27.595	114.098	32.327	12.339	19.311	677	230	
	ž	197.019	6.117	3.028	15.361	36.698	99.345	36.123	14.285	21.463	375	347	
Općina Seget	sv.	4.110	167	36	211	934	2.250	506	233	266	7	6	
	m	2.019	28	6	78	373	1.305	228	111	112	5	1	
	ž	2.091	139	30	133	561	945	278	122	154	2	5	

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Dodatna perspektiva promatranja obrazovne strukture općine Seget je moguća uvođenjem i dobne dimenzije (Tablica 3.7), a koja otkriva visoku dobnu i spolnu volatilnost obrazovne strukture.

Tablica 3. 7 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu u općini seget, Popis 2011.

Starost	Spol	Ukupno	Bez škole	1 - 3 razred a osnovne škole		4 - 7 razred a osnovne škole		Osnovna škola	Srednja škola ¹⁾	Visoko obrazovanje				Nepoznato
				škole	škole	škole	škole			Svega	Stručni studij ²⁾	Sveučilišni studij ³⁾	Doktorat znanosti	
Ukupno	sv.	4.110	167	36	211	934	2.250	506	233	266	7	6		
	m	2.019	28	6	78	373	1.305	228	111	112	5	1		
	ž	2.091	139	30	133	561	945	278	122	154	2	5		
15-19	sv.	268	-	-	4	205	59	-	-	-	-	-		
	m	132	-	-	4	97	31	-	-	-	-	-		
	ž	136	-	-	-	108	28	-	-	-	-	-		

⁷⁰ Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bogni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij.

20-24	sv.	320	2	-	-	11	276	31	14	17	-	-
	m	173	2	-	-	9	152	10	5	5	-	-
	ž	147	-	-	-	2	124	21	9	12	-	-
25-29	sv.	275	-	-	-	8	190	77	36	41	-	-
	m	147	-	-	-	5	110	32	18	14	-	-
	ž	128	-	-	-	3	80	45	18	27	-	-
30-34	sv.	331	-	-	2	20	230	79	28	50	1	-
	m	167	-	-	2	10	126	29	12	17	-	-
	ž	164	-	-	-	10	104	50	16	33	1	-
35-39	sv.	296	4	-	-	37	207	47	22	25	-	1
	m	155	2	-	-	23	109	20	12	8	-	1
	ž	141	2	-	-	14	98	27	10	17	-	-
40-44	sv.	326	-	-	2	42	236	46	20	25	1	-
	m	155	-	-	2	15	128	10	4	5	1	-
	ž	171	-	-	-	27	108	36	16	20	-	-
45-49	sv.	350	-	1	3	56	244	46	20	26	-	-
	m	180	-	-	1	21	137	21	8	13	-	-
	ž	170	-	1	2	35	107	25	12	13	-	-
50-54	sv.	359	3	2	24	51	234	45	22	23	-	-
	m	200	2	1	9	22	145	21	13	8	-	-
	ž	159	1	1	15	29	89	24	9	15	-	-
55-59	sv.	357	5	1	38	94	181	38	19	19	-	-
	m	160	2	-	10	28	97	23	10	13	-	-
	ž	197	3	1	28	66	84	15	9	6	-	-
60-64	sv.	375	3	4	42	115	180	31	17	13	1	-
	m	178	-	2	11	31	113	21	10	10	1	-
	ž	197	3	2	31	84	67	10	7	3	-	-
65-69	sv.	209	7	-	28	76	74	23	12	10	1	1
	m	96	1	-	10	19	54	12	4	7	1	-
	ž	113	6	-	18	57	20	11	8	3	-	1
70-74	sv.	243	19	9	42	84	71	17	10	5	2	1
	m	115	-	1	15	38	51	10	5	4	1	-
	ž	128	19	8	27	46	20	7	5	1	1	1
75 i više	sv.	401	124	19	26	135	68	26	13	12	1	3
	m	161	19	2	14	55	52	19	10	8	1	-
	ž	240	105	17	12	80	16	7	3	4	-	3

Izvor: DZS, Popis 2001 i 2011.

Preciznije, u broju visokoobrazovanih na prostoru općine udio mlađih (do 39. godine) je 46,25% , a što je 13,02% iznad prosjeka RH, odnosno 14.30 iznad prosjeka županije. Navedeni iskorak među mlađom populacijom je prvenstveno posljedica veće zastupljenosti pripadnika ženskog spola i to posebice onih sa završenim sveučilišnim studijem. Relativno obrazovanja mlada populacija nudi mogućnost nadilaženja problema slabije obrazovne strukture stanovništva od 40 do 64 godine, a koji u prosjeku zaostaje 10,48% za županijskim i 8,39% za nacionalnim prosjekom.

Posebice je izražena razlika između broja pojedinaca sa određenim stupnjem visokog obrazovanja⁷¹ kod dobnih skupina do 34 godine (25-29 i 30-34) u odnosu na dobne skupine starije od 39 godine. Naime, broj visokoobrazovanih u dobnim skupinama od 25 do 29g. i od 30 do 34 g. je u prosjeku za 70% veći od istog broja među starijim dobnim skupinama (npr. dobne skupine 35-39 i 40-44)

Detektirane karakteristike obrazovne strukture općine Seget ukazuju na nemogućnost promjene obrazovne strukture u kratkom roku te na iznimnu volatilnost koja je prvenstveno posljedica relativno malog broja stanovnika, ali i čestih promjena institucionalnog okvira koji determinira promatrani fenomen.

⁷¹ Obuhvaća sve pojedince sa završenim stručnim studijem, sveučilišnim studijem i doktoratom.

3.4 PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

Prirodno kretanje stanovništva predstavlja izvorište gotovo svih demografskih trendova. Slijedom navedenog, u tablici 3.8 su predstavljeni usporedni podaci za nacionalnu, regionalnu i lokalnu razinu promatranja.

Republika Hrvatska u cijelom promatranom periodu bilježi rastući negativni prirodni prirast. Splitsko-dalmatinska županija bilježi u promatranom razdoblju iznimne oscilacije, pa u tri od promatranih pet godina bilježi pozitivan prirodni prirast, dok najizraženiji pad bilježi u zadnjoj promatranoj godini. U svjetlu izražene depopulacije na nacionalnom i nešto blaže regionalnom nivou valja promatrati podatke za općinu Seget.

Promatrana jedinica lokalne samouprave bilježi u svim promatranim godinama promatranog razdoblja negativni prirodni prirast, s ekstremnim vrijednostima u 2012. godini, kad je zabilježeno 36 rođenja i 54 smrtnih slučajeva. Tijekom prve četiri godine promatranog razdoblja općina Seget bilježi pad broja novorođenih, s promjenom u 2013. godini, dok kod broja umrlih postoji trend smanjivanja apsolutnog broja koje treba promatrati prvenstveno kao posljedicu smanjivanja ukupnog broja stanovnika općine.

S druge strane iznimno je važno detektirati fenomen rasta broja sklopljenih brakova u proteklih 5 godina, a koji se može povezati s pozitivnim demografskim trendovima zabilježenim prije više desetljeća. Upravo taj posljednji podatak ukazuje još jednom na dugoročne posljedice svih demografskih kretanja.

Tablica 3.8 Prirodno kretanje stanovništva od 2009. do 2013. godine

Prostorn a jedinica	Rođeni		Umrli		Prirodni		Brakovi		Umrla dojenčad		Vitalni indeks
	priраст				na 1 000 živorođenih				(živorođeni na 100 umrlih)		
	ukupno	živorođeni	mrtvorodi	odjeni	ukupno	umrla dojenčad	sklopljeni	razvedeni			
Republik a Hrvatska	2009	44 754	44 577	177	52 414	235	-7 837	22 382	5 076	5,3	85,0
	2010	43 546	43 361	185	52 096	192	-8 735	21 294	5 058	4,4	83,2
	2011	41 342	41 197	145	51 019	192	-9 822	20 211	5 662	4,7	80,7
	2012	41 901	41 771	130	51 710	150	-9 939	20 323	5 659	3,6	80,8
	2013	40 083	39 939	144	50 386	162	-10 447	19 169	5 992	4,1	79,3
Splitsko-dalmatin ska županija	2009	4 959	4 941	18	4 690	21	251	2 578	397	4,3	105,4
	2010	4 974	4 957	17	4 589	20	368	2 406	338	4,0	108,0
	2011	4 622	4 614	8	4 691	22	-77	2 297	362	4,8	98,4
	2012	4 740	4 726	14	4 651	23	75	2 309	415	4,9	101,6
	2013	4 326	4 313	13	4 590	17	-277	2 170	372	3,9	94,0
Seget	2009	46	-		57	-	-11	17	1		80,7
	2010	43	-		59	-	-16	25	3		72,9
	2011	44		1	60	-	-16	19	2		73,3
	2012	36	-		54	-	-18	28	3		66,7
	2013	41	-		48	-	-7	30	2		85,4

S obzirom na mali broj stanovnika, sve relevantni podaci za Seget su iznimno volatilni i podložni su iznimnom utjecaju mikro šokova koje je iznimno teško kontrolirati. Na tom tragu potrebno je i razumjeti izražene oscilacije vrijednosti vitalnog indeksa, koje ipak u prosjeku ukazuju na zabrinjavajući trend smanjivanja broja stanovnika.

Sumirajući rezultate analize svih aspekata fenomena stanovništva za promatranu jedinicu lokalne samouprave, vidljive se reperkusije negativnih demografskih trendova s nacionalnog i županijskog nivoa, posebice kod prirodnog kretanja stanovništva. S druge strane, pozitivni pomaci zabilježeni kod obrazovne strukture mladih do 39. godine ukazuju na potencijal koji postoji unutar promatranog lokaliteta. Za konačnu ocjenu trenutno stanja potrebno je istaknuti relativnu višu prosječnu dob stanovništva s nastavkom dugogodišnje tendencije depopulacije i ogromnim oscilacijama u obrazovnoj, dobnoj i spolnoj strukturi stanovništva, a koja jasno ukazuje na izazove koji stoje pred planiranjem gospodarskoj razvoja općine Seget.

4 GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Okosnicu prostorno razvojne strukture na razini ukupne općine Seget čine djelatnosti turizma i sa turizmom usko povezane uslužne djelatnosti te proizvodno zanatstvo. Stanovništvo se tradicionalno bavi poljoprivredom i ribarstvom pretežito za osobne potrebe, a prisutna je i eksploracija i prerada kamenja.

4.1 POLJOPRIVREDA I STOČARSTVO

Prema Popisu poljoprivrede 2003. u općini Seget površina ukupnog raspoloživog zemljišta iznosila 296,94 ha, od čega je poljoprivrednog zemljišta bilo 216,15 ha. Od toga je korišteno 167,04 ha (0,8% korištenog poljoprivrednog zemljišta SDŽ), a koriste ga 433 poljoprivredna kućanstva. Isti izvor daje podatak da je broj parcela poljoprivrednog zemljišta općine Seget iznosio 1682, što ukazuje na rascjepkanost zemljišta i na malu površinu parcele. Navedeno potvrđuju i posljednji dostupni podaci Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. prema kojima korišteno poljoprivredno zemljište općine Seget u 2011. obuhvaća 259,71 ha od ukupno raspoloživog zemljišta, što pokazuje porast koritenja zemljišta u odnosu na 2003. Prema vrsti kultura koje se uzbajaju u 2011. 35% korištenog zemljišta su livade i pašnjaci (ostalo poljoprivredno zemljište), a zatim slijede oranice (25%), maslinici (22%), vinogradi (12%) te voćnjaci (4%). U ukupnom broju stabala masline broje 7466 stabala što je 0,8% stabala maslina SDŽ (prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine).⁷² Slijede ih citrusi sa 2606 stabala (3% SDŽ), breskve sa 1103 stabala, te trešnje (605 stabala) i smokve (518 stabala). Vinogradi broje ukupno 274 trsa. Više od 50% svih poljoprivrednih kućanstava uglavnom zemljište koriste u tri svrhe: kao oranici, vinograd i maslinik, što je općenito slučaj i na razini SDŽ.

Najveći broj kućanstava (245) koristilo je zemljište prosječne veličine od 0,10 do 0,49 ha, a njih 166 zemljište manje veličine (do 0,09 ha). Prosječna površina korištenog poljoprivrednog zemljišta po kućanstvu u 2011. iznosila je 0,46 ha. Prema navedenom, vidljiva je problematika rascjepkanosti zemljišta, male površine obrađenog zemljišta i iz toga proizlazeće neefikasne poljoprivredne proizvodnje. Na razini Hrvatske i Splitsko-dalmatinske županije ovi su pokazatelji nešto bolji i u prosjeku poljoprivredna gospodarstva raspolažu zemljištem prosječne veličine 3 ha, ali je i to nezadovoljavajuće u okvirima EU. Samo dva kućanstva na području općine Seget raspolažu sa poljoprivrednim zemljištem površine veće od 10 ha, ali im služi kao livada i pašnjak, što znači da nije kultivirano.

U Segetu privatni posjedi uglavnom su disperzirani na oko tri parcele po kućanstvu, u SDŽ na oko pet sitnih parcela po kućanstvu, a na razini Hrvatske na desetak.⁷³ Uzrok te disperzije i usitnjavanja je tradicionalna dioba seoskih domaćinstava. Tako usitnjeni posjedi ne omogućuju suvremenu i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju te nisu u mogućnosti dugoročno osigurati egzistenciju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Nužan je proces okrupnjavanja gospodarstava i obradivog zemljišta, ako bi se željelo prijeći iz tradicionalnog oblika poljoprivredne proizvodnje na intenzivniju poljoprivrednu proizvodnju.

Kućanstva se bave i stočarstvom, pri čemu je najviše rašireno peradarstvo, nakon čega slijedi ovčarstvo.

⁷² Iako je od Popisa (2003.) prošlo nešto više od desetljeća, za sada je reprezentativan (i jedini) službeni izvor podatka za poljoprivrednu djelatnost na razini općina u Hrvatskoj, uz Popis stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011.

⁷³ Detaljnije pogledati na: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/H01_01_01_zup.html (pristupljeno 1.2.2016.)

Tablica 4. 1 Površina korištenoga poljoprivrednog zemljišta te broj stoke i peradi privatnih kućanstava, Popis 2011.

Skupine kućanstava prema korištenome poljoprivrednom zemljištu	Broj kućanstava	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha						Broj stoke i peradi					
		Ukupno	oranice	voćnjaci	vinogradi	maslinici	Ostalo poljoprivredno zemljište (livade, pašnjaci i dr.), ha	goveda	ovaca	koza	svinja	peradi	
Seget	Ukupno	1.656	259,71	65,36	11,54	31,32	58,48	93,01	2	1.043	106	18	1.871
	bez zemlje	1.095	0	0	0	0	0	0	1	184	63	2	359
	do 0,09 ha	166	7,39	3,86	0,63	1,44	1,01	0,45	1	172	5	4	257
	0,10 do 0,49 ha	245	60,12	21,27	1,86	11,28	18,08	7,63	0	207	19	4	585
	0,50 do 0,99 ha	95	62,8	19,65	1,18	10,66	18,63	12,68	0	344	6	0	341
	1,00 do 2,99 ha	42	63,81	14,9	2,73	5,71	11,22	29,25	0	136	13	8	230
	3,00 do 4,99 ha	7	23,59	2,28	0,04	0,93	5,34	15	0	0	0	0	70
	5,00 do 7,99 ha	4	21,2	2,1	5	1,1	4	9	0	0	0	0	15
	8,00 do 9,99 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	10,00 do 19,99 ha	2	20,8	1,3	0,1	0,2	0,2	19	0	0	0	0	14
	20,00 ha i više	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SDŽ	Ukupno	154.528	27.435,83	5.593,25	1.033,98	2.811,94	6.391,30	11.605,36	5.035	39.111	13.256	6.820	188.507
	bez zemlje	114.999	0	0	0	0	0	0	917	4.843	3.232	871	39.127
	do 0,09 ha	13.981	533,91	189,32	39,85	66,57	111,43	126,74	493	2.780	2.277	766	58.199
	0,10 do 0,49 ha	14.523	3.178,91	865,35	192,83	496,09	976,07	648,57	945	6.478	3.144	1.895	42.868
	0,50 do 0,99 ha	4.312	2.811,91	746,8	153,99	410,34	789,2	711,58	609	3.868	1.599	1.043	19.435
	1,00 do 2,99 ha	5.008	7.247,49	1.494,39	305,87	910,29	2.298,79	2.238,15	889	7.906	2.020	1.627	21.461
	3,00 do 4,99 ha	898	3.104,39	496,93	118,29	254,26	1.023,81	1.211,10	352	4.085	448	316	3.840
	5,00 do 7,99 ha	385	2.202,86	318,39	57,79	128,94	637,22	1.060,52	228	3.265	275	161	1.800
	8,00 do 9,99 ha	86	725,02	104,69	12,12	34,62	211,19	362,4	24	727	22	26	415
	10,00 do 19,99 ha	224	2.710,42	550,49	81,68	244,87	222,53	1.610,85	344	1.488	119	87	1.075
	20,00 ha i više	112	4.920,92	826,89	71,56	265,96	121,06	3.635,45	234	3.671	120	28	287

Izvor: DZS, Popis stanovništva, kućanstava i stanova, 2011.

Tablica 4. 2 Privatna kućanstva prema korištenome poljoprivrednom zemljištu, broju stoke i peradi, Popis 2011.

Skupine kućanstava prema korištenome poljoprivrednom zemljištu	Ukupno	Broj kućanstava										
		s oranicama	s voćnjacima	s vinogradima	s maslinicima	Ostalo poljoprivredno zemljište (livade, pašnjaci i dr.)	s govedima	s ovcama	s kozama	s svinjama	s peradi	
Seget	ukupno	1.656	372	57	252	232	138	2	40	20	7	183
	bez zemlje	1.095	-	-	-	-	-	1	7	3	1	39
	do 0,09 ha	166	100	18	36	30	10	1	7	2	2	30
	0,10 do 0,49 ha	245	158	19	120	117	47	-	10	9	2	63
	0,50 do 0,99 ha	95	69	8	61	53	40	-	12	3	-	31
	1,00 do 2,99 ha	42	34	9	25	23	31	-	4	3	2	14
	3,00 do 4,99 ha	7	6	1	7	6	6	-	-	-	-	4
	5,00 do 7,99 ha	4	3	1	2	2	2	-	-	-	-	1
	8,00 do 9,99 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	10,00 do 19,99 ha	2	2	1	1	1	2	-	-	-	-	1
	20,00 ha i više	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SDŽ	ukupno	154.528	18.611	5.738	11.327	13.885	13.567	1.754	1.363	2.357	1.819	13.244
	bez zemlje	114.999	-	-	-	-	-	247	193	394	266	2.719
	do 0,09 ha	13.981	6.684	1.477	2.085	2.845	3.964	238	161	528	244	2.913
	0,10 do 0,49 ha	14.523	6.538	2.283	4.761	5.989	4.386	453	322	725	559	3.957
	0,50 do 0,99 ha	4.312	2.261	808	1.854	1.872	1.820	264	137	265	281	1.460
	1,00 do 2,99 ha	5.008	2.389	856	1.995	2.284	2.307	372	280	304	372	1.666
	3,00 do 4,99 ha	898	390	172	334	489	497	92	101	73	50	279
	5,00 do 7,99 ha	385	165	67	127	206	255	39	75	23	20	114
	8,00 do 9,99 ha	86	40	19	35	53	67	8	17	9	5	27
	10,00 do 19,99 ha	224	98	40	91	98	171	29	41	22	15	76
	20,00 ha i više	112	46	16	45	49	100	12	36	14	7	33

Izvor: DZS, Popis stanovništva, kućanstava i stanova, 2011.

4.2 TURIZAM

Osnovne karakteristike turizma općine Seget, poput dolazaka i noćenja turista, turistička gustoća i intenzivnost, struktura smještajnih kapaciteta i slično analiziraju se usporedbom sa geografski bliskim gradovima Splitske rivijere, Trogirom i Splitom i/ili sa prosjekom Splitske rivijere sa zaledem.⁷⁴ Općina Seget svojom površinom obuhvaća 40% površine promatranog područja gradova Splita i Trogira te Općine, a zajedno sa Splitom obuhvaća više od 80% površine promatranog područja. Turistička gustoća (broj noćenja po površini) u 2014. godini bila je najveća u Splitu (obuhvaća 41% ukupne površine promatranog područja), slijedi je Trogir pa tek onda Seget, gdje nije toliko izražena turistička gustoća, ali je zato naglašena turistička intezivnost. Naime, promatrajući turističku gustoću u općini Seget u 2014. godini i njenom usporedbom sa Splitom i Trogirom vidljivo je da je u Splitu skoro dvostruko veća (88%), a u Trogiru za 33%, što je s jedne strane prednost Segeta jer je moguće kvalitetnije pružanje turističke usluge ondje gdje nema tolikih pritisaka na prostor (turističkih gužvi). Za razliku od turističke gustoće, turistička intenzivnost (broj noćenja po broju stanovnika) je najveća u općini Seget te premašuje turističku intezivnost u Trogiru za 4 puta, a u Splitu za 19 puta. S obzirom na to da broj stanovnika općine Seget čini svega 2,4% ukupnog broja stanovnika ova dva grada i Općine, a noćenja turista u Segetu čine 28% ukupnih noćenja promatranog područja, razumljiva je toliko viša turistička intezivnosti na području Općine.

Tablica 4. 3 Karakteristike turizma općine Seget, i usporedba sa Trogirom i Splitom, 2014. godine.

	Površina km ²	Stanovnici 2011.	Dolasci (D)	Noćenja (N)	Turistička gustoća (N/km ²)	Tur. intenzivnost (N/stanovnici)
Seget	77,9	4854	118437	545444	7002	112
Trogir	39,10	13192	74499	363610	9299	28
Split	79,33	178192	381227	1045727	13182	6
Ukupno	196,33	196238	574163	1954781		

Izvor: DZS, Statistička izvješća: Turizam u primorskim gradovima i općinama, 2014., DZS, Statistički ljetopis, 2012.

Karakteristike turističke ponude i turističkog prometa

Seget raspolaže različitim vrstama smještajnih kapaciteta.⁷⁵ U strukturi smještajnih kapaciteta po vrstama, u općini Seget podjednak udjel u ukupnim sobama imaju hotelske sobe (33%) i sobe u kućanstvima (33%), dok po udjelu postelja u ukupnim posteljama prevladavaju postelje u kućanstvima (35%), a sljede ih postelje u hotelima (26%). Prosjek najvećeg udjela soba po vrsti smještaja na području promatralih gradova i Općine čini 62% soba i postelja u kućanstvima. U strukturi smještajnih kapaciteta općine Seget nije zanemariv ni udio soba i postelja u kampovima koji iznosi 22%, dok podaci za Split i Trogir za ovaj tip smještaja nisu evidentirani u službenim statistikama DZS-a.⁷⁶

⁷⁴ Splitska rivijera sa zaledem obuhvaća sljedeće gradove i općine: Marina, Seget, Okrug, Trogir, Kaštela, Solin, Klis, Split, Podstrana, Dugi Rat, Omiš te otok Šoltu.

⁷⁵ U Statističkim izvještajima DZS, smještajni objekti razvrstani su u skupine: hoteli i slično, kampovi, kućanstva te ostali objekti. Hoteli i slično uključuju podatke za hotelle, hotele baštine, aparthotelle, turistička naselja, turističke apartmane, pansione i guest house. Kampovi uključuju podatke za kampove, kampirališta i kamp-odmorišta. Kućanstva uključuju podatke za sobe, apartmane, studio-apartmane, kuće za odmor u kućanstvima, kampove u kućanstvima i seljačka kućanstva. Ostali objekti za kolektivni smještaj uključuju podatke za sobe za iznajmljivanje, apartman, studio-apartman, kuće za odmor, prenoćišta, odmarališta, hostele, planinarske domove, lovačke domove, objekte za robinzonski turizam, gostionice s pružanjem usluge smještaja, lječilišta, brodske kabine, spavaće i kušet-vagone, učeničke domove ili studentske domove te nekategorizirane objekte.

⁷⁶ Za smještajne kapacitete, podaci pojedinačno po smještajnim kapacitetima u konačnici ne trebaju odgovarati ukupnom broju s obzirom da se agregirani podaci po smještajnim kapacitetima kod kojih postoje razlozi za povjerljivost u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09., 59/12. i 12/13.) tretiraju kao povjerljivi i stoga se ne objavljuju.

Tablica 4. 4 Smještajni kapaciteti Segeta, Splita i Trogira, 2014.

	Hoteli		Kampovi		Kućanstva		Ostalo		Ukupno	
	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Seget	897	2065	594	1867	895	2892	321	1252	2707	8076
Trogir	160	349	/	/	1732	6563	126	227	2179	7549
Split	1065	2144	/	/	4792	11507	509	1359	7029	16808
Ukupno	2122	4558	594	1867	7419	20962	956	2838	11915	32433

Izvor: DZS, Statistička izvješća: Turizam u primorskim gradovima i općinama, 2014.

Prema strukturi dolazaka turista po smještajnim kapacitetima u 2014. godini u općini Seget najviše dolazaka ostvareno je u hotelima i to 63979, slijede kampovi sa 23215 dolazaka i smještaj u kućanstvima sa 19784 dolaska gostiju. Ostvarena noćenja u kućanstvima iznosila su 161613, u hotelima 192003 te kampovima 113226, a u ostalom smještaju 78602. U 2014. u odnosu na 2010., zbog promjene službene evidencije smještajnih kapaciteta po vrstama za potrebe DZS-a, vidljiv je pad dolazaka i noćenja turista u ostalom smještaju dok se ukupno dolasci i noćenja nisu promjenili, odnosno lagani pad od 1,2% u ukupnim dolascima zanemariv je s obzirom da je zabilježen rast od 1% u ukupnim noćenjima. Najveći rast ostvarili su dolasci i noćenja turista u hotelskom smještaju. Navedeno je vjerojatno posljedica i rasta kapaciteta u ovoj vrsti smještaja.

Tablica 4. 5 Struktura dolazaka turista po vrsti smještajnih kapaciteta, iskorištenost kapaciteta u danima i prosječna duljina boravka turista u općini Seget, 2014.

	2010.	2014.	2014./2010.	Kapacitet 2014.	Iskorištenost kapaciteta 2014.	Prosječna duljina boravka
Hoteli	T	15117	63979	4,23		
	N	55843	192003	3,44	2065	93
Kampovi	T	20679	23215	1,12		
	N	94891	113226	1,19	1867	61
Kućanstva	T	18331	19784	1,08		
	N	154335	161613	1,05	2892	56
Ostalo	T	67248	11459	0,17		
	N	237455	78602	0,33	1252	63
Ukupno	T	121375	118437	0,98		
	N	542524	545444	1,01	8076	68

Izvor: Statistička izvješća DZS, razna godišta, obrada autora.

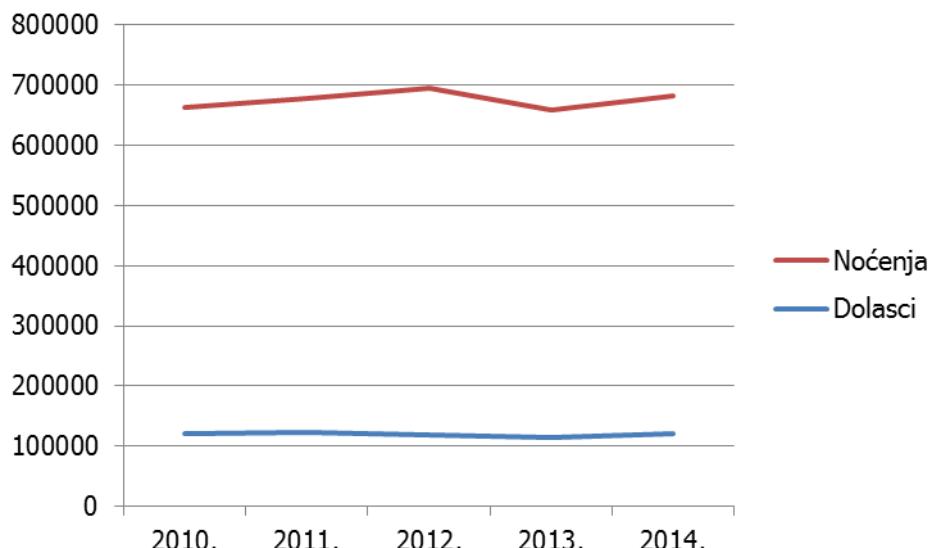
Prema podacima za turistički promet u Segetu u 2014. turisti su prosječno boravili 5 dana, od čega najduže u kućanstvima (8). Prosječna popunjenošć kapaciteta je 68 dana u godini, što upućuje kako na nisku iskorištenost postojećih kapaciteta, tako i na izrazitu sezonalnost. Prema podacima TZ SDŽ (2014.), gro turističkih dolazaka i noćenja u općini Seget se odvija u lipnju, a najviše u srpnju i kolovozu.⁷⁷ Isto je stanje na cijeloj Splitskoj rivijeri sa zaledjem. S obzirom na iskorištenost kapaciteta prema vrstama smještaja Seget prati trend prosjeka na razini Hrvatske. Naime, u Segetu također hoteli pokazuju najveću iskorištenost od 93 dana u godini iza kojih slijedi ostali smještaj sa 63 dana te kampovi sa iskorištenošću kapaciteta 61 dan u godini. Najmanju iskorištenost kapaciteta ima privatni smještaj, odnosno kućanstva i to 56 dana u godini.

Karakteristike potražnje

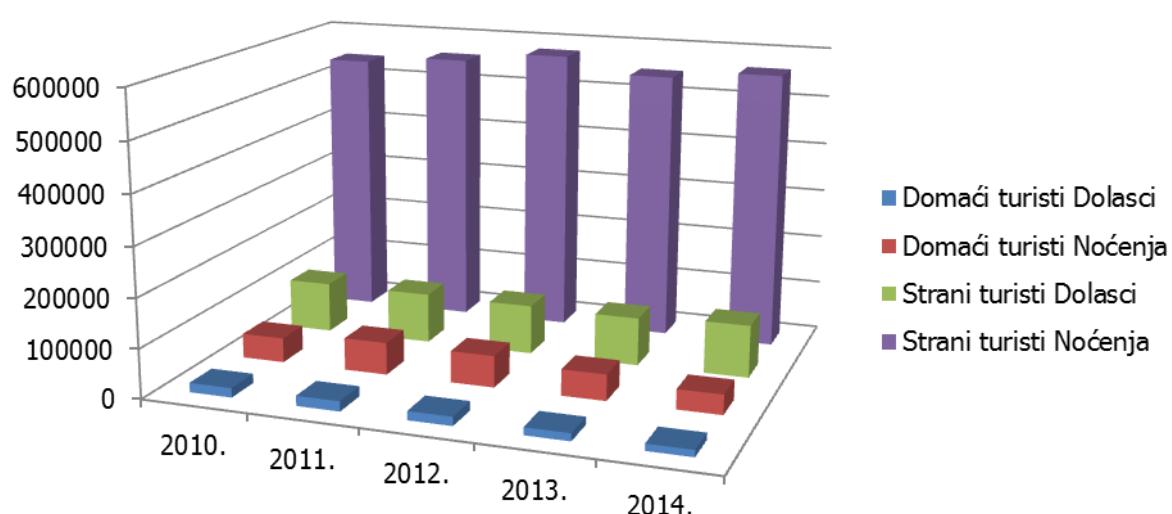
⁷⁷ Uspoređujući podatke DZS-a i TZ-a Splitsko-dalmatinske županije (Statistička analiza turističkog prometa SDŽ, 2013. i 2014.), broj ukupnih dolazaka i noćenja turista se razlikuju. Razlika proizlazi iz evidencije dolazaka i noćenja u vikend kućama i marinama, koja se na razini DZS skoro i ne evidentira, odnosno podaci iz TZ SDŽ pokazuju veći intezitet za Seget u turističkim dolascima (primjerice 120519 u 2014.) i noćenjima (562469 u 2014.).u odnosu na službene podatke DZS koji su korišteni u analizi iskorištenosti kapaciteta u ovom dokumentu (npr. dolasci turista su u 2014. iznosili 118437, a noćenja 545444).

Prema podacima TZO Seget u 2014. godini ostvaren je rast od 7% u dolascima i od 3% u noćenjima turista u odnosu na 2013. godinu. Intenzivniji rast u odnosu na Seget, od 13% porasta u dolascima i noćenjima turista u 2014. u odnosu na 2013. ostvaren je na području cijele Splitske rivijere s zaledjem. Usporedbom razdoblja od 2010. do 2014. uočiti se mogu oscilacije u broju dolazaka i noćenja turista u općini Seget, pri čemu broj dolazaka u 2010. nije dostignut u 2014., njegova niža vrijednost posljedica je iznenadnog pada dolazaka u 2013. u odnosu na 2012. Međutim, po broju noćenja turista oporavak je intezivniji i ostvaren broj noćenja u 2014. je veći nego u 2010., iako je najveći bio 2012.

Grafički prikaz 4. 1 Ukupni dolasci i noćenja turista u općini Seget, 2010.-2014.

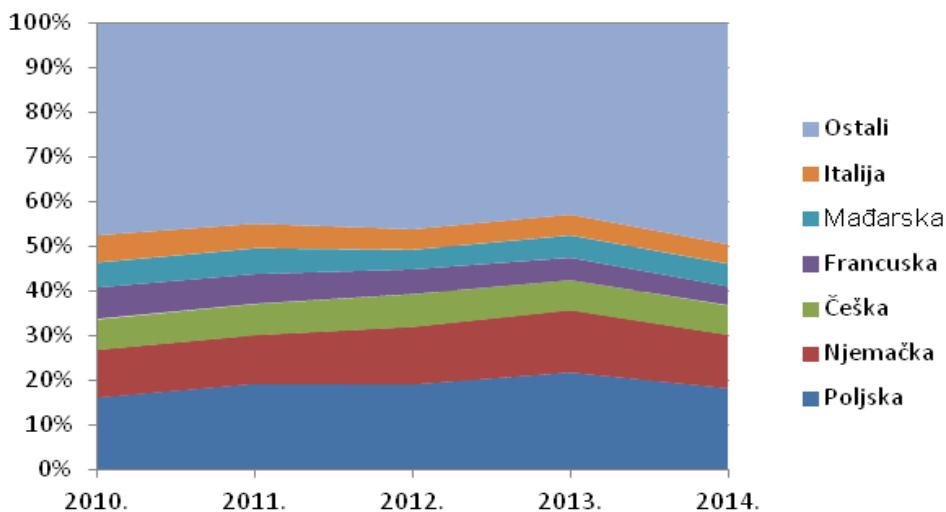

Grafički prikaz 4. 2 Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista u općini Seget, 2010.-2014.

U dolascima i noćenjima prevladavaju strani turisti, pri čemu se po porijeklu turista mogu izdvojiti top 6 emitivnih destinacija i to: Poljska, Njemačka, Češka, Mađarska, Italija i Francuska. U 2014. njihov udio u ukupnim dolascima stranih gostiju u Segetu iznosio je 50,4%, a u noćenjima stranih gostiju 56,5%. U promatranom razdoblju njihovi udjeli u dolascima stranih gostiju kretali su se između 50,4%-57,1%, a u udjelima ukupnih noćenja stranih gostiju između 55,6%-60,4% što pokazuje stabilnost turističkog tržišta s obzirom na porijeklo turista.

Grafički prikaz 4. 3 Struktura dolazaka stranih turista prema zemlji porijekla u općini Seget, 2010.-2014.

Izvor: Statistička izvješća DZS, obrada autora.

Općina Seget prema porijeklu i udjelima dolazaka i noćenja stranih turista prati kretanja na razini Splitske rivijere s zaleđem, SDŽ i Republike Hrvatske. Nadalje, prema udjelima stranih gostiju u ukupnim dolascima i noćenjima Hrvatska, Splitska rivijera sa zaleđem i Seget pokazuju slične vrijednosti, pri čemu je neznatno veći udio domaćih gostiju u Hrvatskoj i Segetu nego na Splitskoj rivijeri sa zaleđem i u SDŽ. Sve u svemu 88,5% dolazaka i 92,84% noćenja u Segetu ostvaruju strani gosti, u Hrvatskoj su ti udjeli 88,5% i 92%, a na Splitskoj rivijeri sa zaleđem 91% i 93%, što je približno jednako udjelima na razini SDŽ.

Tablica 4. 6 Dolasci i noćenja turista (ukupno i stranih) u Hrvatskoj, Splitsko-dalmatinskoj županiji, Splitskoj rivijeri sa zaleđem te općini Seget, 2014.

		Ukupno	Strani goсти	Udjeli strani/ukupnim
RH	Dolasci	13128416	11622961	88,53%
	Noćenja	66483948	61323572	92,24%
SDŽ	Dolasci	2246096	2054552	91,47%
	Noćenja	12597361	11759564	93,35%
Splitska rivijera sa zaleđem	Dolasci	996981	908424	91,12%
	Noćenja	4630096	4321092	93,33%
Seget	Dolasci	120519	106599	88,45%
	Noćenja	562469	522199	92,84%

Izvor: Statistička izvješća DZS, Statistička analiza turističkog prometa Splitsko-dalmatinske županije, 2014., obrada autora.

Udio Segeta u dolascima i noćenjima gostiju Splitske rivijere sa zaleđem je 12%, a 4% u dolascima i noćenjima turista SDŽ. Navedeno pokazuje znatnu ulogu turističkog prometa Segeta u turističkom prometu Splitske rivijere sa zaleđem. Na razini Hrvatske ti su udjeli svega 1%, ali imajući na umu da 35% turističkog prometa Splitsko-dalmatinske županije čini Splitska rivijera sa zaleđem tada je važnost Segeta za turistički promet Splitske rivijere još znatnija.

4.3 PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Na području naselja Seget Gornji od 2002. otvoren je kamenolom. Kvaliteta i posebno specifična bijela boja, uvjetovala je izuzetnu potražnju za ovim kamenom te se nakon same eksploracije (pripada

djelatnosti rudarstvo i vađenje) 2010. godine u okviru kamenoloma SEGET GORNJI-DRAGUN otvara pogon za rezanje i obradu kamena čime je postignut visoki stupanj iskoristivosti izvađenog kamena.⁷⁸

4.4 BROJ, STRUKTURA I DINAMIKA GOSPODARSKIH SUBJEKATA

U skladu s dostupnim podacima, analiza gospodarskih subjekata na području Općine Seget obuhvaća poduzeća, obrte, te poljoprivredna gospodarstva sa sjedištem u Općini Seget.

Prema podacima FINE iz 2015. god., od ukupno 96 tvrtki koja imaju prijavljeno sjedište u Općini Seget, 3 spadaju u kategoriju srednjih⁷⁹ poduzeća, 10 je malih⁸⁰ poduzeća, dok su 41 mikro poduzeća.⁸¹ Za čak 42 poduzeća podaci o broju zaposlenih nisu dostupni, pa ih ne možemo svrstati u odgovarajuću kategoriju.⁸² Prema nacionalnoj klasifikaciji, podjednak broj poduzeća spada u kategoriju I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (19 poduzeća), te G- Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala (18 poduzeća). Slijede djelatnosti Građevinarstva i Poslovanja nekretninama sa po 13 poduzeća. Od ostalih kategorija, u Općini je prisutno još 9 poduzeća koji posluju u Prerađivačkoj industriji, zatim 8 poduzeća iz Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, 6 poduzeća iz Administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti te 5 poduzeća koje posluju u djelatnosti Prijevoza i skladištenja. Struktura poduzeća prema razredima nacionalne klasifikacije djelatnosti dosta je heterogena, pri čemu najviše poduzeća (7) spada u kategoriju Hoteli i sličan smještaj, dok jednak broj poduzeća (5) spada u kategorije Organizacija izvedbe projekata za zgrade i Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina. Ukupan broj zaposlenih u promatranim poduzećima iznosi 586, pri čemu nisu dostupni podaci o broju zaposlenih za sva poduzeća. Opisana struktura poduzeća prema djelatnostima nacionalne klasifikacije upućuje na izrazitu dominaciju turizma kao osnovne gospodarske djelatnosti na području Općine Seget. U tablici 4.7 prikazana su srednja i mala poduzeća koja imaju prijavljeno sjedište u Općini Seget.

Tablica 4. 7 Poduzeća sa sjedištem u Općini Seget

	IME TVRTKE	VELIČINA TVRTKE	NACIONALNA KLASIFIKACIJA DJELATNOSTI- PODRUČJE	NACIONALNA KLASIFIKACIJA DJELATNOSTI- RAZRED	BROJ ZAPOSLENIH
1.	AUTO ANTONIO D.O.O.	MALA PODUZEĆA	G. TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	4520. Održavanje i popravak motornih vozila	46
2.	JAMBREK D.O.O.	MALA PODUZEĆA	H. PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	4941. Cestovni prijevoz robe	48
3.	HOTEL MEDENA D.D.	SREDNJA PODUZEĆA	I. DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	5510. Hoteli i sličan smještaj	124
4.	ASTOR	MALA PODUZEĆA	F. GRAĐEVINARSTVO	4120. Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	26
5.	AUTOMOBILIA D.O.O.	MALA PODUZEĆA	G. TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	4511. Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	12
6.	AUTO CENTAR VUKMAN D.O.O.	MALA PODUZEĆA	G. TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	4511. Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	15
7.	VRANJICA BELVEDERE D.D.	SREDNJA PODUZEĆA	I. DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	5510. Hoteli i sličan smještaj	51
8.	APARTMANI MEDENA D.D.	SREDNJA PODUZEĆA	I. DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA	5510. Hoteli i sličan smještaj	67

⁷⁸ Preuzeto sa: <http://delta-dragun.hr/category/eksploracija-kamena/> (pristupljeno 3.4.2016.)

⁷⁹ Od 50 do 250 zaposlenih.

⁸⁰ Od 10 do 50 zaposlenih.

⁸¹ Manje od 10 zaposlenih.

⁸² Iako, valja napomenuti, najčešće se radi o mikro poduzećima.

		TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		
9.	VIKTORIA HOTELI D.O.O.	MALA PODUZEĆA	I. DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	5510. Hoteli i sličan smještaj 11
10.	ACCOLA D.O.O.	MALA PODUZEĆA	L. POSLOVANJE NEKRETNINAMA	6810. Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina 30
11.	MULTIMEDIJALNA OAZA TRGOVINE D.O.O.	MALA PODUZEĆA	S. OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	9511. Popravak računala i periferne opreme 15
12.	DALMATINSKA KREDENCA D.O.O.	MALA PODUZEĆA	G. TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	4642. Trgovina na veliko odjećom i obućom 15
13.	VERNUS GENIUS D.O.O.	MALA PODUZEĆA	G. TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	4616. Posredovanje u trgovini tekstilom, odjećom, krznom, obućom i kožnim proizvodima 10

Izvor: FINA

Prema trenutno dostupnim podacima, u općini Seget registrirano je 70 obrta koji djeluju u različitim djelatnostima. Tablica 4.8 prikazuje sve obrte na području Općine Seget grupirane prema vrsti djelatnosti. Najviše je obrta za taxi službu i prijevoz putnika, zatim trgovačkih i ugostiteljskih obrta. Nešto je manji broj ribarskih obrta te obrta za usluge. Takva struktura još jednom ukazuje na važnost turizma kao nositelja gospodarstva na području Općine Seget.

Tablica 4. 8 Obrti sa sjedištem u Općini Seget

DJELATNOST	NAZIV OBRTA
Ugostiteljski obrti	ANTONIO, CHICK FLICK, NINO, SV. MAVAR, ANA, DIŠPET, NEVIA, PITE, MARKO, FRANKIE, MTZ, TANGA
Obrt za turizam	ANTONEL
Trgovački obrt	ANTONIO M, DELICIA, KOLE, MINKO, MARINERA, TINA Š, TIM, MILENI, BUMBA, POGI, MATE & KATE, SANTEX, CAR, D&M
Obrt za klimatizaciju i ventilaciju	IMS
Ribarski obrt	ZORANA, GIRA, HLAP, MORSKI VUK, TICA
Obrt za preradu maslina	ULJARA ŠPIRO TOMAŠ
Obrt za proizvodnju	MONIKA DESIGN, PRVO DRVO
Obrt za prijevoz brodovima	LORI, MARE
Obrt za zemljane i građevinske radove	BIM, ROMANO, RADE, JUKIĆ, ŽILICA
Obrt za taxi službu i prijevoz putnika	ANNA, HANS, HANS 2, LINK, MILOŠ, JURČEVIĆ, SAŠA, TREF, GOGO, KOLURI, NAPRID BILI, TOMAŠ, MATEA, PLATINUM, ANTIGO, ĆIPI, DREAM
Obrt za vuču vozila	BLAŠKO, VIŠIĆ
Obrt za rekreativsku djelatnost	INMOTUS
Obrt za usluge	JOMAR SERVICE, ELLA, STUDIO PETRA, SMOKVICA
Obrt za obradu metala	PERIĆ
Autolimarski obrt	MARKO B
Obrt za iznajmljivanje	M&B RACING, BLACK SCOOTER, A&G, GARBIN

Izvor: Općina Seget

Na području Općine Seget u 2015. godini bilo je aktivno 397 poljoprivrednih gospodarstva, a promatra li se tipologija, gotovo svi se odnose na obiteljska gospodarstva, dok je broj obrta zanemariv. Takvo stanje i struktura nije se značajnije mijenjalo u odnosu na 2010. godinu. U općini nema registriranih zadruga.

Tablica 4. 9 Broj poljoprivrednih gospodarstava na području općine Seget

Godina	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	Ukupno
2010.	387	4	391
2011.	379	4	383
2012.	382	3	385
2013.	389	3	392
2014.	394	3	397
2015.	394	3	397

Izvor: Općina Seget

Prema podacima Financijske agencije, na području općine Seget u 2015. god. bilo je registrirano ukupno 94 trgovacka društva, od kojih većinu (89%) čine mikro poduzeća, dok je tek 7 malih i 3 srednja poduzeća (Vranjica Belvedere d.d., Apartmani Medena d.d., Hotel Medena d.d.). Na području općine nema registriranih velikih poduzeća. U 2015. god. u odnosu na prethodnu bilježi se rast broja mikro i srednjih poduzeća.

Tablica 4. 10 Trgovačka društva na području općine Seget prema veličini

VELIČINA	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
MIKRO	74	79	85	80	78	84
MALI	9	8	8	10	8	7
SREDNJI	2	2	2	2	2	3
VELIKI						
Ukupno:	85	89	95	92	88	94

Izvor: FINA

Prema pravno ustrojbenom obliku, od ukupno 94 poduzeća, većinu (75%) čine društva s ograničenom odgovornošću, dok je jednak udio (10%) jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću i ostalih obveznika poreza na dobit. Sva tri ranije navedena srednja poduzeća predstavljaju jedina 3 dionička društva. Na području općine je u 2015. god. bilo po jedno trgovacko društvo registrirano kao trgovac pojedinac i ustanova.

Tablica 4. 11 Trgovačka društva na području općine Seget prema pravno ustrojbenom obliku

Opis	GODINA					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Dioničko društvo	3	3	3	3	3	3
D.O.O.	70	76	82	72	66	71
Trgovac pojedinac						1
Ustanova	1	1	1	1	1	1
Ostali obveznici poreza na dobit	11	9	9	9	10	9
Jednostavno društvo s o.o.				7	8	9
Ukupno:	85	89	95	92	88	94

Izvor: FINA

Promatraju li se rezultati poslovanja poduzetnika na području općine Seget može se uočiti trend poboljšanja neto finansijskog dobitka. Naime, u 2012. god. svi poduzetnici na području općine bilježili su ukupno neto gubitak od 20.827.313 HRK, dok je u 2015. ostvaren neto dobitak od 5.443.787 HRK. Ukupan broj zaposlenih u trgovackim društvima u 2015. god. bio je 648, što predstavlja porast u odnosu na 2014., međutim i dalje je taj broj manji od maksimalno zabilježenih 780 zaposlenih u 2012.

god. Isto vrijedi i za izvoz koji je u 2015. porastao u odnosu na godinu prije, i iznosi 68.662.842, što je značajno manje od izvoza ostvarenog u 2012. god. Od svih rezultata poslovanja u promatranom razdoblju najviše su porasle investicije, koje u 2015. god. iznose 44.624.416 HRK, što predstavlja porast od čak 195% u odnosu na godinu prije.

Tablica 4. 12 Rezultati poslovanja trgovačkih društava na području općine Seget

GOD	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
BROJ	85	89	95	92	88	94
ZAPOSLENI	692	745	780	662	604	648
PRIHODI	252.705.214	251.487.344	267.160.273	247.980.896	272.520.694	274.968.214
RASHODI	274.660.194	262.007.599	286.223.749	253.709.166	270.635.495	267.213.352
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	9.629.886	14.364.680	8.021.897	12.452.491	24.323.093	21.044.405
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	31.584.866	24.884.935	27.085.373	18.180.761	22.437.894	13.289.543
DOBIT RAZDOBLJA	7.436.121	11.789.116	6.259.523	10.272.177	22.481.337	18.621.820
GUBITAK RAZDOBLJA	31.593.578	24.923.279	27.086.836	18.181.005	22.439.190	13.178.033
NETO DOBIT/GUBITAK	-24.157.457	-13.134.163	-20.827.313	-7.908.828	42.147	5.443.787
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	10	10
DUGOTRAJNA IMOVINA	693.873.259	698.917.831	719.571.518	707.065.435	659.351.831	670.784.118
KRATKOTRAJNA IMOVINA	149.923.588	170.672.297	138.181.071	141.752.293	149.385.424	137.778.720
UKUPNA AKTIVA	844.397.663	870.224.955	858.535.723	849.618.219	809.378.839	808.803.335
KAPITAL I REZERVE	373.127.631	352.163.160	328.705.287	318.572.464	357.401.691	261.687.590
DUGOROČNE OBVEZE	169.403.486	171.474.582	194.610.352	185.742.257	151.545.463	169.894.675
KRATKOROČNE OBVEZE	298.843.601	343.706.866	330.610.841	337.773.527	287.355.230	368.013.201
UVOD	32.238.206	33.593.435	34.698.900	30.313.712	34.323.183	34.838.492
IZVOZ	63.877.543	68.823.766	87.124.896	60.731.241	49.427.797	68.662.842
INVESTICIJE	4.718.556	13.709.210	12.464.957	7.774.806	15.120.797	44.624.416
PROSJEČNE MJ. NETO PLAĆE	3.829	3.803	4.002	4.187	4.183	4.167

Izvor: FINA

4.5 TRŽIŠTE RADA

Gospodarska aktivnost, kao preduvjet ukupnom razvoju svakog lokaliteta iskazuje posebnu senzibilnost prema kretanjima na tržištu rada. Procesi na tržištu rada su pak rezultanta mnogih silnica poput demografskih kretanja, institucionalnog okruženja tržišta rada, ali i specifičnih gospodarskih i sociokulturnih obilježja promatranog prostora. Slijedom navedenog, u ovom dijelu analize stanja će se pokušati ukazati na najznačajnija obilježja promatranog tržišta, s posebnim naglaskom na ona obilježja koja su u značajnijoj mjeri relevantna za planiranje strateškog okvira jedinice lokalne samouprave.

Uz već navedena ograničenja i izazove za tržište rada predstavljene u sklopu demografskih kretanja promatrane općine potrebno je istaknuti i osnovna obilježja institucionalnog okvira tržišta rada. U prvom redu tu treba istaknuti da je zakonska zaštita radnika u RH, kod ugovora na radu na neodređeno vrijeme, izraženija nego u usporedivim zemljama u okruženju, no s tendencijom fleksibilizacije (Kunovac, 2014.). Navedeno treba dovesti i u vezu s drugim aspektima institucionalnog

okvira, posebice sa poreznim opterećenjem rada (troškovima rada) i sustavom socijalne zaštite koji bi trebao iskazivati proaktivniji pristup prema povezivanju sektora nezaposlenih i socijalne skrbi.

Posebno bitan faktor razmatranja procesa na tržištu rada je mobilnost radne snage, odnosno dinamika promjene zanimanja, prostorna mobilnost ili njihova kombinacija. Promatrajući relevantna istraživanja⁸³, uočava se relativno niža prostorna mobilnost radne snage na području RH, a koja je ipak relativno viša kod općina koja su geografski blizu urbanih sredina (Trogir, Kaštela, Split) kao što je slučaj kod općine Seget.

Uobičajeno je analizu tržišta rada započeti s ocjenom ekonomске aktivnosti, odnosno razmatranjem broja i udjela ekonomski aktivnih (radne snage) pojedinaca. Prilikom razmatranja ekonomski aktivnih analizu je potrebno usmjeriti na kontingenat zaposlenih i kontingenat nezaposlenih. Dodatna vrijednost se ostvaruje razradom analize prema djelatnostima, dobnoj i obrazovnoj strukturi uvažavajući dostupne demografske pokazatelje za duže vremensko razdoblje.

S obzirom da u sklopu ove analize nisu bili dostupni svi prethodno navedeni parametri i podaci, ona će započeti s analizom podataka prikupljenih tijekom Popisa stanovništva 2011. godine kao ishodišne točke svih analiza ovog tipa. U nastavku će se analizirati i dinamika osnovnih fenomena tržišta rada na temelju podataka prikupljenih od Porezne uprave, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO).

Slijedom navedenog podaci iz Popisa 2011. (Tablica 4.10) otkrivaju relativnu visoku razinu ekonomске neaktivnosti na prostoru općine Seget. Naime udio skupine koja ne spada, ni u kontingenat zaposlenih, niti u kontingenat nezaposlenih je 54,65%, dok je isti pokazatelj u županiji 51,31%, odnosno 50,49% na razini RH. Uočeni nerazmjer je prvenstveno posljedica neaktivnosti među ženskom populacijom koja na razini općine iznosi 61,31% (Splitsko-dalmatinska županija bilježi isti pokazatelj na razini 55,93%, dok RH bilježi 56,41%).

Budući da podaci u navedenoj tablici obuhvaćaju sve pojedince starije od 15 godina, uključujući i pojedince starije od 64 godine, neaktivnost se može pripisati i nepovoljnijoj dobnoj strukturi stanovništva promatrane općine.

S obzirom da se stručna i znanstvena literatura prilikom analiziranja tržišta rada prvenstveno fokusira na stanovništvo od 20 do 64 godine, u tablici 4.11. sondira se struktura ekonomski aktivnog i neaktivnog stanovništva u promatranom dobnom rasponu. Prema Popisu iz 2011. godine zabilježena stopa zaposlenosti u općini Seget od 49,62% je manja od prosjeka županije (53,24%) i prosjeka RH (56,33%). Navedena negativna pojavnost se dodatno potencira činjenicom o cilju Europske unije koja stopu zaposlenosti želi imati na razini od 75%.

Tablica 4. 13. Struktura ekonomski aktivnih i neaktivnih pojedinca starijih od 15 godina na prostoru općine Seget, Splitsko-dalmatinske županije i Republike Hrvatske prema Popisu stanovništva 2011.

	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni
Općina Seget	sv.	4.110	1.509	354	2.246
	m	2.019	877	177	964
	ž	2.091	632	177	1.282
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	380.366	149.412	35.718	195.153
	m	183.347	80.371	17.962	84.963
	ž	197.019	69.041	17.756	110.190
Republika Hrvatska	sv.	3.632.461	1.503.867	292.282	1.834.014

⁸³ Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Križevci (2014.): Zapošljavanje, mobilnost radne snage i nove tehnologije u Europskoj Uniji i Pološki Vokić, N., Frajlić, D., "Pokazatelji konkurenčnosti hrvatske radne snage: rezultati empirijskog istraživanja", u knjizi ur. Bejaković, P. i Lowther, J.: Konkurenčnost hrvatske radne snage, Institut za javne financije, Zagreb, 2004., str. 59-74.

m	1.731.610	811.563	157.173	761.664
ž	1.900.851	692.304	135.109	1.072.350

Izvor: DZS

Dakako, i ovdje je prvenstveno riječ o učinku niže participacije pripadnika ženskog spola na tržištu rada u promatranoj jedinici lokalne samouprave (skupina ekonomski aktivnih), a koja je iznosila 52,72% (prosjek županije je 61,56%, a RH 51,86%). Navedeni podaci mogu ukazivati na postojanje učinka „obeshrabrenog radnika“, odnosnu na pojavu napuštanja kontingenta ekonomskog aktivnog stanovništva (iz skupine nezaposlenih) uslijed nepovjerenja u mogućnost skorog zapošljavanja, ali i nemogućnosti usklađivanja radnog i obiteljskog života (Bejaković i Šućur, 2007.).

Tablica 4. 14. Struktura ekonomski aktivnih i neaktivnih pojedinca od 20 do 64 godina na prostoru općine Seget, Splitsko-dalmatinske županije i Republike Hrvatske prema Popisu stanovništva 2011.

	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni
Općina Seget	sv.	2989	1483	341	1187
	m	1515	860	169	375
	ž	1474	623	172	697
Splitsko-dalmatinska županija	sv.	276900	147427	33966	95435
	m	137976	79056	16846	42028
	ž	138924	68371	17120	53407
Republika Hrvatska	sv.	2.629.651	1.481.240	276.046	870.996
	m	1.310.484	797.145	146.894	365.579
	ž	1.319.167	684.095	129.152	505.417

Izvor: DZS

S druge strane, analizirajući strukturu ekonomski aktivnog stanovništva prema podacima iz Popisa 2011., primjetna je relativno niža razina nezaposlenosti u općini Seget (11,41%) od prosjeka županije (12,27%) i Republike Hrvatske u tom trenutku (15,71%), a što pak treba promatrati i kroz prizmu niže razine ekonomske aktivnosti.

S obzirom da svi prethodno navedeni podaci predstavljaju stanje na tržištu rada 2011. godine, za potrebe objektivnije i preciznije analize stanja potrebno je promotriti i recentnije podatke. Slijedom navedenog, u tablici 4.12 predstavljeni su podaci Porezne uprave⁸⁴, a koji detektiraju strukturu ljudi koji ostvaruju dohotke u periodu 2010.-2014. na prostoru općine i županije.

Tablica 4. 15. Struktura ljudi koji ostvaruju dohotke⁸⁵ na prostoru općine Seget i Splitsko-dalmatinske županije u periodu od 2010. do 2014. godine

	2010	2011	2012	2013	2014*
Općina Seget					
IZ IP - ZAPOSLENICI	1.556	1.585	1.585	1.598	1.528
UMIROVLJENICI	1.177	1.185	1.046	1.082	1.224
OBRT I SLOBODNA ZANIMANJA	164	153	149	141	127
POVREMENI RAD (19 RAČUNA)	389	367	618	705	-
Splitsko-dalmatinska županija					

⁸⁴ Podaci Porezne uprave se odnose na broj i strukturu osoba kojima su isplaćeni dohotci u razdoblju od 2010. do 2014. godine.

⁸⁵ U skupinu zaposlenih su svrstane osobe koje ostvaruju dohotke u podacima Porezne uprave kao pripadnici skupina: IP – zaposlenici te Obrti i slobodna zanimanja.

IZ IP - ZAPOSLENICI	157.177	156.375	155.040	153.824	155.138
UMIROVLJENICI	111.527	112.669	101.271	104.444	115.627
OBRT I SLOBODNA ZANIMANJA	10.726	10.620	10.435	9.316	8.637
POVREMENI RAD (19 RAČUNA)	39.115	40.272	65.849	72.286	-

Izvor: Porezna uprava

S obzirom na metodološka ograničenja dostupnih podataka⁸⁶, potrebno je dozom opreza pristupiti analizi predstavljenih podataka. Usprkos navedenim ograničenjima, na prostoru općine Seget vidljiv je trend rasta broja ljudi koji ostvaruju dohodak u kategoriji IP – zaposlenici sve do 2013. godine, dok u isto vrijeme navedena kategorija bilježi pad na županijskoj razini. U 2014. je zamjetan blagi pad broja ljudi u navedenoj kategoriji, no zbog prethodno navedenih metodoloških razlika, nije moguće utvrditi stvarni razlog navedenom padu.

Promatraljući pak odnos broja ljudi koji dohodak ostvaruju u kategoriji obrti i slobodna zanimanja, moguće je prepoznati relativno veći značaj navedene skupine za prostor općine Seget u odnosu na prosjek županije. Na tom tragu treba razmotriti i činjenicu o padu broja pojedinaca koji ostvaruju dohodak u ovoj kategoriji u općini Seget za čak 22,56% u razdoblju 2010.-2014., a što je ujedno veći pad od zabilježenog na razini županije. Samim tim, izazovi pred kojima se nalaze obrti (i ljudi koji ostvaruju dohodak u kategoriji slobodnih zanimanja) se trebaju s posebnim senzibilitetom promatrati u promišljanju budućih aktivnosti na prostoru promatrane jedinice lokalne samouprave.

Naposljeku, tablica 4.12 ukazuje i na iznimno visok udio osoba koji ostvaruju dohodak kroz mirovine, posebice ako se navedeni broj promatra u odnosu na broj ljudi koji ostvaruju dohodak u kategoriji IP zaposlenici. Dijelom se ovaj nepovoljan odnos treba pripisati demografskim kretanjima, a što još jednom potvrđuje isprepletenost različitih sfera društvenog i gospodarskog života. Ohrabrujuća je ipak činjenica da se navedeni odnos (broj ljudi koji ostvaruju dohodak u skupini umirovljenici / broj ljudi koji ostvaruju dohodak u kategoriji IP zaposlenici) smanjio u promatranom razdoblju (s 75,64 „umirovljenika“ na 100 „zaposlenih“ u 2010. na 67,71% u 2014.).

Naposljeku valja naglasiti da značajan broj pojedinaca ostvaruje dohotke i u drugim kategorijama statističke baze Porezne uprave, posebice u kategoriji Povremeni rad, gdje je broj pojedinca u konstantom rastu⁸⁷, posebice između 2011. i 2012. godine.

Za razumijevanje procesa na tržištu rada, bitno je promotriti i strukturu i dinamiku nezaposlenih osoba na prostoru općine Seget. Za sondiranje značaja fenomena nezaposlenosti na prostoru općine Seget, potrebno je prvo istaknuti je Republika Hrvatska tijekom recentnog razdoblja izraženje osjetila posljedice negativnih globalnih kretanja. Navedeno se ogleda i u značajno višim stopa nezaposlenosti na nacionalnoj razini, od prosjeka zabilježenog u EU 28. (Tablica 4.13). S druge strane prostor SDŽ bilježi još više stope nezaposlenosti koje su od 2010. godine i zabilježene stope registrirane nezaposlenosti od 20,5% dosegnule razinu od 23,7% 2014. godine, odnosno 30% višu od prosjeka RH.

Tablica 4. 16. Stopa registrirane nezaposlenosti na području Splitsko-dalmatinske županije, Republike Hrvatske i Europske unije u periodu od 2010.-2014.

	Stopa registrirane nezaposlenosti (%)				
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
SDŽ	20,5	21,4	23,3	24,3	23,7
RH	11,7	13,7	16,0	17,3	17,3
EU28	9,6	9,7	10,5	10,9	10,2

Izvor: HZZ, obrada autora

⁸⁶ Struktura podataka dostupnih za 2014. godinu nije prilagođena strukturalnih podataka za razdoblje 2010.-2013. te zbog toga nije moguće precizno utvrditi točan broj ljudi koji ostvaruju dohodak od povremenog rada. Za razdoblje 2010.-2013. u skupinu zaposlenih su svrstane osobe koje ostvaruju dohotke u podacima Porezne uprave kao pripadnici skupina: IP – zaposlenici te Obrti i slobodna zanimanja, dok u 2014. se u skupinu zaposlenih ubrajaju pojedinci navedeni u podacima Porezne uprave u skupinama: JOPPD - Zaposlenici te Obrti i slobodna zanimanja.

⁸⁷ Izuzetak

Analizirajući kretanje stope nezaposlenosti po kvartalima (Tablica 4.14) uočava se izraženja sezonalnost županijskog od nacionalnog tržišta rada, točnije stope nezaposlenosti. Naime, stopa nezaposlenosti na prostoru SDŽ bilježi oscilacije veće od 30% tijekom ljetnih i zimskih mjeseci (2012. godina), a što pak ukazuje i na određene manjkavosti postojeće gospodarske strukture promatranog prostora. Dakako, valja primijetiti i da navedene sezonske oscilacije bilježe slabljenje svog intenziteta tijekom 2013. i 2014. godine, ali i dalje ne u tolikoj mjeri da bi navedeni fenomeni bili zanemareni i zapostavljeni.

Tablica 4. 17. Stopa nezaposlenosti po kvartalima na području Splitsko-dalmatinske županije i Republike Hrvatske, 2012. – 2014. g., u %

	2012.				2013.				2014.			
	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
SDŽ	24,9	20,3	21,8	26,2	26,8	21,6	22,0	27,2	27,8	20,9	20,9	25,1
RH	19,0	16,4	17,4	20,1	20,6	17,6	18,1	20,7	21,4	17,3	16,8	18,6

Izvor: HZZ, obrada autora

Uvažavajući izazovnost nacionalnih i posebice županijskih karakteristika tržišta rada, valja pristupiti analizi nezaposlenosti na prostoru same općine Seget. Nezaposlenih je u lipnju 2015. na prostoru općine bilo 269, od čega 52,41% žena (Tablica 4.15). Promatrajući kretanje broja nezaposlenih po odabranim mjesecima vidljiva je izražena dimenzija sezonalnosti koja nadilazi intenzitet zabilježen na županijskoj razini. Navedena sezonalnost je izraženija kod žena. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u siječnju 2015., broj nezaposlenih žena nadilazi broj nezaposlenih muškaraca za 49,5%, dok u lipnju iste godine nadilazi za svega 10%. Spolna dimenzija signifikantne razine sezonalnosti se reflektira ne samo na tržište rada, već i na druga gospodarska, ali i društvena polja u promišljanju razvoja općine Seget.

Tablica 4. 18 Broj nezaposlenih osoba po odabranim mjesecima na području općine Seget, 2012. – lipanj 2015. g.

Godina - mjesec	Muškarci	Žene	Ukupno
2012-01	201	286	487
2012-03	219	289	508
2012-06	168	182	350
2012-09	178	198	376
2012-12	222	308	530
2013-03	236	317	553
2013-06	171	225	396
2013-09	178	208	386
2013-12	248	314	562
2014-03	243	326	569
2014-06	175	196	371
2014-09	157	169	326
2014-12	182	271	453
2015-03	178	258	436
2015-06	128	141	269

Izvor: HZZ, obrada autora

Promatrajući dobnu strukturu nezaposlenih po odabranim mjesecima (Tablica 4.16) vidljiv je značajan udio mladih (15-29.g.) u ukupnom broju nezaposlenih koji je na početku 2012. iznosio 36,76%, a u lipnju 2015. 27,14%. Navedeno smanjenje udjela mladih u kontingentu nezaposlenih osoba treba promatrati i kroz prizmu utjecaja sezonalnih oscilacija na tržištu rada kojima je mlađa populacija više izložena. Naime, tijekom ljetnih mjeseci udio mladih u kontingentu nezaposlenih bilježi niže vrijednosti u odnosu na zimske mjesecce. Posebice je sezonalnost izražena kod mlađih pripadnika ženske populacije. S druge strane, udio starijih od 50 godina u kontingentu nezaposlenih kontinuirano raste,

odnosno od udjela od 19,3% početkom 2012., u lipnju 2015. dolaze do razine od 34,57%. Dio navedenog rasta kod navedene dobne skupine valja pripisati i relativno niskoj sezonalnosti, a što pak upućuje i na izraženiju prisutnost fenomena dugotrajne nezaposlenosti. Za razliku od mlađe populacije, kod populacije starije od 50 godina najznačajniji rast je zabilježen kod muške populacije, a što pak treba dovesti u vezu s recentnim zbivanjima u gospodarstvu u okruženju.

Tablica 4. 19 Udio nezaposlenih osoba po odabranim dobним skupinama i mjesecima u ukupnom broju nezaposlenih na području općine Seget, 2012. – lipanj 2015. g.

Dob	15-29 godina			50-64 godina		
2012-01	44.78%	31.12%	36.76%	20.40%	18.53%	19.30%
2012-03	44.29%	31.14%	36.81%	19.18%	18.34%	18.70%
2012-06	36.31%	35.16%	35.71%	21.43%	18.13%	19.71%
2012-09	39.89%	35.35%	37.50%	21.35%	18.18%	19.68%
2012-12	49.10%	30.84%	38.49%	19.37%	14.29%	16.42%
2013-03	43.22%	28.39%	34.72%	22.46%	17.98%	19.89%
2013-06	35.67%	32.00%	33.59%	27.49%	17.78%	21.97%
2013-09	39.89%	33.65%	36.53%	26.40%	18.27%	22.02%
2013-12	37.10%	28.03%	32.03%	30.24%	19.75%	24.38%
2014-03	36.21%	27.61%	31.28%	30.45%	19.63%	24.25%
2014-06	31.43%	29.08%	30.19%	36.57%	21.94%	28.84%
2014-09	31.85%	33.14%	32.52%	34.39%	22.49%	28.22%
2014-12	38.46%	25.83%	30.91%	28.57%	23.25%	25.39%
2015-03	36.52%	25.97%	30.28%	32.58%	22.87%	26.83%
2015-06	31.25%	23.40%	27.14%	40.63%	29.08%	34.57%

Izvor: HZZ, obrada autora

Osim promatranja dobne i spolne strukture sezonalnosti, za razumijevanje kretanja na tržištu rada sagledat će se i obrazovna struktura kontingenta nezaposlenih osoba (Tablica 4.17). Spomenuta obrazovna struktura ukazuje na dominaciju nezaposlenih osoba s završenom stručnom školom (posebice S.Š. do 3 godine te KV i VKV) i to prvenstveno među muškom populacijom. S obzirom na strukturu gospodarstva u okruženju, aktivacija ovog dijela nezaposlenog korpusa će prvenstveno ovisiti o proaktivnoj politici prema obrtima i samozaposljavanju. Rast udjela visokoobrazovanih nezaposlenih osoba, posebice među ženama se može protumačiti dvojako. U prvom redu kao potencijal kojeg je lakše realizirati na dinamičnom tržištu rada, a s druge strane i kao ograničenja postojeće gospodarske strukture koja ne dopušta realizaciju potencijala ljudskog kapitala. Ovdje valja napomenuti da i postojeća društvena infrastruktura utječe na slabiju aktivaciju žena s visokom razinom obrazovanja.

Tablica 4. 20 Obrazovna struktura nezaposlenih osoba po odabranim mjesecima na području općine Seget, 2012. – lipanj 2015. g.

	(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	(1) Završena osnovna škola	(2.1) S.Š. do 3 godine te za KV i VKV radnike	(2.2) S.Š. u trajanju od 4 i više godina	(2.3) Gimnazija	(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
2012-01	3 1 1 3 4 74 95 97 19 4 8 12 6 1 2 1 2 3 9 2 2	3 3 6 2 2 2 0 0 0 4 0 6 0 6 0 6 0 6 0 9 0 9					
2012-03	4 1 1 3 4 82 10 10 21 4 8 12 6 1 1 1 2 3 9 4 0 4 7 4	0 4 8 4 9 4 3 1 1 2 3 9 4 0 4 7 4 0 4 7 4					
2012-06	3 6 9 3 2 61 82 61 14 3 4 77 2 1 1 7 2 2 2 5 1 1	9 2 3 0 7 3 0 7 2 4 1 8 3 0 8 3 8 3 8					
2012-09	5 8 1 4 2 63 88 59 14 2 6 89 1 1 1 8 2 2 2 7 1 2	3 0 3 7 9 0 2 3 0 8 6 3					
2012-12	4 1 1 4 4 83 10 10 20 4 9 14 4 1 1 3 4 7 1 2	0 4 3 0 6 1 7 5 5 0 0 4 3 4 7 8 5					

2013-	3	1	1	4	4	90	12	10	22	4	9	13	3	1	1	1	3	4	5	1	2
03	2	5	6	4		2	4	6	4	5	9	3	4	7	3	1	4		7	2	
2013-	3	9	1	4	3	74	86	69	15	2	6	86	2	1	1	9	2	3	5	1	2
06	2	4	0					5	2	4		0	2			6	5		7	2	
2013-	3	7	1	4	2	69	89	70	15	2	5	82	1	1	1	8	1	2	1	1	2
09	0	2	7					9	4	8		0	1			8	6	1	8	9	
2013-	3	7	1	5	4	99	12	10	22	4	9	14	2	1	1	8	2	3	1	2	3
12	0	5	4			2	5	7	7	5	2	3	5		8	6	1	2	3	3	
2014-	3	8	1	5	4	10	11	10	22	4	9	14	3	1	1	1	2	3	9	2	3
03	1	5	9	4	4		4	9	3	8	9	7		2	5	1	6	7		3	2
2014-	3	5	8	4	2	74	78	57	13	2	6	88	2	7	9	8	2	3	8	1	2
06	9	5						5	7	1					4	2		7	5		
2014-	2	4	6	4	2	66	70	43	11	2	4	73	1	7	8	9	2	3	8	2	2
09	2	4						3	5	8					2	1		1	9		
2014-	1	7	8	4	4	87	80	79	15	3	8	12	2	1	1	1	2	3	7	2	2
12	4	3						9	7	4	1	1	3	1	5	6		2	9		
2015-	1	7	8	4	4	81	76	78	15	3	8	12	2	9	1	9	2	3	1	2	3
03	1	0						4	9	2	1		1	1	1	0	0	0	1	1	
2015-	1	5	6	3	2	67	51	39	90	2	4	64	1	3	4	5	1	1	7	1	2
06	9	8						4	0						1	6		5	2		

Izvor: HZZ, obrada autora

Sumirajući sve predstavljene podatke za općinu Seget, moguće je uočiti iznimno nisku razinu ekonomske aktivnosti, a koja značajno ograničava razvijanje gospodarskih aktivnosti općine. Dodatni izazovi lokalnog tržišta rada su prepoznati u izraženoj sezonalnosti koja odražava sve bolje postojeće gospodarske strukture okruženja, odnosno okrenutosti djelatnostima s izraženim sezonskim oscilacijama, a što pak ograničava razvijanje kompetencija pojedinaca. Ograničavanje aktivacije potencijala visokoobrazovanih je posebice izražena kod ženskog dijela populacije. S druge strane, sezonalnost posebice izražena kod mlađe populacije se reflektira i u nizu drugih područja, primjerice demografskim kretanjima, a što pak upozorava na svu kompleksnost uočenih kretanja.

Na posljetku, valja istaknuti da izolirano promatranje podataka unutar administrativnih granica promatrane jedinice lokalne samouprave neće omogućiti niti detektiranje stvarnih uzroka postojećeg stanja, ali niti ponuditi prijedlog adekvatnih aktivnosti. U prvom redu jer lokalno tržište rada nadilazi administrativne granice promatrane općine, odnosno slika zbivanja u općini Seget je i značajnim dijelom odraz zbivanja u susjednim jedinicama lokalne samouprave, posebice u gradu Trogiru. Slijedom navedenog, u planiranju strateških smjernica potrebno je uvažiti međuvisnost zbivanja tržišta rada na širem prostoru, odnosno potrebno je (dijelom) tražiti rješenje izvan samih administrativnih granica općine Seget.

5 DRUŠTVENE DJELATNOSTI

5.1 ODGOJ I OBRAZOVANJE

Općina Seget osnivač je dječjeg vrtića „Tratinčica“ Seget Donji koji je do 2007. godine bio u sastavu Dječjeg vrtića „Trogir“.⁸⁸ Predškolski odgoj i obrazovanje organiziran je u tri skupine i to 10-satni i 6-satni jutarnji program te 6-satni popodnevni program. Vrtić organizira i program Male škole (predškola za mjesta: Ljubitovica, Prapatnica i Bristivica).

Osnovnoškolsko obrazovanje djece organizirano je u OŠ „Kralja Zvonimira“, Seget Donji. Današnja OŠ „Kralja Zvonimira“ obuhvaća matičnu školu u Segetu Donjem, te područnu školu Ljubitovica. Nastava se odvija u 21 razrednom odjeljenju.

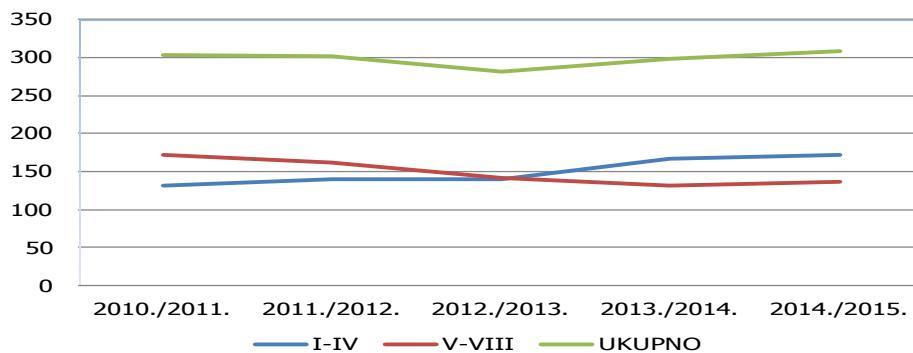
Tablica 5. 1. Osnovne škole, razredni odjeli, učenici i učitelji, početak školskih godina

Općina/Županija	godine	Broj škola	Razredni odjeli	Učenici	Učitelji
Općina Seget	2012.	2	21	282	36
	2013.	2	21	298	32
	2014.	2	21	309	32
Splitsko-dalmatinska županija	2012.	205	1979	38275	3482
	2013.	203	1957	37595	3455
	2014.	202	1947	37195	3481
Republika Hrvatska	2014.	2055	17740	321512	31747

Izvor: Statistička izvješća Državnog zavoda za statistiku RH, razna godišta.

Na početku školske godine 2014./2015. osnovnu školu polazilo je ukupno 309 učenika, od čega 172 učenika od I. do IV. razreda. U razdoblju školskih godina 2010./2011.-2014./2015. ukupan broj učenika je narastao, s tim da je vidljiv pad učenika od V. do VIII. razreda, dok broj učenika od I. do IV. razreda raste. Broj učitelja se smanjio sa 36 na 32 u istom razdoblju.

Grafički prikaz 5. 1 Broj učenika u osnovnoj školi na početku školskih godina, ukupno i po razredima, razdoblje 2010.-2014.

Izvor: DZS, Statistička izvješća, no. 1442, 1470, 1496, 1520, 1543, razna godišta.

Srednjoškolci većinom pohađaju srednje škole u Trogiru, i to srednju školu „Ivana Lucića“ (ekonomski i gimnazija) te srednju strukovnu školu „Blaž Jurjev Trogiranin“.

⁸⁸ Vrtić je vlasnik imovine i inventara kojim osigurava djeci rane i predškolske dobi standarde odgoja i obrazovanja temeljem Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/1997, 107/2007, 94/2013) i prema Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i obrazovanja (NN 63/2008 i 90/2010).

5.2 ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Prema javno dostupnim podacima HZZO na području općine Seget ugovornu djelatnost opće medicine u 2016. godini pruža jedan liječnički tim koji pokriva 1823 osiguranika/pacijenata i nalazi se na području naselja Seget Donji.⁸⁹ Djelatnost dentalne medicine pokrivaju dva liječnička tima. Jedan koji pokriva 2360 pacijenata, drugi 2341 ugovorenog pacijenta, isto u Segetu Donjem.

Prosječan broj liječnika opće medicine na 10000 stanovnika u EU iznosi 7,4 u 2013. godini. Ovaj pokazatelj u općini Seget iznosi 2 liječnika na 10000 stanovnika (ako se uzme broj stanovnika 2011. i jedan ugovoren liječnički tim) te ukazuje na nizak standard ovog tipa primarne zdravstvene zaštite, a koji predstavlja osnovu kvalitetnog zdravstvenog stanja stanovništva. Prema podacima Mreže javne zdravstvene zaštite u djelatnosti opće medicine na području općine Seget potrebna su dva liječnička tima u djelatnosti opće (obiteljske) medicine, te je evidentiran nedostatak ovoga tipa zdravstvene zaštite, odnosno jednog liječničkog tima obiteljske medicine (liječnik i medicinska sestra), a njegovo bi ugovaranje podiglo pokazatelj dostupnosti liječnika OM na 4 liječnika na 10000 stanovnika. Time bi se uvelike pridonijelo kvaliteti primarne zdravstvene zaštite.

Ostale djelatnosti primarne zdravstvene zaštite pružaju se u Trogiru. Sustav sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite dostupan je u Splitu ili u drugim dijelovima Hrvatske.

Centar za socijalnu skrb Trogir nadležan je i za područje općine Seget. Općina u godišnjim proračunima ima planirane izdatke za socijalnu i zdravstvenu zaštitu.

Nadalje, sustav socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe organiziran je u ugovorenoj ustanovi „None“ koja raspolaze sa 13 soba prosječne veličine 18-22 m² te nudi usluge ambulante i skrbi za smještaj osoba s težim tjelesnim i mentalnim oboljenjima. Ustanova zapošljava tim opće(obiteljske) medicine te ostalo osoblje za potrebe pružanja usluga cijelodnevne njegе (kuharica, čistačica, njegovateljice,...). U Seget Vranjicu nalaze se još dva doma za starije i nemoćne. Ljekarnička djelatnost ugovorena je ustanovom „Ljekarna Kaštel Farm“ sa sjedištem u Benkovcu, a ljekarnička jedinica dostupna je u Segetu Donjem.

5.3 KULTURA, UMJETNOST I SPORT

Po definiciji, **civilno društvo** predstavlja skup građana koji se udružuju dobrovoljno radi zagovaranja svojih zajedničkih interesa.⁹⁰ Kada je pak riječ o pravnom ustroju samih **organizacija civilnoga društva** u Hrvatskoj, govorimo o udrugama, zakladama i fondacijama, privatnim ustanovama, sindikatima i udrugama poslodavaca, organizacijskim oblicima vjerskih zajednica, ali i o raznim vrstama neformalnih građanskih inicijativa.

Misija organizacija civilnoga društva jest ravnopravno sudjelovati u izgradnji demokratskog, otvorenog, uključivog, bogatog i socijalno pravednog, održivog te ekološki osviještenog društva, biti korektiv vlasti te veza između građana i javnog sektora. Dva osnovna organizacijska oblika civilnog društva su zaklade i udruge. Na području općine Seget nema registriranih zaklada⁹¹, a u tablici u Prilogu dan je prikaz aktivnih udruga sa sjedištem u općini Seget.

5.4 DJELATNOSTI VATROGASNE ZAŠTITE

Na području općine Seget djeluje postrojba dobrovoljnog vatrogasnog društva Seget-Vranjica. DVD je osnovan 17. rujna 1985. godine, a u svojih 30 godina djelovanja postrojba DVD-a je odradila veliki broj intervencija raznih vrsta (u prosjeku od 70 do 100 intervencija godišnje), od požara otvorenog prostora do zahtjevnih tehničkih intervencija uključujući i intervencije u prometu. Za napomenuti je i jedan od najvećih požara otvorenog prostora u povijesti hrvatskog vatrogastva iz 2001. godine kada je od 7.000 ha izgorene površine veći dio bio na području općine Seget.

⁸⁹ Detalji podataka preuzeti sa : <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

⁹⁰ <http://www.civilnodrustvo-istra.hr/korisno/pojmovnik-civilnog-druzstva/> (23.02.2016.)

⁹¹ Registrat zaklada (<http://www.appluprava.hr/RegisterZaklada/> 08.04.2016.)

Područje zaduženosti, sukladno Procjeni ugroženosti od požara Općine Seget te Statuta DVD-a, je prostor općine Seget, a kao područje djelovanja navedeni su još grad Trogir, općina Marina i općina Okrug. Međutim, do sada je DVD sudjelovalo samo na području općine Seget, kao jedino vatrogasno društvo na općinskom području. Ipak, suradnja postoji DVD Trogir, DVD Marina, DVD Slatine i DVD Okrug, a suradnja s ostalim institucijama, kao npr. Gorska služba spašavanja, ostvaruje se prema potrebi. DVD Seget Vranjica je član Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije.

U intervencijama se koriste voda, pjenilo, prah te CO₂. Postoji problem kada je u pitanju glavno sredstvo za gašenje (voda), jer nije dostupna na svim područjima općine kroz sustav hidrantske mreže i to iz razloga što zagorski dio općine nema postojeću vodovodnu mrežu (Seget Gornji, Prapatnica, Bristivica, Ljubitovica).

U DVD-u su zaposlena 4 profesionalna vatrogasca, 1 profesionalni vozač te 1 knjigovodstveni radnik (oba dobrovoljni vatrogasci). Potreba dodatnog zapošljavanja pojavljuje se tijekom protupožarne sezone, od 01. lipnja do 30 rujna. Problem je djelomično riješen upošljavanjem sezonskih vatrogasaca. Društvo broji 49 članova.

DVD posjeduje malo navalno vozilo TAM 130 kapaciteta 4.500 l. Vozilo je proizvedeno 1983. godine, a nabavljen je 2010. godine. Smatra se da je potrebna nabava dodatnih navalnih vozila. Od pomoćnih vozila DVD posjeduje kombi vozilo s visokotlačnim modulom TAM 80 koje je nabavljen 2011. godine. Iako su vozila u dobrom stanju, s obzirom na godinu proizvodnje i učestalost korištenja, za očekivati je da bi se u skoroj budućnosti mogli pojaviti ozbiljniji kvarovi.

Iako je lokacije vatrogasnog doma adekvatna, potrebno je izvršiti adaptaciju i nadogradnju kompletног vatrogasnog doma, uključujući i neadekvatan garažni prostor.

Vatrogasni putevi su u zadovoljavajućem stanju, ali postoji potreba za izgradnjom dodatnih vatrogasnih puteva. Također, problem predstavlja neodržavanje šumskih površina od strane vlasnika.

DVD ne posjeduje svu potrebnu opremu, čime ne zadovoljava kriterije iz pravilnika o minimalnoj opremljenosti DVD-a. Razlog tome je što ne posjeduje komplet usisnih cijevi, kao ni prijenosnu vatrogasnu pumpu 8/8 i električnu potopnu pumpu 380V.

DVD se financira iz proračuna Općine Seget, te iz sredstva za sezonske vatrogasce Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije. Sredstva su zadovoljavajuća samo za provedbu redovite vatrogasne djelatnosti, ali su nedostatna za nabavku nove vatrogasne tehnike, opreme i sredstava. Najveći problem u sustavu vatrogasne zaštite je neadekvatan prostor koji nije priključen na hidrantsku mrežu. Kako je već navedeno, ozbiljan problem je nepostojeća vodovodna i hidrantska mreža, tako da je dobava vode tijekom intervencija problem koji se rješava uz pomoć susjednog DVD Trogir.

Kao mjere za unaprjeđenje sustava zaštite od požara ističu se nabavka potrebne tehnike i opreme, dodatno osposobljavanje dobrovoljnih vatrogasaca za potrebe protupožarne sezone te dislokacija vatrogasnog vozila sa pripadajućom opremom i posadom na području zagorskog dijela općine Seget.

6 INSTITUCIONALNI I RAZVOJNI OKVIR

6.1 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ADMINISTRATIVNI KAPACITETI OPĆINE

Prema Statutu općine Seget iz 2009. godine, tijela Općine su Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Temeljem usklađenja Statuta sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, njegovim izmjenama iz 2013. godine Općinsko vijeće čini 13 vijećnika, umjesto dotadašnjih devet. U skladu sa Statutom općina Seget uspostavlja i održava suradnju s drugim jedinicama lokalne samouprave u zemlji i inozemstvu s ciljem ostvarivanja zajedničkog gospodarskog, društvenog i kulturnog razvijanja.

Na području Općine Seget osnovano je 6 mjesnih odbora, kako bi neposredno sudjelovali u odlučivanju o lokalnim poslovima od svakodnevnog utjecaja na njihov život i rad: Seget Donji, Seget Vranjica, Seget Gornji, Bristivica, Prapatnica i Ljubitovica. Općina Seget u okviru samoupravnog djelokruga osigurava obavljanje djelatnosti kojima se zadovoljavaju svakodnevne potrebe građana na području komunalnih, društvenih i drugih djelatnosti (čl. 55. Statuta). Navedene djelatnosti osiguravaju se osnivanjem trgovačkih društva, javnih ustanova, drugih pravnih osoba i vlastitih pogona, ali mogu se i povjeriti drugim pravnim i fizičkim osobama temeljem ugovora o koncesiji.

Prema Izvješću državnog ureda za reviziju (2015.) koncem 2014. općina Seget je imala 14 zaposlenika (12 na neodređeno), a danas broji 15 zaposlenika, pri čemu sedam ima VSS, jedan zaposlenik VŠS, šestero SSS, a 1 osoba ima spremu NKV. U studenom 2013. godine donesen je Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta, gdje je među ostalim na radnom mjestu višeg stručnog suradnika za plansko-analitičke poslove, zaposlena osoba koja među ostalim priprema zahtjeve za sufinanciranje programa izvan proračunskim sredstvima Općine, što je u današnje vrijeme, a i s obzirom na fisklani kapacitet Općine, jako bitno. Zaposlenici Općine su tijekom posljednjih pet godina sudjelovali na raznim edukacijama poput primjerice „IPA Cross border Cooperation Programme 2007-2013.“ i radionicama poput „Platforma za upravljanjem razvojem – PLUR“. Općina ima jednog proračunskog korisnika (predškolski odgoj – dječji vrtić „Tratinčica“) u kojem je 2014. bilo ukupno 12 zaposlenika, a danas ima deset zaposlenika sljedeće stručne spreme: VSS-1, VŠS-5, SSS-3 te NKV-1. Nadalje, Općina je osnivač trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti sa 100,00 %-tним udjelom u temeljnog kapitalu društva. Pored toga ima zanemarive udjele u temeljnog kapitalu tri komunalna društva: za vodoopskrbu i odvodnju (1,81%), prijevoz putnika u javnom prometu (1,50%) te održavanje čistoće, javnih površina i drugih komunalnih djelatnosti (4,60%).

Tijekom 2016. Općina Seget privukla je sredstva preko sustava državnih potpora u obliku kapitalne pomoći za javnu rasvjetu, te sredstva za Podmjeru 7.1. „Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti“.

Prema istom izvoru za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Seget, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Jedinstveni upravni odjel obavlja naplatu prihoda, koji se odnose na općinske poreze (porez na tvrtku, porez na potrošnju i porez na kuće za odmor), kao i naplatu prihoda od komunalne naknade, komunalnog doprinosa, prihoda od prodaje nefinansijske imovine, prihode od nefinansijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije.“

6.2 FINANCIJSKA I NEFINANCIJSKA IMOVINA

Podaci o nefinansijskoj i finansijskoj imovini dostupni su preko Izvješća državnog ureda za reviziju (2015.). Prema navedenom izvoru vrijednost nefinansijske imovine, koja je evidentirana u poslovnim knjigama, iznosi 21.129.574,00 kn, a u značajnijem dijelu se odnosi na građevinske objekte u iznosu 15.434.547,00 kn, prirodna bogatstva (zemljište) u iznosu 2.824.194,00 kn i nematerijalnu imovinu u iznosu 2.762.819,00 kn. Finansijska imovina je krajem 2014. iznosila 16.830.554,00 kn, a najvećim

dijelom odnosila se na Potraživanja za prihode poslovanja (10.970.648,00) te Dionice i udjele u glavnici (5.345.323,00). Po dostupnim informacijama (popis finansijske imovine) zaključuje se da se Općina Seget u danom razdoblju nije zaduživala kod finansijskih institucija niti je vlastita sredstva ulagala.

6.3 FISKALNI KAPACITET

Fiskalni kapacitet je sposobnost lokalnih jedinica da vlastitim proračunskim sredstvima financiraju proračunske rashode odnosno da financiraju pružanje javnih usluga. Fiskalni kapacitet može se definirati i kao mogućnost i sposobnost lokalne jedinice da na svom području prikupi prihode za financiranje javnih rashoda. Svaku lokalnu jedinicu ne mora karakterizirati isti fiskalni kapacitet odnosno različitost kapaciteta između lokalnih jedinica proizlazi iz različitih poreznih osnovica. Drugim riječima, jedinice većeg fiskalnog kapaciteta mogu pružiti višu razinu javnih usluga mjereno po stanovniku odnosno iz nižeg poreznog opterećenja po stanovniku proizlazi i niži fiskalni kapacitet te time i niža razina zadovoljenja javnih potreba po stanovniku. Stoga je cilj težiti što višem fiskalnom kapacitetu Općine. Isto tako potrebno je naglasiti da veće porezno opterećenje ne mora nužno imati negativne konotacije, već se kroz visok nivo transparentnosti lokalnog proračuna može stvoriti „pozitivna lokalna porezna klima“, čime će se većom osvješćenošću građana efikasnije trošiti javna sredstva.

Različiti su načini mjerjenja fiskalnih kapaciteta u praksi - od veličine prikupljenih prihoda ili veličine ukupnih poreznih prihoda do analize pojedinog oblika prihoda po stanovniku. Posebno je stoga zanimljivo sagledati fiskalni kapacitet kada se ukupni prihodi umanjuje za pomoći (dotacije iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna) i dio poreza na dohodak dobiven kroz pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije. Tada se izračunom dobije fiskalni kapacitet kao odnos vlastitih i ukupnih prihoda. Tako izračunat pokazatelj prema podacima za 2014. ukazuje na visoku razinu vlastitih prihoda, jer se 98,55% sredstava ostvaruje iz poslovanja općine odnosno manje od 2% sredstava predstavljaju pomoći. Na razini Splitsko-dalmatinske županije prosječno se ostvaruje 90,86% (suma gradova i općina) odnosno 82,43% (suma općina) prihoda poslovanja bez pomoći, što znači da se općina Seget nalazi iznad prosjeka općina i gradova odnosno općina u Županiji. Time se potvrđuje da općina Seget nije ovisna o prihodima od poreza i pomoćima iz proračuna za svoje poslovanje.

Općina Seget prema tome spada među JLS Splitsko-dalmatinske županije sa visokim fiskalnim kapacitetom. Naime, prema Jurlina Alibegović (2010) u Splitsko-dalmatinskoj županiji samo polovica gradova (od ukupno 16) i 22 općine (od ukupno 39) imaju fiskalni kapacitet koji omogućava financiranje rashoda poslovanja prihodima bez pomoći.

Pored pokazatelja udjela vlastitih prihoda u ukupnim prihodima uobičajeno je sagledati i pokazatelje raznih oblika prihoda po glavi stanovnika. Pri izračunu su u obzir uzeti podaci o broju stanovnika iz 2011. godine, te proračunska sredstva iz 2014. godine. Tablica 6.1. jasno ukazuje da je općina Seget u odnosu na prosjek Županije po pitanju prihoda od poslovanja, poreznih prihoda i pomoći ispod prosjeka, dok je po pitanju prihoda od imovine i pristojbi iznad prosjeka. Od navedenih pokazatelja, glavnim se smatra iznos prikupljenih prihoda od poreza i prireza na dohodak p/c. Analiza ukazuje na razlike u fiskalnom kapacitetu općine Seget u odnosu na prosjek općina Županije za 172,81 kn po stanovniku. Druga dva pokazatelja ovog karaktera (prihodi od poreza p/c i prihodi poslovanja p/c) ukazuju na još veće odstupanje od prosjeka općina (389,94 kn p/c odnosno 932,26 p/c), što znači da postoji određena mogućnost za povećanje ovih prihoda u Općini Seget i poboljšanje njenih sposobnosti da financira postojeće javne usluge te realizira razvojne projekte. Što se tiče pokazatelja Pomoći p/c, ukupni prosječni prihod po stanovniku općina iznosio je 656,30 kn, a u općini Seget 40,41 kn. Ovaj odnos ukazuje na manju ovisnost Općine u odnosu na druge Općine u Županiji, ali i na činjenicu da Općina ne ostvaruje prihode na osnovu decentraliziranih funkcija.

Ukupni prosječni rashodi poslovanja po stanovniku općina Županije za 2014. iznosili su 2.858,17 kn, dok je ta vrijednost u općini Seget bila 27,66% niža odnosno 2.238,81 kn. Rashodi za zaposlene su pak u prosjeku za 4% veći u Općini Seget u odnosu na druge općine, dok su materijalni rashodi za 26,98% niži. Na usluge promidžbe i informiranja u Općini se troši 41,89% manje, što ukazuje na potencijalnu potrebu dodatnog ulaganju u promidžbu i informiranje. Naknade građanima u prosjeku su veće, dok su ostali rashodi značajno manji u odnosu na prosjek drugih općina Županije.

Tablica 6. 1. Fiskalni kapacitet Općine Seget i prosjek općina Splitsko-Dalmatinske županije za 2014. godinu (kn po stanovniku)

	Općina Seget	Prosjek općina u županiji
Ukupni prihodi i primici p/c	2806.42	4138.41
Ukupni prihodi p/c	2806.42	3906.15
Prihodi poslovanja p/c	2803.33	3735.59
Prihodi od poreza p/c	1241.97	1631.78
Porez i prirez na dohodak p/c	1018.19	1191.90
Pomoći p/c	40.41	656.30
Prihodi od imovine p/c	467.86	354.53
Prihodi od upr. i adm. pristojbi, prist. po pos. prop. i nakn. p/c	1053.09	1032.91
Rashodi poslovanja p/c	2238.81	2858.17
Rashodi za zaposlene p/c	591.01	568.01
Materijalni rashodi p/c	994.12	1262.37
Usluge promidžbe i informiranja p/c	13.39	19.00
Naknade građ. i kuć. na temelju osig. i druge naknade p/c	218.04	195.30
Ostali rashodi p/c	429.07	660.96

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-archiva>; 20.09.2016.)

6.4 OPĆINSKI PRORAČUN

Proračun jedinice lokalne i područne samouprave akt je kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu godinu. Na temelju proračuna omoguće se financiranje poslova i programa kojima dolazi do pružanja i ostvarivanja javnih potreba i prava građana, koja se financiraju iz javnih prihoda. Prema podacima Ministarstva finansija ukupni prihodi i primici za 2015. ostvareni su u iznosu od 14.126.577,00 kn, što predstavlja rast od 3,5% na godišnjoj razini. Rashodi i izdaci za 2015. su ostvareni u iznosu od 13.188.436,00 kn odnosno porasli su za 18,5%. Treba istaknuti kako Općina zadnje dvije godine ostvaruje proračunski deficit, a veći prihodi od rashoda ukazuju na određenu fiskalnu disciplinu i težnju za uravnoteženim ili pozitivnim proračunom.

Tablica 6.2. prikazuje kretanje ostvarenih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u razdoblju 2011. – 2015. Može se uočiti trend stabilnog rasta prihodovne strane te postupnog rasta rashodovne strane, do 2014. godine, kada dolazi do smanjenje rashoda. Rast prihoda svakako treba pozitivno komentirati, jer implicira rast aktivnosti unutar Općine.

Tablica 6. 2. Ostvareni prihodi i rashodi proračuna od 2011. do 2015.

Godina	2011	2012	2013	2014	2015
Ukupni prihodi i primici	10.146.349	10.508.407	11.433.828	13.647.606	14.126.577
Prihodi od poslovanja	9.817.602	10.222.794	11.327.564	13.632.606	14.101.577
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	328.747	285.613	106.264	15.000	25.000
Ukupni rashodi i izdaci	10.355.209	11.819.878	13.590.344	11.132.092	13.188.436
Rashodi poslovanja	9.202.843	10.833.412	13.031.701	10.887.311	11.630.323
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.152.366	986.466	558.643	244.781	1.558.113

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-archiva>; 20.10.2016.)

Tablica 6.3. prikazuje planirano kretanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u razdoblju 2016. – 2019. Može se uočiti da se planira nastavak trenda rasta kako prihodovne tako i rashodovne strane, pri čemu je taj rast izuzetan. Naime, Općina planira rast proračuna za preko 20 odnosno 30 milijuna kuna. Razlog takvog optimizma leži u planiranim aktivnostima na privlačenju sredstava iz Fondova EU, što svakako treba pozdraviti, no istaknuti da je procedura ostvarivanja prava na EU fondove duga i zahtjevna.

Tablica 6. 3. Planirani prihodi i rashodi proračuna za razdoblje 2016. do 2018.

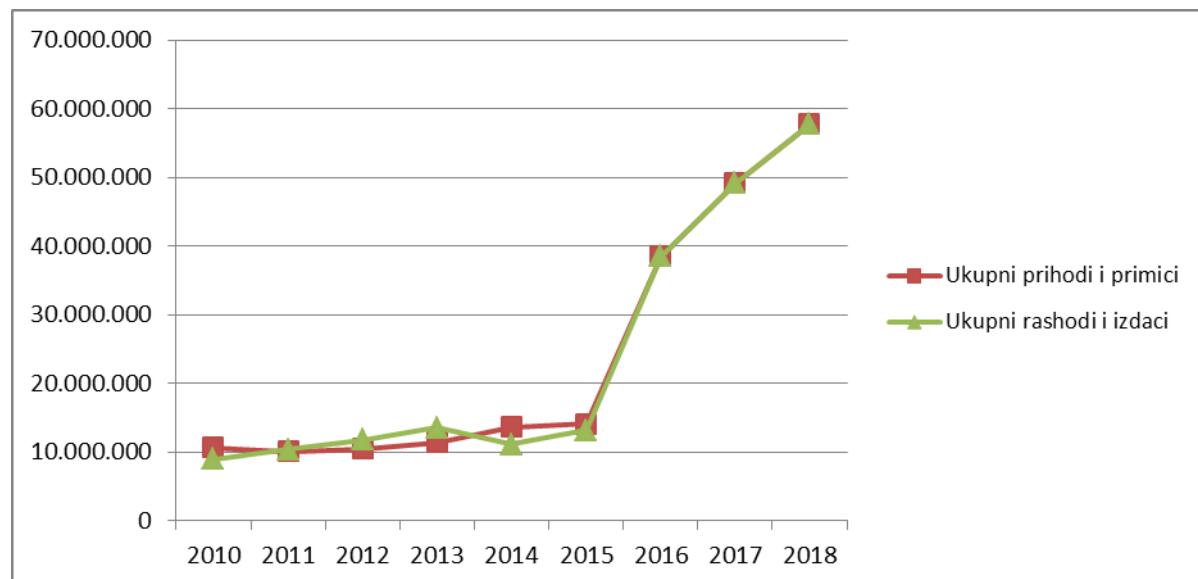
Godina	2016	2017	2018
Ukupni prihodi i primici	38513843.00	49148205.00	57696855.00
Prihodi od poslovanja	34628744.00	42614580.00	50677844.00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3885099.00	6533625.00	7019011.00
Ukupni rashodi i izdaci	38513843.00	49148205.00	57696855.00
Rashodi poslovanja	23.552.117.00	27366367.00	32291267.00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	14.961.726.00	21781838.00	25405588.00

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva> 20.10.2016.)

Ovdje se može još istaknuti kako Općina nema kreditnih obveza, a kako je Zakonom o proračunu (NN, 87/08) planirani iznos zaduženja definiran odnosno prema njemu ukupna godišnja obveza JLS po zaduženju može iznositi maksimalno do 20% iznosa prihoda ostvarenih u prethodnoj godini.

Grafikon 6.1. prikazuje kretanje ostvarenih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u razdoblju 2010. – 2015. te njihovo planirano kretanje od 2016. do 2018. Uz već uočeno kretanje prihoda i rashoda, koji se odnose na suficitne proračunske trendove isto tako je uočljivo i planirano ambiciozno povećanje proračuna, koje za cilj ima povećanje investicija odnosno kapitalnih projekata (dogradnja i nadogradnja škole, izgradnja sportske dvorane, ulaganje u pomorsko dobro) putem izvanproračunskih izvora financiranja (kapitalne pomoći i potpore SDŽ te pomoći iz EU).

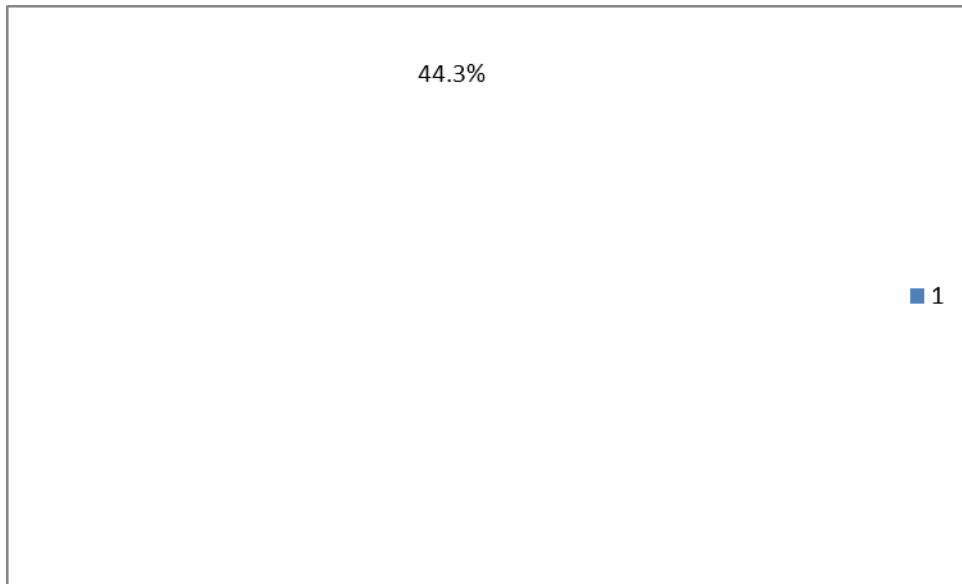
Grafički prikaz 6. 1 Kretanje proračunskih prihoda i rashoda od 2010. do 2014. te planirana kretanja u razdoblju 2015. – 2017.

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva> 20.10.2016.)

Slijedi analiza strukture osnovnih prihoda i rashoda proračuna, kako bi se detektiralo osnovne izvore financiranja, kao i funkcije na koje odlazi većina rashoda. Iz grafikona 6.2. uočljivo je da u prihodima od poslovanja dominiraju prihodi od poreza (44,3%), pri čemu je među njima najizdašniji prihod od poreza na dohodak (81,98%). Pored poreza, značajan izvor prihoda su prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama (37,57%), unutar čega dominiraju prihodi na temelju komunalnih doprinosa i naknada (85,68%). Ostali prihodi (prihodi od imovine, pomoći i prihodi od prodaje nefinancijske imovine) čine 18,2 % ukupnih prihoda.

Grafički prikaz 6. 2 Struktura osnovnih prihoda od poslovanja 2014. godine

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva> 20.09.2015.)

Prihodi od poreza su ostvareni u iznosu 6.039.711,00 kn. Uz spomenuti porez na dohodak, ostali porezi pune proračun kako slijedi: porez na promet nekretnina 11,63% poreznih prihoda i općinski porezi (porez na kuće za odmor, porez na potrošnju i porez na tvrtku) - 6,38%. Nužno je istaknuti kako prirez porezu na dohodak te porez na korištenje javnih površina, iako postoji zakonska mogućnost, nisu uvedeni, što predstavlja potencijalan izvor sredstava za (su)financiranje značajnih kapitalnih projekata.

Prihodi od pomoći odnose se na tekuće pomoći iz državnog i županijskog proračuna, kao i kapitalne pomoći. Tekuće pomoći iz županijskog proračuna dobivene su za sufinanciranje predškolskog odgoja, a iz državnog proračuna za sanaciju šteta od elementarnih nepogoda. Kapitalne pomoći iz županijskog proračuna su dobivene za izradu prostornih planova i planske dokumentacije.

Što se tiče Prihoda od imovine, najznačajniji se odnose na prihode od naknade za koncesijska odobrenja na pomorskom dobru, naknade za korištenje prostora, koje koriste proizvodna postrojenja za proizvodnju električne energije (vjetroelektrana) te naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih građevina (legalizacija). Ovdje treba napomenuti da su prihodi ostvareni na temelju legalizacije jednokratne prirode, što treba uzeti u obzir prilikom planiranja prihoda proračuna u narednom razdoblju.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama ostvareni su u iznosu 5.121.184,00 kn, pri čemu se 85,68% odnosi na prihode od komunalnog doprinosa (3.071.455,00 kn) i komunalnih naknada (1.316.607,00 kn).

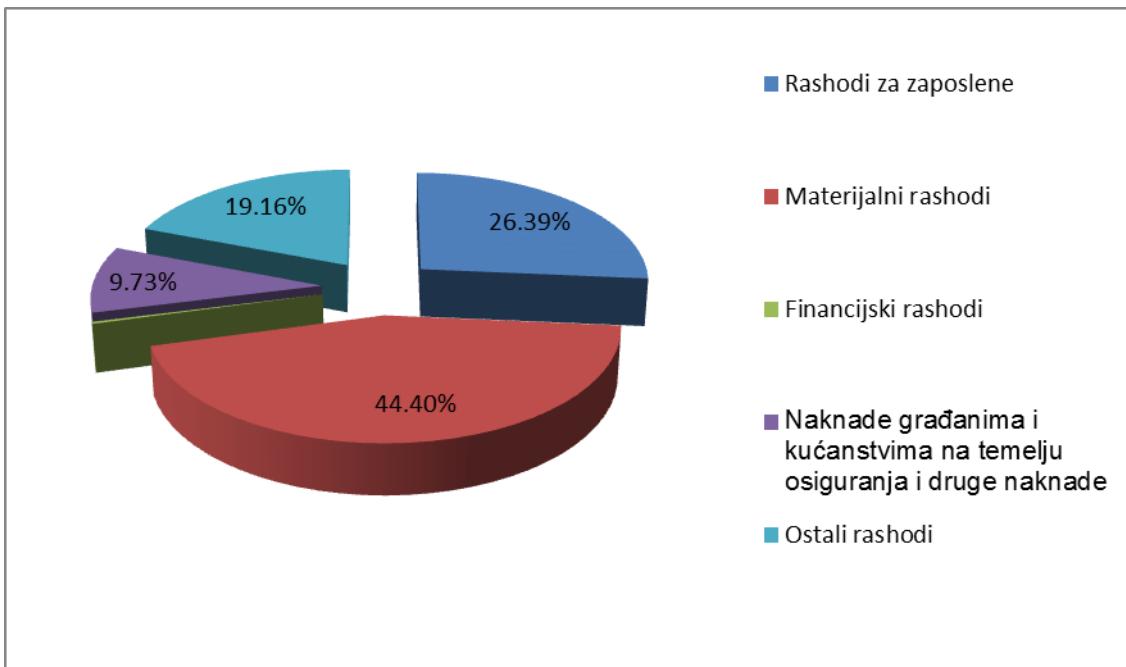
Struktura rashoda prikazana je na grafikonu 6.3. Kao što se može uočiti, najveći dio rashoda usmjeren je na materijalne rashode (44,4%), rashode za zaposlene (26,4%) te ostale rashode (19,16%). Na naknade građanima i kućanstvima, rashode za nabavu nefinancijske imovine te finansijske rashode otpada preostalih 10,04% ukupno ostvarenih rashoda. Pri tome sa kao relativno najznačajniji materijalni rashodi pojavljuju rashodi za usluge unutar kojih su pored rashoda za komunalne usluge

(61,78%) najznačajniji rashodi za Usluge tekućeg i investicijskog održavanja (26,53%). Isto tako značajan materijalni rashod čine rashodi za Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično, koji zauzimaju 28,85% tih rashoda. Potrebno je naglasiti kako je u 2015. godini došlo do porasta materijalnih rashoda u ukupnoj strukturi rashoda na 48,33%, no to povećanje usmjerenje je ka rashodima za Usluge tekućeg i investicijskog održavanja, koji su porasli za 122%. Isto tako treba pozdraviti i trend smanjivanja stavke Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično za 33,6%.

Unutar stavke Rashodi za zaposlene treba ukazati kako se 69,65% rashoda odnosi na plaće za zaposlene u tijelima Općine (2.001.927,00 kn), dok se preostalih 30,35% odnosi na proračunskog korisnika tj. dječji vrtić „Tratinčica“ (872.175,00 kn).

Uz navedene dvije skupine rashoda, kao što je spomenuto, značajan udio rashoda u ukupnim rashodima odnosi se na Ostale rashode (19,16%), pri čemu su ti rashodi uglavnom namijenjeni za Tekuću donacije i kapitalne pomoći (DVD i nabavka autobusa). Zanimljivo je da među rashodima stavka Subvencije iznosi 0 kuna.

Grafički prikaz 6. 3 Struktura osnovnih rashoda poslovanja 2014. godine

Izvor: izrada autora prema Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014. (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-archiva> 20.09.2015.)

Općina u sklopu proračuna ima razvijen niz programa koje općina donosi u svrhu razvoja. Za svaki navedeni program dan je i iznos namjenskih proračunskih sredstava. Veliki dio sredstava ide u održavanje komunalne infrastrukture, održavanje groblja, izgradnju vodoopskrbnog sustava i protupožarnu zaštitu. Pored ovih programa, Općina donosi i program kapitalnih ulaganja. Program kapitalnih ulaganja u komunalnu infrastrukturu podrazumijeva: Aktivnost Izgradnja javnih površina (Kapitalni projekt: Izrada prostorno planske dokumentacije); Aktivnost Izgradnja nerazvrstanih cesta, Aktivnost Izgradnja javne rasvjete, Aktivnost Izgradnja vodoopskrbnog sustava, Aktivnost Izgradnja groblja (Kapitalni projekt: Ulaganje u pomorsko dobro). Pri tome izgradnja javnih površina podrazumijeva izgradnju i uređenje javnih površina, obale, nogostupa, izgradnju sportskih terena, dječjih igrališta, izradu projektne dokumentacije za izgradnju škole i dvorane, stupića za reklamne panoe, nabavu komunalne opreme, te izradu prostorno-planske dokumentacije.

Uobičajena je i analiza strukture rashoda prema funkcionalnoj klasifikaciji. No, kod spomenute klasifikacije treba biti jako oprezan, jer nisu neuobičajeni prijepori po pitanju klasifikacije pojedinih

stavki, osobito između ekonomskih i ostalih rashoda. Prema EIZ (2010.) i prema Jurlina - Alibegović (2012.) za općine vrijedi da u strukturi javnih rashoda najveći udio imaju rashodi za opće javne usluge (otprilike 25%), usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice (25%) i ekonomski poslove (21%). Prema proračunu za 2014. U općini Seget se za usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice potrošilo 0 kn. S druge strane 33,47% sredstava odnosi se na opće javne usluge te 29,14% na ekonomski poslove. Ovdje je upravo riječ o spomenutom prijeporu, jer se u Općini Seget rashodi za unaprjeđenje stanovanja i zajednice nalaze pod stavkom ekonomski poslovi.

Isto tako prema Jurlina - Alibegović (2012.) oko polovine ukupnih rashoda općina, gradova i županija odnosi se na tekuće rashode za financiranje funkciranja lokalne i područne samouprave (materijalni rashodi i rashodi za zaposlene), dok se manje od četvrtine rashoda odnosi na razvojne rashode. Kod Općine Seget materijalni rashodi i rashodi za zaposlene zauzimaju 70,8% svih rashoda, a manje od četvrtine sredstava usmjereno je ka razvojnim rashodima, što strukturu rashoda čini suboptimalnom.

Konačno, u komentar proračuna treba uvrstiti i redovitu analizu Instituta za javne financije „Proračunska transparentnost županija, gradova i općina“ prema kojoj općina Seget bilježi porast stupnja transparentnosti. Naime, na ljestvici Razine otvorenosti od 1 do 5 (po broju objavljenih dokumenata), Općina je ostvarila napredak sa razine 2 na razinu 3, čime se nalazi iznad prosjeka općina Republike Hrvatske koja iznosi 2,04. Uz pohvale za napredak u razini transparentnosti, činjenica je da postoji dodatan prostor za povećanje transparentnosti kako bi se omogućilo što efikasnije prikupljanje javnih sredstava, kao i ponuda javnih dobara i usluga. Uz objavljivanje Prijedloga proračuna na internetskoj stranici lokalne jedinice te donesenog Izglasanih proračuna, kao i objavu godišnjeg izvršenja proračuna za prethodnu godinu i polugodišnjeg za istu, predlaže se da se građanima da pojednostavnjeni oblik proračunskog dokumenta (npr. proračuni u malom, prezentacije, vodiči, skraćeni prikazi), kako bi bili bliži građanima. Sličnu razinu transparentnosti utvrdila su i nadležna državna tijela koja su istaknula da Općina informira građane (javni mediji, lokalni glasnik i općinske mrežne stranice) o djelovanjima predstavničkog tijela i izvršne vlasti. Informiranost se pri tome odnosi na pitanja trenutnih aktivnosti, planiranih projekata, donošenja proračuna i ostvarivanja proračunskih prihoda, ali je s druge strane nedostatna informiranost stanovništva o namjeni prihoda koje plaćaju i o njihovu trošenju i rezultatima trošenja, kao i o utjecaju na poboljšanje kvalitete života i stanovanja.

6.5 INDEKS RAZVIJENOSTI

Donošenjem Zakona o regionalnom razvoju 2009. godine, a s ciljem gospodarskog razvoja svih krajeva Hrvatske, kao temelj za ocjenjivanje i kategorizaciju JL(R)S uveden je indeks razvijenosti. Naime, ocjenjivanje razine razvijenosti JL(R)S smatra se ključnim u regionalnom planiranju i politici razvoja, a indeks razvijenosti pri tome predstavlja ključan kriterij za alokaciju strukturnih fondova i državnih pomoći. Naime, što je lošija socioekonomska situacija pojedine JL(R)S (slabiji fiskalni kapacitet), to će imati više prava na razne oblike državnih sredstava (Perišić i Wagner, 2015.).

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek pet socio-ekonomskega pokazatelja (Perišić i Wagner, 2015.) odnosno predstavlja kompozitni indeks koji se dobije na temelju vrijednosti osnovnih pokazatelja i vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek (Uredba o indeksu razvijenosti - Narodne novine 63/10 i 158/13).

Prilikom određivanja indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji (Uredba o indeksu razvijenosti - NN 63/10 i 158/13):

- Prosječni dohodak per capita⁹²,
- Prosječni izvorni prihodi per capita⁹³,
- Prosječna stopa nezaposlenosti⁹⁴,

⁹² omjer ukupnog iznosa dohotka kojega su tijekom jednoga poreznog razdoblja (kalendarska godina) ostvarili porezni obveznici, fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području JL(R)S, i broja stanovnika koji žive na području te jedinice

⁹³ omjer ostvarenih prihoda j JL(R)S umanjenih za određene prihode (pomoći i donacije, sufinciranje građana za mjesnu samoupravu, dodatni udjeli u porezu na dohodak i pomoći za izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija, prihode od prodaje nefinansijske imovine, od prijeza porezu na dohodak) i broja stanovnika na području JL(R)S

- Kretanje stanovništva⁹⁵ i
- Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina⁹⁶.

Spomenuti pokazatelji prema Uredbi imaju zadane udjele u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti, kako slijedi: stopa nezaposlenosti – 30%, dohodak po stanovniku – 25%, proračunski prihodi jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku – 15%, opće kretanje stanovništva – 15%, stopa obrazovanosti – 15%. Pokazatelji se izračunavaju na temelju podataka u razdoblju od tri godine koje prethode postupku ocjenjivanja, (iznimka je stanovništvo), a vrijednost indeksa razvijenosti izračunava se kao ponderirani prosjek odstupanja standardiziranih vrijednosti pokazatelja od prosjeka Republike Hrvatske (čl. 10. i čl. 11. Uredbe).

Prilikom tumačenja Tablice 6.5. treba napomenuti kako postoje dvije klasifikacije indeksa razvijenosti. Jedna se odnosi na vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na županijskoj razini, a druga na vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini. Jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se u četiri skupine. U I. skupinu razvrstane su jedinice područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka RH, u II. skupinu razvrstane su jedinice čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH, u III. skupinu čija je vrijednost između 100% i 125% prosjeka RH, a u IV. skupinu razvrstane su jedinice čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka RH (Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, NN, 147/14).

Prema indeksu razvijenosti, JLS se razvrstavaju u pet skupina (tablica 5.). U I. skupinu razvrstane su JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka RH. Istom logikom razvrstavaju se JLS u druge skupine odnosno u II. Skupinu spadaju JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH, u III. skupinu čija je vrijednost između 75% i 100% prosjeka RH, u IV. skupinu čija je vrijednost između 100% i 125% prosjeka RH, a u V. skupinu razvrstavaju se JLS čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka RH (ZRR RH, NN, 147/14).

Tablica 6. 4. Kategorizacija indeksa razvijenosti

Indeks razvijenosti	Skupina
<50%	I.
50-75%	II.
75-100%	III.
100-125%	IV.
>125%	V.

Izvor: www.mrrfeu.hr (17.09.2015.)

Prema tablici 6.6. općina Seget pripada u treći skupinu po indeksu razvijenosti, dok cijelokupna Splitsko-dalmatinska županija pripada četvrtoj skupini.

Tablica 6. 5. Indeks razvijenosti općine Seget i Splitsko-dalmatinske županije

Područje	Indeks razvijenosti	Skupine	
Seget	83,96%	75-100%	III.
Županija	93,75%	75-100%	II.

Izvor: www.mrrfeu.hr (17.09.2015.)

Prema Tablici 6.7. odnosno prema podacima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, prosječni dohodak *per capita* iznosi 20 666, što je za otprilike 5 500 manje od prosjeka Županije i za otprilike 8 000 manje od prosjeka RH. Isto tako u odnosu na državni prosjek, ostvarena vrijednost prosječnog izvornog prihoda p/c je za 1000 kuna manja u odnosu na oba prosjeka.

⁹⁴ omjer broja nezaposlenih i zbroja svih zaposlenih te nezaposlenih osoba na području JL(R)S

⁹⁵ omjer usporedivog broja stanovnika u JL(R)S u posljednjem dostupnom desetogodišnjem razdoblju

⁹⁶ udjel stanovništva sa završenom srednjom školom i višom razinom obrazovanosti u ukupnom stanovništvu na području JL(R)S

Po prosječnoj stopi nezaposlenosti Općina Seget nalazi se na razini od 19,6% čime se nalazi na razini Županijskog prosjeka, ali je u lošijoj poziciji u odnosu na prosjek RH. Kretanje stanovništva je pozitivnog karaktera i bolje je i od prosjeka Županije i RH (rast od 6,3% u odnosu na 2001. godinu), dok je posljednji pokazatelj, udio obrazovnog stanovništva u stanovništvu između 15 i 65 godina, otprilike na razini prosjeka RH (77%) odnosno ispod prosjeka Županije (83,09%).

Tablica 6. 6. Vrijednosti osnovnih pokazatelja razvijenosti za Općinu Seget

Područje	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina
	2010.-2012.	2010.- 2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.
Seget	20.666	1.976	19,6%	106,3	76,97%
Županija	26.019	3.090	19,5%	104,2	83,09%
Republika Hrvatska	28.759	2.969	16,00%	99,4	77,74%

Izvor: www.mrrfeu.hr (17.09.2015.)

Što se tiče dinamike kretanja indeksa razvijenosti, kao i njegovih pokazatelja, općina Seget bilježi napredak u sastavnički kretanju stanovništva, obrazovanih i prosječnog dohotka per capita. S druge strane prosječan broj nezaposlenih se povećao, dok su prosječni izvorni prihodi per capita manji nego što su bili. Sukladno ovim kretanjima i ponderima pojedinih sastavnica, konačna vrijednost indeksa je manja nego što je bila 2010. (85,74%). Naime, u razdoblju 2010. – 2013. vrijednost indeksa se smanjila za 1,78 p.p. Kada se pak analiziraju pojedini pokazatelji (tablica 6.8.) onda se može reći da je najveći napredak ostvaren u pokazatelju udio obrazovanog stanovništva, koji se povećao za 11,17 p.p. Kretanje stanovništva isto bilježi pozitivne trendove, ali je u odnosu na prethodno razdoblje rast sporiji. Prosječni dohodak p/c isto bilježi povećanje, ali poprilično zanemarivo odnosno prosječni dohodak p/c je povećan u promatranom razdoblju za 3,06%. Prosječni izvorni prihodi p/c su se zanemarivo povećali – za manje od 1%. Konačno upozoriti treba na trend rasta prosječne stope nezaposlenosti, koja se povećala za 2,1 p.p. Uspoređujući dinamiku sa razinom RH, može se uočiti da trendovi nisu svugdje isti. Tako su se prosječni izvorni prihodi p/c smanjili za 9,89%, nezaposlenost se povećala za 2,8 p.p., a i dalje se bilježe negativna demografska kretanja, ali barem po usporenijoj dinamici. S druge strane, prosječni dohodak p/c povećao se za 9,24%, dok se udio obrazovanog stanovništva povećao za otprilike 10 p.p. (tablica 6.8.). Općenito se može reći da dani pokazatelji ukazuju na slična kretanja Segeta u odnosu na RH po pitanju nezaposlenosti i udjela obrazovanog stanovništva, dok se kod ostalih sastavnica bilježe značajno drugačiji trendovi.

Tablica 6. 7. Vrijednosti osnovnih pokazatelja razvijenosti za općinu Seget

Područje	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina
	2006.-2008.	2006.-2008.	2006.-2008.	2001.-1991.	2001.
Seget	20.052	1.991	17,5%	108,6	65,8%
Republika Hrvatska	26.280	3.295	13,8%	93,9	67,3%
	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.
Seget	20.666	1.976	19,6%	106,3	76,97%

Republika Hrvatska	28.759	2.969	16,00%	99,4	77,74%
---------------------------	--------	-------	--------	------	--------

Izvor: www.mrrfeu.hr (17.09.2015.)

Prema Tablici 6.9. na području Splitsko-dalmatinske županije 1 JLS spada u I. skupinu razvijenosti, 15 JLS u II. skupinu razvijenosti, 20 JLS u III. skupinu razvijenosti, 17 JLS u IV. skupinu razvijenosti, dok 2 JLS pripadaju V. skupini razvijenosti. Zanimljivost ovog prikaza je u tome što na području Zagore sve JLS pripadaju prvoj i drugoj skupini razvijenosti, čiji se indeks razvijenosti kreće od manje od 50% do 75% državnog prosjeka. Cjelokupno područje Priobalja nalazi se u skupinama III. i IV., u rasponu od 75% do 125% državnog prosjeka.

Tablica 6.8. Klasifikacija JLS u Splitsko-dalmatinskoj županiji prema prema skupinama indeksa razvijenosti

Područje	I	II	III	IV	V
	<50%	50-75%	75-100%	100-125%	>125%
Otok	0	0	7	6	2
Priobalje	0	0	7	9	0
Zagora	1	15	6	2	0
Županija	1	15	20	17	2

Izvor: www.mrrfeu.hr (17.09.2015.)

Područje Otoka pripada u skupine od 75% do iznad 125% državnog prosjeka, s tim što treba naglasiti da dvije JLS pripadaju u skupinu najrazvijenijih JLS, odnosno pripadaju u skupinu V. To su općine Bol i Sutivan na otoku Braču sa indeksom razvijenosti od 136,25%, odnosno 138,63% u odnosu na nacionalni prosjek.

Općina Seget pripada skupini Priobalje, iz čega proizlazi da se zajedno sa šest općina nalazi u trećoj skupini po indeksu razvijenosti. Ako se uzme u obzir da se 9 preostalih Općina iz skupine nalazi u skupini IV, jasno je da postoje mogućnosti daljnog razvoja Općine.

Na kraju se nužno još osvrnuti i na nedostatke indeksa razvijenosti, kao relevantnog pokazatelja za planiranje i provođenje regionalne politike. Naime, problem indeksa razvijenosti je što uvažavanjem stope nezaposlenosti zapostavlja nepovoljne demografske trendove (dobna i obrazovna struktura) i negativne trendove na tržištu rada. Nadalje Perišić i Wagner (2015.) u svom su istraživanju istaknuli još neke nedostatke indeksa poput postojanje izdvojenica i pojave multikolinearnosti pokazatelja (posebno na regionalnoj razini). Pored toga autori upozoravaju i na nedostatke u smislu objektivne odluke prilikom odabira metode normalizacije i agregacije, te odabira pokazatelja i pondera.

6.6 PROSTORNO-PLANSKA DOKUMENTACIJA

Prema podjeli, po zakonu o prostornom uređenju ("NN" 153/13), razlikuju se (i) prostorni planovi državne razine; (ii) prostorni planovi područne (regionalne) razine (županija) i (iii) prostorni planovi lokalne razine (općina, grad). Prilikom izrade prostornog plana lokalne razine, nužna je njegova usklađenost s dokumentom prostornog uređenja šireg područja, odnosno prostornim planom više razine (županija, država).

Prostorni plan se bavi prostornim uređenjem ukupnog prostora odnosno teritorija. Drugim riječima prostornim planovima se uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te uvjeti za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora države, županija, gradova i općina. Prostornim planovima se propisuju uvjeti za građenje građevina i provedbu drugih zahvata u prostoru na određenoj razini i/ili lokaciji u skladu s kojima se izdaje akt za provedbu prostornog plana, smjernice za izradu prostornih planova užih područja i mjere za urbanu sanaciju ako su potrebne.

Prostorni planovi područne (regionalne) razine (općina, grad) obuhvaćaju prostorni plan uređenja grada, odnosno općine (PPUO, PPUG), generalni urbanistički plan (GUP) i urbanistički plan uređenja (UPU). Urbanistički plan se bavi unutarnjim prostornim uređenjem naselja.

Tijekom 1998. godine Općina Seget je u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju pristupila izradi Prostornog plana uređenja Općine Seget. Nakon niza godina i usklađivanja PP-a sa Izmjenama i dopunama prostornog plana općine Trogir, davanja suglasnosti na Prijedlog plana Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja te uz suglasnost Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji uz prethodno mišljenje Županijskog zavoda za prostorno uređenje o usklađenosti sa Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije, Konačni prijedlog prostornog plana, u izradi Arching d.o.o., donesen je 2004. godine.

Prostorni plan Općine Seget se od 2004. godine mijenjao u ožujku 2013. kada je donesena je Odluka o izradi Ciljnih izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja Istok „Barbušinac“- Seget Donji u cilju kvalitetnijih i racionalnijih rješenja lokalnih prometno-infrastrukturnih prilika (realizacija luke nautičkog turizma i njeg kompatibilnih i pratećih sadržaja, u sklopu kontaktne poslovne i mješovite namjene, a sve u skladu s PPU-om). Nakon toga slijedila je 2016. godine Izmjena i dopuna Prostornog Plana uređenja Općine, kao i niz popratnih izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja.

Važeći prostorni plan, kao i poratne Izmjene dostupne su na web stranici općine odnosno sljedećoj poveznici: http://www.opcinaseget.hr/prostorno_planiranje.html

6.7 LAG I OSTALA PARTNERSTVA

Europska komisija definira Lokalnu akcijsku grupu (LAG) kao partnerstvo između predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora ruralnog područja osnovano u svrhu izrade i provedbe lokalnih razvojnih strategija regije, a članovi LAG-a mogu biti fizičke ili pravne osobe. Osim navedenog, za LAG-ove postoje dodatni zahtjevi koje definira hrvatsko zakonodavstvo, a koji se odnose na: statut, članstvo, područje, postupak donošenja odluka, itd. Detaljni zahtjevi navedeni su u *Vodiču za pripremu, praćenje i evaluaciju strategija lokalnog razvoja za programsko razdoblje 2014.-2020.*

Općina Seget član je Lokalne akcijske grupe pod nazivom „Kamen i more“ osnovane 2014. god., zajedno sa gradom Trogirom, naseljem Kaštel Štafilić te općinama Lećevica, Marina, Okrug, Prgomet i Primorski Dolac.

Svrha i cilj LAG-a jest poboljšanje gospodarskog okružja, poticanja zapošljavanja, stvaranju radnih mesta, očuvanju prirodnog i kulturnog nasljeđa, a sve u cilju unaprjeđenja kvalitete života u ruralnom području i održavanja broja stanovnika kroz održiv, integrirani lokalni razvoj. Ciljevi udruge ostvaruju se nizom djelatnosti među kojima se ističu:

- određivanje prioriteta za razvoj poljoprivrede, turizma i drugih djelatnosti u ruralnom prostoru;
- pomoći članovima udruge u organizaciji sajmova i izložbi iz područja djelovanja udruge;
- otvaranje područja prema drugim teritorijima za razmjenu i prijenos iskustva kroz sudjelovanje u relevantnim nacionalnim ili europskim mrežama koje djeluju u okviru ciljeva Udruge;
- pomoći u izgradnji kapaciteta članova lokalne zajednice kako bi mogli svoja znanja i iskustva dalje širiti i tako njegovati društveni kapital zajednice;
- promicanje inicijativa za povezivanje članova udruge u svrhu usvajanja vještina, animacijskih aktivnosti na individualnoj i razini skupine u cilju poticanja sudjelovanje zajednice u širokom rasponu društvenih i gospodarskih aktivnosti, te raspravljanje o njihovim potrebama i potencijalima.

PREPOZNAVANJE RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA

INFRASTRUKTURA I PRIRODNI RESURSI

SNAGE

Obrazloženje

<i>Društvena infrastruktura</i>	
Tradicija djelatnosti ranog i predškolskog odgoja	<i>Više od 20 godina pružanja usluga vrtićkog odgoja, u početku u sklopu DV Trogir, a od 2007. Samostalno.</i>
Plan nadopune vrtićkih kapaciteta i izgradnje dodatnih vrtićkih objekata	<i>Planira se organiziranje ustanova predškolskog odgoja u ostalim naseljima te izgradnja vrtićkog objekta u naselju Seget Vranjic i Ljubitovica (prema Planu proračuna za 2015./2016.). Osnovnoškolsko obrazovanje postoji kao organizirana djelatnost još od polovice 20. stoljeća.</i>
Tradicija djelatnosti osnovnoškolskog obrazovanja	
Zadovoljavajući standard stanovanja i trend porasta ukupnog stambenog fonda u posljednjem međupopisnom razdoblju	<i>U odnosu na Popis iz 2001. stambeni fond je u desetogodišnjom razdoblju do 2011. porastao za 55% stambenih jedinica. Posebno je značajan porast stanova za iznajmljivanje turistima (sa 67 na 654 stambene jedinice).</i>
Organizirano pružanje usluga primarne zdravstvene zaštite te blizina grada Trogira	<i>Prema javno dostupnim podacima HZZO na području općine Seget ugovorna djelatnost opće medicine pruža jedan liječnički tim koji pokriva 1817 osiguranika /pacijenata i nalazi se na području naselja Seget Donji. Djelatnost dentalne medicine pokrivaju dva ugovorna liječnička tima koji pokrivaju 4701 pacijenata. Sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita nalaze se u Trogiru i Splitu.</i>
<i>Poduzetnička infrastruktura</i>	
Planirana gospodarska zona kao potporna infrastruktura za poticanje poduzetništva i gospodarskih djelatnosti	<i>Prema Izmjenama i dopunama PPUO Seget iz 2016.g. planira se područje za izgradnju i uređenje gospodarske zone – proizvodno-poslovne namjene (I2, K) u Ljubitovici i područje za izgradnju gospodarske zone – proizvodne namjene (I2) u Segetu Gornjem.</i>
Prometna infrastruktura	
Razvijen sustav javnog komunalnog prijevoza putnika s pripadajućom mrežom autobusnih stajališta na području općine	<i>7 linija javnog komunalnog prijevoza (45, 47, 48, 49, 50, 51, 52) s 29 autobusnih stajališta za potrebe lokalnog stanovništva</i>
Sustav gospodarenja vodom	
Postojanje sustava vodoopskrbe na priobalnom dijelu općine	<i>Dužina mreže u naselju Seget Donji iznosi 20.000 m, a u mjestu Seget Vranjica 15.000 m.</i>

Gospodarenje otpadom

Funkcionalan sustav gospodarenja otpadom

Koncesionar odvozi komunalni otpad na službeno odlagalište Karepovac.

Definirane dvije lokacije za izgradnju reciklažnog dvorišta.

Na području općine Seget prikupi se 390 kg otpada po glavi stanovnika godišnje, a na području Splitsko-dalmatinske županije 433 kg.

Na području općine postoji 167 kontejnera za potrebe prikupljanja miješanog komunalnog otpada i 7 kontejnera za prikupljanje glomaznog otpada.

Postavljeni su kontejneri i kante za primarnu selekciju otpada (8 kontejnera za plastiku, 8 kontejnera za staklo i 2 kontejnera za biološki otpad; 8 kanti za papir, 8 kanti za plastiku i 8 kanti za staklo i jedan kontejner za tekstil od 1 m³, 8 kontejnera za prikupljanje baterija i 8 mrežastih kontejnera za otpad koji se prikuplja na grobljima Uspostavljeno prikupljanje opasnog otpada (prikljuceno je 0,12 t opreme koja sadrži klorofluorougljike te 0,675 t električne i elektroničke opreme).

Komunalna infrastruktura

Postojanje javne rasvjete u svim naseljima na području Općine

Javna rasvjeta nalazi se u naseljima Seget Donji, Seget Gornji, Seget Vranjica, Bristivica, Prapatnica i Ljubitovica)

Dovoljan broj ukopnih mjesta na groblju u Segetu Donjem

Proširenje groblja u Segetu Donjem za 52 ukopna mjesta zadovoljava potrebe stanovništva za određeno vrijeme.

Sustav elektroopskrbe

Zadovoljavajuće stanje dijela infrastrukture u smislu kvalitete opskrbe i sigurnosti lokalnog stanovništva

Postojanje kabelske mreže na području Općine [(Vod Vrsine (manjim dijelom) i vod Medena (u cijelosti)].

Telekomunikacijska infrastruktura

Mogućnost pristupa širokopojasnom internetu na cijelokupnom području općine

Područje općine skoro pa cijelim svojim područjem pokriveno brzinama od 2 do 30 MBit/s, dok je brzinama od 30 do 100 MBit/s pokriven značajan dio teritorija. Brzine od 2 do 30 MBit/s pruža više operatera, osim na sjevernom dijelu naselja Bristivica i Ljubitovica gdje uslugu pruža jedan operater. Brzine širokopojasnog pristupa internetu od 30 do 100 MBit/s na cijelokupnom području pruža jedan operater, osim na zapadnom području naselja Seget Gornji te naselja Seget Donji (te rubno Seget Vranjica), gdje uslugu pruža više operatera.

Kulturni resursi

Postojanje raznolikog fundusa kulturnih dobara na cijelokupnom području općine

10 zaštićenih kulturnih dobara i 4 preventivno zaštićena kulturna dobra na području naselja Bristivica, Ljubitovica, Seget Donji, Seget Gornji.

Kultura, umjetnost i sport

Relativno veliki broj aktivnih organizacija civilnog društva

Prema Registru udruga postoji veliki broj organizacija civilnog društva različitih djelatnosti (sportske udruge, lovačka udruga, udruga zaštite poljoprivrednih proizvoda, udruge za rad s djecom i dr.)

Djelatnost vatrogasne zaštite	
Uspostavljena djelatnost vatrogasne zaštite na području općine	
SLABOSTI	Obrazloženje
Društvena infrastruktura	
Nedostatak kapaciteta za pružanje usluga predškolskog odgoja	<i>DVD Seget Vranjica osnovano je 1985. godine. DVD ima 4 zaposlenika i 49 članova.</i>
Dotrajalost građevina i inventara ustanova koje pružaju usluge osnovnoškolskog odgoja	<i>Trenutno je moguće pružiti uslugu vrtičkog odgoja ukupno broju od 75 djece.</i>
Porast broja napuštenih stanova (za stalno stanovanje)	<i>S obzirom na starost izgrađenih objekata u kojima se odvija djelatnost osnovnoškolskog obrazovanja potrebno je dodatno i znatno ulaganje u objekte ali i dodatno osuvremenjivanje inventara objekata.</i>
Manjak liječnika opće medicine i ugroženost zdravstvenog stanja stanovništva po razini kvalitete ove usluge	<i>U razdoblju između dva popisa od 45 napuštena stana zabilježen je porast na 216.</i>
Poduzetnička infrastruktura	
Nedostatak poduzetničke infrastrukture (prvenstveno potpornih poduzetničkih institucija)	<i>Prosječan broj lječnika opće medicine na 10000 stanovnika u EU iznosi 7,4 u 2013. godini. Ovaj pokazatelj u općini Seget iznosi 2 lječnika na 10000 stanovnika (ako se uzme broj stanovnika 2011. i jedan ugovoren lječnički tim) te ukazuje na nizak standard ovog tipa primarne zdravstvene zaštite, a koji predstavlja osnovu kvalitetnog zdravstvenog stanja stanovništva.</i>
Prometna infrastruktura	
Nepovezanost dijela kućanstava na prometnu infrastrukturu	<i>Sve poduzetničke potporne institucije nalaze se izvan Općine.</i>
Izrazito nepovoljno stanje sigurnosti u cestovnom prometu	<i>10% kućanstava nije povezano niti nerazvrstanim cestama.</i>
Sustav gospodarenja vodom	
Nepostojanje vodoopskrbne mreže u zagorskom dijelu općine	<i>Nepostojanje nogostupa na području općine. Stopa smrtno stradalih na 100.000 u 2014. godini iznosi 41,20 (Županija 5,94, PU Trogir 11,07) Veliki udio smrtno stradalih na području PP Trogir stradao je na području općine Seget (54% svih smrtno stradalih u razdoblju od 2010.-2014.).</i>
Nedovoljno razvijen sustav odvodnje otpadnih voda na cjelokupnom području općine	<i>Postojanje vodoopskrbne mreže samo u naseljima Seget Vranjica i Seget Donji.</i>
Neriješena odvodnja oborinskih voda	<i>Sustav odvodnje otpadnih voda izgrađen je iz smjera grada Trogira do zgrade Općine Seget te u smjeru prema obali i došao je zapadno od Starog Segeta, u dužini od 1.764 m.</i>
Sustav elektroopskrbe	
Neadekvatna elektroopskrba zaobalnog dijela općine	<i>Problem oborinskih voda izražen je na području naselja Seget Vranjica i Seget Donji za vrijeme obilnih padalina</i>
	<i>Zaobalni dio općine napaja se iz jednog voda koji je u vrlo lošem stanju, kako u pogledu dužine (veliki padovi napona), tako i u pogledu presjeka (veliko opterećenje).</i>

Loše sigurnosno stanje zračne mjesne distribucijske mreže	<i>Mjesna 0,4 kV mreža je uglavnom zračna, osim na manjem predjelu u Segetu Donjem. Mreža prolazi kroz naseljeno područje što predstavlja opasnost za stanovnike.</i>
Kultura, umjetnost i sport Nedostatak fizičke infrastrukture za organizaciju i izvođenje kulturno-umjetničkih sadržaja	
Djelatnost vatrogasne zaštite	<i>DVD-u nedostaju komplet usisnih cijevi, prijenosna vatrogasnna pumpa 8/8 i električna potopna pumpa 380V. Potreba adaptacije i nadogradnje cjelokupnog vatrogasnog doma Učestali i skupi kvarovi na navalnim i pomoćnim vozilima zbog starosti. Ograničena sredstva za nabavu vatrogasne tehnike, opreme i sredstava (DVD se financira iz proračuna Općine Seget, te iz sredstva za sezonske vatrogasce Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije.) Na području općine ne postoji hidrantska mreža uslijed nepostojanja osnovne vodoopskrbe infrastrukture</i>
Suboptimalna opremljenost DVD Seget Vranjica i neadekvatan prostor vatrogasnog doma	
Neadekvatno stanje vatrogasnih puteva	
PRILIKE	Obrazloženje
Društvena infrastruktura	
Mogućnosti financiranja ulaganja u fizičku društvenu infrastrukturu iz različitih EU fondova	<i>Članstvom u EU RH ima otvoreni niz finansijskih instrumenata i programa putem kojih na nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama može financirati značajna ulaganja.</i>
Ugovaranje dodatnog liječničkog tima u oblasti obiteljske medicine	<i>Prema podacima Mreže javne zdravstvene zaštite u djelatnosti opće medicine na području općine Seget potrebna su dva liječnička tima u djelatnosti opće (obiteljske) medicine, te je evidentiran nedostatak ovoga tipa zdravstvene zaštite, odnosno jednog liječničkog tima obiteljske medicine (liječnik i medicinska sestra). Ugovaranje tima podiglo bi pokazatelj dostupnosti liječnika OM na 4 liječnika na 10000 stanovnika. Time bi se uvelike pridonijelo kvaliteti primarne zdravstvene zaštite.</i>
Poduzetnička infrastruktura	
Poduzetnička infrastruktura koja je dobro razvijena u obližnjim gradovima i općinama	<i>Navedeno se odnosi na poduzetničke zone SDŽ, ali i veći naglasak se stavlja na razvijene poduzetničke potporne institucije u obližnjim gradovima Splitu i Solinu, što mogu iskoristiti poduzetnici iz Općine</i>
Prometna infrastruktura	
Dobra povezanost unutar općine cestama državne i županijske važnosti s tendencijom poboljšanja	<i>Povezanost općine cestama D8, D58, Ž6122, Ž6129, Ž6132 i Ž6133 Predviđena su ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine sukladno PPU Splitsko-dalmatinske županije, kao i Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste na području Splitsko dalmatinske županije za 2016.</i>

Unaprjeđenje pomorske prometne infrastrukture**Sustav gospodarenja vodom****Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe u zagorskom dijelu općine****Uređenje sustava odvodnje otpadnih voda****Plinska infrastruktura****Postojanje preduvjeta za izgradnju distribucijskog sustava opskrbe plinom****Gospodarenje otpadom****Poboljšanje sustava prikupljanja otpada****Sustav elektroopskrbe****Proizvodnja električne energije iz vjetra i sunca****Telekomunikacijska infrastruktura****Unaprjeđenje mreže nepokretnih komunikacija****Prirodni resursi i Natura 2000****Postojanje područja očuvanja značajna za ptice i za druge vrste i staništa i provedba mjera zaštite prirodnih resursa na projektnoj razini****Kulturni resursi**

PPU Splitsko-dalmatinske županije predviđena je izgradnja luke nautičkog turizma (marina) županijskog značaja.

Uključenje na Regionalni sustav Šibenik, podsustav Prgomet-Primorski dolac-Vučevica, ogranač Prgomet-Prapatnica-Seget i ogranač Boraja-Ljubitovica-Seget.

Općina Seget je u sustavu projekta Eko Kaštelanski zaljev čijom izgradnjom će priobalna naselja Seget Donji i Seget Vranjica riješiti problem otpadnih voda.

Izgrađen je odvojni plinovod MRS Trogir u dužini od 13,8 km i MRS Trogir kapaciteta 8.000 m³/h koji se nalaze na području općine Seget.

Izgradnja distribucijske mreže sustava opskrbe plinom (Koncesionar za izgradnju distribucijske mreže je EVN Croatia Plin d.o.o.)

Edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.), Postavljanje zelenih otoka, Posude za kompostiranje kod kuće, Posude za biorazgradivi otpad, Postavljanje tabli sa znakom zabrane odlaganja otpada, Sanacija divljih odlagališta.

Okvirno definirani izvori financiranja provedbe ciljeva iz Plana gospodarenja otpadom (Državni proračun, sufinanciranje iz Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, županijski proračun, općinski proračun, krediti, koncesije, donacije i fondovi EU)

Na području općine definirane su 3 lokacije za proizvodnju električne energije iz snage vjetra te 2 lokacije za proizvodnju električne energije iz snage sunca. Osim povoljnijih utjecaja na okoliš, izgradnja ovakve infrastrukture može doprinijeti boljoj opskrbi električne energije na cjelokupnom području općine.

Planirano je priključenje naselja Ljubitovica na mrežu Šibensko-kninske županije, a naselja Seget Gornji na mrežu grada Trogira.

Na području općine postoje 2 područja očuvanja od 8.105 ha: Područje očuvanja Mosor, Kozjak i Trogirska zagora - HR1000027 i Zalede Trogira - HR2001363.

Izrađena Studija o utjecaju na okoliš i Elaborat zaštite okoliša

Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže definirana su područja (poljoprivreda, elektroopskrba i dr.) kao i mjere provedbe.

Zaštita djela kulturnih dobara kao kulturnog dobra lokalnog značaja

Općina Seget može odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrditi će uz prethodnu suglasnost Konzervatorskog odjela u Trogiru.

PRIJETNJE

Prometna infrastruktura

Trend smanjenja sigurnosti u cestovnom prometu

Obrazloženje

Rast trenda smrtno stradalih na 100.000 stanovnika s 20,60 u 2010. godini na 41,20 u 2014. godini.

Prosječni udio automobila u PDLP-u iznosi 86% i 84,61%, a u PGDP-u 83% i 80,93%.

Sustav gospodarenja vodom

Rast broja potrošača priključenih na sustav vodoopskrbe bez regulirane mreže odvodnje otpadnih voda

Prosječan rast broja potrošača iznosi 0,56% na godišnjoj razini

Smanjena kvaliteta mora prilikom ljetnih mjeseci / tokom turističke sezone (dispozicija otpadnih voda u propusne jame septičke jame)

Upitna rentabilnost investicijskih projekata

Slaba naseljenost zaobalnog dijela općine Seget umanjuje opravdanost ulaganja u velike infrastrukturne projekte (i ne samo u vodoopskrbnom sustavu).

Gospodarenje otpadom

Trend povećanja komunalnog otpada i glomaznog otpada

Prosječno godišnje povećanje količine komunalnog otpada iznosi 1.911,74 t (6,17%), a glomaznog otpada 932,65 t (4,74%).

Dodatna prosječna količina otpada koju stvoriti turisti iznosi 1,07 kg dnevno.

Prirodni resursi i Natura 2000

Neprimjeren (neadekvatan) sustav praćenja stanja životinjskog svijeta na područjima očuvanja

Brojnost većine vrsta ocijenjena je grubom procjenom (P) ili se brojnost uopće nije mogla procijeniti (D.D.).

STANOVNIŠTVO

SNAGE

Kretanje stanovništva po kontingentima

Obrazloženje

Relativno veći udio radno sposobnog stanovništva u odnosu na prosjek županije i RH

Udio radno sposobnih u općini Seget (15-64g.) bilježi veći relativni udio u ukupnom broju stanovnika (64,56%) i u odnosu na prosjek RH (63,74%) i županije (65,53%). Promatrajući udio starijih od 60 godina, Općina Seget bilježi relativno niže udjele i od županijskog i prosjeka RH, s izuzetkom udjela kontingenta žena iznad 65 godine i žena iznad 75 godine.

Relativno povoljnije promjene obrazovne strukture između zadnja dva Popisa stanovništva

Općina Seget između posljednja dva popisa bilježi iznimno izražene pozitivne trendove obrazovne strukture. Naime najveći porast općina bilježi kod visokoobrazovanih čiji udio se povećao u promatranoj razdoblju za 53,57%. Pozitivni obrazovni trendovi su dodatno potencirani i činjenicom da promatrana jedinica lokalne samouprave bilježi i rast broja stanovnika s završenom srednjom školom za 10,45% čime je nadmašen prosjek RH.

SLABOSTI

Kretanje stanovništva po kontingentima

Obrazloženje

Relativno niski udio mladog stanovništva

Općina Seget prema Popisu iz 2011. godine bilježi relativno niži udio mladog stanovništva (0-19.g.) u ukupnom broju stanovnika (20,85%) i u odnosu na prosjek RH (20,92%) i županije (22,53).

Nepovoljniji demografski trendovi između zadnja dva Popisa stanovništva

U periodu 2001.-2011. zamjetan je pad populacije najmlađih (0 – 6 godine) od 6,54%,. Dvoznamenkasti pad (14,97%) je zabilježen i kod dobne skupine od 0 -14 godina te kod dobnih skupina 0-17 godina (14,06%) i 0-19 (14,60%). S druge strane indikativna je promjena trendova kod populacije iznad 60 godina, gdje je broj starijih od 60 godina između zadnja dva Popisa porastao za 23,92%, a što je značajno više i od porasta zabilježenog na županijskom (14,11%) i nacionalnom nivou (7,93%). Sumirajući, općina Seget sa izraženijim negativnim trendovima je povisila prosječnu starost stanovništva na 41,1 godinu i time bilježila nepovoljnije pokazatelje i u odnosu na županijski i nacionalni prosjeka iz 2011. godine. Dodatno, nepovoljniji trendovi kod udjela mlađih i rapidni rast udjela starijih se reflektirao kroz progresivni rast vrijednost indeksa starenja i koeficijenta starosti, što dodatno potencira nepovoljnost demografskih trendova.

Prema Popisu iz 2011. g. obrazovna struktura općine Seget zaostaje za obrazovnim profilom županije i prosjeka Republike Hrvatske, a koji u značajnoj mjeri zaostaju za prosjekom Europske unije i ciljevima iste do 2020. godine.

Relativno nepovoljna obrazovna struktura

Zaostajanje općine Seget je posebice vidljivo kod broja visokoobrazovanih gdje promatrana općina prema Popisu iz 2011. godine bilježi 12,31% visokoobrazovanih u ukupnoj populaciji starijoj od 15 godina, a što je 68,39% prosjeka županije, odnosno 75,11% nacionalnog prosjeka.

PRILIKE	Obrazloženje
Kretanje stanovništva po kontingentima	

Prepoznata važnost demografske politike na nacionalnoj razini

Osnivanjem Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku ukazuje na prepoznavanje važnosti demografske politike

Raspoloživost EU fondova namijenjenih financiranju različitim mjera usmjerenih na demografska pitanja

EU fondovi u Programskom razdoblju 2014.-2020. nude mogućnost financiranja različitih aktivnosti koji bi mogli pomoći u sučeljavanju s ključnim demografskim izazovima promatranog područja

PRIJETNJE	Obrazloženje
Kretanje stanovništva po kontingentima	

Nedostatna konzistentnost i cjelovitost demografske politike na nacionalnoj razini

Na nacionalnoj razini nije u dovoljnoj mjeri izražena koordinacija svih mjera i programa koji imaju utjecaj na ključne demografske probleme.

GOSPODARSTVO	SNAGE	Obrazloženje
Gospodarske djelatnosti		

Turizam osnovna uslužna djelatnost sa povoljnim pokazateljima turističkih kretanja	<i>U analiziranom razdoblju 2010.-2014. dolasci i noćenja turista pokazuju blagi trend rasta (posebice u hotelskom smještaju što je poželjno).</i>
Diverzificiranost turističkih smještajnih kapaciteta Poslovno okruženje	<i>Seget raspolaže različitim vrstama turističkih smještajnih kapaciteta.</i>
Povoljno kretanje većeg broja finansijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika	<i>Promatraju li se rezultati poslovanja poduzetnika na području općine Seget može se uočiti trend poboljšanja neto finansijskog dobitka. Naime, u 2012. god. svi poduzetnici na području općine bilježili su ukupno neto gubitak od 20.827.313 HRK, dok je u 2015. ostvaren neto dobitak od 5.443.787 HRK.</i> <i>Od svih rezultata poslovanja u promatranom razdoblju najviše su porasle investicije, koje u 2015. god. iznose 44.624.416 HRK, što predstavlja porast od čak 195% u odnosu na godinu prije.</i>
Tržište rada	
Rast udjela visokoobrazovnih mladih osoba na tržištu rada	<i>Rast udjela visokoobrazovnih (zaposlenih i nezaposlenih) osoba, posebice među ženama se može protumačiti dvojako. U prvom redu kao potencijal kojeg je lakše realizirati na dinamičnom tržištu rada, a s druge strane i kao ograničenja postojeće gospodarske strukture koja ne dopušta realizaciju potencijala ljudskog kapitala (u prvom promatraljući iz perspektive rasta broja nezaposlenih). Ovdje valja napomenuti da i postojeća društvena infrastruktura utječe na slabiju aktivaciju žena s visokom razinom obrazovanja.</i>
Relativno niža stopa nezaposlenosti	<i>Analizirajući strukturu ekonomski aktivnog stanovništva prema podacima iz Popisa 2011., primjetna je relativno niža razina nezaposlenosti u općini Seget (11,41%) od prosjeka županije (12,27%) i Republike Hrvatske u tom trenutku (15,71%). Navedeni podatak treba promatrati i kroz prizmu niže razine ekonomske aktivnosti na prostoru općine.</i>
SLABOSTI <i>Gospodarske djelatnosti</i>	Obrazloženje
Izrazita sezonalnost turističke djelatnosti i neiskorištenost kapaciteta	<i>Prosječna popunjenošć kapaciteta je 68 dana u godini, što upućuje kako na nisku iskorištenost postojećih kapaciteta, tako i na izrazitu sezonalnost. Prema podacima TZ SDŽ (2014.), gro turističkih dolazaka i noćenja u općini Seget se odvija u lipnju, a najviše u srpnju i kolovozu. Isto je stanje na cijeloj Splitskoj rivijeri sa zaledjem.</i> <i>U Segetu privatni posjedi uglavnom su disperzirani na oko tri parcele po kućanstvu, u SDŽ na oko pet sitnih parcela po kućanstvu, a na razini Hrvatske na desetak. Uzrok te disperzije i usitnjavanja je tradicionalna dioba seoskih domaćinstava. Tako usitnjeni posjedi ne omogućuju suvremenu i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju te nisu u mogućnosti dugoročno osigurati egzistenciju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Nužan je</i>
Nedovoljno razvijene djelatnosti koje mogu biti djelomično u službi turizma, poput poljoprivrede i OPG-ova	

proces okrupnjavanja gospodarstava i obradivog zemljišta, ako bi se željelo prijeći iz tradicionalnog oblika poljoprivredne proizvodnje na intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju.

Poslovno okruženje

Koncentracija glavnine gospodarskih aktivnosti u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Sva tri srednja poduzeća registrirana na području općine Seget na koje se odnosi većina rezultata poslovanja poduzetnika (Vranjica Belvedere d.d., Apartmani Medena d.d., Hotel Medena d.d.) pripadaju istoj djelatnosti (Hoteli i sličan smještaj). Navedeno upućuje na zaključak o velikoj ovisnosti općine o turizmu i eventualnu ranjivost koja iz toga može proizići.

Tržište rada

Relativno visoka razina ekonomске neaktivnosti, posebice među pripadnicima ženskog spola.

U općini Seget udio skupine koja ne spada, ni u kontingenat zaposlenih, niti u kontingenat nezaposlenih je 54,65%, dok je isti pokazatelj u županiji 51,31%, odnosno 50,49% na razini RH. Uočeni nerazmjer je prvenstveno posljedica neaktivnosti među ženskom populacijom koja na razini općine iznosi 61,31% (Splitsko-dalmatinska županija bilježi isti pokazatelj na razini 55,93%, dok RH bilježi 56,41%).

Prema Popisu iz 2011. godine zabilježena stopa zaposlenosti u populaciji od 20 do 64 godine u općini Seget je 49,62%, a što je manje od prosjeka županije (53,24%) i prosjeka RH (56,33%). Navedena negativna pojavnost se dodatno potencira činjenicom o cilju Europske unije koja stopu zaposlenosti želi imati na razini od 75%.

Analizirajući kretanje stope nezaposlenosti po kvartalima uočava se izraženija sezonalnost županijskog od nacionalnog tržišta rada, točnije stope nezaposlenosti. S druge strane, promatrajući kretanje broja nezaposlenih po odabranim mjesecima u općini Seget vidljiva je izražena dimenzija sezonalnosti koja nadilazi intenzitet zabilježen na županijskoj razini. Navedena sezonalnost je izraženija kod žena.

Na prostoru općine Seget udio starijih od 50 godina u kontingenatu nezaposlenih kontinuirano raste, odnosno od udjela od 19,3% početkom 2012., u lipnju 2015. dolaze do razine od 34,57%. Dio navedenog rasta kod navedene dobne skupine valja pripisati i relativno niskoj sezonalnosti, a što pak upućuje i na izraženiju prisutnost fenomena dugotrajne nezaposlenosti. Za razliku od mlađe populacije, kod populacije starije od 50 godina najznačajniji rast je zabilježen kod muške populacije. Promatrajući dobnu strukturu nezaposlenih po odabranim mjesecima vidljiv je značajan udio mlađih (15-29.g.) u ukupnom broju nezaposlenih koji je na početku 2012. iznosio 36,76%, a u lipnju 2015. 27,14%. Navedeno smanjenje udjela mlađih u kontingenatu nezaposlenih osoba treba promatrati i kroz prizmu utjecaja sezonalnih oscilacija na tržištu rada kojima je mlađa populacija više izložena.

Niska stopa zaposlenosti

Relativno visoka razina sezonalnosti na tržištu rada

Rastući problem nezaposlenosti kod populacije iznad 50 g. (posebice dugoročne nezaposlenosti)

Visok udio mlađih u populaciji nezaposlenih

Obrazloženje

Gospodarske djelatnosti	
Poticanje razvoja obiteljske poljoprivredne proizvodnje u sinergiji sa turizmom	<i>Ponovno oživljavanje tradicionalnih poljoprivrednih djelatnosti poput proizvodnje ljekovitog bilja, domaćih krema i poznatih poljoprivrednih kultura (Ljubitovički luk) u sinergiji sa turističkom ponudom omogućio bi rast prihoda OPG-ova i poticanje ruralnog razvoja.</i>
Poslovno okruženje	
Raspoloživost nacionalnih i sredstava EU namijenjenih poticanju poduzetničke aktivnosti	<i>Postojećim te novim poslovnim subjektima dostupni su različiti izvori financiranja razvoja poslovanja što bi se moglo iskoristiti za osnaživanje poljoprivrede, turizma, građevinarstva te daljnji razvoj prerađivačke industrije. Ujedno, navedena sredstva mogla bi se iskoristiti za osnaživanje gospodarske uloge zadruga te obrta.</i>
Prioretiziranje na nacionalnom i EU nivou problema tržišta rada	<i>Na nacionalnom i EU nivou je prepoznata važnost izazova tržišta rada, a što je rezultiralo mnogobrojnim prilikama korištenja različitih izvora financiranja svih aktivnosti usmjerenih na rješavanje ove problematike</i>
PRIJETNJE	Obrazloženje
Tržište rada	
Nepovoljni institucionalni okvir	<i>U prvom redu tu treba istaknuti da je zakonska zaštita radnika u RH, kod ugovora na radu na neodređeno vrijeme, izraženija nego u usporedivim zemljama u okruženju, no s tendencijom fleksibilizacije (Kunovac, 2014.). S druge strane, mogućnost ostvarivanja navedenih prava je znatno niža (posebice u privatnom sektoru) u odnosu na druge EU države. Navedeno treba dovesti i u vezu s drugim aspektima institucionalnog okvira, posebice sa poreznim opterećenjem rada (troškovima rada) i sustavom socijalne zaštite koji bi trebao iskazivati proaktivniji pristup prema povezivanju sektora nezaposlenih i socijalne skrbi.</i>
Izražena sezonalnost gospodarskih aktivnosti u okruženju (Splitsko-dalmatinska županija)	<i>Promatrajući kretanje broja nezaposlenih po odabranim mjesecima vidljiva je izražena dimenzija sezonalnosti u okruženju (županija) u odnosu na nacionalni prosjek, a što jasno ukazuje na problematičnost gospodarske strukture šireg područja, a koje se negativno reflektira i na pokazatelje tržište rada promatrane jedinice lokalne samouprave.</i>
INSTITUCIONALNI I RAZVOJNI OKVIR	
SNAGE	Obrazloženje
Fiskalni kapacitet	
Neovisnost proračuna o pomoći	<i>Općina Seget 98,55% proračunskih sredstava ostvaruje iz poslovanja odnosno manje od 2% sredstava predstavljaju pomoći, što znači da se Općina nalazi iznad prosjeka općina u Županiji to jest da ima fiskalni kapacitet koji praktično omogućava financiranje rashoda poslovanja prihodima bez pomoći.</i>
Financijska i nefinancijska imovina	

Nepostojanje kreditnih obveza

Prema dostupnim informacijama, Općina se u danom razdoblju nije zaduživala kod finansijskih institucija odnosno nema kreditnih obveza, što predstavlja potencijalan prostor za (su)financiranje zaduzivanjem značajnih kapitalnih projekata.

Općinski proračun**Mogućnost povećanja prihoda Općine Seget za potrebe (su)financiranja kapitalnih projekata na prostoru iste**

Prirez porezu na dohodak i porez na korištenje javnih površina, iako postoji zakonska mogućnost, nisu uvedeni, što također predstavlja potencijalan prostor za (su)financiranje značajnih kapitalnih projekata.

Iznadprosječna razina transparentnosti proračuna u odnosu na druge općine u Republici Hrvatskoj

Prema IJF, općina Seget bilježi porast stupnja transparentnosti. Naime, na ljestvici Razine otvorenosti od 1 do 5 (po broju objavljenih dokumenata), Općina je ostvarila napredak sa razine 2 na razinu 3, čime se nalazi iznad prosjeka općina Republike Hrvatske koja iznosi 2,04. Sličnu razinu transparentnosti utvrdila su i nadležna državna tijela, prema kojima Općina informira građane (javni mediji, lokalni glasnik i općinske mrežne stranice) o djelovanjima predstavničkog tijela i izvršne vlasti. Informiranost se pri tome odnosi na pitanja trenutnih aktivnosti, planiranih projekata, donošenja proračuna i ostvarivanja proračunskih prihoda, ali je s druge strane nedostatna informiranost stanovništva o namjeni prihoda koje plaćaju i o njihovu trošenju i rezultatima trošenja, kao i o utjecaju na poboljšanje kvalitete života i stanovanja.

Prostorno planska dokumentacija**Upotpunjivana prostorno planska dokumentacija**

Prostorni plan uređenja Općine Seget donesen je 2004. godine te se od tada mijenjao u ožujku 2013. kada je donesena Odluka o izradi Ciljnih izmjena i dopuna Urbanističkog plana te 2016. kada je donesena Izmjena i dopuna Prostornog Plana uređenja Općine, kao i niz popratnih izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja.

Partnerstva**Članstvo u Lokalnoj akcijskoj grupi (LAG Kamen i more)****SLABOSTI****Fiskalni kapacitet**

Općina Seget član je LAG-a „Kamen i more“ od njenog osnutka 2014. god.

Obrazloženje**Relativno slabiji fiskalni kapacitet**

Ukupnih prihodi p/c, kao i prihodi poslovanja p/c te prihodi od poreza p/c ukazuju na relativno veliko odstupanje u odnosu na prosjek općina Županije. Prihodi su redom manji za 1099,73 kn po stanovniku, 932,26 kn p/c odnosno 389,94 kn p/c. Dakle, Općina se nalazi na razini od 72 do 76% spomenutih prihoda prosjeka općina SDŽ.

Općinski proračun**Struktura proračunskih prihoda**

Iako se Općina može pohvaliti neovisnošću o pomoćima, struktura prihoda Općine, usporedbom sa prosjekom ostalih općina Županije, ukazuje na iznadprosječno oslanjanje na prihode od poreza na dohodak u odnosu na druge izvore prihoda (44,3% prihoda poslovanja odnosno 82% poreznih prihoda).

Struktura proračunskih rashoda

Materijalni rashodi (44,4%) i rashodi za zaposlene (26,4%) zauzimaju 70,8% svih rashoda, a manje je od četvrtine sredstava, unatoč postojanju razvojnih programa, usmjerenog ka razvojnim rashodima, što samu strukturu čini suboptimalnom. Unutar stavke Rashodi za zaposlene treba ukazati kako se 69,65% rashoda odnosi na plaće za zaposlene u tijelima Općine, dok se preostalih 30,35% odnosi na proračunskog korisnika tj. dječji vrtić „Tratinčica“.

Realizirani projekti

Nedostatak iskustva u realizaciji projekata

Prema dostupnim informacijama Općina Seget je tijekom 2016. povukla sredstva kapitalne pomoći kroz sustav državnih potpora za javnu rasvjetu te sredstva za Podmjeru 7.1. „Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti“. Višu razinu privlačenja onemogućile su i vanjske okolnosti pri čemu se u prvom redu misli na neriješene imovinsko-pravne odnose s državom odnosno neriješene granice pomorskog dobra.

PRILIKE

Općinski proračun

Financiranje iz EU fondova

Obrazloženje

Republici Hrvatskoj, u cilju financiranja raznih projekata, na raspolaganju stoji niz Europskih strukturnih i investicijskih fondova: Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomerstvo i ribarstvo; te niz različitih EU programa.

Problematika fiskalne decentralizacije već se duže spominje u javnosti, a eventualna realizacija određenih ideja mogla bi rezultirati novim izvorima prihoda na razini Općine.

PRIJETNJE

Neriješeni imovinsko-pravni odnosi

Obrazloženje

Neriješeni Imovinsko pravni odnosi predstavljaju značajnu kočnicu realizaciji bilo kakvih projekata, čemu svjedoči i iskustvo Općine Seget, koja već 15 godina pokušava riješiti imovinsko-pravne odnose s državom, vezano za sušnu potrebu proširenja groblja u Ljubitovici odnosno već 15 godina neuspješno rješava problem granice pomorskog dobra, što dovodi do zastarijevanja odgovarajućih lokacijskih dozvola i glavnih projekata.

Nesiguran i nestabilan pravni okvir

Česte promjene zakona u svim područjima stvaraju ozračje nesigurnosti i opreza prilikom ikakvog planiranja i investiranja te onemogućuju provedbu mjera za aktiviranje neiskorištenih resursa.

Općinski proračun

Porezna reforma

Izmjene u porezu na dohodak, kao i ukidanje poreza na tvrtke smanjit će planirane prihode proračuna u nadolazećem razdoblju.

STRATEŠKI OKVIR

VIZIJA

Vizija predstavlja dugoročno usmjerenje budućeg željenog stanja na određenom području i ključan je element u implementaciji strateškog promišljanja na lokalnoj razini.

Vizija treba doprinijeti poticanju sustavnog zajedničkog djelovanja svih ključnih dionika razvoja kako bi određeni prostor u potpunosti uspio u aktivaciji svojih razvojnih potencijala i suočavanju s razvojnim potrebama.

Slijedom navedenog, za općinu Seget se definira sljedeća vizija razvoja:

Općina Seget anticipira i adekvatno odgovara na dinamičke izazove okruženja omogućavajući svim svojim stanovnicima ostvarivanje visoke kvalitete života.

Općina Seget tijekom definiranog razdoblja u potpunosti je okrenut aktivaciji svojih razvojnih potencijala kroz realizaciju zajedničkih definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mera. Kao rezultat navedenih nastojanja općina postaje prepoznatljiva po svom nastojanju da svim svojim stanovnicima omogući visoku kvalitetu života čime vizija ostvaruje svoj smisao, kao sredstvo povezivanja, suradnje i doprinosu u stvaranju mjerljivih razvojnih ishoda.

RAZVOJNI CILJEVI

Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA

Relevantnost

Općinu Seget karakteriziraju problemi negativnih demografskih trendova (npr. porast udjela starog stanovništva u ukupnom, depopulacija, i sl.), nekompletna i prostorno koncentrirana ponuda infrastrukturnih objekata u kojima se pružaju odgojno-obrazovne usluge te neodrživa razina kvalitete infrastrukturnih sustava u prometu, energetici, vodoopskrbi i zbrinjavanju otpada. Navedeno uzrokuje neadekvatnu valorizaciju i iskorištenost prostora koji pripada općini Seget te nedovoljnu razinu kvalitete življenja stanovnika na području Općine.

Razvoj kvalitete života kroz porast društvenog standarda je jedna od temeljnih zadaća lokalne samouprave. Društvena (javna) infrastruktura i usluge važna su komponenta društvenog standarda zajednice. Njena kvaliteta značajno utječe na podizanje obrazovnog, zdravstvenog i kulturnog standarda stanovništva. Navedeno određuje potrebu komplementarnosti u pružanju usluga društvenih i gospodarstvenih (javnih infrastrukturnih) djelatnosti uz sustavno planiranje prostornog uređenja.

Očekivani načini ostvarenja

Jasno definirani razvojni prioriteti doprinijeti će ostvarenju ovog postavljenog cilja. Unaprjeđenje kvalitete života odrazit će se prvenstveno u povoljnim demografskim kretanjima s obzirom da rast standarda života na određenom području, osim što zadržava postojeće stanovništvo, privlači i novo stanovništvo. Stoga će se ostvarenjem ovoga cilja postići porast broja rođene djece te smanjiti indeks starenja stanovništva na području Općine.

Ostvarenje cilja planira se kroz dva međusobno povezana prioriteta koji rješavaju utvrđene razvojne probleme vezane uz javne infrastrukturne djelatnosti, a obuhvaćaju unaprjeđenje postojećeg stanja i daljnji razvoj javnih infrastrukturnih djelatnosti.

Dosljednost

Navedeni cilj u skladu je sa strateškim dokumentima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Cilj je ujedno usklađen i sa ciljevima Strategije Europa 2020. U prvom redu, navedeni cilj je usklađen s prijedlogom Strategije razvoja Splitsko-dalmatinske županije, kao i s nizom specifičnih sektorskih strategija dostupnih na razni RH. Tu se radi o sljedećim strateškim dokumentima: Strategija prostornog uređenja RH, Strategija regionalnog razvoja do kraja 2020. (nacrt), Strategija održivog razvijanja RH 2009.-2019., Strategija energetskog razvijanja RH 2009.-2020., Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine, Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2030., Strategija upravljanja vodama (2008.-2038.), Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj 2005.-2025., Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2015. – 2021. (nacrt), Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti RH, Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020., Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.-2020., Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine, Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u RH 2014.-2020., Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011.-2016., Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., Strategija društvenog poduzetništva 2014-2020., Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2014.-2020.

CILJ 1: UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNika		
	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
Pokazatelj - definicija	Živorođena djeca	Indeks starenja
Jedinica	Broj	Postotak (udio)
Opis	Živorođenim djetetom smatra se svako dijete koje pri rođenju diše i pokazuje druge znakove života kao što su kucanje srca, pulsiranje pupčane vrpce i nedvojbeno kretanje voljnih mišića.	Indeks starenja jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 – 19 godina. Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.
Početna vrijednost	41 (2013.g.)	121,3 (2011.g.)
Ciljana vrijednost	50 (2020. ⁹⁷)	100 (2021.g.)
Učestalost praćenja	Jednom godišnje	Prema popisima stanovništva RH
Izvor	Statističko izvješće Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, DZS.	Popis stanovništva, kućanstava i stanova RH, DZS

Cilj 2: POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTAVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI

Relevantnost

Analiza stanja gospodarstva općine Seget ukazuje na relativno nisku razinu ekonomске aktivnosti radne snage te izraženu sezonalnu volatilnost kao posljedicu relativno niske iskoristivosti prilika u poljoprivredi i turizmu. Navedeno obilježje se ogleda i u nepovoljnoj strukturi gospodarskih subjekata prema veličini, ali i u zastupljenosti u pojedinim NKD djelatnostima, a što u konačnici rezultira i s nepovoljnim trendovima na tržištu rada, s naglaskom na visoke stope nezaposlenosti mladih i izraženim udjelima dugoročno nezaposlenih pojedinaca. Uz nisku razinu iskoristavanja poduzetničkih

⁹⁷ Odnosi se na vrijeme kraja realizacije projekata implementiranih tijekom provedbe do 2020.

prilika vidljiva je iznimna osjetljivost i ranjivost gospodarstva promatrano prostora, kao i relativno nepovoljan utjecaj iz okruženja.

Slijedom navedenog jasna je potreba za razvojem gospodarstva s diversificiranim smjerovima rasta i razvoja koje bi bilo konkurentno kako na lokalnoj tako i na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Očekivani načini ostvarenja

Postizanje više razine atraktivnosti gospodarstva promatrane JLS koja će se ogledati u razvijenim različitim gospodarskim djelatnostima čiji će nositelji biti mala i srednja poduzeća, obrti, OPG-ovi i udruge moguće je ostvariti definiranjem jasnih prioriteta. Definiranje navedenih prioriteta zahtjeva objektivnu percepciju razvojnih potreba kao i uzimanje u obzir potencijala i ograničenja promatrano gospodarskog sustava. Naposljetku, postizanje navedenog cilja potrebno je promatrati kroz prizmu nužne komplementarnosti svih dugoročnih ciljeva promatrane JLS.

Dosljednost

Usklađenost cilja s ključnim lokalnim, regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima je vidljiva kroz niz primjera. U prvom redu, navedeni cilj je usklađen s nizom specifičnih nacionalnih sektorskih strategija. Primjerice, navedeni cilj je komplementaran s općim ciljem i s osnovnim mjerama Strategije razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020., zatim s Industrijskom strategijom Republike Hrvatske 2014.-2020., sa Strategijom poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. – 2020., Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine te Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije, SOZT, 2013.

Posebno je potrebno istaknuti usklađenost cilja s ciljevima ključnog strateškog dokumenta Europske unije, Europa 2020. Naime, cilj je komplementaran ciljevima zapisanim u navedenom strateškom europskom dokumentu, u prvom redu vezanim za ostvarivanje visoke stope zaposlenosti, viših ulaganja u istraživanje i razvoj te boljih rezultata na polju obrazovanja.

CILJ 2: POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTAVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI	
	Pokazatelj 1
<i>Pokazatelj - definicija</i>	Visina dohotka po stanovniku u odnosu na prosjek Republike Hrvatske
<i>Jedinica</i>	HRK / stanovniku
<i>Opis</i>	Računa se kao omjer ukupnog iznosa dohotka kojega su tijekom jednoga poreznog razdoblja (kalendarska godina) ostvarili porezni obveznici, fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave za koju se vrši izračun, i broja stanovnika koji žive na području te jedinice. (Vrijednost standardiziranog pokazatelja u odnosu na prosjek RH sukladno metodologiji izračuna Indeksa razvijenosti)
<i>Početna vrijednost</i>	62,6% (20.666 HRK - prosječna vrijednost dohotka tijekom razdoblja 2010.-2012.)
<i>Ciljana vrijednost</i>	68% (2020.*)
<i>Učestalost praćenja</i>	Jednom u trogodišnjem razdoblju
<i>Izvor</i>	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU (Indeks razvijenosti)

Cilj 3. UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR

Relevantnost

Analizirajući stanje u institucionalnom i razvojnog okviru utvrđen je niz snaga, ali i slabosti Općine Seget. Shodno tome javlja se mogućnost ispravljanja slabosti, ali u dodatnog osnaživanja snaga Općine. Snage Općine odnose se na neovisnost lokalnog proračuna o pomoćima, nepostojanje kreditnih obveza, neuvođenje svih općinskih poreza, relativno prihvatljivu razinu transparentnosti proračuna te upotpunjeno prostorno-planske dokumentacije pravovremenim izmjenama i dopunama. S druge strane slabosti Općine odnose se na nedostatak iskustva u realizaciji značajnih razvojnih projekata (uvjetovano i vanjskim faktorima odnosno neriješenim imovinsko-pravnim odnosima s državom), strukturu proračunskih prihoda odnosno rashoda te relativno nizak fiskalni kapacitet. S obzirom na navedeno, javlja se potreba unaprjeđenja institucionalnog okvira zbog unaprjeđenja snaga i rješavanja slabosti, a sve s ciljem dodatnog podizanja postojeće razine kvalitete i učinkovitosti upravljanja Općinom i njenog razvoja.

Očekivani načini ostvarenja

Postavljeni cilj se može realizirati kroz usvajanje i implementaciju razvojne strategije, provođenjem planiranih projekata, restrukturiranjem prihodovne i rashodovne strane proračuna, dodatnom transparentnošću proračuna i približavanja same Općine građanima odnosno krajnjim korisnicima. Pri tome će i vanjski faktori poput neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, moguće provođenje fiskalne decentralizacije u nadolazećem razdoblju te nesigurnost pravnog okvira predstavljati prijetnje uspješnoj realizaciji postavljenog cilja.

Dosljednost

Postavljeni cilj usklađen je sa nacionalnim dokumentima „Odluka o provedbi reformskih mjera za unapređenje sustava javne uprave“ odnosno „Akcijski plan provedbe strategije razvoja javne uprave za razdoblje od 2017. do 2020. godine“. Usklađenost cilja ostvarena je i na razini strateških dokumenata EU odnosno Europa 2020, u dijelu koji se odnosi na efikasnu javnu upravu na regionalnoj i lokalnoj razini.

CILJ 3: UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR		
	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
<i>Pokazatelj - definicija</i>	Zadovoljstvo korisnika uslugama koje su u nadležnosti Općine Seget	Fiskalni kapacitet
<i>Jedinica</i>	Postotak	Prihodi poslovanja p/c
<i>Opis</i>	Ispitivanje zadovoljstva korisnika usluga stanovnika Općine Seget provodi se anketnim upitnikom o kvaliteti usluga koje pruža Općina. Upitnik se pri tome treba provesti na reprezentativnom uzorku.	Prihodi poslovanja po glavi stanovnika (prema podacima o izvršenju proračuna za 2014. odnosno broju stanovnika iz 2011. godine) u Općini Seget iznose 2803,33 HRK, dok prosjek općina SDŽ iznosi 3735,59 HRK p/c. Dakle, prihodi poslovanja su za 932,26 kn p/c manji u odnosu na prosjek općina u SDŽ.
<i>Početna vrijednost</i>	/	2803,33
<i>Ciljana vrijednost</i>	70% (2020*)	3.500,00 (2020*)
<i>Učestalost praćenja</i>	Jednom dvogodišnje	Jednom godišnje
<i>Izvor</i>	Općina Seget	Ministarstvo financija, DZS

RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE

CILJ 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA

PRIORITET 1.1. Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava

Cilj: Pojam infrastrukturni sustavi heterogeni je pojam koji se odnosi na različite vrste komunalne infrastrukture. Kada je riječ o ovom prioritetu pod tim se podrazumijevaju sustav vodnog gospodarstva, sustav gospodarenja otpadom i druga lokalna komunalna infrastruktura te na koncu prometna infrastruktura. Kako se radi o različitim sustavima, a putem kojih se obavljaju različite djelatnosti, može se reći da i razina njihove kvalitete varira. Cilj ovog prioriteta je podići razinu kvalitete infrastrukturnih sustava koji bi bio na višoj razini negoli je to sada, koji bi bio viši u odnosu na okruženje općine Seget, a sve sa svrhom povećanja kvalitete života, izjednačavajući ga na području zaobalja i na području priobalja općine Seget.

Opravданje: Analiza prometne infrastrukture utvrdila je relativno dobru povezanost općine Seget u prometne tokove Splitsko-dalmatinske županije, ali i u međužupanijske tokove s obzirom da općinom prolaze državne ceste D8 i D58 te da je zaobalni dio općine u neposrednoj blizini ulaza/izlaza Prgomet na autocesti A1. Ipak, ustanovljeno je kako cca 10% stanovništva nije uključeno u mrežu prometne infrastrukture čijim bi se uključenjem značajno povećala njihova mobilnost. Također, utvrđena je potreba povezivanja određenih dijelova općine koji će biti stavljeni u svrhe razvoja turizma. Osim same infrastrukture, vrlo zabrinjavajući trendovi su u pogledu sigurnosti u cestovnom prometu. U ukupnom broju smrtno stradalih u analiziranom razdoblju na području PP Trogir, udio smrtno stradalih na području općine Seget čini 54%. Taj podatak ukazuje na nužnost rekonstrukcije određenih prometnih pravaca, ali i uključenja svih dionika u pronalazak rješenja ovog problema, s obzirom da sama izgradnja infrastrukture ne garantira uspjeh.

Govoreći o sastavu vodnog gospodarstva treba navesti kako postoje određene razlike u stanju izgrađenosti između sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda. Javna vodoopskrba dostupna je tek u dva od šest naselja, a sustav javne odvodnje u jednom od šest, i to ne u cijelosti. Problem neizgrađenosti ovih podsustava vodnog gospodarstva ponajbolje se očituje u velikoj razlici u broju priključaka u sektoru kućanstva na sustav vodoopskrbe i broju priključaka na sustav odvodnje. U promatranom razdoblju, u prosjeku je tek 5,37% potrošača bilo priključeno na sustav odvodnje u odnosu na sustav vodoopskrbe. Rješenje ovog problema prepušteno je privatnoj inicijativi, a uz rast broja turističkih posjetitelja, problem bi mogao poprimiti i veće razmjere ugrožavajući pri tome i javno zdravstvo.

Sustav gospodarenja otpadom na području općine Seget u zadovoljavajućem je stanju kada se usporede planirane aktivnosti u Planu gospodarenja otpadom općine Seget i provedene aktivnosti. Međutim, na tome ne treba stati s obzirom da problem gospodarenja otpadom zahtjeva kontinuirano praćenje stanja i provedbu dodatnih aktivnosti. Te se aktivnosti ogledaju u izgradnji reciklažnog dvorišta, što bi bio iskorak u odnosu na postavljene ciljeve Planom te na sanaciju sporadičnih divljih odlagališta otpada na zaobalnom dijelu Općine. Uz navedeno, kao i uz postavljane kontejnere i kante za primarnu selekciju otpada, količine miješanog komunalnog otpada trebale bi se u prosjeku zadržati na razini promatranog razdoblja, a time poslati poruku kako se itekako vodi računa o prostoru i održivom korištenju raspoloživih prirodnih resursa.

Opis: Kako je već u prethodnim rečenicama navedeno da se radi o različitim vrstama infrastrukturnih sustava, i njegova provedba ovisi o različitim mjerama. To su mjere izgradnje i rekonstrukcije cesta, izgradnja nasušno potrebnog javnog vodovoda i kanalizacije, izgradnja reciklažnog dvorišta, kao i niz drugih aktivnosti koje će proizaći iz dinamične prirode navedenih sustava. Strateški okvir u kojemu će se provoditi ovaj prioritet određen je nizom sektorskih i horizontalnih dokumenata, počevši od njihova državnog, preko županijskog, pa sve do lokalnog značaja, za koje se smatra kako će biti najvažniji u njihovoј provedbi i najsnažniji generator konačnih rezultata. To su dokumenti poput Strategije prostornog uređenja RH, Strategije održivog razvitka RH, Strategije regionalnog razvoja do kraja 2020., Strategije prometnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2030., Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020., Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Razvojne

strategija Splitsko-dalmatinske županije, Plan gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije, Plana proračuna te mnogih drugih.

POKAZATELJI PRIORITETA

PRIORITET 1.1. <i>Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava</i>			
	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2	Pokazatelj 3
<i>Pokazatelj - definicija</i>	Povezanost lokalnog stanovništva u mrežu prometne infrastrukture	Količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada	Priklučenost na sustav odvodnje otpadnih voda
<i>Jedinica</i>	Udio	Količina (t)	Udio (%)
<i>Opis</i>	Udio stanovništva koje je povezano barem jednom vrstom prometnice, najčešće nerazvrstanim cestama, u ukupnom broju stanovnika na području općine Seget.	Prikupljanje otpada iz kućanstava i otpada iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.).	Udio priključaka u sustavu odvodnje u odnosu na broj priključaka u sustavu vodoopskrbe izražen u postotcima [%].
<i>Početna vrijednost</i>	90% (2015.)	1.911,74 (prosjek 2010.-2014.)	5,55% (2014.)
<i>Ciljana vrijednost</i>	100% (2020.*)	1.800,00 (2020.*)	20% (2020.*)
<i>Učestalost praćenja</i>	Godišnje	Godišnje	Godišnje
<i>Izvor</i>	Općina Seget	Registar onečišćivača	Vodovod i kanalizacija d.o.o.

Mjera 1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i prometa u mirovanju

Ovom mjerom nastoji se unaprijediti postojeća mreža prometne infrastrukture na području općine Seget u svrhe boljeg povezivanja same Općine s jedne strane, ali i olakšanja mobilnosti stanovništva unutar područja Općine s druge strane. Općinom Seget prolaze državne ceste D8 i D58 koje povezuju grad Split kao središte Splitsko-dalmatinske županije te grad Šibenik kao središte Šibensko-kninske županije, čime ova mjera dobiva još više na važnosti. Realizacijom ove mjeru povećati će se transverzalna povezanost Općine, odnosno povezanost njenog zaobalnog i priobalnog dijela, podignut će se razina sigurnosti u cestovnom prometu (u onom dijelu u kojem to infrastruktura omogućuje) te otvoriti prostor Općine u skladu s gospodarskim potrebama. Ova mjera nastavak je nacionalnih te županijskih horizontalnih i sektorsku strategiju:

- Strategija prostornog uređenja
- Strategija održivog razvijanja RH 2009.-2019.
- Strategija regionalnog razvoja do kraja 2020. (nacrt)
- Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2030.
- Strateški plan ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2016.-2018.
- Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016.
- Plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2017. godinu (ŽUC Split)
- Program sigurnosti cestovnog prometa RH 2011.-2020.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020.
- Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata

- Dogradnja cestovne mreže u skladu s potrebama
- Rekonstrukcija cestovnih pravaca
- Osmišljavanje rješenja povezivanja

Pokazatelji ishoda za Prioritet 1.1. /Mjeru 1.1.1.: Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i prometa u mirovanju

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Ulaganje u mrežu nerazvrstanih cesta na području općine Seget	kn	Unaprjeđenje cestovne infrastrukture na području općine Seget izgradnjom novih trasa	1.597.000,00 kn	2020.*	Na kraju razdoblja	Općina Seget
Izrada idejnog rješenja povezivanja naselja Ljubitovica i Bristivica	Idejno rješenje	Unaprjeđenje mobilnosti stanovništva općine Seget na području zaobalja	1	2020.*	Na kraju razdoblja	Općina Seget
Rekonstrukcija ŽC6133 Seget Donji (D8) – Trogir (D315)	km	Unaprjeđenje cestovne infrastrukture na području općine Seget rekonstrukcijom postojećih trasa	1,10 km	2020.*	Na kraju razdoblja	ŽUC Split
Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju ceste L 67053 Vrsine - Vranjica	Proj. dok.	Unaprjeđenje cestovne infrastrukture na području općine Seget rekonstrukcijom postojećih trasa	1	2020.*	Na kraju razdoblja	ŽUC Split

Mjera 2. Unaprjeđenje sustava komunalne infrastrukture i razvoj održivog korištenje prirodnih resursa

Ova mjera ima za cilj poboljšanje funkcionalnosti cjelokupnog sustava komunalne infrastrukture, kao i zaštitu i održivo korištenje prirodnih resursa na koje se naslanjaju infrastrukturni sustavi. Pri tome se pod infrastrukturnim sustavima smatraju opskrba vodom, odvodnju otpadnih voda te sakupljanje i zbrinjavanje otpada. Kada je javna vodoopskrba u pitanju treba navesti kako je ona dostupna tek u 2 od 6 naselja koliko ih ima na području općine Seget. Trenutno je dostupna samo u naseljima Seget Donji i Seget Vranjica, a u narednom razdoblju je za očekivati da i ostala naselja imaju mogućnost spajanja na sustav javne vodoopskrbe. Sustav vodnog gospodarstva čine i sustav javne odvodnje otpadnih voda koji je dostupan tek u Segetu Donjem, pa se nameće potreba za izgradnjom ovog infrastrukturnog sustava i Segetu Vranjici (u sklopu projekta Eko Kaštelskog zaljeva), Segetu Gornjem, Bristivici, Prapatnici te Ljubitovici kao najzapadnijem, a time i najudaljenijem naselju od trenutne mreže. Važnost izgradnje sustava vodnog gospodarstva u cijelosti proizlazi iz važnosti okoliša kao horizontalne teme u razvojnim strategijama, ali i kvalitetnijoj turističkoj ponudi koja je uz poljoprivredu čini dva najznačajnija gospodarska zamašnjaka.

U kontekstu zaštite okoliša iznimno važan doprinos pruža sustav gospodarenja otpadom, za koji se ocjenjuje kako je u dobrom stanju u usporedbi s postavljenim ciljevima u Planu gospodarenja otpadom općine Seget. Međutim, težnja ka boljim rezultatima i boljoj funkcionalnosti sustava nameće rješenje problema izgradnje reciklažnih dvorišta za selektivno prikupljanje otpada, kako iz kućanstava, tako i iz građevinskog sektora, za koje je već određena lokacija. Poboljšanjem funkcionalnosti cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom smanjit će se stvaranje količina otpada s jedne strane te bolja i učinkovitija uporaba i zbrinjavanje nastalog otpada s druge strane. Provedba ove mjere u skladu je sa sljedećim horizontalnim i sektorskim strategijama višeg reda:

- Strategija prostornog uređenja
- Strategija održivog razvijanja RH 2009.-2019.
- Strategija regionalnog razvoja do kraja 2020. (nacrt)
- Strategija upravljanja vodama (2008.-2038.)
- Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020.
- Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. (nacrt)
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata

- Izgradnja sustava odvodnje-kanalizacije
- Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- Izgradnja reciklažnih dvorišta
- Sanacija divljih odlagališta otpada
- Izgradnja novih općinskih groblja

Pokazatelji ishoda za Prioritet 1.1. /Mjeru 1.1.2.: Unaprjeđenje sustava komunalne infrastrukture i razvoj održivog korištenja prirodnih resursa

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Priklučenost na sustav vodoopskrbe	Broj	Broj naselja s mogućnošću priključenja na javni sustav vodoopskrbe	6	2020.*	Na kraju razdoblja	Vodovod i kanalizacija d.o.o.
Priklučenost na sustav odvodnje otpadnih poda	Broj	Broj naselja s mogućnošću priključenja na javni sustav odvodnje otpadnih voda	6	2020.*	Na kraju razdoblja	Vodovod i kanalizacija d.o.o.
Unaprjeđenje selektivnog prikupljanja otpada	Broj	Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta za selektivno prikupljanje otpada	1	2020.*	Na kraju razdoblja	Michieli-Tomić d.o.o.
Unaprjeđenje selektivnog prikupljanja otpada	Broj	Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta za zbrinjavanje i uporabu građevinskog otpada	1	2020.*	Na kraju razdoblja	Michieli-Tomić d.o.o.
Neslužbena divlja odlagališta	Broj	Broj neslužbenih divljih odlagališta koji se sustavno pojavljuju	0	2020.*	Na kraju razdoblja	Općina Seget Michieli-Tomić d.o.o.
Izgrađena groblja	Broj	Izgradnja (uređenje) groblja u određenim mjestima	4	2020.*	Na kraju razdoblja	Općina Seget

Mjera 3. Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe povećanjem proizvodnje iz obnovljivih izvora energije

Strategijom energetskog razvoja RH, kao i u Nacionalnim akcijskim planu za obnovljive izvore energije do 2020. godine postavljen je cilj o povećanju udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije na 20% u 2020. godini, što za sektorski cilj postavlja 35% udjela obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije. Na području općine Seget definirano je 5 takvih lokacija od čega su 3 predviđene za testiranje mogućnosti proizvodnje električne energije putem vjetra, a 2 za

testiranje mogućnosti proizvodnje električne energije iz snage sunca. Ova mjera u skladu je sa sljedećim razvojnim dokumentima.

- Strategija prostornog uređenja RH
- Strategija održivog razvijanja RH 2009.-2019.
- Strategija regionalnog razvoja do kraja 2020. (nacrta)
- Strategija energetskog razvijanja RH 2009.-2020.
- Nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije do 2020.
- Treći Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti RH za razdoblje od 2014. do 2016.
- Strateški plan Ministarstva gospodarstva za razdoblje 2016.-2018.
- Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata

- Izgradnja elektrana za proizvodnju električne energije iz snage vjetra i iz snage sunca

Pokazatelji ishoda za Prioritet 1.1. /Mjeru 1.1.3.: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe povećanjem proizvodnje iz obnovljivih izvora energije

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora	Broj	Elektrane iz obnovljivih izvora energije na definiranim područjima	5	2020.*	Na kraju razdoblja	Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) Općina Seget

PRIORITET 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga

Cilj: Provedbom prioriteta unaprijedit će se kvaliteta, učinkovitost i dostupnost odgojno-obrazovnih usluga te sportskih i rekreativnih sadržaja. Značajnu ulogu u ovom prioritetu trebalo bi imati civilno društvo i stanovništvo Općine kojeg će se poticati na aktivno uključenje i sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice. Posebnu kategoriju u okvirima civilnog društva čini vatrogasna zajednica čija je uloga u realizaciji ovog prioriteta podizanje mjera zaštite i spašavanja na višu razinu.

Opravданje: Prema utvrđenom stanju na području Općine neadekvatno je stanje objekata u kojima se pružaju odgojno-obrazovne, kulturne i sportsko-rekreativne usluge s jedne strane, te je s druge strane zastarjela postojeća oprema i inventar u navedenim objektima.

Opis: Prioritet podrazumijeva mjeru unaprjeđenja infrastrukturnih objekata i podizanja kvalitete usluga djelatnosti odgoja i obrazovanja te sporta i rekreacije. Znači potrebno je ulagati u postojeću i izgraditi novu infrastrukturu za pružanje odgojno-obrazovnih usluga, izgradnja i opremanje objekata sportske infrastrukture koja uključuje i sportske sadržaje uz škole. U svim sferama društvenog života poželjno je i poticanje proaktivnog djelovanja institucija civilnog društva.

PRIORITET 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga

	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
Definicija	Ulaganja u društvenu infrastrukturu (bez ulaganja u nove građevine)	Novoizgrađeni objekti društvene infrastrukture
Jedinica	U kunama	broj
Opis	Ulaganja u održavanje, opremu, programe, promociju i ostale sadržaje društvenih usluga	Novoizgrađeni objekti društvene infrastrukture

Početna vrijednost	bazni indeks 2016.=100	0
Ciljana vrijednost	150 (2020.*)	3 (2020.*)
Učestalost praćenja	godišnje	godišnje

Mjera 1. Unaprjeđenje infrastrukture i sustava predškolskog i osnovno-školskog odgoja i obrazovanja

Opis: Mjera treba omogućiti svim stanovnicima Općine koji su uključeni u bilo koju razinu odgojno-obrazovnog sustava da imaju jednaku, zadovoljavajuću i suvremenu uslugu. Jednakost označava dostupnost svima po jednakim uvjetima, zadovoljavajuća razina znači da se prate standardi definirani dokumentima višeg reda (županijskog i nacionalnog), dok suvremenost zahtjeva da se prate globalni trendovi u pružanju usluga odgoja i obrazovanja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- izgraditi nove, dograditi ili rekonstruirati te opremiti postojeće objekte odgojno-obrazovnih ustanova
- izgradnja školskih sportskih dvorana, i otvorenih vanjskih sportskih terena uz postojeće i nove školske objekte
- usklađivanje s Državnim pedagoškim standardima predškolskog te osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i razvijanje izvanškolskih i nastavnih aktivnosti
- poticati suradnju i mobilnost u području trajnog profesionalnog razvoja učitelja

Pokazatelji ishoda za Prioritet 1.2. /Mjeru 1.2.1 Unaprjeđenje infrastrukture i sustava predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost	Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(7)
Nove građevine	Broj	Broj novoizgrađenih objekta	2	2020.*	Na kraju razdoblja Općina
Rekonstrukcija objekata društvene infrastrukture	Broj	Broj rekonstruiranih objekata infrastrukture	1	2020.*	Na kraju razdoblja Općina

Mjera 2. Unaprijeđenje kulturnih i sportskih sadržaja te aktivnog djelovanja civilnog društva na razini lokalne zajednice

Cilj ove mјere je poboljšanje ponude dodatnih infrastrukturnih objekata na području kulture i sporta, te života civilnog društva. Ovakav cilj ima za svrhu podizanje kvalitete života stanovnika Općine, uz osiguranje kontinuiteta, djelotvornosti i usklađenosti sustava financiranja infrastrukturnih javnih projekata i programa za korištenje svim stanovnicima općine i organizacijama civilnoga društva.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata

- Izgradnja novih objekata različitih sadržaja (kulturnih, sportskih (npr. javne sportske dvorane) i rekreativskih, dječjih (otvorena igrališta), i sl.)
- Rekonstrukcija i adaptacija postojećih objekata
- Ulaganje u opremanje postojećih javnih objekata (npr. za potrebe civilnog društva kao što je vatrogastvo, općinski sportski centar i sl.)
- Rast broja novih registriranih i aktivnih udruga

Pokazatelji ishoda za Prioritet 1.2. /Mjera 1.2.2 Unaprijeđenje kulturnih i sportskih sadržaja te aktivnog djelovanja civilnog društva na razini lokalne zajednice

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Vatrogasni dom	Broj	Novoizgrađeni objekt za potrebe DVD-a Seget Vranjica	1	2020.	Na kraju razdoblja	Općina, DVD Seget Vranjica
Vatrogasno vozilo	Broj	Nabava novog vozila za potrebe DVD-a Seget Vranjica	1	2020.	Na kraju razdoblja	Općina, DVD Seget Vranjica
Udruge civilnog društva	Broj	Nove aktivne udruge civilnog društva	5	2020.	Na kraju razdoblja	Registar udruga RH
Sportski centar	Broj	Nova općinska sportska dvorana	1	2020.	Na kraju razdoblja	Općina

CILJ 2: POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTAVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI

PRIORITET 2.1. Gospodarstvo osnaženo komplementarnim razvojem poduzetničkih i inovacijskih potencijala, utemeljeno na komparativnim prednostima turizma i poljoprivrede

Cilj: Navedeni prioritet treba rezultirati osnaživanjem gospodarskih potencijala kroz razvoj poduzetničkih i inovacijskih potencijala, odnosno smanjivanjem ovisnosti o svega nekoliko poduzeća iz djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a što bi se trebalo realizirati ostvarivanjem sljedećih specifičnih ciljeva: (1) unapređenje inovativnog kapaciteta aktivnih poslovnih subjekata potporom novim proizvodima/uslugama, novim tehnologijama, novom tržištu te unapređenju organizacije rada, (2) povećanje broja novih poslovnih subjekata (startup-ova, ponovljenih, istovremenih poduzetnika) posebno inovativnih te s potencijalom rasta sustavom potpora, uključujući suradnju s I&R i obrazovnim institucijama (posebice na prostoru Splitsko-dalmatinske županije), te (3) poticanje poduzetničke aktivnosti podržavajući prepoznavanje i iskorištavanje poduzetničkih prilika, pokretanje samostalnih poslovanja, uključujući podršku poduzetničkih potpornih institucija i korištenje kapaciteta poduzetničkih zona te povezivanje i umrežavanje posebno onih koji koriste komparativne prednosti turizma i poljoprivrede navedenog područja.

Navedeni prioritet treba rezultirati povećanjem poduzetničke aktivnosti i poslovne dinamike u djelatnostima (sektorima) koji koriste komparativne prednosti promatranoj područja (posebice turizma i poljoprivrede). Također realizacija prioriteta treba voditi k povećanju broja novih poslovnih subjekata (bilo da se radi o start-up poduzetnicima ili novim poduzetnicima koji imaju ranije poslovno iskustvo) radi podizanja stope zaposlenosti te smanjivanja broja nezaposlenih. Cilj se oslanja na strategije: Europa 2020 (u dijelu orientacije prema istraživanju i razvoju, digitalnim tehnologijama i poticanju cjeloživotnog učenja), Strategija pametne specijalizacije RH, te Strategiju razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013-2020.

Opravdanje: Gospodarstvo općine Seget obilježava koncentracija glavnine gospodarskih aktivnosti u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Naime, sva tri srednja poduzeća registrirana na području općine Seget (Vranjica Belvedere d.d., Apartmani Medena d.d., Hotel Medena d.d.) pripadaju istoj djelatnosti (Hoteli i sličan smještaj). Navedeno upućuje na zaključak o velikoj ovisnosti općine o turizmu i eventualnu ranjivost koja iz toga može proizići. Osim toga, nedovoljno su razvijene djelatnosti koje mogu biti djelomično u službi turizma, poput poljoprivrede i OPG-ova.

Poboljšanjima poduzetničke infrastrukture u manjim kategorijama poduzeća može se olakšati uvođenje inovativnih rješenja, a što bi uvelike olakšalo iskorištanja potencijala općine Seget, posebice u onim aktivnostima koje su naslonjene na turizam i poljoprivredu. Na taj način može se potaći osnivanje i rast mikro, malih i srednjih poduzeća. Uvažavajući okolnosti u poslovnom okruženju posebice je bitno da se kroz poduzetničku infrastrukturu radi na umrežavanju lokalnih poslovnih subjekata kako bi se ojačala njihova konkurentnost.

Opis: Spomenuto povećanje intenziteta dinamike poslovnih subjekata treba se temeljiti na korištenju znanstveno-istraživačkog kapaciteta u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Osim korištenja raspoloživih materijalnih prepostavki jačanja poduzetničkog i inovativnog kapaciteta poslovnih subjekata, kvalitativni aspekt razvoja podrazumijeva: (1) poticanje pokretanja samostalnog poslovanja i samozapošljavanja radi povećanja zaposlenosti, ali i smanjivanja broja nezaposlenih, posebno u skupinama mladih, žena i dugotrajno nezaposlenih osoba; (2) poticanje povezivanja i umrežavanja, među poslovnim subjektima (horizontalno i vertikalno) posebno s istraživačkim i obrazovnim institucijama radi transfera znanja i vještina (radi pripreme, realizacije i implementacije projekata razvoja novih/unaprijeđenih proizvoda, tehnologija, poslovnih modela, i sl.).

Za ostvarivanje prioriteta potrebno je i podupirati i aktivnosti koje će pospješiti: (3) kontinuirane prilagodbu administrativnih procedura i propisa (pod ingerencijom JLS) promjenama koje se događaju u okruženju s ciljem olakšavanja i stvaranja uvjeta za efikasnije poslovanje (ISRH 2014-2020) i (4) razvoj sustava privlačenja i zadržavanja pojedinaca s visokom razinom ljudskog kapitala (npr. osigurati privlačnije uvjete za život za osobe s najvišom razinom obrazovanja) – horizontalna mjeru (ISRH 2014-2020).

Prethodno navedene skupine aktivnosti su većim dijelom već prepoznate u strateškim dokumentima višeg reda (Industrijska strategija RH 2014.-2020. i Strategija pametne specijalizacije RH 2014.-2020., Strateške smjernice za Kreativne i kulturne djelatnosti).

PRIORITET 2.1. Gospodarstvo osnaženo komplementarnim razvojem poduzetničkih i inovacijskih potencijala, utemeljeno na komparativnim prednostima turizma i poljoprivrede

	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
Pokazatelj - definicija	Broj trgovачkih društava i obrta u promatranoj JLS na 1000 stanovnika	Ukupna dobit poslovnih subjekata registriranih u općini Seget
Jedinica	Broj	Iznos (kn)
Opis	Ukupan broj podnositelaca prijave prilikom utvrđivanja poreza na dobit te podnositelaca prijave poreza na dohodak od obrta i slobodnih zanimanja u promatranoj JLS na 1000 stanovnika	Ukupna iskazana dobit iz računa dobiti i gubitka.
Početna vrijednost	0,04 (2015.)	5.443.787,00 (2015.)
Ciljana vrijednost	0,05 (2020.*)	15.000.000,00 (2020.*)
Učestalost praćenja	Jednom godišnje.	Jednom godišnje.
Izvor	DZS, Obrtni registar, FINA, Porezna uprava.	FINA

Mjera 1. Osnaživanje gospodarske snage poslovnih subjekata

Obrazloženje: Kao što je to prikazano u analizi stanja, glavnina ostvarenog prihoda, dobiti i broja zaposlenih u poduzećima na području općine Seget koncentrirana je u nekoliko poduzeća. S obzirom na navedeno aktivnostima se nastoji osnažiti gospodarska snaga postojećih poslovnih subjekata na način da u potpunosti iskoriste raspoložive potencijale te razviju nove kompetitivne prednosti kako bi pravovremeno odgovorili izazovima poslovanja kako na domaćoj tako i na međunarodnoj razini.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata: Financijsko savjetovanje poslovnih subjekata (eduksija s ciljem smanjenja udjela poslovnih subjekata s različitim financijskim poteškoćama uz pružanje znanja o efikasnim mogućnostima uklanjanja istih); Mentoriranje poslodavaca (prijenos znanja o različitim aspektima tržišnog poslovanja uz naglasak na pružanje potpore prilikom širenja na nova domaća/inozemna tržišta).

Pokazatelji ishoda za Prioritet 2.1 /Mjeru 2.1.1: Osnaživanje gospodarske snage poslovnih subjekata

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Insolventnost poslovnih subjekata	broj	Broj insolventnih poslovnih subjekata (31 dan i duže)	10	2020.*	godišnje	FINA
Koncentriranost gospodarskih djelatnosti	broj	Zbroj kvadriranih postotnih udjela četiri najznačajnije djelatnosti (NKD, razina slovne označke) u ukupno ostvarenoj dobiti*	7.000	2020.*	godišnje	Porezna uprava

* *Ukoliko se ukupna dobit ostvaruje na temelju aktivnosti samo jedne djelatnosti ovaj pokazatelj iznosi 10.000, dok bi potpuno ravnomjerno sudjelovanje svake od 21 NKD djelatnosti u ostvarivanju dobiti rezultiralo pokazateljem iznosa 476,19. Navedeni pokazatelj je modifikacija Herfindahl-Hirschmanovog indeksa koji se koristi za mjerjenje koncentracije na razini poduzeća.

Mjera 2. Unaprjeđenje poduzetničkog okruženja

Opis: U Općini kao dio poduzetničke infrastrukture planira se izgradnja i uređenje dviju poduzetničkih zona. Međutim, za razvoj poduzetničkih i inovacijskih potencijala potrebno je uz postojanje funkcionalnih poduzetničkih zona usmjeriti poduzetnike ka traženju kontinuirane poslovne podrške.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- Uspostava poduzetničkih zona
- uspostavu poduzetničkog centra i/ili poslovnog (poduzetničkog) inkubatora,⁹⁸
- razvoj programa za pružanje podrške aktivnim poduzetnicima po područjima gospodarskih djelatnosti (podrška može biti raznovrsna po tipu npr. edukativna, finansijsko-savjetodavna, i sl.)

Pokazatelji ishoda za Prioritet 2.1. /Mjeru 2.1.2.: Jačanje lokalnih potpornih institucija za stvaranje poticajnog poslovnog okruženja

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Poduzetnički projekti	broj	Pokrenuti i razvijeni poduzetnički projekti u promatranom razdoblju	5	2020.*	Na kraju razdoblja	Poduzetnički centar i/ili inkubator
Poduzetničke zone	broj	Funkcionalne poduzetničke zone	2	2020.	Na kraju razdoblja	Općina Seget

Mjera 3. Razvoj turizma općine Seget

Opis: Cilj je ove mjere potaknuti iskorištavanje ukupnog turističkog potencijala Općine.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- revitalizacija ruralnih cjelina kroz razvoj 'etno sela', pri čemu je nužno osigurati 'životnost' lokaliteta; ekoturističkih kompleksa/resorta (eko turistička naselja, eko kampovi, pojedinačni objekti – golf, i sl.);
- podrška razvoju „poljoprivrednog“ turističkog proizvoda kojim bi se kao jedna od komponenti turističke ponude potaknuo razvoj poljoprivredne proizvodnje (bajama, ljekovito bilje, prirodni sokovi);
- uspostavljanje sustava kontinuirane edukacije poduzetnika u ruralnom i eko/etno turizmu (tematski moduli, i sl.);

Kao rezultat navedenih aktivnosti/programa/projekata očekuje se porast iskorištenosti kapaciteta (i/ili povećanje potrošnje na ostale usluge u destinaciji (bez smještaja)) te dodatna diversifikacija turističke ponude.

Pokazatelji ishoda za Prioritet 2.1. /Mjeru 2.1.3.: Razvoj turizma općine Seget

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Dolasci i noćenja turista	%	Porast broja dolazaka i broja noćenja turista u promatranoj godini za u odnosu na 2015.	15%	2020.*	Godišnje (podaci dostupni na mjesечноj osnovi)	TZ općine Seget

⁹⁸ Poduzetnički centri su zaduženi za operativno provođenje mjera za razvoj i poticanje poduzetništva na lokalnom i/ili širem području (županija, regija) i predstavljaju središta stručne i edukativne pomoći poduzetnicima radi razvoja poduzetništva u svojim sredinama.

Poslovni inkubatori (poduzetnički, za nove tehnologije) zaduženi su za pomoći i podršku poduzetnicima u ranoj fazi razvoja poduzetničkih projekata te pružaju stručnu, tehničku i edukativnu pomoć za pokretanje poduzetničkih projekata i poduzeća te njihov brz i održiv razvoj.

PRIORITET 2.2. Povećana stopa održive zaposlenosti unaprjeđenjem kompetencija potrebnih za uključivanje u moderno tržište rada s posebnim naglaskom na najugroženije skupine na tržištu rada

Cilj: Povećati zaposlenost putem aktiviranja i podizanja potencijala radno sposobnog stanovništva s prebivalištem u općini Seget, ali i privlačenjem stanovništva iz okolnog područja za potrebe poslovnih subjekata unutar iste općine. Pojam održiva u ovom kontekstu označava sigurnost zaposlenja (za razliku od sigurnosti radnog mjesta) tj. zapošljivost osobe tijekom cijelog radnog vijeka.

Opravdanje: Niska stopa radne aktivnosti koja se očituje u niskoj stopi zaposlenosti i izazovnoj strukturi nezaposlenog korpusa onemogućava realizaciju gospodarskog potencijala općine Seget. Naime, stopa neaktivnosti iznosi 54,65%, što znači da svaki drugi radno sposoban stanovnik općine nije aktivan na tržištu rada. Istodobno, stopa zaposlenosti prema Popisu iz 2011. u populaciji od 20 do 64. g. od 49,62% je značajno manja od prosjeka županije (53,24%) i prosjeka RH (56,33%), ali i cilja EU od 75% do 2020. godine. Nadalje, od ukupnog broja nezaposlenih, iznimno je visok udio nezaposlenosti mladih, dominaciju nezaposlenih osoba s završenom stručnom školom te izražen trend rasta udjela dugoročno nezaposlenih (posebice starijih od 50 g.) Nadalje, izražen je problem spolne strukture na tržištu rada (posebice je izražen udio visokoobrazovnih žena u populaciji nezaposlenih). Naposljetku treba istaknuti i problem sezonalnosti, posebice izražen kod mlađe populacije, a koji se reflektira i na niz drugih područja, primjerice demografsku perspektivu općine.

Navedeni prioritet komplementaran je prioritetu Pametan rast iz europske strategije Europa 2020, kao i prioritetnim osima 1 (Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage) i 2 (Socijalno uključivanje) iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020.

Opis: Prioritet će biti ostvaren aktivnostima koje doprinose zapošljavanju i zapošljivosti neaktivnih i nezaposlenih pojedinaca u ciljnim skupinama (prvenstveno iz redova mladih, starijih osoba, dugotrajno nezaposlenih s naglaskom na pripadnice ženskog spola). Aktivnosti će biti usmjerene na: Aktiviranje mladih na tržištu rada potporama stvaranju novih radnih mjesta i poticanju poduzetništva; Povećanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju starijih i niskokvalificiranih neaktivnih i nezaposlenih osoba, te promicanje fleksibilnih načina učenja kroz profesionalna savjetovanja i potvrđivanja stecenih kompetencija; Podršku modernizaciji ustanova kao što su javne i privatne službe za zapošljavanje te bolja usklađenost s potrebama tržišta rada, uključujući programe mobilnosti radne snage unutar područja Općine Seget te gravitirajućeg prostora; Poticanje i razvijanje suradnje između poduzeća, Sveučilišta u Splitu i lokalne samouprave kako bi se što bolje identificirali problemi s kojima se susreću određene ciljne skupine na tržištu rada kao i moguća rješenja.

PRIORITET 2.2. Povećana stopa održive zaposlenosti unaprjeđenjem kompetencija potrebnih za uključivanje u moderno tržište rada s posebnim naglaskom na najugroženije skupine na tržištu rada		
	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
Pokazatelj - definicija	Broj zaposlenih	Broj nezaposlenih
Jedinica	broj	broj
Opis	Podaci o broju zaposlenih prema mjestu prebivališta dobiveni su od Porezne uprave. Porezna uprava, preko Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja (tzv. JOPPD obrazac) vodi evidenciju o svim osobama koji tijekom godine primaju dohodak od nesamostalnog rada, kao i obrtnicima i slobodnim zanimanjima. U analizi stanja upravo se ti podaci koriste kao proxy varijabla za detektiranje strukture zaposlenih. Na taj način broj zaposlenih (kao i stope zaposlenosti) pokazuju maksimalne moguće vrijednosti koje ne odgovaraju uvijek prosječnoj zaposlenosti tijekom godine, s obzirom da su obuhvaćene sve osobe koje	Podaci o nezaposlenima se vode prema mjestu prebivališta, a pokazuju stanje nezaposlenih na datum 31.12. promatrane godine. Slično kao i kod zaposlenih, broj nezaposlenih odnosi se na (približno) maksimalne godišnje vrijednosti, s obzirom da je na kraju godine sezonska zaposlenost minimalna (ili je uopće nema). (Stopa nezaposlenosti se ne koristi zbog metodoloških ograničenja prisutnih u lokalnoj podatkovnoj bazi.)

	su registrirano zaposlene barem jedan dan u godini. Stoga se navedene stope razlikuju od onih koje mjeri DZS. Za ovaj pokazatelj koristi će se zbroj pojedinaca iz dvije kategorije: iz IP –zaposlenici te obrtnici i slobodna zanimanja. (Stopa zaposlenosti se ne koristi zbog metodoloških ograničenja prisutnih u lokalnoj podatkovnoj bazi.)	
Početna vrijednost	1.655 (2014)	453 (2014.)
Ciljana vrijednost	2.080 (2020.*)	280 (2020.*)
Učestalost praćenja	Jednom godišnje	Jednom godišnje
Izvor	Porezna uprava, DZS	HZZ, DZS

Mjera 1. Poticanje aktivacije dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti osposobljavaju (NEET) za tržište rada

Obrazloženje: Analiza stanja je pokazala kako je stopa radne aktivnosti na području općine ispod 50,00%, s nepovoljnom strukturom nezaposlenih osoba (visok udio mladih nezaposlenih i dugotrajno nezaposlenih) što ukazuje na postojanje velikog broja radno neaktivnih osoba koji se niti obrazuju niti osposobljavaju. Aktivnosti u okviru ove mjere usmjerene su upravo tim skupinama kako bi ih se aktiviralo na tržište rada. Analizom je također ustanovljeno kako su posebno ranjiva skupina dugotrajno nezaposlene osobe. S obzirom da su problemi s kojima se ta skupina susreće slični onima iz NEET skupine, aktivnom politikom zapošljavanja u okviru mjere obuhvaćene su i dugotrajno nezaposlene osobe. Aktivnostima se nastoji povećati razina stabilnog i održivog zapošljavanja te samozapošljavanja neaktivnih i dugotrajno nezaposlenih, povećati njihova zapošljivost, poticati stjecanje potrebnog radnog iskustva te nadogradnju znanja i praktičnih vještina.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata: Poticanje i potpomaganje savjetovanja, osposobljavanja, razvoja radnih navika, vještina i kompetencija; Poticanje i potpomaganje usmjeravanja NEET-ova pri samozapošljavanju te podrška tijekom prevođenja ideja u poslovne planove; Podrška pokretanju novih tvrtki; Različiti oblici potpore poslodavcima za poticanje zapošljavanja NEET-ova i dugotrajno nezaposlenih osoba kao skupina koje su u nepovoljnem položaju na tržištu rada.

Pokazatelji ishoda za Prioritet 2. 2./ Mjeru 2.2.1.: Poticanje aktivacije dugotrajno nezaposlenih osoba te osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti osposobljavaju (NEET) za tržište rada

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Neaktivni koji se ne obrazuju i ne osposobljavaju	postotak	Udio radno neaktivnih osoba (koji se ne obrazuju i ne osposobljavaju) u radno sposobnoj populaciji	30%	2020*	godišnje	HZZ, DZS
Dugotrajno nezaposlene osobe	postotak	Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih	17%	2020*	godišnje	HZZ

Mjera 2. Potpora zapošljavanja mladih i olakšavanje njihovog prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada te poticanje školovanja u zanimanjima koja su nužna za aktiviranje komplementarnih prednosti općine Seget

Obrazloženje: U analizi stanja je naglašeno kako su mladi posebno ranjiva skupina na tržištu rada, a što se ogleda u činjenici da u ukupnom broju nezaposlenih čine značajan udio (31,25% u lipnju 2015.) Jedan od najvažnijih pitanja povezanih s nezaposlenošću mladih je nedostatak radnog iskustva. Istraživanja pokazuju kako do 40% evidentiranih nezaposlenih mladih nemaju formalno radno iskustvo, što je jedan od ključnih preduvjeta za poslodavce. Posebna ciljana skupina u okviru ove mjere također uključuje studente i one u tranziciji prema obrazovanju ili iz obrazovanja prema tržištu rada. Tehnološko restrukturiranje u okviru modernog tržišta rada stvara sve veću potrebu za cjeloživotnim i kontinuiranim ulaganjem u obrazovanje, posebice za potrebe tzv. STEM i IKT djelatnosti (STEM područja obuhvaćaju tehnološka, inženjerska i matematička područja dok se IKT odnosi na informacijsko-komunikacijske djelatnosti.), ali i onim segmentima koja su komplementarna s lokalnim gospodarskim potrebama i potencijalima (turizam, poduzetništvo, poljoprivreda). Potrebu ulaganja u zanimanja komplementarna STEM i IKT područjima potvrđuje Strategija pametne specijalizacije RH kao i Industrijska strategija 2014-2020, u kojima su STEM i IKT zanimanja prepoznata kao deficitarna i prioritetna. S druge strane posebice je bitno usmjeriti i značajne napore u poticanju školovanja koja će omogućiti aktiviranje lokalnih gospodarskih potencijala, a što se u prvom redu odnosi na školovanje za potrebe turizma, poduzetništva i poljoprivrede. Stoga je cilj ove mjere poticanje školovanja u navedenim zanimanjima radi što boljeg usklađivanja obrazovanja sa potrebama lokalnog razvoja i u svrhu što brže i održive integracije mladih na tržište rada.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata: Razvijanje sustava praćenje mladih na prostoru općine koji su nezaposleni; Razvijanje različitih oblika poticanja prvog zapošljavanja za stjecanje radnog iskustva, odnosno mjere stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, koji omogućuje izravno stjecanje radnog iskustva unutar struke za koju se mlada osoba obrazovala; poticanje uključivanja mladih u razvoj studentskih inkubatora na sveučilištima koji će omogućiti umrežavanje mladih i razmjenu informacija i podrške u stjecanju specifičnih vještina potrebnih za moderno tržište rada. Stipendiranje učenika i studenata za obrazovanje u zanimanjima koja su komplementarna s lokalnim gospodarskim potrebama i potencijalima; Pružanje vaučera za pohađanje programa cjeloživotnog obrazovanja.

Pokazatelji ishoda za Prioritet 2.2. /Mjeru 2.2.2.: Potpora zapošljavanja mladih i olakšavanje njihovog prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada te poticanje školovanja u zanimanjima koja su nužna za aktiviranje komplementarnih prednosti općine Seget

Definicija	Jedinica	Opis	Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
			Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Mlade nezaposlene osobe	broj	Relativno smanjenje broja nezaposlenih mladih u dobi od 15 do 29 godina na datum 31.12.2020. u odnosu na isti pokazatelj na datum 31.12.2014.	45%	2020*	godišnje	Projekt, HZZ
Stipendije učenicima i studentima koji se obrazuju u STEM i IKT zanimanjima	broj	STEM područja obuhvaćaju tehnološka, inženjerska i matematička područja dok se IKT odnosi na informacijsko-komunikacijske djelatnosti.	20	2020*	godišnje	Sveučilište u Splitu, Općina Seget
Stipendije učenicima i studentima koji se obrazuju u turizmu, poduzetništvu i poljoprivredi,	broj	Studij turizma, poduzetništva i poljoprivrede obuhvaćaju studije na stručnoj i prediplomskoj i diplomskoj razini	40	2020*	godišnje	Sveučilište u Splitu, Općina Seget

CILJ 3. UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR

PRIORITET 3.1. Poboljšanje fiskalnog kapaciteta Općine i veće sudjelovanje svih dionika u razvoju lokalne zajednice

Cilj: Povećati fiskalni kapacitet i suradnju sa građanima s ciljem razvoja Općine

Opravdanje: Mogućnost provođenja i realizacije projekata ovisna je i o snazi fiskalnog kapaciteta Općine. Postojeća razina fiskalnog kapaciteta ne omogućuje željenu razinu realiziranja razvojnih ciljeva. Naime, iako je Općina sposobna redovito izvršavati svoje obveze, ne ovisi o pomoći države te nema kreditnih obveza, njen fiskalni kapacitet promatran kroz pokazatelj prihodi poslovanja *per capita* ukazuje na relativno slabiju poziciju u odnosu na druge općine u SDŽ. Konkretno, prihodi poslovanja po glavi stanovnika (prema podacima o izvršenju proračuna za 2014. odnosno broju stanovnika iz 2011. godine) u Općini Seget iznose 2803,33 HRK, dok prosjek općina SDŽ iznosi 3735,59 HRK p/c. Dakle, prihodi poslovanja su za 932,26 kn p/c manji u odnosu na prosjek općina u SDŽ. Stoga se jačanje fiskalnog kapaciteta promatra kao preduvjet napretka i razvoja Općine bilo da je riječ o infrastrukturnim ulaganjima ili kvalitetnijem pružanju osnovnih usluga u domeni Općine. Nadalje razvoj Općine ovisan je o suradnji tijela Općine sa samim građanima odnosno modernizacija rada lokalnih jedinica podrazumijeva i uključivanje korisnika usluga u rad Općine. Slično, kao i u drugim jedinicama lokalne samouprave RH, tako je i u Općini Seget spomenuti pristup u povojima te se nerijetko građani i poslovni subjekti percipiraju kao pasivni korisnici javnih usluga, a njihov doprinos kvalitetnom razvoju Općine se zapostavlja. Pri tome je neophodna obostrana komunikacija. Spomenutom se može pridonijeti i digitalizacijom javnih usluga (e-usluge za građane i poduzetnike), a što je također predviđeno i spomenutim dokumentom „Akcijski plan provedbe strategije razvoja javne uprave za razdoblje od 2017. do 2020. godine“, u okviru Prioriteta 3. Informatizacija javnih usluga, Opći cilj 6 - Unaprjeđenje pružanja usluga elektroničkim putem te Opći cilj 7 - Racionalno korištenje računalno-informacijskih resursa, specifični ciljevi 17. i 18. te odgovarajuće mјere.

Opis: Spomenuti prioritet postići će se aktivnostima koje izgrađuju povjerenje svih dionika u općinska tijela, a što će se najbolje ostvariti težnjom za što većom transparentnošću, informiranošću i uključivanjem svih dionika u rad Općine kroz sudjelovanje u donošenju i realizaciji bitnih dokumenata i projekata na području Općine te informatizacijom javnih usluga.

PRIORITET 3.1. Poboljšanje fiskalnog kapaciteta Općine i veće sudjelovanje svih dionika u razvoju lokalne zajednice		
	Pokazatelj 1	Pokazatelj 2
Pokazatelj - definicija	Zadovoljstvo korisnika uslugama koje su u nadležnosti Općine Seget	Fiskalni kapacitet
Jedinica	Postotak	Prihodi poslovanja p/c
Opis	Ispitivanje zadovoljstva korisnika usluga stanovnika Općine Seget provodi se anketnim upitnikom o kvaliteti usluga koje pruža Općina. Upitnik se pri tome treba provesti na reprezentativnom uzorku.	Prihodi poslovanja po glavi stanovnika (prema podacima o izvršenju proračuna za 2014. odnosno broju stanovnika iz 2011. godine) u Općini Seget iznose 2803,33 HRK, dok prosjek općina SDŽ iznosi 3735,59 HRK p/c. Dakle, prihodi poslovanja su za 932,26 kn p/c manji u odnosu na prosjek općina u SDŽ.
Početna vrijednost	/	2803,33
Ciljana vrijednost	70% (2020*)	3.500,00 (2020*)
Učestalost praćenja	Jednom dvogodišnje	Jednom godišnje
Izvor	Općina Seget	Ministarstvo financija, DZS

Mjera 1. Unapređenje neposrednog i posrednog sudjelovanja građana u razvoju Općine te unaprjeđenje transparentnosti i protoka informacija između Općine i svih dionika

Obrazloženje:

Kako bi se osigurao brži razvoj Općine neupitno je potreban sinergijski učinak svih dionika sa tijelima Općine. Stoga je cilj ojačati svijest o važnosti suradnje između Općine i građana te poduzetnika odnosno svih dionika Općine. Osiguravanjem i poticanjem proaktivnog sudjelovanja zainteresirane javnosti, kroz informatizaciju javnih usluga te kroz jednostavniju komunikaciju i informiranost, u postupke donošenja akata, planiranja, realiziranja projekata, približavanja Općine građanima i slično, sinergijski će se postići veći stupanj zajedništva u ostvarivanja zajedničkih ciljeva i razvoja Općine. Uz već ostvarenu iznadprosječnu razinu otvorenosti proračuna (prema broju objavljenih dokumenata) u odnosu na druge općine u Republici Hrvatskoj, cilj je dodatnog jačanja informiranosti građana i informatizacije javnih usluga. Uz postojeću informiranost o trenutnim aktivnostima, planiranim projektima i programima, donošenju proračuna i ostvarivanju proračunskih prihoda, potrebno je kroz program informiranja stanovništva povećati stupanj informiranosti građana o namjeni prihoda koje plaćaju i o njihovu trošenju i rezultatima trošenja, kao i o utjecaju na poboljšanje kvalitete života i stanovanja. Time bi se utjecalo na višu svijest o značaju javnih prihoda za financiranje javnih potreba, koje imaju direktni utjecaj na kvalitetu života u Općini. To će lokalnoj vlasti otvoriti prostor ka efikasnijem prikupljanju javnih prihoda, kao i kvalitetnijem pružanju javnih dobara i usluga. Nadalje, u moderno vrijeme i tehnički sve suvremenije načine komuniciranja nužno je i lako ostvarivo osigurati brže i jednostavnije rješavanje zahtjeva i upita građana i poslovnih subjekata kroz digitalizaciju javnih usluga odnosno kroz e-usluge (npr. e-obrazac za prijavu oštećenja nerazvrstane ceste, za zahtjev za podmirenjem određenih troškova, za prijavu poreza na kuće za odmor, za zahtjev za zakup zemljišta ili poslovnog prostora slično).

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata: Provođenje informativno-komunikacijske aktivnosti s dionicima, što podrazumijeva distribuciju informativnih brošura, plakata, oglašavanje u tiskanim i elektroničkim medijima te korištenje drugih komunikacijskih kanala (npr. proračuni u malom, proračunski vodiči, brošure o realiziranim projektima, PROračunaj, kreiraj proračun i slično kao što je već uvedeno u određenim općinama i gradovima); Uvođenje kontinuiranog mjerjenja zadovoljstva korisnika uslugama koje su u nadležnosti Općine Seget; Uvođenje kontinuiranog mjerjenja trajanja rješavanja zahtjeva i upita korisnika; Informatizacija pojednostavljenih upravnih postupaka; Opremanje suvremenom ICT opremom; Razvoj e-usluge za građane i poslovne subjekte; Uspostava softverskih rješenja za pristup istovrsnim rješenjima za zajedničke poslovne procese u sklopu uspostave u tijelima državne uprave te edukacija službenika koji koriste softversko rješenje.

Pokazatelji ishoda za Prioritet 3.1. /Mjeru 3.1.1.: Unapređenje neposrednog i posrednog sudjelovanja građana u razvoju Općine te unaprjeđenje transparentnosti i protoka informacija između Općine i svih dionika

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
E-usluga	broj	Broj kompletnih e-usluga za građane i poslovne subjekte	10	2020.*	godišnje	Općina Seget
Zadovoljstvo korisnika uslugama koje su u nadležnosti Općine Seget	Postotak	Ispitivanje zadovoljstva korisnika usluga stanovnika Općine Seget provodi se anketnim upitnikom o kvaliteti usluga koje pruža Općina. Upitnik se pri tome treba provesti na reprezentativnom uzorku.	70%	2020.*	godišnje	Općina Seget

Mjera 2. Analiza mogućnosti restrukturiranja proračuna s krajnjim ciljem povećanja udjela razvojnih rashoda

Obrazloženje: Niz je snaga Općine Seget koje se odnose na općinski proračun, a podrazumijevaju neovisnost lokalnog proračuna o pomoćima, nepostojanje kreditnih obveza, neuvodenje svih općinskih poreza te relativno prihvatljivu razinu transparentnosti proračuna. S druge strane proračunska struktura kako prihodovne tako i rashodovne strane proračuna ukazuje na suboptimalnost, a koja se odnosi na iznadprosječno oslanjanje na prihode od poreza na dohodak u odnosu na druge izvore prihoda (44,3% prihoda poslovanja odnosno 82% poreznih prihoda) odnosno na premali udio

razvojnih rashoda u odnosu na ostale stavke rashoda. Stoga je s ciljem povećanja fiskalnog kapaciteta, kao preduvjeta za (su)financiranje razvojnih projekata nužno analizirati mogućnosti eventualnog uvođenja još neuvedenih lokalnih poreznih oblika (prikeza porezu na dohodak i poreza na korištenje javnih površina) te reorganizacije rashodovne strane u cilju povećanja razvojnih rashoda. Osim spomenutih poreza izvor razvojnih rashoda mogu biti i izvanproračunska sredstva. Treba naglasiti da bi se spomenuti porezi uveli s ciljem korištenja prikupljenih sredstava u investicijske svrhe i daljnog razvoja Općine, pri čemu bi se jasnom komunikacijskom strategijom to građanima i poduzetnicima objasnilo.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata: Analiza mogućnosti uvođenja novih poreznih oblika; Izračun i projekcija istovremenog i/ili postupnog uvođenja jednog i/ili više pojedinih oblika s obzirom na odabране stope i iznose; Analiza utjecaja uvođenja na povećanje fiskalnog kapaciteta i financiranja razvojnih projekata.

Pokazatelji ishoda za Prioritet 3.1. /Mjeru 3.1.2.: Analiza mogućnosti restrukturiranja proračuna s krajnjim ciljem povećanja udjela razvojnih rashoda

Definicija	Jedinica	Opis	Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
			Vrijednost	Godina		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Proračunski prihodi	Napravljena analiza	Projekcija povećanja fiskalnog kapaciteta uvođenjem prireza porezu na dohodak i/ili poreza na potrošnju i/ili poreza na korištenje javnih površina	1	2020.*	godišnje	Općina Seget
Proračunski rashodi	Postotak	Udio razvojnih rashoda u proračunu	25%	2020.*	godišnje	Općina Seget

PROVEDBA I AKCIJSKI PLAN

Ključna etapa strateškog planiranja je faza implementacije, odnosno provedbe. Naime, navedena faza sublimira sva ograničenja prethodnih faza te predstavlja lakmus papir uspješnosti same strategije.

Za savladavanje prepreka u provedbi potrebno je uvažiti temeljna načela politike lokalnog razvoja, partnerstvo i suradnju. Naime, politika lokalnog razvoja temelji se na partnerstvu i suradnji između javnog, privatnog i civilnog sektora, pod čim se podrazumijeva suradnja između tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva. U provedbi Strateškog razvojnog programa općine Seget, ključnu ulogu u koordinaciji svih dionika ima sama Općina Seget. U kontekstu uspješne provedbe politike lokalnog razvoja Općina mora biti usmjerena na uspostavu mehanizma koje će biti zaduženo za praćenje provedbe same Strategije.

Slijedom navedenog, Općina bi trebala ustrojiti radno tijelo zaduženo za praćenje provedbe i kontinuirano unaprjeđivanje Strategije. Glavne aktivnosti navedenog tijela bi bile:

- Upravljanje informacijama
- Prikupljanje podataka i ažuriranje baza podataka
- Praćenje pokazatelja
- Praćenje realizacije Strategije kroz izvještaje nositelja/sunositelja mjera i akcijskog plana

S obzirom na međuresorni karakter prethodno navedenih aktivnosti nužno je potrebna međuresorna suradnja kako u dalnjem razvoju tako i u provedbi Strategije. Razmatrajući nadležnost pojedinih resora za provedbu Strategijom identificiranih mjer razvoja prepoznat je niz tijela koja preuzimaju funkciju njihovih sunositelja. Slijedom navedenog, a i uvažavajući fiskalna i administrativna ograničenja promatrane jedine lokalne samouprave, preporuča se da glavnina članova radnog tijela zaduženog za praćenje i kontinuirano unaprjeđivanje Strategije bude iz redova članova Partnerskog vijeća.

Nositelj, Općina Seget, treba pripremiti smjernice za međuresornu suradnju i koordinaciju, organizirati redovite sastanke ključnih dionika te uputiti nositelje i sunositelje mjera u postupke izvršavanja dogovorenih aktivnosti.

Kod prikupljanja podataka Općina mora biti nositelj koordiniranog i sustavnog djelovanja svih ključnih dionika u procesu skupljanja i ažuriranja relevantnih podataka. U ovoj fazi je bitno da Općina Seget pravovremeno uključi ne samo nositelje, već i sunositelje provedbe svih elemenata Strategije, a što bi u konačnici trebalo olakšati Općini Seget izradu jedinstvene baze podataka.

Ključnu pažnju Općina Seget treba posvetiti izradi akcijskog plana. Akcijski plan predstavlja provedbeni alat za trogodišnje razdoblje u svrhu povezivanja s proračunom. Kao takav akcijski plan je osnova za realizaciju svih ciljeva, prioriteta, mjer predviđenih strategijom, a samim tim i za realizaciju svih strateških projekata, programa i aktivnosti. Akcijski plan je temelj izrade Plana razvojnih programa koji jedinice lokalne samouprave donose sukladno Zakonu o proračunu, a u kojem se iskazuju planirani rashodi proračuna jedinica lokalne samouprave vezani uz provođenje investicija, davanje kapitalnih pomoći i donacija, odnosno s prijedlogom proračuna jedinica lokalne samouprave.

Akcijski plan treba sadržavati informacije o nositelju pojedinog projekta (programa), izvorima financiranja kao i vremenski horizont. Navedeni plan se usklađuje svake godine.

U procesu izrade Akcijskog plana Općina Seget treba surađivati s svim relevantnim dionicima neophodnim za realizaciju navedenih projekata i programa u akcijskom planu, posebice s regionalnom samoupravom, državnom upravom te svim ostalim potencijalnim izvorima financiranja provedbe. Prijedlog sadržaja Akcijskog plana na temelju dostupnih podataka nalazi se u nastavku.

Tablica I Planirani projekti

R.br.	Cilj / Prioritet/mjera	Naziv projekta	Nositelj projekta	Izvori i iznos sredstava u 2017. U kn		Iznos sredstava u 2018. U kn
				Lokalni proračun	Sveukupno	
1	Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA/	APP: Ulaganje u pomorsko dobro	Općina Seget	1.044.250,00	1.044.250,00	623.750,00
2	Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava	APP: Izgradnja nerazvrstanih cesta u Segetu Gornjem	Općina Seget	598.500,00	598.500,00	200.000,00
3	Mjera 1. Unaprjeđenje cestovne prometne mreže i prometa u mirovanju	APP: Izgrana nerazvrstnih cesta u Općini Seget	Općina Seget	598.500,00	598.500,00	200.000,00
4	Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA/	APP: Izgradnja vodoopskrbnog sustava	Općina Seget	2.040.500,00	2.040.500,00	2.540.500,00
5		APP: Izgradnja groblja	Općina Seget	1.597.000,00	1.597.000,00	1.509.625,00
6	Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava	APP: Izgradnja reciklažnog dvorišta	Općina Seget	711.225,00	711.225,00	623.750,00
7	Mjera 2. Unaprjeđenje sustava komunalne infrastrukture i razvoj održivog korištenje prirodnih resursa	APP: Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	Općina Seget	248.750,00	248.750,00	34.990,00
8		APP: Nabava kontejnera za sortiranje komunalnog otpada	Općina Seget	87.475,00	87.475,00	52.485,00
9	Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA/	APP: Izgradnja športske dvorane	Općina Seget	1.191.063,00	1.191.063,00	4.087.375,00
10	Prioritet 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga/	APP: Dogradnja i nadogradnja osnovne škole	Općina Seget	2.387.538,00	2.387.538,00	7.000.000,00
11	Mjera 1. Unaprjeđenje infrastrukture i sustava predškolskog i osnovno-školskog odgoja i obrazovanja	APP: Izgradnja vrtića u Seget Vranjici	Općina Seget	1.423.700,00	1.423.700,00	3.174.950,00
12	Cilj 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA/	APP: Nabava vatrogasnog vozila	Općina Seget	300.000,00	300.000,00	300.000,00
13	Prioritet 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga/	APP: Izgradnja novog vatrogasnog doma	Općina Seget	1.248.750,00	1.248.750,00	2.500.000,00
14	Mjera 2. Unaprjeđenje kulturnih i sportskih sadržaja te aktivnog djelovanja civilnog društva na razini lokalne zajednice	APP: Izgradnja športsko-rekreativnog centra u Seget Vranjici	Općina Seget	623.750,00	623.750,00	248.750,00

Detaljan sadržaj budućih akcijskih planova nalazi se u prilogu strategije.

Posebno važan segment provedbe je izvještavanje o provedbi svih dijelova Strategije. Naime, za potrebe praćenja provedbe Strategije, Općina Seget bi trebala uspostaviti mehanizam praćenja na osnovi pokazatelja koji su predloženi u sklopu navedenih ciljeva, prioriteta i mjera, a koji u značajnoj mjeri sadrže i bitne elemente akcijskog plana. U narednom razdoblju, nakon što se precizno definiraju fiskalne pozicije svih gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Seget bi trebala pristupiti i izradi i konačnog i sveobuhvatnog akcijskog plana.

Važno je naglasiti da navedeni elementi su živo tkivo koje se treba kontinuirano unaprjeđivati, odnosno koje se treba tijekom cijelog razdoblja provedbe Strategije prilagođavati novonastalim okolnostima. Cilj kontinuirane prilagodbe je što uspješnije mjerjenje napretka tijekom provedbe, ali i uspostavljanje osnove za trajno praćenje razvoja promatrane jedinice lokalne samouprave.

Sustavno praćenje provedbe Strategije promatrane jedine lokalne samouprave posebice dolazi do izražaja ukoliko znamo da Republika Hrvatska nema razvijenu praksu javnog upravljanja na osnovi ciklusa javnih politika, s posebnim izazovima u provedbi međuresornih strateških dokumenata, a u čiju skupinu ova Strategija zasigurno spada.

Na kraju zaključimo, da s izradom i usvajanjem ove Strategije, Općina Seget čini tek prvi korak s sustavom i cjelovitom vođenju razvoja lokalne sredine, u kojem provedba ima nezaobilazno mjesto.

ZAKLJUČAK

Realizacija Strategije razvoja općine Seget do 2020. godine bi trebala omogućiti realizaciju vizije razvoja, odnosno da:

Općina Seget anticipira i adekvatno odgovara na dinamičke izazove okruženja omogućavajući svim svojim stanovnicima ostvarivanje visoke kvalitete života.

Predviđeno je da uspjeh ostvarivanja navedene vizije, ovisi o ostvarivanju tri strateška cilja:

- 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA**
- 2. POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI**
- 3. UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR**

Implementacija svakog od tri cilja je predviđena kroz prioritete. Preciznije:

- 1. UNAPRIJEĐENA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIKA KROZ INKLUZIVNO DRUŠTVENO OKRUŽENJE**
 - **PRIORITET 1.1. Razvoj i unaprjeđenje održivosti infrastrukturnih sustava**
 - **PRIORITET 1.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i usluga**
- 2. POVEĆANA ATRAKTIVNOST GOSPODARSTVA KOJE OSIGURAVA ISKORIŠTVANJE PODUZETNIČKIH POTENCIJALA I POVEĆANJE ODRŽIVE ZAPOSLENOSTI**
 - **PRIORITET 2.1. Gospodarstvo osnaženo komplementarnim razvojem poduzetničkih i inovacijskih potencijala, posebno utemeljeno na komparativnim prednostima turizma i poljoprivrede**
 - **PRIORITET 2.2. Povećana stopa održive zaposlenosti unaprjeđenjem kompetencija potrebnih za uključivanje u moderno tržište rada s posebnim naglaskom na najugroženije skupine na tržištu rada**
- 4. UNAPRJEĐEN INSTITUCIONALNI OKVIR**
 - **PRIORITET 3.1. Poboljšanje fiskalnog kapaciteta Općine i veće sudjelovanje svih dionika u razvoju lokalne zajednice**

Svi prioriteti sastoje se od dvije do tri razvojne mjere kojima su obuhvaćene mogućnosti rješavanja prepoznatih razvojnih poteškoća te korištenje razvojnih potencijala.

Proces izrade ove Strategije je također bi iznimno bitan jer način na koji je izrađen ovaj planski dokument izravno doprinosi njegovoj budućoj provedbi. Bez implementacije najvažnijih načela, partnerstva i suradnje kroz uključivanje nositelja, partnerskih institucija i krajnjih korisnika u sam proces izrade, provedba čak i najbolje osmišljenog razvojnog plana stala bi u trenutku usvajanja dokumenta.

Također, bez uključivanja relevantnih dionika od kojih se očekuje da aktivno sudjeluju u provedbi strategije, ovaj dokument bi bio izgubio smisao.

Slijedom navedenog treba napomenuti da se proces provedbe trebaju uključiti i mnogi drugi koji do sada nisu bili uključeni, a koji će sudjelovati u procesu implementacije svih aktivnosti nužnih za provedbu Strategije. Iz ovoga jasno proizlazi da je u uvjetima sudjelovanja velikog broja dionika uloga koordinacije nositelja Strategije, Općine Seget iznimno važna.

U provedbi biti potrebni kapaciteti za upravljanje procesom i koordinacijom brojnih aktivnosti koje uključuju suradnju s partnerima na implementaciji svih elemenata Strategije, od same realizacije svih aktivnosti pa do praćenja učinka istih.

Navedeno podrazumijeva da je potrebno ojačati institucionalne kapacitete Općine Seget i to prvenstveno kroz permanentnu edukaciju komplementarnu svim fazama upravljanja strateškim razvojem jedinice lokalne samouprave, a što treba biti obuhvaćeno trajnim aktivnostima Općine Seget i predviđeno proračunom.

Na kraju zaključimo da Strategija nije dokument jednog tijela lokalne samouprave, već dokument svih stanovnika općine Seget. Dokument predstavlja oblik društvenog dogovora o tome što se želi promijeniti, unaprijediti i postići u narednom razdoblju. Ako se poštije dogovor, mnogi problemi će se riješiti, a određeni broj tek detektirati i početi rješavati. Ključno je da svi dionici prepoznaju da samo zajedničkim djelovanjem usklaćenim s prethodnim dogовором može doprinijeti da **Općina Seget anticipira i adekvatno odgovara na dinamičke izazove okruženja omogućavajući svim svojim stanovnicima ostvarivanje visoke kvalitete života.**

LITERATURA I IZVORI

- Aghion, P.; Howitt, P. (1998): Endogenous growth theory, Cambridge, Ma: MIT Press, 1998
- Bilten o sigurnosti cestovnog prometa, Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Zagreb, 2010-2015.
- Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine, Hrvatske ceste, Zagreb, 2009 2015.
- Bronić, M. (2010.): Evaluating the current equalization grant to counties in Croatia, Financial Theory and Practice, 34 (1), 25-52., preuzeto s: <http://www.ijf.hr/eng/FTP/2010/1/bronic.pdf> (18. 09. 2015)
- Državni zavod za statistiku (2001): Popis stanovništva 2001. godine, preuzeto s: <http://www.dzs.hr/> (12. rujna 2015)
- Državni zavod za statistiku (2001): Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, preuzeto s: <http://www.dzs.hr/> (12. rujna 2015)
- Državni zavod za statistiku (2010): Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2009.godini. Zagreb, dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2010/07-01-01_01_2010.htm (preuzeto 14. rujna 2015.)
- Državni zavod za statistiku (2011): Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 20010. godini. Zagreb, dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2011/07-01-01_01_2011.htm (preuzeto 14. rujna 2015.)
- Državni zavod za statistiku (2012): Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011. godini., Zagreb, dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/07-01-01_01_2012.htm (preuzeto 14. rujna 2015.)
- Državni zavod za statistiku (2013): Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2012. godini., Zagreb, dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/07-01-01_01_2013.htm (preuzeto 14. rujna 2015.)
- Državni zavod za statistiku (2014): Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2013. godini., Zagreb, dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2010/07-01-01_01_2010.htm http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/07-01-01_01_2014.htm (preuzeto 14. rujna 2015.)
- Državni zavod za zaštitu prirode, Analiza stanja prirode u RH 2008.-2012., Zagreb, 2014.
- Ekonomski institut Zagreb (2010.): Analitičke podloge za učinkovitu decentralizaciju u Hrvatskoj, Zagreb
- Elaborat zaštite okoliša - Izgradnja DV 2×110 kV TS Bilice – TS Trogir, dionica: Boraja – Trogir, OIKON d.o.o., Zagreb, 2015.
- Eurostat, dostupno na <http://ec.europa.eu/eurostat> (17.03.2016.)
- Evidencija registriranih cestovnih vozila i prometnih nesreća na području općine Seget za razdoblje 01.01.2010.-31.12.2014., Ministarstvo unutarnjih poslova RH - PU Splitsko-dalmatinska, Split, 2016.
- Financijski plan i Plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta Županijske uprave za ceste na području Splitsko dalmatinske županije za 2016.; Županijska uprava za ceste Split; Split, 2015.
- Generalni upitnik za JLS, Općina Seget, Seget, 2016.
- Godišnji izvještaj o stanju društva za 2013. godinu, Plinacro d.o.o., Zagreb, 2014.
- Grizelj, M. i Akrap, A. (2011): Projekcije stanovništva Republike Hrvatske od 2010. do 2061, Državni zavod za statistiku, Zagreb
- Hakom - Interaktivni GIS portal dostupno na <http://bbzone.hakom.hr/> (17.03.2016.)
- Hakom - WFS servis dostupno na <http://bbzone.hakom.hr/> (17.03.2016.)
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2014): Izvješće u 2013 – Prirodno kretanje broja stanovnika u 2013., Zagreb
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Križevci (2014.): Zapošljavanje, mobilnost radne snage i nove tehnologije u Europskoj Uniji i <http://www.fintp.hr/upload/files/ftp/2014/2/kunovac.pdf>.
- http://www.fzoeu.hr/hr/gospodarenje_otpadom/
- <http://www.opcinaseget.hr/>
- <https://amadeus.bvdinfo.com/version-2016218/Home.serv?product=amadeusneo>
- Izvješće o linijama javnog komunalnog prijevoza na području općine Seget, Promet d.o.o., Split, 2015.
- Izvješće o stanju okoliša 2009.-2012., Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, 2014.
- Izvješće o utrošku električne energije na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, 2016.

- Izvješće o utrošku vode na području općine Seget 2010.-2014.; Općina Seget, 2016.
- Jurlina Alibegović, D. (2012.): Fiskalna decentralizacija u Hrvatskoj: Između želja i mogućnosti, Ekonomski institut, Zagreb *Friedrich Ebert Stiftung i Institut za javnu upravu Forum za javnu upravu 15. svibnja 2012., Zagreb*
- Kunovac, M., 2014."Employment protection legislation in Croatia". Financial Theory and Practice, 38 (2), 139-172.
- Lucas, R. E. (1988) On the mechanics of economic development. Journal of Monetary Economics , 1988, Vol. 22, No 1, p. 3-42.
- Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2013.): Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2010., dostupno na <http://www.minpo.hr/UserDocs/Images/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti%20na%20lokalnoj%20razini.pdf> (15.09.2015.)
- Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2013.): Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013., dostupno na <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112> (15.09.2015.)
- Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2013.): Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na županijskoj razini 2013., dostupno na <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112> (15.09.2015.)
- Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011.-2020. godine, Vlada RH, Zagreb, 2011.
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta NN 66/15, dostupno na http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_06_66_1262.html (17.03.2016.)
- Odluka o razvrstavanju JL(R)S prema stupnju razvijenosti (NN 158/13), dostupno na: <http://www.propisi.hr/print.php?id=10486> (20.10.2015.)
- Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Splitsko-dalmatinske županije (2014), Izvješće o obavljenoj reviziji, RH, Državni ured za reviziju, Područni ured Zadar, (online), dostupno na <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/osnivanje-i-ulaganje-u-poduzetnicke-zone/poduzetnicke-zone-na-podrucju-splitsko-dalmatinske-zupanije.pdf> (pristupljeno 2.1.2015.)
- Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2010.-2014., <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, (25.09.2015.)
- Ott, K. i Bronić, M. (2015.): Ostvarenje proračuna općina, gradova i županija u 2014., Institut za javne financije, Zagreb
- Ott, K., Bronić, M. i Petrušić, M. (2015.): Otvorenost proračuna županija, gradova i općina: studeni 2014. – ožujak 2015., Institut za javne financije, Zagreb
- Ott, K., Bronić, M. i Petrušić, M. (2015.): Otvorenost proračuna županija, gradova i općina: studeni 2015. – ožujak 2016., Institut za javne financije, Zagreb
- Pašalić, Ž. (1984): Teorijske osnove infrastrukture. U: Infrastruktura i privredni razvoj, Rogošić, Ž.(ur.), Split, str. 7-85.
- Perišić, A. i Wagner, V. (2015.): Indeks razvijenosti: analiza temeljnog instrumenta hrvatske regionalne politike, Financial Theory and Practice, 39 (2), str. 205-236., preuzeto s: <http://www.ijf.hr/upload/files/file/OP/30.pdf> (20. 10. 2015)
- Plan gospodarenja otpadom Općine Seget za razdoblje 2014.- 2020. godine; Zeleni servis d.o.o.; Split; 2014.
- Pološki Vokić, N., Frajlić, D., "Pokazatelji konkurenčnosti hrvatske radne snage: rezultati empirijskog istraživanja", u knjizi ur. Bejaković, P. i Lowther, J.: Konkurenčnost hrvatske radne snage, Institut za javne financije, Zagreb, 2004., str. 59-74.
- PPU Općine Seget, Arching d.o.o., Seget, 2016.
- PPU Splitsko-dalmatinske županije; JU Zavod za prostorno planiranje Splitsko-dalmatinske županije; Split, 2013.
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima na području RH NN 88/14, dostupno na http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_88_1782.html (17.03.2016.)
- Preglednik registra onečišćavanja okoliša, dostupno na <http://www.azo.hr/PreglednikRegistraOneciscavanja>, (17.03.2016.)

Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine NN 01/14, 151/14., dostupno na http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_01_1_32.html i http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_12_151_2838.html (17.03.2016.)

Prostorni plan uređenja Općine Seget, 2004.,

Registrar zaklada, dostupno na <http://www.appluprava.hr/RegistrarZaklada>, (08.04.2016.)

Romer, Paul, 1986. "Increasing returns and long- *Journal of Political Economy*, Vol. 94, pp. 1002-1037

Službena stranica Splitsko-dalmatinske županije, dostupno na

<http://www.dalmacija.hr/ustroj/zupan/novosti/clanak/1470/prijenos-koncesije-za-plinofikaciju-na-evn-cro-plin> (17.03.2016.)

Statistička analiza turističkog prometa Splitsko-dalmatinske županije 2014., (online), dostupno na:

<http://www.dalmatia.hr/hr/statistike/statisticka-analiza-turistickog-prometa-2014-godine> (11.4.2016.)

Strategija prometnog razvoja Republika Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine, Vlada RH, Zagreb, 2014.

Studija o utjecaju na okoliš eksploatacije arhitektonsko-građevinskog kamena na budućem eksploatacijskom polju „Sutilije“ na području općine Seget , IPZ Uniprojekt TERRA d.o.o., Zagreb, 2012.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2010., Statističko izvješće 1437, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

www.dzs.hr/hrv_eng/publication/2011/si-1437.pdf (pristupljeno 3.3.2016.)

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2011., Statističko izvješće 1464, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1464.pdf (pristupljeno 3.3.2016.)

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2012., Statističko izvješće 1492, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/SI-1492.pdf (pristupljeno 3.3.2016.)

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2013. (2014), Statističko izvješće, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1516.pdf (pristupljeno 3.10.2015.)

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2013., Statističko izvješće 1516, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1516.pdf (pristupljeno 3.3.2016.)

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2014., Statističko izvješće 1520, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, (online), dostupno na:

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1520.pdf (pristupljeno 3.3.2016.)

Ugovoreni sadržaji zdravstvene zaštite u RH, 2015., Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje 2015., (online), dostupno na: <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/> (pristupljeno 12.4.2016.)

Uredba o indeksu razvijenosti - NN 63/10 i 158/13, dostupno na

<http://www.propisi.hr/print.php?id=10328> (20.10.2015.)

Vlada Republike Hrvatske (2016): Akcijski plan provedbe Strategije razvoja javne uprave za razdoblje od 2017. do 2020."

Zakon o unaprjeđenju poduzetničke infrastrukture (2013), NN 93, Vlada RH, (online), dostupno na:

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_07_93_2072.html (pristupljeno 2.10.2015.)

Zakon o unaprjeđenju poduzetničke infrastrukture (2013), NN 93, Vlada RH, (online), dostupno na:

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_07_93_2072.html (pristupljeno 2.10.2015.)

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine br. 147/14)

Zaposlenost i plaće u 2013. (2014), Statističko izvješće Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, (online), dostupno na http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1526.pdf (pristupljeno 29.9.2015.)

Županijske autobusne linije, dostupno na <http://www.dalmacija.hr/Intermodal> (09.04.2016.)

PRILOG

Tablica P1: Popis aktivnih udruga sa sjedištem na području općine Seget

SKRAĆENI NAZIV	DATUM OSNIVANJA	CILJEVI UDRUGE
WIZARD UDRUGA ZA PROMICANJE TURIZMA	25.03.2015.	<ul style="list-style-type: none"> • promicanje i unapređivanje turizma i turističkih djelatnosti • organiziranje savjetovanja, predavanja, seminara, kongresa, tribina i drugih stručnih skupova o problemima turizma • strukovno povezivanje te stručno i profesionalno usavršavanje članova • suradnja s drugim istovrsnim i sličnim udrugama i organizacijama u inozemstvu, te svim organizacijama koje podupiru rad udruge • ostvarivanje stručne suradnje s domaćim i inozemnim strukovnim udrugama
HRVATSKA LOVAČKA UDRUGA KUNA SEGET GORNJI	08.03.1998.	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarenje lovištem i divljači što obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova • provođenje naseljavanja divljači radi njenog broja i genetske raznolikosti • osnivanje prirodnih i umjetnih uzgajališta divljači • svođenje štetočina na minimum • organiziranje učinkovite lovočuvarske službe u svrhu očuvanja i zaštite divljači • zaštita prirode i okoliša, te očuvanje i razvijanje lovačke etike i običaja • kontinuirana edukacija iz područja lovstva svih članova putem održavanja predavanja i seminara • razvijanje streljačkih aktivnosti članova Udruge • razvijanje kinološke djelatnosti radi očuvanja čistokrvnih lovnih pasmina pasa, organiziranje kinoloških smotri i ocjenjivanje pasa na istim smotrama • suradnja s drugim lovačkim udrugama i udruženjima radi unaprjeđenja lovstva • suradnja s turističkim agencijama radi promocije lovstva kao jedne od gospodarskih djelatnosti • sudjelovanje u kulturnim manifestacijama

		<ul style="list-style-type: none"> • Gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom • pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama, te obavljanje i drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama • provedba poslova kontrole nad provedbom propisanih mjera zaštite od požara • uključivanje u sustav zaštite i spašavanje prilikom velikih nesreća i katastrofa • osposobljavanje i usavršavanje članova temeljem važećih propisa • provedba teorijske nastave i praktičnih vježbi temeljem važećih propisa • organizacija pokaznih vježbi i prezentacija • promidžbene aktivnosti • promicanje vatrogastva kao stručne i humanitarne djelatnosti • provedba preventivnih pregleda • rad s vatrogasnom mladeži i pomlatkom • rad s natjecateljskim desetinama • organizacija savjetovanja i seminara • sudjelovanje u aktivnostima u zaštiti okoliša • sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz unapređenje kvalitete života na području općine Seget, kao i u aktivnostima vezanim za poboljšanje cijelokupnog ugleda Općine Seget • promicanje i zastupanje zajedničkih interesa svojih članova • dodjela strukovnih priznanja i predlaganje dodjele javnih priznanja za svoje zaslужne članove • suradnja s tijelima jedinica lokalne uprave i samouprave, poduzećima, sredstvima javnog priopćavanja, udrugama i drugim organizacijama radi unapređivanja vatrogastva i zaštite od požara • organizacija i održavanje kulturnih, športskih i drugih priredbi i manifestacija • izdavanje brošura, knjiga i, audiovizualnih i drugih edukativnih materijala
DVD SEGET VRANJICA	02.06.1985.	<ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje i sudjelovanje u kulturnim, sportskim i zabavnim događanjima, stručnim raspravama i predavanjima • upoznavanje stanovništva s kulturnom baštinom mjesta • razvoj i poboljšanje društvenih sadržaja u svrhu podizanja kvalitete života • poticanje rješavanja tekućih problema i potreba Općine Seget • poticanje proučavanja i istraživanja u području zaštite prirodne i kulturne baštine • poticanje i organiziranje aktivnosti u cilju zaštite okoliša • osnivanje i izdavanje glasila udruge radi promoviranja ciljeva udruge i Općine Seget • upravljanje imovinom udruge
SEGET 1564	30.11.2014.	<ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje i promidžba autohtonih proizvoda putem sajmova u tuzemstvu i inozemstvu • prezentiranje i prodaja autohtonih proizvoda članova Udruge na sajmovima, izložbama i drugim organiziranim manifestacijama • aktivno sudjelovanje u uspostavljanju i jačanju suradnje sa srodnim udrugama u Hrvatskoj i inozemstvu • promidžba, zaštita i zastupanje interesa članova
U. P. Č. ŠARAC - LJUBITOVICA	28.07.2008.	<ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje i promidžba autohtonih proizvoda putem sajmova u tuzemstvu i inozemstvu • prezentiranje i prodaja autohtonih proizvoda članova Udruge na sajmovima, izložbama i drugim organiziranim manifestacijama • aktivno sudjelovanje u uspostavljanju i jačanju suradnje sa srodnim udrugama u Hrvatskoj i inozemstvu • promidžba, zaštita i zastupanje interesa članova

KUD LABIŠNICA	09.01.2012.	<ul style="list-style-type: none"> • Pjevanjem ojkavice i plesanjem narodnog kola uz narodnu nošnju • sudjelovanje na kulturnim manifestacijama u zemlji i inozemstvu • organiziranje kulturnih priredbi • organiziranje humanitarnih priredbi • usavršavanje postojećih i razvijanje novih oblika kulturno umjetničke djelatnosti mladeži i građana • ostvarivanje suradnja sa srodnim udrugama u zemlji i inozemstvu • poticanje razumijevanja građana, a osobito mladih, u cilju razvijanja kulturnih vrijednosti
TWIRLING KLUB SEGET	20.12.2006.	<ul style="list-style-type: none"> • podučavanje članova twirlingu • organiziranje i provođenje redovitih treninga, prvenstvenih i plesnih natjecanja i turnira, te kulturnih manifestacija, radi promicanja plesa i plesne kulture • organiziranje savjetovanja, predavanja i drugih skupova u svrhu promicanja plesne kulture • razvijanje i unapređenje suradnje s drugim srodnim udrugama radi promicanja twirlinga i zajedničkog druženja • očuvanje i unapređenje zdravlja članova kroz osmišljenu rekreaciju, korištenje slobodnog vremena te ukupno promicanje plesnih aktivnosti djece, mladeži i odraslih
KUD SEGET	28.03.2003.	<ul style="list-style-type: none"> • Okupljanje djece i mladeži koji se bave mažoret plesom • promicanje i unapređivanje mažoret plesa • okupljanje građana koji se bave glazbeno - scenskom umjetnošću • promicanje i unapređivanje stručnog rada i osposobljavanje članova u plesu (folklor, moderni, mažoret, hip-hop, breakdance), te dramsko – scensko izvođenje • organiziranje savjetovanja, predavanja, seminara, kongresa, tribina i drugih stručnih skupova o problemima • strukovno povezivanje te stručno i profesionalno usavršavanje članova • suradnja s drugim istovrsnim i sličnim udrugama i organizacijama u inozemstvu, te svim organizacijama koje podupiru rad Društva • ostvarivanje stručne suradnje s domaćim i inozemnim strukovnim udrugama • izdavanje stručnog časopisa sukladno zakonu

Izvor: Registar udruga (23.02.2016.)⁹⁹

⁹⁹ Popis aktivnih udruga navedenih u Registru udruga je mnogo širi, ali na temelju dostavljenih podataka iz Općina Seget (27.03.2017.) uvrštene su samo gore nevedene.

**OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPJSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj**

7.1. »Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti« – provedba operacije 7.1.1. »Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave«.

(Strateški razvojni program Općine Seget do 2020.)

**PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA
RAZDOBLJE 2014. - 2020.**

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europaulaže u ruralna područja